

ס פ ר

פרי הארץ

מכבוד אדמו"ר גאון תפארת ישראל חסידא ופרישא בוצינא קדישא
עמודא דנחורא אור המאיר לארץ וחוצות כבוד שם קדושתו
מוה' מנחם מענדיל בתרב מוה' משה זצוק"ל אשר מקום
ישיבתו היה בעה"ק טבריא תוב"ב והוא דברי קדשו בכל שבת ושבת
למסתופים בעלו על התכמה וקבען הרב המופלג בתיאור החסיד כמוהו'
אלעזר זוסמן זלה"ה סו"ד דארעא קדישא תובב"א וממנו תגיע ליריני
ומן המעט הזה אורו עינינו ובכדי שיהיה שמעתתי' מכבדין בעלמא
כבקשת דהע"ה אגורה באהלך עולמים ובפ' רנ"ל נתגלגל הדבר אשר
ביום הלכת ארון הק' ונעלה האור לשרשו התחלנו להדפיס דבריו הק'
אשר מנובלות אורו יאירו כל הארץ וצרפני לזה מה שמצאנו ד"ק
של הרב הקדוש המפורסם מוה' אברהם ביהר הקדוש המפורסם
רשכבה"ג מוה' דוב' בער **ממעזריטש** ותוא מפ' בראשית ע"ה
כוננת המקוה כי איירי דווסר מירכים וזכות הרבנים הק' יגין עלינו
ויעמוד לנו ויגלה לנו משיח צדקנו בב"א :

זיטאמיר

ברפוס הרבני מוה' אברהם שלום נ"י שאדאוו

בשנת תרצ"ז לפ"ק

ПЕРИ ГААРЕЦЪ

т. е.

плоды земли.

ЖИТОМИРЪ.

Въ Типографіи А. Ш. Шадова.

1866

Дозволено Цензурою Житомиръ 16 Октября 1866 года

ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים את המאור הגדול למשמשת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים • כי הכה ידוע שהש"ת האליל העולמות וברא ים מאין ועיקר הים כדי שהלדיק יעשה מ"ש ח"ן ויכניע כל המדות להש"ת כמ"ש דה"ה לך ה' הגדולה ויעלה כל המדות לשרשם ואז יסיו נמתקים בשרשם וחוה שאמר דה"מ ע"ה כי ארצה שמך מעשה אלבעותך ירח וכוכבים אשר כונתה מה אנוש כי חזקנו וכן אדם כי תפקדו פי' כי ארצה שמך הם שני שמות הוי"ה ארז"ה כי הוי"ה מורה על עליות העילות קודם אילות עולמות ואדני מורה על אחר אילות העולמות כמ"ש ארזון כל הארץ והש"ת למאס ממדריגה למדריגה עד שבא לד' גוונין ד' יסודות וחוה מעשה אלבעותך לשון נכב גוונין ירח וכוכבים אשר כונתה כי הש"י מעט את הירח פי' למאס ממדריגה למדריגה עד שבא לעולם העש"י עולם הבשמי וחוה מישוט הירח כי קודם שבא למדות אז לא היה יכר שוב לפני דל ולא היה קטן כלל רק היה הכל בגדלות וכשבא למדות נעשה גדול וקטן וכל כך למע כדי שהלדיק יעשה מ"ש ח"ן ויעלה המדות הבשמיים לשרש' כח' • וחוה מה אנוש פי' ים כדי שהלדיק יבא למדריגות מ"ה ואז יעלה הכל וזהו כן בא על ידו חיות לכל העולמות וחוה כי חזקנו פי' כי אז יהיה במדריגת זכר וכן אדם פי' כיון שהוא במדריגת מ"ה אזי נקרא אדם מספר מ"ה ואז כי תפקדו ראוי לפקד אותו וחוה שאיתא בגמרא הביאו עלי כפרה על שמעתי את הירח פי' הביאו עלי כל המדות למעלה מן הדבור לשרשם ואז יסיו נמתקים בשרשם ואז יהיה כפרה על מישוט הירח כ"ל כי עיקר אילות העולמות היה בשביל זה וחוה ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים פי' אותן המאורות שהיו גדולים קודם אילות העולמות כי קודם למאס לא היה קטנות כלל רק שני מאורות גדולים שהם חכמה ובינה וכאשר נתאמל' ובאו למדות כמ"ש בזהר דמנה דינן מתערין בא לעשים נעשה גדול וקטן וחוה ויעש אלקים שנתאמל' ובאו לעשים אותן שני מאורות הגדולים וחוה המאורות הגדולים הידועים כ"ל את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה פי' עיקר הבריאה היה כדי שהלדיק ימשול על הלילה וחוה חיות לילה פי' שיתחלק וישבור הלילה ואז אלקים להורות לך וכשבאבר את הלילה ומעלה המדות ובא למדריגה אז הוא מבין שמה שלמאס את העולמות הוא בחסדו הגדול מפני שהש"ת ח"ס ד"ל וחס על מדריגות התחתונים כמ"ש כי לא ירח ממנו נדח וחוה כל השוכס בתורה כלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום פי' כשבא למדריג' י"ש אז מובן החסד בלמאס העולמות וחוה ויעש' אלקים גן בעדן מקדם פי' ויעש' אלקים שלמאס עולמות וחוה' אלקים שיסוף רחמים למדת הדין גן בעדן שמתחילה היה עדן תענוג שלא בהשגה והא"כ נתאמל' למדות והיינו המעשה מבניה למדות כמ"ש בזהר דמנה דינן מתערין וחוה ג"ן בבינה שהוא ל' נעשה המעשה שהוא גימל לשון גומל חסדים מפני שלמאס עולמות הוא בחסדו הגדול וחוה ואדם אין לעשר את האדמה פי' שהיה עדיין במדריגת ח"ן ואח"כ כשבא למדות שהוא מלכות נעשה אדם ומתחלה היה ח"ד וכשבא למדריג' התחתונה שהוא מלכות נעשה אדם וחוה ואז יעלה מן הארץ ונעשה אדם ואז והשקה את כל פני האדמה וחוה בראשית ברא פי' בראשית קודם למאס ברא היה בבריות כמו הבריא פלוג לשון שלימות והארץ היתה סדא וזכו וחוה השבירה והא"כ ויארר אלהים ימי אור ימי ביו"ד לפי שלא היה רק נקודה וימי אור וימי בוא"ו שהוא לשון המשכה ועוד שמספר וא"ו הוא י"ג לפי שצ"ק הבריה היה שיתגלה

"ג מכילן דרחמי וזה הים תיקון השלמות וכבן :

פרשה נח

ותבא אליו חיונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה . כי הנה ידוע שהתפלה
 נריכה לסיוע מקיחות כלב פי' שצריך להעלות הדיבור לפרשה לבניה דמנח
 דינין מתערין וזהו קירות כלב בניה ליבא וזה נקרא בית הכנסת ששם מתבגסים כל
 המדות ואז תפלתו נשמעת ואז נתעלו כל המדות וזהו נכספה וגם כלתה נפשי
 לחירות ה' פי' הדיבור נכסף לעלות לפרשה להמשיכים שהם חכמה ובינה שנקראים
 חזרות ה' שהשי"ת נשאר בהם כמש"כ ה' בחכמה ואז נתעלו כל המדות שבמדריגת
 התחתונים כמ"ש בזהר הכל בחכמה אתגברו פי' כשבאין לפרשה לחכמה נתעלו הגזלות
 קדושות שבה והרע נופל וזהו לבי ובשרי ירגנו אל אל חי פי' אף בשרי שהיו מדרגות
 תחתונות ירגנו אל אל חי פי' נתעלו וזהו ויעבר אלהים רוח על הארץ שנשעורר מדת
 רחמים שהוא רוח מדת יעקב כמש"כ ותחי רוח יעקב על מדריגות תחתונים שבארצות
 וזהו על הארץ כי לא ידח ממנו נדח וישבו המים פי' דאיתא בגמרא דברותין נדחו
 פי' שהמים שהם החסדים שהיו דור המבול מקבלים מהם נתכפרו לגבורות וזהו רותחין
 ואז לא היה להם ממי לקבל חיות ומתילא הם כלים לכל אח"כ כשתשעורר רחמים
 ע"י נח לדיק יסוד עולם שהעלה הכל לפרשה לחכמה שהוא כ"ח מ"ה פי' שהעלה
 כל הכ"ח עתים לפרשם ע"י שהיה במדריגות מ"ה דלית ליה מגרמיה כלום כמ"ש
 דהמע"ה לך ה' הגדולה וכו' וכשמכניע כל המדות להש"י אזי מביא השגת אלוהות בעולם
 ואז אף לפניו חלק וכו' וכל הנילוות נתעלו וגמתקים בפרשם וזהו ויעבר אלהים פי'
 שנפלו כל הגבורות ע"י שהיה רוח שנשעורר רחמים על הארץ ע"י נח והביא נתגלות
 אלוהות בעולם ואז אף לפניו חלק וכו' כ"ל וזהו עשרה דורות מאדם עד נח פי' שדור
 המבול היה מהפכים כל ה' מדות לדין ע"י מעשיהם הרעים לכך לא היה להם ממי
 לקבל חיות ונח תיקן הכל וזהו עשה לך חבת פי' שתעלה הדבור לפרשה מתחתים
 שניים ושלשים תעשים פי' בדבור יש שלשה מדרגות דבורים שפלים של עבירה וזהו תחתים
 לזבי דבורים של רשות וזה שניים לדור פי' כל בני אדם מדברים כך ודבורים של מאס
 בדחילו ורחימו שהם כנפים שבהם נתעלה הדבור לפרשה וזהו עליונים לאדם פי' שיעלה
 הדבור ע"י הכנפים לחכמה שהוא כ"ח מ"ה מספר אדם אף דבורים השפלים
 צריך לסיוע שם חיות מדה מז' מדות הקדושות אף שנפל בקליפה והלדיק ע"י שמכניע
 כל המדות להש"י מעלה כל המדות שבמדריגות תחתונים להשי"ת ונח תיקן כאשר זה
 ה' ונתעלה הדבור וזהו ותרם (התבאר) מעל הארץ שנתעלה הדבור מארצות .
 וזהו אלה תולדות נח לפי שיעקר תולדותיהם של לדיקים מעשים טובים ומה היו
 התולדות נח פי' שהיה מביא מנוחה ושלמות בעולם על ידי שהיה מעלה כל
 המדות לפרשם למקום מנוחה ושלמות ששם אין דינין כלל ואז נמתקים
 בפרשם והרע נופל וסנילוות נתעלו וזהו איש לדיק תמים שהיה מקשר כל המדות
 לשלמות לדיק לשון התקשרות תמים לשון שלמות ואז כל המדות שהיו במדריגות שפלות
 בדינין נתכפרו לרחמים והיו יכולים לקבל חיות מכל המדות וזהו ח"ת הירופים
 שנקראים את לפי שהוא מא' ועד תי"ו האלהים שהיו בדינים נתכפר לרחמים ונעשה
 המשכה וזה התכל' לשון הליכה והמשכה והכל היה ע"י שהיה מעלה כל המדות למנוחה

וחזו נח פי' שהיה מעלה כל המדות לשרשם מקום מנוחה ושלמות לפיכך הסתלק נעשה המשכה • וחזו ותבא אליו הויה פי' שנתעלה הדבור ותבא הצדיק היה מביא הדבור שנק' יונה אליו להשי"ת ואיך היה מעלה הדבור ע"י שהיה מכניע כל המדות להשי"ת והיה משבר הקליפות ומעלה הניצוץ שהיה בקליפה וחזו והנה עלה זית כי איתא בגמ' שמן זית יפה לוכרון פי' שמן נקרא חכמה שהוא למעלה מן הליחותים ושם אין דין כלל • וחזו יפה לוכרון ששם אין שכלה שהוא מסטרא דדינא אבל היות עלמה קשה לשכחה פי' כשהחכמה עדיין בקליפות יש שם עדיין דין לפיכך קשה לשכחה לפיכך צריך לחבוע את היות צריך לשבר הקליפה ולהוציא משם השמן שהם הניצוץ ולהעלות לשרשם ע"י שהיה מדבר דיבורים בתורה ותפלה ביראה ואהבה וחזו בפיה צפי בדבור ה' ע"י ה' מוצאות הפה בזה היה מעלה הכל לשרשם וחזו היה חיון נח :

פרישה לך לך

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה • כי הנה ידוע מה שאמר שלמה המע"ה שבע יפול צדיק וקם פי' שהצדיק מכניע כל המדות שפלות דלות ליה מגרמי' כלום רק הכל לבדד השי"ת כמ"ש דה"מ ע"ה לך ה' הגדולה וכו' ועי"ז בא השגת אלוהות בכל המדות ואף את לפניו חלק והניצוץ נתעלו וחזו שבע יפול צדיק כמו יפיל פי' שכל ז' מדות השפלות משבר ומשפילם ע"י שמביא השגות אלוהות במדות ועי"ז וקם נתעלו כל הניצוץ וכן היה עיקר הבריאה שהשי"ת ברא ים מאין כדי שהצדיק ישבר הגשמיים ויעלה הכל לשרשם כמ"ש בגמרא כל העולם לא נברא אלא לזוהר לזה והכל הוא על ידי התורה שלומד ביראה ואהבה כי בכל הדבורים צריך להיות איזה מדה וכשמדבר ביראה ואהבה מעלה המדה היתה לשרשם לפיכך היה תחלת הבריאה בשביל התורה שנקרא ראשית דרכו כי הכל הוא ע"י התורה וחזו ה' קנני ראשית דרכו פי' תחלת המשכה של בריאת עולמות היה בשביל התורה דרך הוא לשון המשכה קדם מפעליו מאז פי' העיקר הבריא' היה בכדי שיעלה כל מפעליו של השי"ת שהמציא ים מאין לשרשם וחזו קדם מפעליו שיעלה מפעליו לקדם מאז פי' איך מעלה ע"י שמביא השגות אלוהות בז' מדות וחזו אל גינת אגוז ירדתי לראות הפרחה הגפן פי' דאית' בגמרא גינת' דלי"ת גומל דלים פי' הצדיק נקרא גומל דלים שמביא השגות אלקות במדרגות התחתונים בז' מדות הגשמיים ועי"ז נתעלו הניצוץ כנ"ל וחזו אל גינת אגוז פי' אלוף של עולם נישג בז' מדות הגשמיים ע"י הצדיק הנקרא גימ"ל וחזו אגוז' אלוף של עולם גומל ז' מדות והכל הוא ע"י שהניצוץ נתעלו וחזו הפרחה הגפן כדי שיתעלה הדבור שהוא מלכות שנק' גפן כמ"ש בזוהר במאמר ובגפן שלשה שריגים וחזו ויחשבה לו צדקה כי הצדיק הוא גומל פי' שנקרא וא"ו דלות ליה מגרמי' כלום שמכניע כל המדות להשי"ת ואינו רק וא"ו המשכה שצ"י בא השגת אלקות במדות ואין השכינה יורדת למטה מיו"ד ממלא ים התגלות החכמה שהוא יו"ד במדרגות התחתונים לפיכך נקרא הצדיק גימל שהוא וא"ו יו"ד וכשהוא גומל דלים מביא היו"ד חכמה למדרגות שהם גדלות ונעשה מן הד' ה' שהי' שהוא חכמה בא לתוכה וחזו והאמין בזה' כי צדיק באמונתו יחיה פי' צמח שהצדיק מאמין דלות אחר פטוי מימי' ע"י מביא השגות אלוהות בעולם וחזו באמונתו יחיה כמו יחיה שמחיה וחזו והאמין בזה' ועי"ז ויחשבה לו צדקה שמתחלה היה נד פי' הניצוץ שנקרא צדיק צדיק של עולם חלק אלוה ממעל היה גדלות וכשהצדיק מביא התגלות חכמה בעולם נעשה ה' שהיו"ד בא לשם ואף נתעלו כל הניצוץ לשרשם וא"ו נעשה מן היו"ד

קו"ף כי בתחלה כשהיה גדליה היה היו"ד מ"ק עשרה וכשנחשלו הנילוות בא לתענוג גדול ונעשה מכיו"ד מקפר גדול מאה וזה לך ק"ה מה שהיה בתחל' לך נעשה לך ק"ה ובהיו' כן כשהלדיק מעלה הנילוות בא ע"י ל' ינה גדולה וגם תענוג גדול והנילוות הם ללדיק לסוכה שמקבל תענוג מזה . וזה וברוך אברהם לאל עליון קונה שמים וארץ דאיתא בגמ' עד שבה אברהם וקרא להקב"ה אדון שהוא ה' מביא השמות אלהות בעולם בארצות וזהו מדת אדוני כמש"ה אדון כל הארץ שהוא מדת מלכות וזהו קונה שמים וארץ פי' שאף בארצות ניכר אדמותו וברוך אל עליון אשר מגן לריך פי' ע"י שהיה מביא השגה בארצות היה משבר הקליפות וזהו וברוך לשון המשכה אל עליון שנישג אלהות בארצות ואז נשבר הקליפות והלרים כמש"ה אם לפניו תלך ותלטה סביב לריו ותתעלו :

כשבה

אל המקום יכוין שהמקום הוא שם קב"ל דהיינו אה"ה במלוי ההי"ן כזה אלף ה"ה יוד ה"ה גמטריא קב"ל כמנין מקו"ה וטיקרי יכוין שהמקום התחתונה שהוא עובלים זו הוא בעלמו שם קב"ל ע"י השתלשלות ויטבול פעם א' ויכוין שם קב"ל כנ"ל בשעת שהוא תחת המים ואח"כ יכוין שם אגל"א שהוא שם הגבורות היולא מנ"ת הפסוק אחה גבור לעולם אדני ויטבול פעם ב' ויכוין שם הנ"ל ואח"כ יכוין שם אל"ד ויכוין שמעם אגל"א נעשה מא"ג ד' ונעשה שם אל"ד ויטבול פעם ג' ויכוין שם הנ"ל ואח"כ יטבול פעם ד' בשעה שיכא ראשו תחת המים יסלוב השני שמות אה"ה ואל"ד כזה אל"ף א' ה"ה ל' יו"ד ד' ה"ה ויכוין את הדבר שמתפללים עבורו שהוא בתוך השם הזה הוא נמתק שיעלה אותו כמ"ל ויטבול פעם ה' וישלב את השם אה"ה פשוט עם השם אל"ד פשוט כזה א ה ל י ד ה ויכוין להעלות הדבר שמתפלל אל מדרגה עליונה של הכינה ואז נעשה הכל חסד ורחמים גמורים . ע"כ מלאנו דברי קדשו של הרב מהור"א הנ"ל :

ארו"ל

מילה באותו מקום מנין שנאמר המול לכם כל זכר מקום שהוא זכר וכו' הענין הוא ע"ד הפסוק והאמין בה' ויחשבה לו נדקה . והוא ע"ד ארו"ל לעולם יסדר אדם שצחו של מקום ואח"כ יתפלל כי השכינה היא הנקראת תפלה שהוא הדבקות האמתי ברו"ן העליון ע"י האמונה בלי שום עשם . ודקות הענין יתבאר בהמשך הדברים כמאמר כל הנחלים הולכים אל הים וסיה אינו מלא אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת . והוא כי השכינה לית לה מגרמה כלום כי אם הנמשך אליה דרך המדות שהם שצחו של מקום כידוע . לכן כשהאדם חפץ לדבקה בו ית' אי אפשר כי אם על ידי תפלה שהיא השכינה שהיא היראה בואת יצא אל הקדש אבל מדלית לה מגרמה כלום לריך תחלה לסדר שצחו של מקום כמ"ל בכדי לעורר אליה והשכינה אומרת חוי במאי ברא אתינא לקמך וכשמגיע אל הדבקות יבין את זאת באמונתו כי עדיין לא השיג לא עשם ולא הריח בהשגה שמן מנחו ואפס קצבו ולא נכנע בה כלל וכבודו הוא אמונתו לבד להתדבק בו ית' ע"י האמונה אחר כל הצינוט והשכלים שהשיג שכל השגותיו אינם יכולים בו ית' שהרי הוא ח"ס ב"ה . אבל כל השגותיו אינם רק פעולת התחזקות האמונה ותחזק האמונה מגדיל מנהיר ומזהיר סידור שצחו ית' יותר שהרי לית לה מגרמה כלום וגדולת סידור שצחו של מקום כמפולא ממנו יותר מביאו אל הדבקות ותפלה יתירה והארץ לעולם עומדת שהיא אמונה בלי שום השגה בו ית' והאמין בה' כמ"ל וכן הוא לעולם וזהו לשולם יסדר אדם שצחו של מקום . וזהו כל הנחלים הולכים אל הים וכו' אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת כמ"ל . והנה איתא במדרש החילוק שבין נח לאברהם הוא עש"י משל נח דומה לאברהם

לאחבנו של מלך שיושב באפילה והמלך בא ומאיר לו ואברהם דומה לאחב שבא להאיר למלך ואמר המלך עד שאתה מאיר באפילה חלך ותאיר במקום אור ע"ש הלשון את וזה שאמר לך לך * והענין הוא כי נח היה לדיק באמונתו בלי שום השגה עיונית והיה תמים במעשיו והש"י האיר לו... אבל אברהם בן שלש שנים הכיר את בורא ע"פ עיון והסתובנות והיה הולך וגדל בדעה בונה והשכל ואחר כל זה היה תמים במעשיו שהיה האמונה לבד כמאמר הסהלך לפני שהוא למעלה מן המדות והיה תמים אח"כ כי הסגה בו ית' הוא א"ס והסתקשרות והדביקות האמתית בו ית' הוא ע"י אמונה זו לבד ע"ד משל הסתקשרות כל העולמות זה בזה המה ג"כ ע"י אמונה ואפי' בעולם השפל ד"מ אדם יש לו נחת רוח כשבו הקטן מכיר שהוא אביו בערם שידע הנער שום שכל אעפ"כ יש לו נחת * וכן ע"ד ה' היתה בריאה העולמות כולם כמאמר בראשית ברא בשביל ישראל שנקראו ראשית שידעו לפאר ליוצרים וקראו לפניו אביו מלפניו * וזהו כל שעשו ית' כמאמר יוחר ממה שהעל רואה לינק פרה רואה להניק וזהו הסתקשרות שבין כל עולם לעולם שכל הגדול מחבירו רואה להשפיע לשחתתיו ובהשפעתו מקבל תענוג יוחר מהסתחון בקבלתו * אבל אין המשל דומה למשל כלל שהרי כל אלה נבראו בזמן וזכר זה וטבע הכריאה היא הסתקשרות זה משא"כ הוא ית' עילת כל העולות א"ס ב"ס הבורא את הכל וגם טבע הכריאה הג"ל אין שייך בו שום תענוג והסתקשרות הגז'ל כלל שהרי הוא ברא הטבע ומקיים אותה בכל רגע כי בלתי חפץ קיומה בכל רגע ברצונו ית' כאילו לא היתה וממילא בטילה א"כ מה הוא הסתקשרות מאתו ית' להשפיע זה אינו כי אם חפץ ורצון פשוט כמאמר כשעלה ברצונו ית' המזכר - ברצונו ברא תחילה וברצונו מקיים ומשפיע תמיד ומתענג אבל אין שום השגה יכולה הסתקשרות זה * והנה הרמב"ם ז"ל כתב טעם למלות מילה להחיות כח המחאה והאמת כי הוא ז"ל הוליד מפיו קדוש דברים אמתים העומדים ברומו של עולם אע"פ שלא כיון בהם * וכמו שהכוונה והטעם בחיתוך ערלת המילה כן הוא בכרם ערלה תחלה ומלות כבורים * והענין כמאמר כבורה בערם קין כו' כי הראשית והסתלה הוא דבר חביב והחביבות הוא רק מפני היותו ראשית לבד שכן דרך לכל ראשית להיותו חביב ואחב מאד שהוא התענוג והסתקשרות שבין עולם לעולם * מן הראשית אל שלאחריו וממנו אל שלאחריו נקרא הוא ראשית וכן לעולם * אבל עיקר העבודה והסתקשרות בו ית' להשיג הדביקות האמתית שאחר כל השגות שאין הסתקשרות השגה בו ית' שהרי הוא ית' חוץ מכל הגבראים וחוץ מכל החביבות והאהבות וחוץ מטבע הסתקשרות הגז'ל שהרי הוא הבורא את הכל * אבל הדביקות * בו הוא באמונה לבד בלי שום טעם אהבה חביבה ותאווה ח"ש להחיות כח המחאה כי מלות מילה שאנו חסומים בה באבר המוליד ומוליד נשמות שהוא הדביקות זריכה להיות להחיות כח המחאה כי אם ע"י האמונה לבד * ובמלות מילה שהחיות כח המחאה חותמו אמת ואמונה בו ית' לדבק בו בלי שום השגה טעם כדרך הסתקשרות כל העולמות מעילה לעולל מתחת טבע תענוג ההשפעה כגז'ל שהרי א"ס הוא ית' ארון הטבע ולא שייך בו טבע תענוג הגז'ל * אבל הדביקות והסתקשרות השפעת ית' מאתו אינו כי אם האמונה ברצונו הפשוט להשפיע בלי שום טעם * וזה החילוק שבינו ית' לכל הנבראים המשפיעים שהרי כל המשפיעים מקבלים בהשפעתם התענוג היותם משפיעים כטבע הכריאה * משא"כ הוא ית' ארון הטבע אינו מקבל כלל נ"ק משפיע * וזהו שאמרו המלך לכם כל זכר ממקום שהוא זכר רק משפיע ואינו מקבל כלל בהחיות כח המחאה ותענוג ההשפעה

כלל בלי שום טעם כלל וזכר הוא מחקשר בחכמה עליונה שהיא יו"ד . וכמאמר בחכמה מאין תמלא שהוא מאין ואפס בלי שום טעם . ומילת זכרים כזה הם חוחמו אמת ואמונה . וזהו שאמר והאמין בה' ויתשבה לו לדקה שכל האמונה שהשיג אחר כל העיונים והשכלים לא חשב לשום השגה כי אם למדריגה התחתונה שהוא אמונה לדקה . שהרי כל ההשגות בטלים כנגדו ית' . ומה שהשיג אח"כ הוא שאמר ואנכי עפר ואפר . שהוא התקשרות בחכמה עליונה שהוא השפלות כאפס ואין כמאמר והחכמה מאין תמלא . והשגת אמונה גדולה כזו שאחר כל השכלים והעיונים והשגות הדביקות שמשגי יאמין באמת ואמונה מחמת שפלות עצמו להיותו בעיניו עפר ואפר בודאי כל השגותיו אין בו לא טעם ולא ריח ולא טעם דביקו' כלל . ובאמונתו יחיה לדקה בו ית' . אמונה זו היא הנקראת אמה אחותי בת אבי היא כך לא בת אמי . כי אמונה זו אינה נשפעת כי אם מאתו ית' בעצמו בלי שום עולמות המלעים שמקבלים חטוג בהשפעתם כמאמר יוחר ממה שהעגל רואה כח"ל . והמבין יבין ולכן באמונה זו הוא הדביקות בו ית' . ולכן מוזכרים המדריגות בסדר תחלה פסוק ויתשבה לו לדקה . ואח"כ אנכי עפר ואפר . ואח"כ פסוק וגם אמה אחותי בת אבי היא ע"ש :

פרישה וירא

במדבר פתח ר"י נפחא כתיב מוצח אדמה תעשה לי והעלית עליו וכו' אדם עושה מוצח וזבח עליו עולות ושלמים נאמר עליו בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך ח"א שזבח ח"ע לא כ"ש וכו' שני וירא אליו ה' . ויחפרם הענין בהקדים חרין חמומי דמדבר דכירי המפרשים ח' למע הוזכר נסיון העקדה ע"ש אברהם ולא הוזכר הנסיון ע"ש יחחק שמסר את נפשו אליו ית' וכפרש"י ז"ל אחר הדברים הם דבריו של ישמעאל ע"ש והשיבו יחחק שימכור ח"ע לשמו ע"ש . ב' למע לא הוזכר במקרא נסיון אברהם באור כשרים . אבל הענין ידוע מאמרם ז"ל כל הגדול מחבירו יארו גדול ממנו . ואמר יארו של אדם מתגבר עליו בכל יום האמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו שגא' נופה רבע ללדיק ומבקש להמיתו ה' לא יעזבו וכו' והנה מאמר בעל עקידה על פסוק אעשה לו עזר כנגדו יש שהתנגדות כוא העזר שאלמלא התנגדות את זה לעומת זה עשה חלקים היה ביטול הבחירה שבר ועונש או לפ"ד במ"א היה ביטול התענוג כידוע . או שלא היה יכול לסבול חטוג של השגה אם לא ברצונו ושז שהיה התנגדות כללא דמלתא לפי ערך גידל ההשגה והעבדות ח"ו לע"ז עשה הביטול ומחשבה חוץ מהיפוך הסיפוך הקטן לפי קטנו והגדול לפי גדלו בכדי שיבא אל העזר הנ"ל . אבל במה הוא נעזר מנפילתו בהתנגדות ח"ו העיקר הוא ע"י האמונה הגדולה ופשוטה בלי שום טעם וסבירות כלל . שהרי באותה השגה והעבדות שהשיג כבר נפל לשכנגדו . לכן יראה להתחזק באמונה הגדולה ופשוטה בחזקה . וזהו העזר שהקב"ה עוזר לכל אדם בכל יום נגד הילכ"ר בהשפעתו לאדם את האמונה זו להתחזק בו ית' . ועל ידה יקום על משענתו . וזה יתורץ קושיית לדיק וטוב לו לדיק ורע לו . שהרי בוחן לבות ה' יודע לפעמים התנגדות ח"ו לע"ז של השגה ועבדות ח' שלא יוכל לעמוד בה ולא יוכל קום מנפילתו באותו התנגדות ולהתחזק באמונה כנ"ל . מקדים לו רפואה למכתו לכרע או להטיב וע"י אותה סיבה התחזק האמונה . או שהתנגדות עצמה לא תחול עליו בדרך כל כך מחמת סיכורים או העוני שהם בעצמם סיבת יראת ה' . ובטול התאווה ואמונות

הכוחות. והנה אחר ידיעתנו באמת שהעבירה והתרחקות מאתו ית' הוא רע ומר ממנו ויסורין. שהרי יסורין והמיתה ממרקין העבירות והמה רפואות המכה ממילא ידוע שהמכה גרוע מיסורי הרפואה. ומעתה לדיק ורע לו אפשר לומר שגרעה ויסורין המה עונתו ורפואת מכתו שהוא התנגדות עבודתו והשגתו א"ז לע"ז אולי הוא באופן שלא היה יכול לעמוד נגדה ובגפלו לא יספיק קום אם לא ע"י יסורים וכדלות שמתים בה התנגדות כנ"ל. ולדיק ועוב לו הוא כי א"ז לע"ז שנגד שכלו ועבודתו ודרך הלכו אינו לריך חיזוק יסורים ובלחם יכול לעמוד כנגדם. וזהו דבר שאין שום בריה יכול לשער שהרי כל א' נכוח מחופתו של חבירו. אבל לפנינו ית' גלוי וידוע היוצר יחד לבם המבין וכו' וכאח"ל על גודל העניות של ר"א בן פדת שהשיבו לו בספיקא קמי שמיא אפי' ע"י חזרת בריאת עולמות מחדש אולי יתרמי בשעתא דמוצי. והענין הוא כדברינו שנגד השגת ר"א ב"פ שכלו ועבודתו התנגדות מזה אשר א"ז לע"ז אם אפשר לעמוד כנגדה בלי יסורין. או אולי שה"ל להיות אם לא על יסורי עוני. והנה נסיון העקדה הוצא במדרשים ורש"י ז"ל שהי' לו לאברהם להרבה אחר מדותיו והוא שאמר ר' אבא אחר אברהם אפשר לפניך את שיחתי אתמול אמרת לי כי ציחק יקרא לך ורע וחזרת ואמרת קח נא את בנך ועשיו אתה אומר לי אל תשלח ידך. שהוא שני רטון אלל הבורא ית' ח"ו שהוא שורש הכפיר ח"ו וכן כל הקושיות לדיק ורע לו היפך מן הראוי והבעתה הסורה או שאר קושיות ואמונות הכוזבות אשר א"ז לע"ז עשה אלקים נגד כל דביקות והשגת אמתותו בחכמתו וכמאמר רש"י ז"ל אלל הנחם היה ערום מכל ארור מכל לפי ערמתו וגדולתו היתה מפלתו. אבל אברהם אבינו ע"ה עמד בנסיון ולא הרבה אחר האמונה בהשגתו את דבריו ית' שהם מהופכים והתחזק באתחיות האמונה הגדולה והחזקה מלגו הפשוט ית' כי לא מחשבותיו מחשבת הש"י ולא דרכיו דרכו ואינו מבין דבריו ית' והנהגתו כלל וכל הרעות המתדמים מאתו ית' הם עונות אמתים כנ"ל וכל דבריו הנראים מהופכים הכל אל מקום א' הולך וכן המה בלי שום שנוי ותמורה ח"ו. ומה שאין מובן הדבר רק הוא מכאן. שאין שום השגה יכולה להשיג דבריו ית' ופירש מלותיו אומרים לרע טוב ולטוב רע וכ"כ שאינו מובן מחשבותיו וכ"כ רטונו הפשוט. ובאמונה זו התחזק אא"ע"ה ולא סמך על השגתו ועמד בנסיון שלא להרבה אחריו ית' כלל דמלתא עיקר הכסיונות הם באמונה כמאמר לנסותך לדעת את אשר בלבבך וכל הנסיונות שהיו לאא"ע"ה היו עד"ז כמו הרעב שאמר בתחלה לך לך ואח"כ מתדמה שינוי רטון בהצילו רעב למקום זה כפרש"י ז"ל וכן כולם. אבל נסיון המסירת נפש עבור ית' אחרי הידיעה כי הוא הבורא הוא אמר ויהי והוא לזם למסור נפשו ולזכות עצמו עבור ית' מי לא ישמע ומי לא יאבה לו ית' אם אמנם גם הוא נסיון אבל לא לפי ערך אבותיו הקדושים. וכן קושיות העולם אפי' כל דכו אם הש"י היה אומר לו בעלמא שיזבח א"ע עבורו והיה יודע שהם דברי הש"י בוודאי היה שומע לו. ולכן לא הוצרכו בתורה שני הנסיונות הנז"ל. כאח"ל שלא היה לריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם אבל כח מעשיו הגיד לעמו כי התורה לעולם עומדת ונוכח בכל דור ובכל אדם ע"י הסתכלותו והתבוננותו במעשה הכתוב בתורה מדותיו ית' והנהגתו בעולם השפל בחכמה העליונה ליתן טעור מעמא ומרע טוב וכל הגבורות הם חסדים וכלל אל מקום א' הולך ושורש כולם רטונו הפשוט באמונתו הפשוטה הגדולה והחזקה. וזהו מה שהתחזק כל הגבורות בהסדים שהרי באמונה זו טקב עד הסהום ומשלב כל המדות ליחד לאחד ומשם מתאחד ושפע אמונתו ית' החזקה ואח"כ מבין דבריו ית' בהתגלות שאינם

מהופכים כמו שהשיב ס"י לאברהם ואביו שם כפרס"י ז"ל • וממקור הברכות ממילא מתבררים כל העולמות עד עולם השפל ובשלול קטן שבים • והוא פשיחת ר"י נפחא שאמר בכל המקום אשר אזכיר את שמי כידוע שגלת שם הוא נוק' ושכינה ומלת אזכיר הוא לשון זכר • ופ"י בכל המקום שמתייחדים השמות הנקרא בזה והגבורות בחסדים אלה אליך ובדרכיך ברכה והשפעה בשהם והנשמות ממילא מתברך • ומס שהזכיר לשון אברהם שזבח א"ע הוא פ"י נסיון האמונה כמו"ל הגרוע ומר ממות וזיכה והוא שאמר וירא אליו ה' בהתגלות והבנת קצת דרכיו ית' :

פרשה חיי שרה

וה' ברך את אברהם בכל • במדרש בשביל המעשרות שנאמר ויתן לו מעשר מכל • והענין הוא לפי דברי הזוהר על ואברהם זקן בא בימים ע"ש ולסביר הענין ע"ד נחות כארז"ל על ברזלי הגלגדי שהיה בן שנים שנה ואמר האדם בין טוב לרע אם יעשם אשר יאכל • וארז"ל שטוף בזמם הים וקפא עליו זקנה • והנה באמת שעל כל תאות העולם נאמר שכן דרך איש מנאף משיביו רעב • וכן ארז"ל על כל התאות אין אדם מת וחלי תאוותיו בידו • ולכן הם מזקנין דעתו של אדם • מהיות אין דעתו נאם תמיד ומתאווה והכחוש אומר תאות עלל תמיתנו • וכן פסוק תוחלת ממושכה מחלה לב • והנה עד"ו אפשר למצוא בעבודת ה' • להיות דבר ה' יקר למצוא ואי אפשר להסתפק ממנו שכל הגדול מחזירו משיג עומק רוס הנעלם מאתו וכל השגותיו מאין ואפס נחשב לו כמאמר והבטתה מאין תמצא • כי הוא ית' א"ס וכן כל השגותיו א"ס הכל עיקר העבודה הוא ההתקשרות אליו ית' בכל מדה ומדה ובכל אופן המתגבר על האדם שהרי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואם התמול הפילו והתגבר עליו ורוח ה' נחה עליו להתקשר בו ית' באותה מדה אעפ"כ מתקשר עניו היצר למחר באופן אחר ויותר קשה ואפי' אם ינאחה בכל יום כלל שדי ובסתר עליון אעפ"כ מתחזק עליו היצר להפילו ברשתיו לעולם אלא א"כ שהתחזק האדם כל כך עד שלא לחירות מלששתמש באותה מדה לעצמו כלל ולא יסגה בה כ"א בהשתמשו בעבודת בוראו ית' כמאמר דהע"ה ולבו חלל בקרבו אז יטח היצר מאתו כי במה ילכדנו אם אין לו שום הנאה של כלל להשתמש בו לעצמו ואדרבה מאפער כמאמר רז"ל עובדת של רשעים רעה הוא אלא לדיקים • ואופן זה נקרא בשם גאולה ובין בהמ"ק בימיו כי הימים נקראים מדות כידוע • ועסה גאל במדה זו מקושי עבודת היצר וכל עוד שאין הגאולה תהיה לו היצר מתחבט עליו ואין שום חילוק בין פעם לשנים למאה פעמים • ואם ח"ו עונותיו ילכדונו אפי' בעשירי באחד ומאה ממילא הימים הראשונים יפלו פ"י כל מה שנתגבר על היצר עד אותו פעם בשכל הנעלם ורוח הקדש הכל הכנים בקליפה באותו פעם ותקומה לא היתה לו באותו השכל ותגבורת הראשון שנבחייל עמד כנגד היצר באותו התגבורת ועלת ה' שהרי עכשיו אחרי ידיעתו גדול העלם ותושיה והשגיל על עצמו את ה"ה"ר לשמוע אליו הכנים נאזי קדושה אלו ג"כ בקליפה ואיכבה יוכל להעל משחת חיות הנז"ל באותה עשה עצמה כארז"ל אין חבש מחיר עצמו אלא א"כ בתוקף הגבורה וקדושה יתירה שמעולם לא היה לו אז יכנע • והוא ארז"ל כל דור שלא נבנה בהמ"ק בימיו כאלו נחרב בימיו ופ"י לא נבנה בהמ"ק כמבואר לעיל וכיון שלא נבנה והיצר מפילו ממילא נחרב שהרי מכנים יוצאי הקדושה בקליפה ר"ל בהתגבר היצר על חיות הקדש אשר נחה עליו שפול ושלשום להגלל ממנו • וכיון

שמענו עליו לעת כזאת ממילא נריך לחפש להחזוק באופן אחר בענין וגבורה למלחמה שהרי לא נשקע הילך בענת ה' כעמול שלום. אבל כלל דמילתא היא האמונה בזה שאין עין רואה ואין האוזן שומעת ואין שום הכל משגיג וכפניו ה' לבדו ואח"כ החזקות היראה וממילא תחול אחר האמונה כי שניהם דבר אחד ואחדות פשוט וזה המביא התקשרות בו ית' בכל מדה ומדה כי דברים אלו הם העומדים ברומו של עולם ומשגרים כל התאווה וכל הקליפות ובהתגבר אלו על עולמו יתפרדו כל פועלי און כהמם דוג מפי אש ויהיה מושל ברומו מלכד וזהו ואברהם זקן בא בימים פי' במדות בא אל הזקנה ופי' הזקנה הוא בעול הילדות והשחרות הכל כדרך העולם הגשמי מרוב השתמשו בחושי כל ימיו בזקנתו מתבעלי' וכל השתמש יתד קופצת עליו זקנה יותר. כן דרך ה' אחרי התגברו במדותיו להשתמש לעבודתו ית' ולא לשום הנאה עצמו כלל יולא מן המדות ומתבעלי' להתקשר בו ית' תמיד בלי שום הפסק רגע. וזהו וס' בדרך את אברהם בכל כי ההתקשרות נקרא כל שהוא כולל שנים לאחד וכמאמר כי כל בשמים ובארץ כידוע. ואמר המדרש בשביל המעשרות שנאמר ויתן לו מעשר מכל כי ידוע הוא שהיראה נקרא מעשר שהיא ה' אחרונה וסוף מעשר מכל פי' מעשר מן ההתקשרות כידוע ומן היראה והאמונה וזה אל ההתקשרות כו"ל :

פרשה תולדות

ואלה

תולדות יצחק בן אברהם. פירש"י ז"ל יעקב ועשו האמורים בפרשה. הענין הוא ע"ד תשובת כלל להגר שבא להגביר על מנת שילמדנו כל הסוד על רגל א' וקבלו ולמדו מה דסני לך לחברך לא תעביר. פרש"י ז"ל שהוא מזה והאבה לרעך כמוך ע"ש במהרש"א שמק' למע לא אמר לו בלשון שלמותי בתורה ואפי' בלשון חרסו עכ"פ בלשון עש ויתרם לחברך כוונתו. ואמר בלשון שלום ובלשון ל"ת מה דסני לך לחברך לא תעביר. אבל הענין הוא ארז"ל ב' מאמרות נברא העולם והס כנגד י' הדברות כארז"ל שהסתכל בתורה וברא את העולם. והנה ענין בריאת העולם ידוע שהיה מתחלה הוא ושמו א' אחדות פשוט בלי שום תפיסה השגה וגבול שהוא א"ס וכשעלה בראשו הפשוט לברוא למעל את עולמו כידוע והנה ענין אחדות פשוט וא"ס הוא דבור אנכי וכל המ"ע והמלכות שהוא הגבורות הוא ה"ת ודבור לא יהיה לך עם כל פרטי ה"ת שכל התורה כולה מעילה לעול בפרטי פרטים. הנה כל הפרטים והענפים כללים ופרטים שיש להם שורש למעלה עשו פרי למטה במעשה המלות וזו היא תורתו הקדושה עם כל מלותיה חקותיה ותורותיה והנה ארז"ל עקב אשר שמע אברהם בקול וישמור משמרתו וכו' מלת שקיים אלה"ה אפי' ערובי תבשילין אשר לכאורה תצי' מזה ידע ואם נאמר שהשיג מעשה המלות והמשפטים שהכל מחייב אפי"כ יקשה הא"ז השיג החוקים שאין להם טעם ואין שום שכל מחייב כמו פרש ארומה ושאר חוקים. אבל לפי דברינו יובן כארז"ל שאמר למשה לך אני מגלה מעמי פרש ולאשרי חוקה שכל החוקים ית' להם טעם ושורש למעלה בסדר הבריאה כי הבריאה הייתה ע"פ התורה רק כי לאו כל מוחל סביל דא לכן לאחריהם חוקה. אבל לא דברה תורה בגדולים כמשה ואהר"ה שאין לך דבר שומד בפניהם להיות חוקה אבל כל החוקים הם אלוס מלות לידעתם והשגתם טעמם ושורשם אבל דבר זה א"ל להיות שיתפכו החוקים למאות לפיו אם לא בהתבטל המלות מפניו ואינם טובים אלא עדי"כ כל ה"ת לא תרצה לא תחף לא תגזי. שאין האזהרות אלו ראויים לפיו מחמת שנייהם האותו עם כל המדות גשמיים שאינם משתתפים עמו לרבו כל

כלל בלתי לה' לבדו וכל עשיית צרכיו הם מאוסים אללו כלכלוך העיני וזוהי שאינם צריכים להזהיר לשום אדם שירחק מהם כי בל"ה יעשה מפני המיאוס. ועד"ז אמר וד המע"ה ולבי חלל בקרבי. הנה לאדם כזה שאין המצות נוהגים אללו מגולים לו טעמי החוקים ונעשים לו החוקים למצות. וזכו חז"ל שיצטעלו המצות לימות המשיח כי מלאכה הארץ דעה את ה' ויהיה להם תורה אחרת מן החוקים יהיו מצות וכשהולך מחיל אל חיל ויהיה רק למעלה למעלה עד שיגיע אל שורש כל התורה והמצות שהוא אנכי ה' אלסיך אחדות פשוט וא"ס בעמדו שם תרפינה כנפי כל המצות והחוקים וכולם צעלים שהרי הוא ציטול היל"ה"ר להיותו עומד למעלה וקודם התחלת הבריאה. והיל"ה"ר מנין והנה באמת שבתחילת וקודם הבריאה הוא העשה אנכי ה' אלסיך ואח"כ הל"ה"ר אבל בהשגת המצות צריך להיות להיפך בתחילה סוד מרע ואח"כ ועשה טוב שהרי האדם בתחילה פרא אדם יולד ומדרגתו למטה מטה ולריך להוסיף מחול על הקדש למעלה מעלה עד אנכי ה' אלסיך. וזכו שהגר שבא להתיייר רצה ללמוד כל התורה על רגל פי' קיום והעמדה א'. והנה באמת למדו אם אמנם שורש הכל הוא אנכי ה' אלסיך כח' אבל הגר לא היה יכול להבין השגת אנכי אם לא בדרך שלילה תחילה לא יהיה כך מפני היות מדרגתו תחילה מטה מטה וזכו שאמר ואידך פירושא זיל גמור. כי מצות ואהבת. והשלילה מה דכני כך להבין לא תעבד הוא מצות אנכי ולא יהיה לך. ובהשגת פרש"י ז"ל. וזכו ואלה תולדות יצחק בן אברהם שהוא סדר הבריאה ופי' יצחק שהוא מלאים וגבורות בן אברהם שהוא חסדים ואחדות פשוט. ומאלה נפלה כל הארץ. וזכו שפירש"י ז"ל תולדות הם יעקב ועשו האומרים בפרשה וכפירש"י ז"ל על עשו שנעשה וגמר בשערוותיו ביום הוולדו. וכמאמר הזהר על פסוק שור או כשב או עז כי יולד תיקף ביום הוולדו נקרא שור בן יומו מפני היותו נגמר ביום הולדו משא"כ אדם אבל באמת אדם במדותיו הגשמיים ביום הוולדו נגמר כמאמר לפתח חמאת רובץ מלך וזן וכסילי ולכן ביום הולדו נק' עשו. ואח"כ יעקב ידו אוחזת בעקב עשו ופי' ידו היא החפיסה שלו שהיא חכמה תה"ה שהיא יו"ד וזכו ידו ואח"כ ממנה יגיע לחכמה עילאה ומצות אנכי שהוא אחדות פשוט והמבין יבין:

פרשה ויצא

במדבר ויקח מאבני המקום בתחילה היו הרבה אבנים וע"י יעקב נעשו אבן א' וזכו שנאמר ויקח את האבן ע"ש. פתח הרב במדרש והנה סולם מוצב ארצה זה סיני ורחשו מגיע השמימה. והנה מלאכי אלהים אלו משה ואהרן. גם אמרם ז"ל ג' דברים צריך אדם לומר ב"ב ע"ש כו'. גם מאמר דהע"ה אני עבדך בן אמתך יאכל כללך דמלחא ארו"ל חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם וכן כל מאורעות העולם הכל בשבילי ויחידו ממש שהרי דיו לעולם בלדיק א' כמאמר לדיק יאוד עולם וכמאמר רשב"י דיו לעולם אני ואחיה גם אמרו אלא סימנא בעלמא ואם עיקר ברה"ע הוא בשביל א' כ"ש מאורעותיו של עולם אחר הבריאה אם עוב ואם רע. לכן צריך כל אדם לדעת בעצמו איך שהוא הגורם מאורעות העולם וחילופיהם לא ע"ד האמונה והענוה בלי שום הבנה קרוב צפיו ורחוק מכליותיו. אבל צריך שיבא לבו רואה את הערות אריות שלו איש אדם. ואיך הוא רחוק מה' בכל דרכיו מגושם ומגשם חיות הקדש נרגן מפריד אלוף בינה אלוף חכמה מעולם המעשה והכתוב אומר כולם בחכמה עשית ואם חכמה אין כאן במה יתקיים וזכו סיבת מאורעות העולם ליפר את האדם לשב

לשוב עד ה' בכל לבבו ומלאה הארץ דעה את ה' כל חד וחד לפום שיטורא דיליה ואין חילוק בין אדם גדול לנקלה ועבד הכל לפי מעשיו מגשם הוא את הרוחניות ומלביש אלים לחיות הקדש. והנה לפי ערך דקות ואמנות האחדות פשוט יחוד קובצו"ס בהפריד בני אדם ח"ו בהתגשם עלמם שהוא קאץ נטיעות ח"ו קטן וגדול שם הוא וכולם שוים בזה בין קלות בין חמורות. כי הכל לפי מה שהוא אדם כך הם אופני רעמו ח"ו אבל עכ"פ הכל אל מקום א' הולך וגורם לשכינה שתסתלק ומאורעות העולם לבא ח"ו ליסרים במשפט וללמד תועים בינה ודעה את ה'. ומעתה בכל מאורעות העולם חייב כל אדם לומר בשבילי שכן הוא האמת וביד כל אדם לתקן המאורע ע"י יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בעלמו. וכדברי הוזהר במעשה שצאו התצירים לבקש הרשב"י על 'הגשמים ואמר שם חוכן דבריו הלא כי אין היחוד שלם פכ"פ ולא זו משם עד שגמר יחוד שלם בדביקו' תורתו ע"ס נחות ל' הוזהר והנה ענין יחוד קוב"ס הביט הכתוב באמרו קודם התמלא אדמ"ר ויהיו נהיכם ערומים האדם ואשמו ולא יתבוששו ואח"כ וידעו כי ערומים הם ויעש ה' להם מנבשים כתוצאת עור. הענין הוא מאמר ויהי האדם לנפש ח' ופרש"י ז"ל ח' שכולן ע"ס פ' כי החיות שבאדם הוא החיות שכולן בכל סדר הבריאה מסוף המעשה עד המחשבה תחילה שהוא כל התורה כולה ויחוד קוב"ס ושכינתה כארז"ל הסתכל בתורה וברא ואח"כ הנופים של אדם הן הן גופי תורה אם כל דרכיו יכונן הכין לקראת ה' ומעתה אין שום בושא בגוף ערום אחר שהוא גוף התורה אם אהגם נאמר חשוך יריבך מה ירך בסתר אף ד"ת בסתר. הרי הגוף מסתיר את התורה להיוות בחסותו וח"י בהם. משא"כ אחר התמלא שהגוף היה נפרד וידעו כי ערומים הם. ויעש ה' להם כתוצאת עור שהם לבושים להיות כל התורה היתה לריכה להתגשם ע"ד הגוף במלות גשמיים והיו לריכים עוד ללבושים כמאמר כבשים ללבושך להיות התורה לריכה להיות בסתר בדרך אבל גופים שהן גופי תורה קולג אל השערה ולא יתמלא הנה זה הוא יחוד קב"ס ושכינתה גם בוש לא יבוש גם הכלל לא ידע. והנה מעין המאורע בעולם ידע אינש בנפשה איך הוא נגד ה' שהרי העולם הנה הוא בעלמו בשבילו נברא ומתקיים ומתנהג לפי דרכו כדרך העבד שכל טוב אדוניו בידו ובורח מאדונו בכל מקומות ממשלתו. ובכל מקום מדרך כף רגלו הרי ממשלת אדונו שם ובאחרו כי בורח הוא מיסרים אותו שם ושם שמים לו חיק ומשפט לנכותו לדעת את אשר בלבבו חלוי יחזור לסירו. אבל מדרך עבד בן שפחה אדונו שהעבד הוא יליד בית אדונו בודאי לא יברח ממנו ועבדו לעולם. מחמת היותו עבדו מיום הולדו וגם מעשה אבותיו בידו אמו שפחה אדוניו הנה עבד כזה הבעות שלא יברח חינו לריך לשום נסיונות ומשפטים זמ"ס דהע"ס חנו עבדך בן אשתך לכן פתחת למוסרי שהרי המוסרות הם שלא יברח ואם הוא בעות שלא יברח המוסרות למה. והנה גוף הבעות שלא יברח הנה הוא גוף התורה ויחוד קוב"ס ושכינתה ובמה ביראה ואלהה והתקשרות שהוא הדביקות התמידי וזהו ארז"ל ג' דברים לריך אדם לומר בתוך ביתו פי' בתוך גופו. ואמרם ערב שבת פי' הכנ' לשבת שהוא שמו דקוב"ס יחוד קובצו"ס ואמרם עם חשיכה פי' כשמגיע חלום חשכות השכל. ואמרם עשרת פי' יראה הנקרא מעשר כידוע. ואמרם ערבתם פי' אהבה המערב שנים לאחד. ואמרם הדליקו את הכר פי' התקשרות ודביקות בדרך האהבה המתקשר בשחילה ע"י השמן כמאמר ושמן על ראשך אל יחאר וזהו ארז"ל וזרין לממריסא נתיחא. פי' שרין לפחות הגוף בנחת גסיגו למדות אלו שיעשה גוף התורה ויחד קודשא

קודש בריך הוא ושכינתו. והנה האדם שאמר שבשצילו נברא העולם וכן הול מתנהג לפי דרך הנבנתו לפני ה' ומעין המאורע בעולם מבין הסחרון שבעמנו ורואה לשב עד ה' להחזיר היחוד פ"פ הוא הנקרא לדיק יסוד עולם שהוא המקשר בין העולמות ומתנהגים על ידו ונקרא בריח התיכון המזכיר מקלה אל קלה וכו' הנק יעקב כמאמר חתן אמת ליעקב כי אמת הוא המזכיר כידוע ומאמר אמת מארץ תלמה ומאמר ותשלך אמת ארלה כי אפי' בכל הארצות האמת מזכיר ומקשר אל השרש שהיא מדת יעקב וזהו אר"ל סולם מולך ארלה וכו' וראשו כו' זה סיני פי' התורה. ואמרם מלאכי אלהים אלו משה ואהרן פי' הלדיקים. כי הלדיקים גמור' ע"י התורה שהוא יחוד קובצו"ש הנה גופם הן הן גופי תורה וסולם המזכיר מן הארץ עד לרקיע וכו' ה' נבד עליו ודאי ה' הוא ולא אחר כי לאדם כיוולא בו אין לו בעולמו בלתי ה' לבדו השרא וכו' הנברא בעולם לבדו וכל העולם נברא בשצילו ומאמר איני אלהי אברהם ואלהי יצחק ג"כ באדם כיוולא כמאמר דוד איני עבדך בן אמתך כמזכר. ומאמר הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אחננה שקיפל את כל הארץ תחתיו. ודאי בן הוא שהרי כל העולם מתנהג בדרך הנבנתו. (ע"כ הנהר בסיום וחבל על דאדבין):

פרשה וישב שבת שלפני חנוכה

שאיבתא האנשי' אם הדלקה עושה מאוס או הנחה ופשיענא ממאמר הס"ס חש"ו שהדליקו לא עשה ולא כלום ש"מ הדלקה וכו' פתח הרב בפרי"ז על וישב יעקב. יעקב בשלוש קפץ עליו רוגזו של יוסף. לדיקים מבקשים לישב בשלוש אמר הקב"ה. לא דיין וכו'. ב"ר עוד אמרו שם אחר שראה יעקב בל אלוף עשו שלמעלה לכן וישב יעקב ע"ש הענין הוא מחו"ל התקן עולם בפרוודורדי שתכנס לערקלין ומבואר בספר מוסר על לשון כדי ולא אחר וכנסם בדרך העולם והמשל שהביא שמתקנים עולם בחוץ ונכנסים לפניו לכן אמר בלשון כדי שתכנס לומר שאין הגמול דומה בדומה למשל בכל מילי שאפי' אם יתקן אדם עולם בזה"ל כולי האי ואולי שיתכנס לע"כ שלא יהיה לדיק בעיניו שבחודאי יכנס אלא כל הכנותיו שתקן עולם בזה"ל יהיה בעיניו על ג' הפסק אולי יכנס וזהו התקן עולם בפרוודורדי שיתכנס אולי יכנס אחר. והרב פי' צענין. אחר לשון כדי שפענין הוא ידוע להיות אדם הוא חלק אלוה ממעל ממנו ובאפשרו להתיחד אחדות גמור עמו ית' בלי שום הפסק ומסך מצדיל. אם אמנם לא מתחברותו מתחברותיו ולא דרכיו דרכיו אלא ע"פ התורה והמלות בהכנים האדם עולם וכל מעייניו הם בכל לבבו ונפשו ומאורו בחפילה חשיקה ודביקה כמאמר מפרשתו של אותו רשע אתה למד עבודתו ית' שנאמר עליו חפץ צבת יעקב חשקה נפשו בצתתם ותדבק נפשו בדינה. והדביקות ה"י בנפשו ומאורו שנאמר הרבו עלי מאד מהר ומתן והפקיר נפשו על המילה. מפני שכל הרגשותיו של אדם בלעז גוף או נפש הוא מפני ההתקשרות ואחדות ד"מ כשעוקף אלצבו למטה מרגיש כל הגוף להיותו אחד וכן בלעז הנפש מאיזה מדה מפני התקשרותו בה משא"כ כשאדם מקשר כל עולמו למקום אחד בדביקות ואחדות גמור הרי הוא נפסק מן ההתקשרות הראשון שהיה לו בגוף או מדות הנפש לכן איש מרגיש בכל מה שנעשה עמו במקום התקשרותו בראשונה מפני שכבר נפסק ממנו מפני דביקות האחרון לכן אפשרות ההתקשרות נפשו וכל מאורו של א לקבל שום צער מפני דביקות דבר שנכנס בה להרע או להטיב. וסנה כשנכנס אדם עם כל עולמו בדבר קדושה איזה מאוס או תורה ותפילה בדביקות גמור עד התפשטות ההתקשרותו הראשון

הראשון 'שכחומרי' שלא להרגיש בהם כלל הוא הנקרא הסירו מלבושים הצואים והלבישו מחלפות שהן הוא מתלבש עתה ברוח קדוש' • וכשמתלבש בחיבור התורה ופסל נק' בא אחת וכל ביתך אל התיבה שנתכם עם כל עלמנו זה וכן כשמתלבש במאו' שבת או חנוכה ומכנים כל מעיינו גם עם כל עלמנו בצעול שארי הרגשותיו הראשונים נק' אחדות גמור עמו ית' כי מלבושי המלות המקיפים וסובבים אותו והוא בתוכם מתייחד עמו ית' בלי שום הפסק כמאמר ופרשת כנפיך על אמתך שהמלבוש הוא המיוחד ואחרי שהתורה והמלות הם אלוהות ממש קידוש מתייחד. על ידם עמו ית' בהכנסו בתוכם וטועם מעין עוה"ב וזהו טועמים חיים וכו' שאי אפשר להקבץ בחיי' ואור העליון בעולם הזה אם לא בנטייתו בזה"ז משה"כ מעשה תורה ומלות אלהים מלומדה בלי שום דביקות וזהו התקן עלמך בפרוודור בזה"ז בתורה ומלות כדי שתכנס פי' באופן שתכנס בהם שהוא העה"ב וטרקלין. ולא לעשות מלות אלהים מלומדה • אבל בכדי להיות אחדות גמור עמו ית' לרץ ללכת מן המדות כלל הנק' מלבושים כמאמר מדי בד קדש ילבש • ולבא למעלה מן המדות ע"י האותיות לרופי המדות עלמם • ולהכביר הענין נקדים ארז"ל בראשית ברא בתורה שנקרא ראשית ומאמר באורייתא ברא קרב"ה עלמא הכל נאמר על האותיות כל מעשה בראשית ובריאת העולם הם ע"י אהון וכל בריאה ובריאה הם אהון ולרופים כמבואר בזכר על מאמר וישכב במקום שהוא פי' יש כ"ב אותיות התורה ובכמה מקומות בזכר ואינם אותיות הדבור שאפילו המחשבה שאינה שוקעת לעולם והחיות ראו ושוב פושע' לורה ולבש לורה אותיות אחרים בכל מחשבה ומחשבה וכלתו אותיות א"ל כי הנה המגבילים החיות למאמץ בכדי אפשרות ההבנה כי בלתי המאמץ אין שום השגה תופסת בא"ס בלי גבול אבל אחרי המאמץ בראשית חכמה ומבין בנים מתגלים המדות בלרופי אותיות כמו אחד וגבורה ורחמים שהם אהוי"ר והתקשרות שהוא ההמשך ממשיך רחמים והשפעה' המוליך והמביא מעלה ומוריד הרחמים שה' מלמעלה למטה נק' ו' רבבה והתקשרות ממטה למעלה נק' ו' זעירא ונק' יוסף הדיק המקשר כל העולמות עד שמגיע אל הדעת המיוחד חכמה ובינה ויואל מן המדות למעלה מהם והנה בכל תפילה ובכרה מדי דברו כשמחליל להבין מבוקשו הרי הוא במדות כמו אחד ורחמים ואפילו אם אינו מכין לשם עלמנו כי אם ליחוד העולמות אבל עדיין אינו יכול לעשות השתתות אלא אם מגדול ההתקשרות ואלא מן ההבנה בהתקשרות האותיות היואלים מן הלב ונכנסים במחשבה והחיות ראו ושוב בלי הפסק מא"ס המתקן חיות וקצבה בגבול להחיות כל נפש חי' כי חלק ה' עמו לכן יב גבולות עמים לתפסר בני ישראל כדי שיוכלו לעלות כל העמים שהם המחשבות ורות ומדות החיותות ביחוד גמור על ידי חלקם עמו ית' בקשר האותיות השופע בחיות ראו ושוב • והנה בהגיע עם ההתקשרות אותיות לאחדות פשוט או יכול לעשות כל ההשתתות וזהו ארז"ל למה נק' תפילת הדיקים עתה שמהפכים התבואה בגורן כך תפילת הדיקים מהשכין מדיד' למטה"ר • אבל הנה ידוע שאין שום שייכות עליה שום דבר חיצוני אלא"כ שמתחילה עוברת במחשבת הדיק או מדותיו ביותו בקצנות לכן בקצן החל שהוא היראה החזוניה מפניו ית' מחמת מדות מפחד ה' ומקשר וטול למעלה מן המדות לאחדות פשוט ע"י התקשרות אותיות אותיות בעלמם וכן בתפילה מתחילה מתחיל במדות השיבנו רפאנו ויואל מן המדות למעלה ע"י האותיות המתאמצים עד א"ס בלי גבול ומאמץ שהוא למעלה מן ההבנה שאין שום הסתכלות ההשגה משגת וזהו עין לא יראה אלהים ואלתך או

יעשה למחנה לו הסהטות שיראה ואין הדבר נעשה מפני צירופים שמשתיים אלא שסוף
 יוצא מן האותיות כלל אל שרשם אבל השמות הצרופים יכול להיות חיקך כשיוצא מן
 המדות שהרי מדרך לחכמה • והנה כשאין הדרך בקטנות אין שייכות שום עליי
 שכל עליי נק' ממטה למעלה מתחיל בשכינה שהוא היראה ופחד ה' ומכאן צא"ם
 שהוא האחדות פשוט כחבר • ויש בזה ב' עליות ה' הוא אותו הקטנות שמתעלה והב'
 הוא עליות השכינה שהיא היראה שמיגיע ממנה לאחדות ח"ס צ"ה שהוא יחוד קצ"ה
 ושכינתיה כי זה כל אחד וכל העולם לא נברא אלא לזה להעלות האמנם אל הפשוט
 שהם עליות הקטנות באותיות אל שרשם • וא"כ מי שרוצה דווקא להיות תמיד בגדלות
 מונפא קמי שמי' היא כאלו יש לורך לעולם בו בעלמו • וחזו ענין ארז"ל בנר שבה
 להחגיג לפני שמי' ע"מ שילמדנו כל הסורה כולה על רגל ה' שמפרשים העמדה ה'
 שלא יפול מן הגדלות לקטנות כלל ודחכו שמי' שהוא הגבורות והאמנם שאל"כ אין
 שום עלי' וקבלו הלל שהוא החסדים ולימדו מה דסני לך לחברך וכו' ופי' חברך הוא
 השכינה הנק' רעך ורע אביך אל תעזוב שמן הקטנות יהיה עליות השכינה ובלתי הקטנות
 והאמנם אין שייכות הברירה כידוע • וחזו מה דסני לך שהרי נבראת ע"י האמנם
 וקטנות עולם חסד בונה בודאי מהראוי להעלותו וחזו וישב יעקב בארץ מגורי אביו
 שראה כל אלופי עשו שהם ה' עממין מ"ו ומדות חילוניות שהוא הקטנות ומפני שלא ראה
 במלחמה מאתם כי אם בהשקט ובטה לכן וישב לשון שלום בארץ מגורי אביו כפי' הוזהר
 לשון מגור מסביב שאלו במדות פחד יחשק שהוא היראה שלא תגיע אליו המלחמה כלל
 וידוע ארז"ל שופר' דיעקב מעין שופר' דאדם ענינו כי יעקב ומשה הם היו מעין אדם
 והיו לריבין לתקן חטא אדם וממילא ה' מוכרח יעקב להעלות את הקטנות וזה קפץ עליי
 רוגזו של יוסף הדרך והתקשרות דכל העולמות הבלתי אפשרי אם לא דרך החלפת
 הקטנות וחזו השנוי בפסוק עין ה' אל יראיו עין ה' • ופסוק אחר עיני ה' אל נדיקים
 ב' עינים • זה ענינו כחומר כי מלאכיו יאה לך שהם ה' מלאכים שהולכים עם האדם
 תמיד ה"ל"ט וה"ל"ה • והנה הדרך המקשר כל העולמות מן הקטנות אל הגדלות ואחדות
 פשוט משים עינו למטה ולבו למעלה עד למעלה מהסתכלות השגתו ואינו דוחה הקטנות
 וה"ל"ה ב' שתי ידיים זה עיני ה' משאל"כ היראה לעמוד בקשרי המלחמה כלל ודוחה בשתי ידיים
 וכו' עין ה' אל יראיו • ואפשר לומר וזה פי' האציעו לכו אם הדלקה עושה מלוא פי'
 עליות הקטנות עד למעלה וקם מדליק מאיר ובה למטה בהשתנות או הנחה עושה מלוא
 פי' הנחה מן המלחמה כלל ופי' מלוא הוא לשון יחוד כמו לזות לזה ופסע הש"ס מחשיו
 שהדליקו בו שמע מינה הדלקה ע"י מלוא שהיא היחוד משאל"כ חש"י שאין בהם דעת המיוחד:

פרשה וישב

ודנה ענינם ראות ועיני אחי בגימין כי פי המדבר אליהם • ופרש"י עיניהם הרוואת
 שאני מכול ככם ועוד כי פי המדבר בלשון הקדש ועליו הקשה הרא"ם
 הרי נשבע יוסף לפדעה שלא לנלות לה"ק כדאי' במס' סוטה והמהרש"א חיקך אלל אחיו
 שאני • ולדעתי יובנו באופן אחר בלי שום חילוק בין אחיו לאחרים והוא דהנה ידוע זכות
 גאולה מאתם על ד' דברים שלא שנו את שמן ואת לשונם וגדורים מעריות וכו' ובכדי
 להבין יתבאר מענין הרג"ה שצעים צרופים ואותיות והמשכתן מלבד חלק ה' עמו יעקב
 חבל

חבל נחלתו שהוא פנימית הגלגל וחיותו נקודתו ומרכזו כידוע שמרכז הגלגל הוא חיותו וכן תנועתו בלתי אפשרי כ"א דרך המרכז לכן נקרא לה"ק בשם גופו של אילן שהוא הנקודה הפנימית וכל לבא השמים וכל הכרואים כולם נקרא בשם ענפים המסתעפים מן האילן ונקרא עולם התמורות וסוף כל התמורות המב הקליפות אשר לכן אין שום שייכות לאומה ולשון בזה"ק שהיא הנקודה פנימית המחיה את הגלגל וכן קודם ישראל לה' ראשית תבואתו כל אוכליו יאשמו בדרך זו שאכל קודם . וכן כל הנקרא ראשית אסור לזרים בעיני תרומה וחלה כידוע . שראשית הגלגל הוא נקודת המרכז וממנו מסתעף כל הגלגל :

והנה רש"י פי' על מאמר לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת . מכאן שנברא העולם בלה"ק . ולהסביר יפה נדרשת על מאמר חז"ל בראשית ברא אלמים מתחילה עלה במחשבה לברא בזה"ד ואח"כ שיתף מדת הרחמים :

והענין ידוע שתחילת הכריאה מא"ס הפשוט בלי גבול בהכרחו להיותו מוגבל בלתי אפשרי כ"א ע"י המלאים הבלי גבול בעצמו או יגביל הגבול והמלאים הוא שרש הדין . כידוע שכל המוגבלים יותר המה גופים הגשמיים וחומרים עבים כלים ונפסדים . שכל מה שהוא יותר רוחני הוא רחוק מן ההפסד . ועיקר שם הכליון וההפסד הוא ענין קליפה ורע ודין . הרי שם הגבול והמלאים שרש הדין :

והנה כללות המלאים המה האותיות ומבשרי אחזה אלוה כאשר יתבונן האדם בתחילת מחשבתו המשווע' ואינה נחה כלל . והחיות רחוק ושוב פושע לורה ולובש לורה הכל המה לורה אותיות . כי בלתי אפשרות השגת מחשבה מבלי אותיות . כי בלי אותיות המחשבה פשוטה ואינה מושגת כלל מגודל פשטותה ואינה נק' מחשבה כ"א אחרי המלאים הפשטות פושע לורה ולובש לורה אותיות אחרים . כי מדרך לחכמה . אח"כ מבין דבר צביה ומתגלה הדעת שהיה בעולם מכריע בין חכמה לבינה . ואחר התגלות הדעת יולאים המדות האיו"ר . ומתגלה יותר להכריע ביניהם בתפארת . וכן עד סוף כל המדות . שכל עיקר הדעת להיותו מכריע ומחבר שנים כאחד . לכן נק' הדעת לשון הקודש להיותו מכריע בין חכמה הנק' קדש כידוע . והמכריע נק' לשון בעין קנה המשקולת של מאזנים שמחבוק ההכרעה מן השלשן היואל מן הקנה ומכריע לאיזה לך . וכן נקרא בל"א מה שיואל למעלה מן הקנה בשם לשון :

והנה ידוע מאמר באורייתא ברא קב"ה עלמא וכן התרגום על בראשית ברא בחוכמתא ברא כי החכמה היא התורה והתורה היא האותיות :

ברא דמילתא שהעולם נברא באותיות שהוא ענין המלאים . אם אמנם כמה למאמים למלאמים שעד אין מספר . וכ"ש שאין להשיג כי גבוה מעל גבוה שומר ושלמות אין מספר כידוע מענין העני"ת שלמעלה מן האותיות . והמה חיותם והנהגתם שאין להם עתה בצאורם . והשפלתם מאד נעלה ונעלמה מעין כל ח' כ"א סוד ה' ליראיו וחכם מבין מדעתו . ולכן להם מכנים כאן לאותיות בשם ראשית המשכה . כמבואר בזהר ע"פ רשכב במקום שהוא יש כ"ב אחון ע"ש . כי אין שום דבר שנברא כ"א ע"י אותיות . והן הנה חיות אלוה דבר וקיומו . והנה אותיות הנכתבות המה גוף והיכל אל המזכרים בפה . והמזכרים בפה הם גשמיים לערך המחשבה שהוא בלב ואותם שהם בלב הם האצילות ידוע בלב המשכילים כמבואר בפרדס : והנה תמונת אותיות ברמיתן ממס' ידוע למשכילים . ועכ"פ שמן מנהו מבואר בספר התמונה ואז חדע דמ"ש בהתחברות אותיות הקדושים ונעשים מהם חכמה שרוממות התיבה הוא ענין גדול . מפני שכבר נתגלה בזה חיות של נקודה כי בלתי ח' אין מרגישין הנקודה וד"ל . וכמו שהסויות והשמות הם

סוד אלילות רק השמות הם ההתפשטות הכחות והכחות הם פנות של השמות : כך כל היצירה לשוננו הק' החיצות הם למעלה . וכל הנקרא בשם זה למטה בגשמיות המהותית והשתלשלות השפע מלמעלה רבבות מדרגות עד פתגמשים ואחריהם דבר הוא חיות של הדבר ההוא . לכן כל שם דבר מלבן הקודש הוא שמו באמת למעלה בשרשו . כמאמר וקל אשר יקרא לו האדם הוא שמו בכל עיקר המשכה והתפשטות הוא ע"י אדם . כ"השם דבר במקורו הם אלו אותיות וחבורים . רק בכל חבל השתלשלות נק' בשם זה מפני חיותו וקיומו שמקבל משם ד"מ יד נקרא מקור השם למעלה לירוק י"ד הוא כח וחיות של יד האדם והוא יורד ומשתלשל עד שנברא גוף יד אדם ונקרא ג"כ י"ד . לא מפני הגוף כ"א מפני חבל השתלשלות כח וחיות של היד נקרא הגוף על שמו . אם אמנם מראשית ההשתלשלות עד סיומו בגוף יש כמה רבבות מדרגות כולם נקרא יד ע"ש ראשית ומקור החיות וכן הנה הכתובים שבתורה יד ה' ופ' הם בחות עליוני' שנאללו מאתו ית"י כי הא"ם א"א לתפוס אף בנקודה וכ"ש באותיות וכן בשמות האדם ד"מ אברהם ילחך ויעקב הם ג' מקורות ושרשים אשר מהם מתפשט החיות עד גוף האדם למטה והוא נקרא ע"ש מקור שרשו וחיות קיומו . וכן ראונו ושמשנו הם מקורות ושרשים אחרים בערך כמה מדרגות למטה מהם . ואם אח"כ נקראים אפי' אלף אנשים אברהם או ראובן בנו ע"ש זקנו אפי' עד אלף דור . כל אלו נקראו מפני חבל השתלשלות שנתפשטו משם והיו מאמר לזאת יקרא אלהי כי מאיש לוקחה זאת שנקראה ע"ש מקום לקיחתה וחיותה משם והיו שפירש"י מכאן שנברא העולם בזה"ק פי' שנברא ממש באותיות שם דבר ההוא :

ויהי לכן מקובל אלילי שכחת אדם רשע את שמו אחרי העדרו . כי אין השם מיוחד אליו לקרוא בשם זה אלא"כ הוא דומה לו בפעולותיו להמשיך כחותיו וחיותו משרשו באור חוזר ונשור לעבודתו ית"ש ולדבקה בו דרך אור הישר שנתפשט השתלשלותו וחיותו שם אותיות שמו לעולם זה זכרו לנח אחרי העדרו . משא"כ אם אינו דומה בפעולותיו לשמו שאינו ממשיך כחותיו וחיותו והנחתו מאתו ית"ש ומגביר על נפשו התוממות והקליפות אין נק' בשם הראשון כ"א שם אחר מעולמות התמור' שנמשך אחריו וקבל חיותו משם והפך שמו לשם אחר בד"ל . ועוד יתבאר לקמן . והן המה דברי היעב"ץ בפרקי אבות במאמרם אם אין תורה אין קמה וכנה עינינו רואות כמה בתים מלאים כל טוב ואין בהם אפילו רית תורה . אבל הכוונה שאין הקמה נקרא בשמו פ"א ע"י המשכת התורה המה האותיות הוותיקות . כי ע"ד אותיות נשתלשל מלמעלה למטה עד בגשמיות הקמה שלמטה ומשביע ע"ד שנתהווה . ומפריד הקליפות ממנו עפ"י דיני תה"ק הן דיני נטילה הן דיני אור"ה הן נק' קמה ומשביע כדרכו ואינו חלץ צמותדות . משא"כ בנן רשעים תהום ומשביע רעב כדרך כל התאווה שאין אדם מת וחלי תאוותו בידו . כדרך הקליפה שכל חיותה הוא הרבוי והפירוד היפך הקדושה שהוא אחדות פשוט . לכן אם אין תורה אין קמה נק' בשם קמה המשביע וממיה . כ"א שם אחר מפולגות התמורה אחרי שהוא מקבל חיותו משם כידוע כי א"ו לע"י עשה אלקים . ע' לשונות שהם ע' ענפים המשתעפים מחילין א' שהוא לשון הקדש . ושרשם של הע' לשון הם הם הר"ל שגרים לרופי האותיות עולם התמורה ע"ד גלגל התמור . אבל לה"ק הוא מרכזם ובכל לשון מוכרת להשת מלה א' שזה ללה"ק . ואותה המלה הוא חיותם ודביקותם באין כמאמרם ז"ל שכן בלי יונו קודם לאחת הן וכמאמר ע"ט בכתבי שח"ס : שהוא מקום חיותו מלש"ק ומשם יפרח משא"כ שהפדיק אורל לשפוע נפשו מוצא בפי' קלאני על מאמר ויחיו את האלהים ואלו יאמרו שמו עיניהם מן זיגסכסנה ור' יוחנן אמר אכילס וודאית דכח' בלאור פני מלך חיים : וכתב החכם אבן עזרא ז"ל ראה

החכם איך הפליא לדבר. כי המאכל השפל שהוא זה מסיבה אחר סיבה המקבל זו מזו. את האדם ומפרכסו. לאכ"ו הדבק ורואה בעין כלל סיבת הסיבות שהוא ניזון ומעגג וסוף האפלה האדולית וזכעיקרית כו' וזהו ערך נתן ליראיו וכו'. ומסיים הרקאנ"ט דע שאין כוונת האכילה לפסד דבר הנאכל אלא להוסיף כח ותענוג וחיים לאוכל. ט"ז נק' אכילה וזהו אמרם אכילה ודולית שהרי התענוג הוא עיקר שם האכילה. וכן היה אללם שמחת הנפש ותענוג ויו השכינה. כמאמר או תתענג על ה' עכ"ל הרקאנ"ט ז"ל. והנה עד"ז לריבין להיות כל ענייני הגוף ותשמישי עה"ז שלא נתן ליהנות לז"א כ"א מן הפנימיות שהוא האור ושרשו של אותו דבר והיותו אשר משם נשתלשל וילא החומר אצל האור ליהנות מחומרה של מקום שילא משם. כ"א להתדבק במאור דרך השתלשלותו עד א"ס ב"ס להיות חוזר ונשור אליו ית' דרך התענוג שהוא המקבל מאותו דבר. והנהגה זו נק' מדבר בלש"ק ופירושו מתנהג עד' אותיות לה"ק של שם דבר תשמישו. כי הדבור נק' ע"ש הנהגה לשון דבר ה' לדור. והדבור הוא מנהיג את הכל כידוע. ואין ראוי להאריך בזה כי א"ל להעלות עה"כ דברים שעומדים ברומו של עולם. כי אם זה נק' דבור מה שמדברים בה מולאות הגשמיים. הלא מבואר בתורת אמת שלנו כי המתים מדברים ועת לקרן. ודי למבין ברמזים:

כלל דמילתא כי זה כל האדם ותכליתו להתנהג עד' אותיות לה"ק שהוא מאמר בכל דרכיו דעו כי הדעת נק' לה"ק כנו' ויכול לפרש דעת הרמזים בספר המורה ג"כ עד"ז ועיין ברמז"ן ז"ל פ' תשא שרצה לסתור דבריו ולדעתו שפתי חכם מן דברי הרמזים ז"ל ע"פ אמת וא"ל לבאר מחמת האריכות והמבין יבין לעצמו. ואפשר לומר טעם זה למאמרם ז"ל. שלא להתפלל בלשון ארמית כי התפלה נק' ע"ש הדביקות כמאמר נפחולו חלקי וכו'. ודביקות התפלה כדי להמשיך השתנות ברחמינו נרין להיות באופן זה. ללא בדבוריו מן המדות שהתחיל בהם. שהרי תחלה בשמתחיל להתפלל על איזה דבר בוודאי הוא מאמת המדות אם אחד או גבורה כו'. אצל כשמדבר דבריו העיקר הוא להתבטל מן המדות מפני פחדו ית' העומד לפניו וכלות נפשו אליו לדבק בו. ודביקות הוא להשקשר עצמותו באותיות דבורו היוצאים מן הפה ולהגיע בהם עד' לאותיות המתחב"ש שהם ברנא ושוב. ואפשר שילא מן האותיות אל שרשם מגדול ההתלהבו. ואחר שילא מן האמרים או יכול לעשות השתנות והמשכה אחרת מאתו ית' בחזרתו דרך הרחמים כידוע. וגם שממילא נעשה ראוי בהגיע למעלה מן האמרים. וע"פ דרכו יוכל לפרש אמרם ז"ל שלא להתפלל בלשון ארמית. כדרך הלשון שזו ריב"ל לבנו אל תשב על מעט ארמית ופי' שלא תיגיי בלא ק"ש ע"ש. הרי שקרא להעדר אהבה ע"פ ד"ת הן בלשון שם ארמית. וכמו כן בענין התפלה שהוא הדביקות אליו ית' דרך המשכות התיבות שם דבר שהוא שמתפלל וכשמחזק לפנימיות חיותו אפשר לשנות. ע"ד מי שאמר כו' לחומץ וידליק כו'. וידוע שכלתי אפשרות תפילה וזה דביקות שלם. כ"א אחרי הרגל כל מדותיו השתמש ברוחניות וחיות פנימי של כל דבר ודבר או לא יהיה מן מזהיל דביקותו ית'. והוא הנהגה ישראלית דרך ד"ת הן כמאמר ובו חזק ואמרו חז"ל הדבק במדותיו. משא"כ בהעדר הדת ובלי שום דביקות אל שרש פנימיו החיות נק' ע"ש לשון ארמית כמ"ש לעיל כי שרשו של אדם הוא מלש"ק. והוא ממשיך ע"ע מחמת תאוותו קליפות. אמרו רז"ל תפלה בכל לשון. אם אמנם חירק הגמרא הא ביחיד והא בצבור. הנה הפשוט כפשוטו וסדין דין אמת כמבואר בש"ע. אצל עד' האמת אפשר לפרש דברים כדבריו. הא ביחיד פי' כשמכוון לעניני עצמו. הא בצבור כשהוא

כשהוא ע"ד החקירות כל העולמות . וכן דרך כל בעלי חמה ובפרט בכתבי הארץ ו"ל
ובלבד שיהא דרך חמונה והמשכת החיות מא"ס ב"ה אדרבה בזה מכניע טלפון חמה
הקדושה כעבד המקבל פרס וחיות מהקדושה ועבדו לעולם . כי זה כל האדם לחכמית
בריותו להעלות כל הדברים ממטה למעלה ולכניע החיות חל הפנימית במציאות
אלהותו ית' בכל דבר ולית אחר פני מיניו :

דרך היותר פשוט להבנת למען יכילו לטיות ולכרון . הוא ע"ד המבואר בזה
ותו כדרכיו על המתפללי לשם הגאון כל חסד דעבדין לגרמייהו עבדין
הב לנא חייא הב לנא חזוני . הנך בלשון ארמית כ"ל כדרך שאמרנו ו"ל לעולם יסדר
אדם שבחו של מקום שהם התפשטות מדותיו ית' דרך האותיות חסד ורחמים ואח"כ
יתפלל לדבקה דרך לה"ק תיבת תפלתו וממילא יומשכו דרך אותיות תפלתו השפעה
עובד ורחמים וחיים ושלוש בדרך . וזהו ענין יעודים הגשמיים המבוארים בתורתנו
התמימה . ונתייחס גשמיים כו' ואספת דגך וכו' . לא זהו שכר העבודה כי מה רב
עובד הפון ליראיו עין לא ראתה וכו' . אבל התורה אמרה שממילא יומשכו כל היעודים
האלה אם בחקתי תלכו ממשיכים החיות מלמעלה למטה בדרך אותיות הנסגרת ודיקתו .
וזהו ענין גאולה מזרים מפני סוד דברים . שלא שינו את שם להקרא בשם אחר מעולמות
התמורה אע"פ שלא קיבלו התורה עדיין רק בקבלה מאברהם אבינו ע"ה כמאמר הש"ס
קיים אצט"ה אפילו ערובי תבשילין . נמלא רצון ושמעון נחתי ורצון ושמעון סלקי
כו' ושלא שינו את לשונם לה"ק והמשכתו כח"ל . וממילא שהיו גדורין מעריות ושלא
היה בהם דלטורין שהוא ענין ברית הלשון וברית המעור . המשכות ומכריעין בין
עליונים ותחתונים :

וזהו דברי יוסף הכריז עיניכם הרוחות שאני מהול ככם . ככם דייקא ולא כערכי
מהול ופגום בברית כי פי המדבר אליכם שהיה הנסגרת ע"ד לה"ק . שכן קיבל
מאבותיו הקדושים . כמאמר למען אשר יאמר את בניו ושמו דרך ה' וגו' . ועתה אין
אנו לריבין לומר שדבר לה"ק מפני השבועה :

וזהו פי' הפסוק ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואינו ע"ד אמרנו ו"ל בסוכה
אמר פוסל בג' וסך פוסל בד' . ח"ר אבא אמר שמואל ירקות שאמרנו חכמים אדם
יולא י"ח בפסח פוסלים בסוכה משום אויר מ"ע כיון דלכי יבשי נפלי ופרכי כמאן
דלינתכו דמי וכן הרשעים כתיב בהם . כי כחליר מהרה ימלו וכירק דשא יבולון . מפני
שאינם ממשיכין חיות פקחיות מאתו ית' . וזהו ועוד מעט ואין רשע נמלא יבשי ונפלי
וכמאן דלינתכו דמי וזהו והתבוננת אפי' כשהוא על מקומו ואינו . ובחייכם קרואים מחי' :

עוד מפרישה זה

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני . הנה בספר אור החיים מובא לפרש מלת ויגש מאי
הגש ופי' הוא כראוי לו שהגש היה בלב לטיות ידוע כמים הפנים כן לב
האדם אל אדם . ובדברים אלו היה רצון יהודה לעורר רחמי יוסף לכן הגיש בלבו
להתקרב ליוסף ולאסוב אותו באמתות הלב . בכדי לעורר אהבת יוסף אליו לעורר רחמיו
והנה ילא מפס קדוש דברי פי חכם חן חמה ואמונה אבל אם אמנם לפי דעת יהודה
שהיה סביר על יוסף שהוא מזרי שהסתר ישראל לא תחנם שלא ליתן להם חן לא נמנע
יהודה מלקרב לבו . לאסוב אותו ע"ד הידוע בחפלה וקרבתו ואכילה . הנה אח"ל במדרש
וש"ס ראו' ה' יעקב אביס לירד בשלשלאות של ברל למזרים אלא כו' ומשל בהמה שמוליכין
אותה

אותה למקולין ואינס רואה לילך מושבין אותה בחבל ע"ש. הנה המשל הוא אורחת ענין ירידת יעקב ובניו למצרים בכדי להעלות נלוות הקדושות ממצרים. כידוע על פ' ויגלו את מצרים כחרגומו ורוקינו ואר"ל כמאד שחין בה דגים. והנה ענין האכילה של אדם ג"כ לעורך זה בכדי להעלות הנלוות מדרגה לדרגה מדומם לזומח הראוי לאכילת אדם ושאינו ראוי עולם מזומח לחי עד שמגיע לאכילת אדם. והחוש מעיד שלכאורה דבר פלאי להיות המאכל הגשמי הזה להסתקרות הנפש בגוף שאינו יכול לחיות בלא אכילה. ומוכרח להיות במאכל ניצוץ חיות הקדש אשר הנפש ניצוץ ממנה והגוף מן הגשמייות ואף על פי כן אין רואה שום ניצוץ הקדוש לוח ממקום. שהוא בסתר המדרגה ולעלות כאר"ל שכל עשב יש לו מלאך הממונה ומכה אותו ואומר לו גדל. כי הניצוץ הקדוש מחיירה ממקרה בלתי עבוד אולי יודמן לפני אדם בליעל שיפילו יותר באלו משהוא עכשיו. אף כי זה כל האדם עומד על הבחירה ומי יודע אם יבחר בטוב להעלותו כי אין שייכות לשום עליו אלא אם יחשוב האדם לזון ממנוי דמתייב מצי מלכא. קוב"ה בחור המאכל ויאכל וישחה ויחוס את האלסים להתקרב אליו ע"י המאכל כמעשה דרב המנחה שזה שהוא מתעלה תיכף כמעשה הקרבן ומתייחד כל העולמות מן השפלים החתומים עד רצון עליון ח"ס ב"ה ע"י יחד אדם ובהמה באכילתו אותה. ולמטה ממנו אדם שטוב לפני אלהים ואינו מעלה תיכף באכילתו. ע"כ. הסוכספת חיות שקבל באכילתו והחיות הגיע ג"כ לזאת תורת האדם וכל מעשה שיעשה אח"כ לש"ש מתעלה החיות ג"כ משא"כ ח"ו כשהאדם מתגשם מן האכילה ויאכל וישב ויתאווה יבא לו הרי הוא מפיל לנצוץ הקדוש בחור הקליפה יותר ויותר שברי הוא נותן חיות ובורא קליפת ר"ל. וזה יראה הניצוץ להעלות עד שמכים אותו כח"ל ובאמת ניצוץ הקדוש שרואה מקום מוכן לפניו להעלות בלי ספק מבקש מאד כידוע מענין מים תחתונים זוכים גם אף בעינין למהוי קדם מלכא שהוא ענין התפילה שלפעמים כשהאדם נגש אל האלהים בנקודת לבו באמת כאמור ביחודה מתעורר עליו מחשבות זרות או מדות זרות והוא שראים להעלות כי הנה מקום אחס מוכן להעלות ע"י התשובה להיחזק מוכן לשרת בקדש וכן יעקב אבינו היה מחיירא מליד למצרים להעלות הנלוות כענין עשב המכים אותו לגדל ופרה שמוליכים אותה למקולין להעלותה בשחייתה ואכילתה ראוי לירד בשלשלות של ברזל אלא שזכותו גרמה לו שהבעיה לו הקב"ה אנכי אעלך גם ע"פ. והנה תורתנו תורת אמת ואמונה שבוודאי אסור לו לאדם להביא ח"ע לידי נסיון להכניס ח"ע במחשבה זרה בכדי להעלות ח"ו כי מי יודע אם יתגבר אחרי ויתנשא או אולי ירד מטה מטה ולא יעמוד בנסיון ח"ו. אם לא כשהנסיון מודמן לפניו בלא מתכוין בוודאי מן ה' לנכחו ונריך להתגבר בכל כחו ומסירת נפשו על התשובה וכוף העליה וזה היה ענין שבע"ה שאמר הרבה ולא אסור ומתחילה יאל במתכוין בכדי להעלות נלוות קדושות ולא עמד בנסיון. וזהו אר"ל לברך על בריות נאות ברוך שככה לו בעולמו כו' כשכבר מודמן לפניו בוודאי לריך לברך לקטעו הנאות הראי' כמעשה דר"ע בהסיו מערוביחא שאר"ל קרן זוית הואי. ובתחילה ודאי אסור וכוף מסירת נפש בענין נפילת אפים כידוע. והנה כלל דמלתא מענין ההעלאה הוא שריך האדם להתבונן על כל המודמן לפניו שגם זו נמלא שטף מנשו מאותו הדבר אם טוב ואם רע ואחר שמלא מין את מינו ויעשור לכן לריך תיכף להסתקר בו ית' מעין המאורע שחזמן לפניו בשמו אל לבו הלא ה' זו ואין דבר בלתי כחומר ומלכותו בכל משלה. כי המלכות הוא המושל בכל ומח' הכל וע"י ההסתקרות בו ית' מתעלה עם המלכות אל היסוד שהוא להסתקרות וכוף הסולם מולך ארץ וראשו מגיע השמימה לעלות כידוע מדריך יסוד עולם. לכן הנה

יהודה כשראה כל אלו הסבות שמדמו לפניו כחמרם איש אל אחיו מה זאת עשה אלהים לנו הבין יהודה להיות הדבר מתבקש מאתם להפעלות לכן ויגש אליו יהודה בלב אפי' אם היה מארי סערי כבר זמן ה' לפניו וזכרה להיותם מופרחים לרחמיו לבקש מאתו על נפשו וזה שאמר כי אדני להיות יהודה היה מלכות בית דוד ומלכותו בכל משלה והכל כולל בו ויגש להתקבר עמו אליו ית' וע"פ האמת להיותו יוסף הוא היסוד ומתקבר עם המלכות וזהו כי אדני ע"פ פסוק גס' ע"פ אמת :

פרישה שמות

וייגש משה אל אדני, ויאמר אדני למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתיני פרש"י ז"ל
ואתם מה איכפת לך קובל אני על שלחתיני וזה המוכר פשוט והכל באין לשום אדם לשלול ולהכניס עמו בדבר שאינו שלו ואפי' מרע"ה שהיה אפשר לומר שהוא מלעזר צדקת ישראל כי הוא הכולל הכל כלל ישראל ואפי"כ מה איכפת לך כמאמר על צד ועל פועל ידי תלוינו כו' שהוא כמתעבר על ריב לא לו מה איכפת לך אבל האמת הנה העיד הפסוק על מרע"ה והאיש משה עניו מאוד ובמקום שאתה מואל גדולתו גם אתה מואל ענותנותו בשעה שאמר לו הקב"ה למשה לכה ואשלחך אל פרעה וכולא את עמי ב"י ויאמר משה כי אדני לא איש דברים אנכי וכו' שלא נא ביד תשלח שהיה משה שפל בעיניו מלעזר את בני ישראל כידוע מבטלי אפשרות הגאולה אלא באתגרות' דלתתא כמאמר למען יאמינו כי נראה אליך ה' שהוא הגואל האמת כידוע שיקרו הוא האמונה ובזכות האמונה נגאלים להיות כל עיקר הגלות הוא העדר האמונה ושפחתה כי אם להשגיח על הטבע כידוע מענין גלות מזרים שהיו נעצבים בנפשות בעומק הקליפות ואלו לא הוליד הקב"ה את ישראל באותה שעה היו משועבדי ח"ו לעולם בהם יעבדו כידוע שכבר היו בתכלית עומק הקליפה ולא היה אפשרות הגאולה אלא בשיחפכו מקום אל קום שהוא ממ"ע שערי גומא אל ט"ן שערי בינה שהוא הגאולה השלימה שיאמינו בה' לרעת אותו ואחרי היותם דור דעס אז ילצו לגאולה כמאמר וזה לך האות כו' בהולידך את העם תעבדון אלהים על הסר הזה והנה מרע"ה שיוכל להכניס בדבריו דברים היוצאים מן הלכ להכניס בלבם האמונה תכלית לא שיער בנפשו מגדל השפלות שלא ה' מחזיק א"ע לכולם כארז"ל מי שיש בו יראה שמים דבריו נשמעין וענין היראת שמים הוא הדביקות ויחוד גמור אמתי כל המדות אליו ית' שהוא ענין יראה שהוא מדה א' ושמים היא מדה אהבה כידוע ואחרי בעול כל המה"ג אליו ית' האלהים יענו בקול ודבריו נשמעין לכן אפי' ירא שמים בזמן שהוא ירא שמים דבריו נשמעין ובעידנא דלא עסיק בה לא אבל מרע"ה אחר ואסתכן אל ה' שלא תלה במע"ע אלא במתנת חנם מגדל השגתו אותו ית' איך הוא א"ס וכולם באין גדרו וגשמים עכורים אפי' בחר השך הוא קמ' עילת העילות ואיך אפשרות הדביקות ויחוד גמור בו ית' להיות דבריו נשמעין ולהיותו מנוסח לא די שלא יועיל בדבריו אליהם אלא אף כי יפסיד' לנתק את לבם אל הגשם להיות דבריו גשמיים ודבור גשמי הוא פארם אם נכנס בלב אפי' העוב והמזבח בדבורי' אפשר להגש' על ידם בגדלות ואמונה כוזבת ומתגבר' ההתנגד' ע"י כך והנה אחר שהכרית הקב"ה למשה ודבר אליהם והיו דתן ואבירים נלצים ומתריצים כנגדו בפרש"י ז"ל על מלת נלצים לקראתו ותלה מרע"ה החסרון בעצמו שע"י דבריו שדבר הוא אליהם הכנים בהם ארס ההתנגדות והתנגדות אולפ"ו לכן היה קובל ויאמר למה הרעות לעם הזה הוה פי' שהפסדת בהם רע יותר במה ופי' למה זה שלחתיני פי' במה שלחתיני

בשגלמתי ואנכי שפל ומנוס' נתגשמו הם בדברי' והסיבו הס"י עתה תראה פי' סדתי' והסתגלות לריבה להיות ע"י הסתגדות וכלל"ה אינו ניכר כידוע. מוסר בריאת העולם לכן ויכד את לב פרעה כו' למען תספר משום פרסומי ניסא :

פרשה וארא

שאל השואל את"ל שבטן ומשענתך המה ינחמוני שבטן זה יסודים ומשענתך זה תורה :

פתח הרב צפסוק וארא כו' ושמ' ה' לא נודעתי להם ופרש"י ז"ל לא נודעתי אין כתיב כו' שהרי כבר נאמר וירא ה' אל אברהם אבל לא נכרחי להם בשם זה והנה הרמזין הקשה על ענין היות משה כבד פה וכבד לשון ואם הפירוש פשוט קשה קטיות הס"ס על פסוק והנה נער בוכה שכתוב תחלה ילד ואח"כ קוראבו נער אלא קולו כנער ומקשה א"כ עשיתו למרע"ה בעל מוס שהרי הלוי נפלים בקול . אשר לכאורה על כבד פה קשה יותר ויותר והנה סוף דבריו כי אדרבה שהיה דווקא כוונת הס"י להיחזק קן שאם היה בעל ל' יפה ומסודר לא היה נראה גדולת התורה כי באמת התורה מחזקה מדבש מאור עינים ומשיבת נפש והכל היה בסיני אבל היה אפשר לומר שהיה מראה להם מתוך מחמת טוב נעים ומחיקת דבור של משה לכן היה להיפך ואעפ"כ ה' להם חן ומחיקות . והנה באמת הגדולי' חפצו דרך לעבוד' הכורה ית' אבל באמת היה משה מרפא בשפת מ"ח פתאמי' והאלהים יענו בקול . אבל באמת הנה הוא ידוע מגדולת הדבור כי זה כל האדם כידוע שהוא מעלת המדבר על החי גם תרגום של ויהי האדם לנפש חי' תרגומו לרוח ממללא שהוא החיות שבו . והוא האמת כי הדבור הוא המושל והמטה והמנהיג את הכל והענין להיות בו הוא עיקר החיות ית"ס . כי הדבור הוא בלי שום השגה ותמונה אם אמנם הוא מלוכש באותיות אבל הוא בעציל בבנת המבין והשומע כי בלתי מלבושי האותיות אין לדבור שום השגה ואיסיס ללבינו לעולם כל משפטי' הדבור יש לנפש יסוד נאס ומאודר ומחירות ובהירות האשפזי' וזה שאין לשה שבנוק יוכל לדבר באלהי' תצא' שנים כי רוח דבר בו ומלתו על לשונו . וכל אדם שמרגיל את דבורו להשיג ולהבין כי תאמר לא תא' כי אם מה' הטוב והוא המדבר הרי הוא בורא שמים חדשים וארץ חדשה כאשר ה' בתחלת הבריאה בדבר ה' שמים נעשו ומה נשתח עכשיו אם האדם משיג בשעת דבורו איך שכל דבור ודבור שילא מפי הגבורה הוא ומשתלשל כל כך עד ששומע מפי' לכן באיזה דבור שפוא מדבר הוא שפוא בורא מחדש כמעשה דר"ע שנתמלא העקש ירקוק ודלועין ע"י למודו וכן הרבה מקדושים . וככל אמתות גדולת הדבור אם הוא בעקדושה כן העפוך הוא ח"ו אם הוא להיפוך להנחל עלמו ח"ו בורא דקיעין של שור וזהו צדקת חיות בקליפות וממשילם על עלמו שהרי הוא מוסף כחם מאתות שפוא עלמו שפוא רוצה לקבל מהם נמלא שפוא תחתם והמקבל ממש פמלא הוא ממשיג על עלמו שפוא"כ כשאינו מדבר אלא דבריו ית' בלי שום פניית האדם כלל ואדרבה הוא קשור ע"י הדבור בו ית' הכורה את הכל הרי הוא מושל בדבריו וכן התורה שפוא בריאת העולמות וההנהגה מתחילת היצין עד פולס היא עשרת הדברות ונקיטת דבור כמאמר ודברת עם שפוא ענין ההתקשרות עמו ית' אחרות גמור כו' . שפוא הוא המדבר והשומע ע"י בלי זה האדם בלי שום תמונה אבל דבור כזה הוא המושפע מן המדות משא"כ דבור הורא תחתית אדם תחתית פניו תלכש במדה ויש למדה התקשרות בכל הדברים הגשמיים שפואי' כל הגדולים השפלים התחתונים כולם ע"י תחתית הם גם להיות כל מדה יש לה הרגל א"ל ית' להיות

להיות נקי וזרור דבריו ית' שהרי בהרגל משכח - ואפילו כל דברי המוכר הדקים ושכלים נפלאים וקולי קולות אחר ההרגל אינם מעוררים שההרגל הוא כיצות שכחה כח הפועל ונפלאותיו אחר שכבר ראם אז שמע או ידע כמה פעמים אלא א"כ בדבור הוא בלי שום מלבוש מדה כלל כ"א ע"י האמונה בדברי אלקים חיים וכוה הנקרא מלווה ועושה שהוא גדול יותר ממי שאינו מלווה ועושה שאינו מחמת הדבור הוא המעשה כי אם מחמת המדה המכרחת אותו אם להכניס ית' או ירחסו שהוא ענין קיום החורה שהי' לאברהם יצחק ויעקב מחמת מדותיהם ולא מחמת הדבור שלא נחזה החורה עדיין - וכנה דבור שאינו מחמת מדות הוא מעיין הטוב שהרי הוא קשור ב"ה ומהאחר טובע וכל הפיות נלאים לדבר דבריו ואינו מספיק לפי ערך משפך נביעותו משא"כ דבור שהוא מלבוש במדה לפ"ע המדה הוא הפועל באיברים שהרי המדה הוא המרגיל את האיברים לדבר כלשוננו - ולכן מרע"ה שהי' מופשט מכל המדות בדבורו נק' כבד פה כמאמר וארא אל אברהם אל יצחק כו' שהם המדות באל שדי שיש די באלהותו שהוא הסתגלות לכ"א אבל שמי כ' לא נודעתי להם שהוא לשון ויודע בהם ולשון התחברות שדבור זה או מושל בכל או ממשיך על עמנו ח"ו אם אינו כהוגן - משא"כ דבור שהוא מחמת מדות שיש לו שייכות והתקבצות לכל הנבראים ג"כ במדות - וזהו שבסדר שמות ה' משה קובל למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתי שכיח מתירא אלי קלקל בדבורו שאינו כהוגן שלא נכנס האמונה בלבוש ע"י דבורו כמבואר במ"א והשיב לו ה"י עתה תראה כו' כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה שהוא פעולת הדבור להיות בכל בחזקה שהוא שבע מושל בכל - וכנה כל אדם שהוא מדבר ד"ת עד"ו הנה הוא כמוהו - וזהו שבבטן ומשענתך שהם היסורים והחורה באופן שהוא כבד פה כנ"ל או שהדבור הוא לא שפיר ומושל או ממשיך שהמה יסורי הדבור חורה כזה המה יתחמוי בלח"ל ברחמי יי"ה ברחמי תכלין החורה :

פרשה בא

שאל השואל מאמר רש"י ז"ל בל"ה וערפחו הוא הפס' ממונו ש"כ לפיכך יוסדר ממונו פתח הרב בלח"ל מלות פדים קודם למלות עריפה וכן מלות יבום קודם למ"ה אלא שזהו עבודה קשה שבמקדש לכיון לש"ש בלתי לה' לבדו ביבום לקיום המלוא בלבד לכן נהגו בחליה וכן הענין כאן בעריפה - הנה החורה אמרה בא אל פרעה פרש"י ז"ל והתרה זו כי אני הכנעתי את לבו כו' הענין ידוע להיות פרעה הסיב לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח - פי' המפרשים כי פרעה היה מכחש בענין השגחה פרעית שהוא שם הוי"ה ב"ה המכוה ומחיה את הכל - אם אמנם ה' מודה באלהות בענין שאין העולם מחודש ע"פ מקרה כ"א ע"י כוונה במכוון אבל נמשך אחר אמונת שארי האפקורסין כי עוז ה' את הארץ אחרי עשותה תחת המלות כוכבי השמים וכסיליהם - ועל ידם הם כל ההגות העולם ולכן כל אור"ע היו עובדי כו"ס כידוע מעינים ואין כוונתם להאריך בביאורים - וזהו שאמר משה ומאז באתי לדבר בשמך שהוא בהשגחה פרעית שהוא שם הוי"ה הרע לעם הזה כידוע מעינין התחזקות הקליפה לעמוד על לחונה בכפירת ההשגחה פרעית ויעבידו את בני ישראל בפרך בכדי להתחזק בעיניהם יותר ובאמת לא ידעו כי גם זה מחת אלהים הוא שהרי קושי השעבוד היה משלים במא' חז"ל וזהו בא אל פרעה והתרה זו כי אני הכנעתי את לבו כו' להכניס לו אופן ההשגחה פרעית כנ"ל כי אף גם זאת שבכבד שולו על ישראל לא מחמת חוקת ידו היא זו להורות על העדר ההשגחה אבל אדרבה היא בעלמ' השגח' נפלאה כנ"ל - והנה באמת רחוק מרשע' ויפג לבס' להאמין בהשגחה פרעית

כזו שאין אדם נוקף אלצבו ואין שום עשכ יבש ונעקד ואין שום אבן מרק כי אם צמון ומקום הראוי לו כמאמ' אל מקום אשר יפול העץ שם יהא ואין שום חמטה גדולה וקטנה מן האמנים הראשון עד שפל המדרגות שבארץ ותחת לארץ הכל מאתו ית' כפי חכמתו בשמו ולכבודו לגלות אלהותו וחכמתו ומדתו ית' חנון ורחום • והכל בראשית ברא בשביל האדם ולדיק יסוד עולם שכל מה שיש בעולם יש באלים ויזידו הכח הגדולה לגדל ולחזק לכל ולשנות סדרי בראשית במאמרו וצורה פיו ולבו לשמים בדבוקי' אחדות פשוט בלי שום הפסק מעורה ע"י מדותיו ודעתו הבן בחכמה אלף חכמה שהוא פלא ויען אל גבור אבי עד בלי שום השגה ותפיסה כי אם אל"ס ב"ה במאמר ותמונה אינכם רואים אבל תמונת האותיות מה שהוא מדבר הם השתלשלות מאתו ית' כענין האלף שהוא פלא כידוע וכן כל האותיות אשר ע"י נבראו שמים וארץ וכל העולם כידוע בודאי לא מאותיות התמונה שהם עכשיו נבראו • כי אם ע"י עניינם בהתפשטות התמונה מאתם • והתמונה שלהם לא בזה כ"א להחלש עומם כבדי להבין ענין קריאתם לקטן המחיל אל"ב שא"א להחיל כ"א בהראותו תמונה א' וללמדו קריאתה • וכן כל התורה והמדות שהם כל שמותיו ומדותיו ית' בהתפשטות התמונה והשגשגות מאתם כ"א נקודה שכלב הפנימית שבתוך תוכה שהוא מופשט מכל תמונה וגשם בלתי לה' לבדו והדבק במדותיו ית' מה הוא חנון כענין מלות נדקס או מלות ואהבת שהמדות הם רחמנות ואהבה שהם מופשטים מן התמונה אבל מתלבשים בתמונות אותיות נחן תתן ואהבת לרעך ומתפשטים באברים גשמיים לעשותם וכן כל המלות המורים הכל שמותיו ית' וענייני הדבוקות בו ית' אם ע"י מעשה איברים או רוח ה' אשר דבר בו ומלחו על לשונו הקשורים והעטופים בו ית' ברא שמים חדשים וארץ חדשה או משנה סדר הנסגה הבריאה אל רצונו שהרי עיקר יסוד מוסד הבריאה כשעלה ברצונו הפשוט הוא למען הראות כמו ומדותיו שיקרא רחום חנון מלך כידוע • ולמען התגלות אלהותו במאמר כל הנקרא בשמי ולכבודו בראתיו והנה מן האמנים הראשון עד שפל המדרגות וכל עניני נבראים ונצחים ונעשים שונים כולם מורים אלהותו ית' ואומרים שירה הארץ ותחתה לארץ הכל לכבודו כידוע וענין יהושע שאמר לשמש דום מלומר שירה כי הוא יאמר במקומה • וענין אמירתו במקומה הוא להיות האדם הוא התקשרות כל העולמות מתחילת הבריאה עד סוף ההרכבות ע"י גופו מכתה החכמה והתקשרותם כסדר השתלשלות העולמות כולם וכל הנמצאים שכל העולמות ואחרי אשר כבוד ה' מלא את האדם בתוך תוכו של נקודת עולמות מקום חיותה שכלבו שהוא המתפשט בכל האיברים • ואין שום פניית מחשבת עלמו בזה אבר והרכבת גופו ונפשו בלתי לה' לבדו בהשקפות אמת נמצא הרי הוא עומד במקום כל הנבראים לכבודו ית' שהרי כבודו מתראה באלים זה שהוא עולם קטן ומעטה אין שום טענה לשום נברא שרעון הצדיק לשנות סדרה איך יפסיק מהתרחקות כבודו ית' על ידו בלופן שהוא שהרי הצדיק ממלא מקומו ומאיר לכל העולם יותר מן השמש בזהרים במאמר ותפירה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' נבואה • ואחרי שהצדיק מלא כבוד ה' ומלכותו ויראתו הוא המאיר יותר והוא אמירת שירה במקומה • וכן גינאי נהרא שפלג מימיו לר' פתחם בן יאיר שהשיב לר"פ חני הולך לעשות רען קוני ובודאי עושה ואחא ספק וכו' אשר לא השיב ר"פ כלום על דבריו כי אם גוזרי עליך שלא יעברו כך מים לשלם והרי לכאורה שפיר קאמר גינאי נהרא • אבל באמת כדברנו כן הוא להיות ר"פ ה' ממלא מקום כבודו וא"כ מיותר הוא והיה יכולת בידו לגזור שלא יעברו בו מים כלל • ולהיות כל עניני הבריאה והנמצאים כולם הם התגלות אלהותו ית' וכבודו לכן קשה בעינינו לשנות הסכנה והטעם כ"א ע"י נדיקים גמורים בח"ל הממלאי מקום כבודו בלופן אחר שמים

שמים חדשים וארץ חדשה כנ"ל שזכו ארז"ל על ר"א צ"פ שהשיבוכו מן השמים לאם
 רצונו לחזור ולברא העולם מחדש אולי יתדמי בשעתי דמוני שהוא שמי ההנהגה והנה לאם
 חממה שמי הטבע מראה לעין כל אלהותו ית' לשמוע ה' בקול איש אשר רוח אלהים בו
 אבל בלחמה ההנהגה הטבע היא היא שמגיד נפלאות ה' לבדו ובה מי יכול שלא יפסוק מהנהגה
 וסדר א' משפחתי ימי בראשית עד סוף העולם השמים מפארים כבוד אל וכו' בכל הארץ
 ילא קום כו' ובכל יום וזרה השמש ובה השמש - וכמאל' דהע"ה כי ארצה שמך מעשה
 אלבעותך כו' ומה שאינה משתנה ותמיד מתנהג על סדר א' היא פהורא על גאולה כח
 א"ס ב"ה ובה אלהות שאינו משתנה כדרך כח האדם וכל האשמים מוגבלים בכחם שאל
 להיותם ימים או עשור על סדר כח א' כ"א משתנה מיום ליום ומשעה לשעה כי דרך לו
 וזי שיה לו אולי יכן הוא משא"כ כח אלהות ית' כי הגם לא ינו' ולא יישן ותמיד משפחתי ושאפע
 מהוב ומקיים ומחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ברא בראונו הפשוט ובראנו מקיים בכל
 עת תמיד ומזהר התעצף עינו ב' ואינו ו והנה בלחמה אשרי משכיל ורואה ומבין מפאיר
 ההנהגה הטבעית להבין ממה שאינו משתנה איך גודל השגחתו ית' בפרעית ועינא פקחא
 שסרי אין שום דבר נמלא בלתי חיותו ית' והחיות ראלא ושוב בכל מקום ולכל אדם שאל
 לקבל חיותו ית' כי אם בראו ושוב כי בהתמיד השפעת החיות יתבטל המקבל לכן ירידה
 לורך עליה הוא וכל הדברים לריכים להשפעות והכל מאתו ית' וחיותו הממיה את כלם
 מלבד כי כיריד' הוא חיותו בהסתר פנים והעליה היא בהתגלות ואחרי ההתבוננות למאוס
 היותר גדול בהסתר פנים הרי זו גלוי שכינה והתגלות אלהותו ית' יותר ויותר אבל הפסוק
 לא יבין את זאת ואינו מבין מתמידות ההנהגה טבעית השגחתו ית' בפרעית ומניח אותם
 תחת המקרה וכן פרעה וכל הנוטעים כמוהו שלא ידעו ולא יבינו מתמידות ההנהגה
 השגחה פרעית לא חמם האמינו כל מלכי ארץ להיות תחילת הברואה ענין אלהות שאל
 לשום סדר ההנהגה להיות ע"ד המקרה כידוע ומבואר בטענותיהם - אבל אמרם שאחר
 הברואה הגם הוא היות על סדר ההנהגה כוכבים ומזלות ולא השגחה פרעית בראו ושוב
 בכל עת ובכל רגע עד אשר יקום הכל ביד האדם האדוק וכל הנשמה תהלה ית' שארז"ל על
 כל נשימה ונשימה שהוא ענין הראו ושוב שהוא ענין נסיונות הלב כמו אכן בוחן שמבחינים
 עליו כל כסף שבועלם כי הראו הוא בוחן את הלב אולי תוכל לחול עליו ואם לאו שוב
 ותיקח חזר וראו לנסותו לדעת את אשר בלבו מה נשמה - אולי עמם תוכל לחול וכן
 לעולם - והנה מי שמבין השוב הוא ג"כ ענין הראו רק שהוא דרך ירידה ודרך ירידה להיות
 מטפס ועולה - הרי על כל נשימה תהלה ית' משא"כ מי שאינו נפגע ואינו מרגיש בדבר
 שיגא מן הכלל לא ללמד על עצמו ילא במקרה וטבע כי אם אלהים עשה שיירה מלפניו
 לפעולת גס זה לו לבדו וזהו אומר הש"י למשה שהוא השכל כידוע בא אל
 פרעה - שהוא ענין עורף כידוע שהוא השכחה והירידה מחשבת חוץ בא אל
 פרעה והתרה בו כי אני הכבדתי את לבו כי אני הוא השכינה כידוע שהוא ענין
 שכינה בתחתונים שהוא הטבע והסדרג והנהגה תמידית של כל דבר ובאמת אני אני הוא
 א"ס ב"ה רק שהוא בהסתר פנים והירידה לורך עליה הוא שאל לחול כי אם בראו ושוב
 והכוונה הוא כדי לפעולת גס את השוב אל הראו וזהו למען שתי אחיזי אלה בראו
 פי' למען האותיות ושמותיו של הקב"ה הממיה את כל הנבראים כולם על אותיות ההנהגה
 כדי לפעולת והירידה לורך עלי' וזהו לעולם יסוד אדם שבו של מקום ואח"כ יתפלל כי
 הסידור שבו של מקום הוא מכל האמא"ש בעצמ' ליתכ' שבו והתגלות אלהותו ואינא
 השגחת מכל הנקרא בשמו ולכבודו ברא ואל' אין דבר בלחו וסרי על כל נשימה ונשימה
 תהלה ית' ואח"כ יתפלל בודאי שסרי הוא הדביקות האמתי אס אין שום הפסק בראו -

והנה ענין פדיון פטר חמור בשם הוא ענין עליית מחשבות וזרות וזרות מעין הכוונות כי בואו אל קרבנות ובחלוצת מחשבה בוכה עולה חיות מחשבה זרה ממנה שכבר הוריד אותה ורמזה להחלוצות כענין גלות וצירים שהיה על אהבה זרה כידוע בס' הוהר וכתבי סארי" בכל עניי סובבי"ס ואחרי הנאולה מאתם ממזרים אשר בשר חמורי" בשם אגלות חומר ולבנים וע"י בפדיון פטר חמור שהוא ראשית חמור שהיה האהבה שהוא ראשון למדעים וז' ימי הבגין שביתחאל הנקראים בכור ומאמנה לפדותה בשם לכסן שהוא חסד ולסגלות כל החבדים ואהבות בלתי לה' לבדו ואם לא חסד וערפחו שהוא לבלות אותו שהוא דרך השורף והקליטה שלא לשבתם בו כלל אם אינו יכול לבזין לשם מזה לבד ולא להנחת עליו כענין מלחם ביבוס יוסר וכו' לדעת את ה' בכל דרכיו משכיל צד"ה ולפי שהוא הפסיד ממונו של כסן שהוא הכנים ואהבות האהבה לפיכך יופסד כו' וכו' יורנו מדרכיו ונלכס באורחותיו בכל דרכיו דעו :

א ואמר ענין פדיון פטר חמור הוא ע"ד האמור לעיל בענין הדביקות אחתי אשר אם יוכל איש לספור את עפר הרכבת גופו ספיר גזרתו ועל דרכיו נגה לוח א"ס ב"ה מתגל הדרך חומרו ודביקות נפשו בהפקדות גמור מתוך תוכה של נקודת מקום חיותו דלגה וימלא כבוד ה' בהשקפות עלמותו כולו כליל לה' הרי הוא עולם קטן הכולל כל הנבראים ופודה את נפש כל הנבראים מעבודתם ונפשות הנסבה כפי רצונו שהרי הוא ממלא מקומו כמכר בדבריו וכענין יסופע שאמר לעמם דים שהרי הוא במקום השמש הוא הודו הוא זיוה הוא הדרה משא"כ אם אינו יכול לפדותו מוכרח להסגסג ע"ד העצב והסגסג הקדומה וכו' ואם לא חסד וערפחו שיתגסג א"ע דרך השורף והעצב ויסדר שבתו של מקום מהסגסג העצב כמאמר כי אהבה שמיך וכו' ותלס הכחוז מזה זו ביילית מלכים להצח ידוע מאמרו ית' בתחלת שליחות משה להוציאם אמר צהריאך את העם ממזרים חסדון את האלפים על הסר הוא שהוא קבלת החירה חרות על הלוואת חירות ממלכך המום וכל שעבוד לרות המסכתפים מאתו בלתי לה' לבדו אותו יעבדו ואחר יליאתם משעבוד מזרים שהיו עבדים לעבדים כפרש"י ו'ל בכור השפחה והגיעו לקבלת החורה שגברא בה שמים וארץ וכל העולם הרי הם כוללים כל השתלשלות העולמות מיום בראו אלפים עד שפל המדרגות וכבודו יראה עליהם לכן ה' יכולת ההשתנות ההסגסג בענין יליאתם ממזרים כדברינו כח"ל בענין פדיון פטר חמור :

פרשה יתר

ידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמרי' ממלך שאמר הקב"ה כל עשרת הדברות בדבור אחד מה שא"ל לאדם לומר קן א"ב מה ח"ל עוד חנכי ולא יסיה צך שחור וסירס כל דבור בפ"ע :

פתח הרב במאמר'ל בשם שסקדיו ישראל נעשה לשמע בוא ש"ר מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל וקשרו לו ב' כהרים א' כנגד נעשה וכו' כנגד נשמע וכו' שם בחורב עטע ובחורב פקדו כו' אר"ל יכוון וזה משה כו' אר"ל בשם שסקדיו ישראל נעשה לשמע יתחם בח קול ואמר מי גלה לבני רח וזה שמי' משתמשין בו דכתיב ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמע כו' ברישא עושי וסדר לשמע גם שם מאמנה דבא להסא מילא דקא"ל עמא פתח דקדמיתו פומיכו לאדרייכו אחתי בפחותייכו קיימיתו ברישא חנכי לבו למשמע אי מליחו קבליחו כו' א"ל בו כתיב בן חומה יבשים חנחם וכו' והנה אר"ל בחדריהו ברא קב"ה עמא שהוא החכמה כפי' התרגום בראשית ברא

ברא בחוכמתו ברא • והנה ענין הבריאה פי' רז"ל בנחת דבריהם דברי אלהים חיים
ואמרו קודם שברא הקב"ה את העולם היה הוא ושמו לבד ומאור לבוש ברא את העולם
כהדיון קמלא דלבושי' מיניה וזיה ובכדי להבין זה בדעתו תבונות יבקע בשחר פי' ענין
המלאים והוא להיות ידוע כי א"ס ב"ה למלא א"ע בבריאת העולם כמאמר בשעלה בראונו
הפשוט • והנה ענין המלאים הוא עלית הרוזן הפשוט • והאדם יוריה שגלל בו כל סדר
הבריאה וקודם כניסת המחשבה בנאותיות ותיבה והבנתה הנה המחשבה משועטת בלי
מארים וגבולים ואינה מושגת ומשגת אם חמס היות ההשגה בכחה כשחרגה ותכנס
בגבול אחריות ראוה חבל קודם כניסתה שהוא מופשטת מכל גבול אין להשגה שום חפיכה
כמו אין ואפס וחשך והוא ענין חסר ואחרי' החכמה מאין תמלא כי החכמה הוא המלאים
מן ההפשטות ואין בכדי להכניס המחשבה בגבול אחריות ותיבות ואח"כ ההבנה הרי
שחילת ההגלות אור ההשגה הוא המלאים א"ע חבל עיקר החיות של אור ההשגה הוא
האין והאפס והראי' כשאדם יולא מענין לענין בעמקות א"ה לו להכניס עצמו להעמיק
בענין השני עד שמשחומם כשעה חדא וענין הכשתוממות הוא שמתלה מההשגה אל תחלת
שרש שהוא האין והאפס ואינו חושב כלום עד שחא"כ באפשרו למאמץ מהשגתו בענין
אחר להאיר שם הרי שיעקר אחריות כח חיות ההשגה הוא האין והאפס הנראה כמו
חשך חבל הוא מהמת העדר כח המוגבלים להשיג בלי גבול לכן החכמה והמלאים הוא
ראשית ההגלות והאור אם חמס האין וההפשטות שקודם המלאים הוא העיקר האור
המאיר במלאים • חבל מה אדם וידעו בן אנוש ויתשכחו • וא"ה לאדם לחבז אלא א"ה
ע"י המלאים פרטים פרטים משא"כ א"ס ב"ה עילת' כל העילות אם לפניהם מי גלוי
לפניו נגלו כל תעלומות וכדרי בראשי' וכל היות דק אין ואפס ומופשט מגבול הוא יותר
דבוק בו ית' עצמותו בלי שום מלבוש וכל המתגלה יותר כמה מלבושים ומכחי' המבדילים
בין הקדש והנה בשעלה בראונו הפשוט לברא את העולם בראונו הוא המלאים את המלאים
שהוא חכמה ובראונו ברא שהוא בראשית ברא כתרנומו בחוכמתו ברא ובכר נבראו כל
הואמר שבמקרה בראונו הראשון שכרי מהחילה ראה בכל הבריאות וזה אצל' שכולם
בראשון נבראו חבל ההגלות למידת השגת המוגבלים לא היה באפשרות כ"ה פרטים
פרטים וזהו ויאמר ויאמר חבל ויאמר הראשון הוא ויהי אור שהוא תחילת ההגלות שהוא
המלאים הוא האור להשגת המוגבלים שכרי בתחלה חשך הוא להשגתם קודם המלאים •
והנה האור הראשון ג"כ נגמ' ללדיקים לעתיד לבא וגניזתו הוא בבינה הנקרא לעתיד
לבא שכרי המלאים שהוא חכמה מתלבש אה"כ בבינה ודעת ומדות ואינו משתמש בה כי
אם הלדיק הפושט לורה וכל עניני המלבושים ההם מלהשתמש על ידם בעבודת ה'
שהוא בדברי הכות מנהא לרבה ברישא חיבשי' לכו למשמע אי מליית קבליתו שהוא לשער
בגפשו ע"י המדות והמלבושים ובחמת' אינו כן כי אם לדיק בחומותו יחיה בחמונה שהיא
החכמה והמלאים בלי שום הבנה לדעת בין פוז לרע ולכן ברישא נעשה חס' מחמת
החמונה ואח"כ נשמע וידוע שענין העשיה תלוי בחכמה כמאמר כולם בחכמה עשיה
בחכמה יסד ארץ שהיא עשי' והשמיט' תלוי בבינה כמאמר ארץ חסן לה וכמאמר לב
לשמח שהוא ההבנה וענין החמונה לא נחתו ה' אלהים במעמד הר סיני לעממים
ויאמית' בה' בתורתו שהיא החכמה הקדומה ואחרי החמונה זו הגורמת תיקף העשיה
אלה המלות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם בחמונה' וחכמה תחיה בעלי' וכל שיעקר
מגמתו בעשיית המלאים הנשמית או בעסק התורה והתפילה מחמת חמונתו בהם ששחלשלו
מראונו ית' כי הוא אור ויעמוד משולם לעולם עד שסגישו למדריגת המעשה וממילא
נהפך הוא במעשה המלאים שמעורר משולם לעולם עד שמגיע לעתיד לבא שהוא

המאסף את הכל ויתוד האמתי שהוא מקום השמיטה צמאמר השמיטי לי שהוא לשון יחיד ובמאמר וישמע שאלו את העם שהוא לשון חסידים ולכן רוצה בעשייתו כדי שיגיע לרצונו הפשוט בעשייתו שאמר ונעשה רצונו והוא ד"מ מן השפלי וספחחים שיש למלך ב"ד והמה רחוקים מאוד מן המלך אעפ"כ כל עיקר עשייתם פקודת המלך אולי מחמת עשייתם הפחיתות הזה יסתעף שהמה יגיעו בחוך מחשבת המלך אחרי שאמר ונעשה רצונו בן הענין במעשה המלות הגשמית העיקר הוא להגיעו אל הדביקות והיתוד האמתי שהוא לב שומע • וזהו נעשה ואח"כ נשמע וזהו דברו ה' מלאכיו שהמה 'הדדיק' גבורי כח עושי דברו כדי לשמוע בקול דברו כידוע שהדדיקים נקראים מלאכי ע"י התורה והמלות שנחמס בסיני שני' כלם מוצב ארצה והמה עולים ויורדים בו ומיתדי' כל העולמו' עם החיות המאיר בתוכם וזהו פי' לשמוע בקול דברו שהוא כמו ליחך בחיות דברו פי הקול הוא החיות של הדבור ע"י העש"י מעשה המלות כי הכא לטור מלמעט מסייעין לו עד שמגיע אל האור הראשון ומשתמש בו ליחד כל העולמים שהוא תשובת רבא אכן דמשנין בשלמותא כתיב בן תומת ישרים תנחם מן העש"י אל השמיטה שהוא בלב אצל שמיטת האוזן בודאי חקדי' לעשים כי איך יתכן שום עשים קודם השמיטה בדם אין זה נק' שמיטה כי אם השמיטה שבנקודת הלב שהוא היחוד וההבנה הנק' מלך העולם • וזהו קודם שבגדל העולם היה הוא ושמו לבד וענין הוא ושמו שהוא ח"ס ב"ה ושמו הוא המלכות שהוא אור הראשון ותחילת ההתגלות כענין שם שהוא להוראות האדם • וזהו שהעולם נברא מאור לבשו שהוא המלכות המאיר והוא מתלבש בו כהדין קמלא לבושה מני' שהרי הרצון הוא המלכות ובי' הוא והנה ענין י' הדברות המה י' המאמרות של בריאות העולם ובאורייתא ברא קו"ה עלמא וזהו פרש"י על את כל הדברים האלה לאמור שאמר הקב"ה כל י' הדברות בדבור ה' שהרי כשעלה ברצונו לברא כל הנבראים הוא המלכות והיא הבריאה שכולם בראשון נבראו אבל התגלותם להשגת המוגבלים עדיין לא הי' אפשרות וזהו פרש"י מה שא"ל לאדם לומר בן ח"כ מה ת"ל עוד אנכי ולא יהי' שהרי הוא הכולל הכל והוא העדר ההשגה ופירש שחור ופירש כי ח"כ בחזירתו מתחיל לעילא מנעשה יגיע לנשמע שהוא באחדות אל שאמר ונעשה רצונו בילא"ו וזהו ענין שב' כהדים ח' כנגד נעשה אור ישר וא' כנגד נשמע שהוא היחוד אור חור וכולן זכר משה שהוא הדעת המחבר הכל :

פרישה משפטים

שאר השואל שלשה דברים נתקשה משה עד שהרא' לו הקב"ה וכן מנורה החדש שקל • שהוא מענין פרשת שקלים פתח הרב ואלה המשפטים פרש"י ואלה מוסף על הראשונים מה הם מסיני אף אלו מסיני ואח"כ לפניהם וכו' • הענין הוא שלא לנשם מלות דיני' שהם לכאורה גשמים מורכבים כי תקנה עבד ומלות ד' שומרים כסף או כלים לשמור או פקדונות כשאלת השואל שהרי לכאורה חכמת חכונה ופלוסופיה והיא מדברת בגשמים יותר פשוטים ממלות דינים ומשפטים תורתיו הקדושה שנסתכל בה וברא את העולם שהיה סוד אלמותו ית' וכמה פנים כפשים יפואן סלע וקדמה לעולם ועלמה מעיני כל חי וכל אלה ותיבה ענין ומזה הכל סוד אלמותו וסוד בריאת העולמים וקיומם איך הדבר מוכרח וא"ל בענין אחר להיותו משתלשל ממקום גבוה ולכל מזה שבחורס שורש למעלה בפרטית אבל בכדי להבין הענין דרך כלל נאמר לחזור אל הראשונות כי ח"ס ב"ה דיו באלמותו ואינו נר"ץ לשום נברא שהרי הכל מאתו ולא רצה בבריאת העולם כי אם מגדל חסדו ועבדו להטיב כמאמר עולם חסד יבנה בכדי שיסיה למי להטיב ולהיות

החסד המשפט מא"ס ב"ה ג"כ א"ס לרעים ולטובים ולא ניכר שום לפני דל שהוא בני גבול ודבר שהוא בלתי מוגבל אינו ניכר ויחזור העולם לפשיטותו הראשון בהיותו בל"ס ולכן הולך להיות הגבלת התורה עד פה תבא שהוא ענין הכלליות והסכמת הקדומה בכל דבר ודבר להתגלות אלוהותו שהוא קיום העולם ובריאתו מתחלה ע"י חוק קצוב ושקול בפלס מאו"י משפט התורה והמאור כמאמר ודל לא תהדר שלא לרחם בדין כי חקקה עבד שש שנים יעבוד שמגבילים החסדים שלא יתפשטו יתר על הראוי וכן כל עניני הדינים והמשפטים בעניני השומרים ופקדונות והלוואות להגביל ולהפריש לכל א' המגיע אליו . ומחמת הגבול אשר שם ניכר ומוגבל כל דבר ודבר למינהו ואין א' נוגע במוכן לחבירו . והנה הגבול וההכרה הוא ההתגלות אלוהותו ית' וקיום העולם משא"כ רבוי החסדים והתפשטות בני גבול אינו ניכר ומתגלה כי אם שום ומשום קצון וגדול שם הוא שהוא מכול מים והחזרת העולם לחיובו וזכו . והנה ענין דיני ישראל הריכזים להיות דבקים בזה' אלהים חיים ובפתח דבקים אליו ית' והיו ראויים להתחסד הרבה שהוא ראשית והתכלית הדבוק' של העגולה בשילת העילות שהוא ההתפשטות בעולם חסד יבנה בכדי להטיב לברואיו . והנה אותה הדבקות הוא בני גבול לרחמי מרובין כגדול חסדי השם שאין לה סוף אבל התורה נותנה בגבול החסדים שלא לרחם בדין והנה הוא מלוא ועושה לחזור מן החסדים עד לדין הרי שבמשפט זה הוא מחבר ומשחק מדה רחמים למדת הדין שהוא קו המשפט קו האמצעי המיוחד ומחבר חסדים וגבורות יחד שהוא תחילת בריאת העולם עד"ז והוא קיום העולם והוא ארז"ל מאן דבעי למכוי חסידא יקיים מלי דנזיקין אשר לכאורה רחוק הוא מחסדים ועמוק עמוק כי החסידים להתחסד עם קונו לבד בני שום הפסק גשמים וכל ענין מלי דנזיקין הם רק גשמים . אבל לפי דברינו כי המשפט לאלהים הוא החסד כי רב חסד המעשה כלפי חסד אינו שייך בעולם כלל כי אם לחזור לפשיטות א"ס ב"ה מגדול התפשטותו שהוא בני גבול . אבל בכדי שיתראה החסד בעולם שהוא לשון העולם א"ס לריך גבול לחסד והוא המשפט . והוא ארז"ל שהדין דין אמת כו' נעשה בוחפו של הקב"ה במעשה בראשית כי הגבול הן הם סדרי בראשית בתחילת בריאתו והם קיומו והוא חרגומו ואלין דינייה די חסד קדמיהון שהרי בתחילת דין לריך לסדר לפניו סדרי בראשית חסד הראשון מא"ס ב"ס בני גבול ואח"כ מוכרח הוא עפ"י התורה לתת גבול ולעשות משפט הרי שהמשפט הוא המחבר ומחבר אל החסד הראשון לעשות כאשר לוי . בכדי לחבר מעשה המלוא אל ראונו יתברך שאמר ונעשה ראונו וכן ארז"ל גדול המלווה ועושה ממי שאינו מלוא כי העושה מחמת לווי הוא מחבר המעשה אל הלווי משא"כ שאינו מלוא . והוא ארז"ל שלי עלי ושליך שליך זו מדת ציונית שהרי הגבול בין שלו לשל חברו הוא המשפט קו האמצעי המחבר חסד וגבורה שהוא מדת ציונית ויש אומרים זו מדת סדום אם המשפט והגבול אינו עפ"י התורה והדבקות בו ית' כי אם עפ"י שכל אנושי הרי זו מדת סדום שהוא חורבן העולם שכל גבול הוא גבורה וקליפה והוא ענין מחלית השקל שנתקשה משה שהוא הדעת כי אין הדבר זה שייך ומיוחס אל הדעת שהרי השקל הנחונה הוא השפעה והתפשטות ובחיובו מחלית שהוא גבול . עד שהראה לו שהוא ההסתכלות שעושה כל' וגבול כמו שהסתכל הקב"ה בחורה וברא את העולם ע"י גבולי התורה שהוא כלי מחזיק ברכה והשפעה שהוא יחוד וחבור שנים שהוא הדעת שמקבל אחר ההסתכלות והוא ענין ארז"ל שלע זו ללדקה בשביל שיחיה בני ה"ז לדיק להיות נתינתו מחמת אמונתו בחורה נתון חסן שהוא הגבול והכלי מחזיק ברכה והתגלות החסד' בעולם שאם אין גבול אין עולם ולכן ע"י הגבול הוא השביל להתפשטות החסד והוא בשביל שיחיה בני לכן הרי זה לדיק שהוא המחבר :

פסוק זכור את אשר עשה לך עמלק שמקשים הפשטנים איך אפשרות האוי על הזכירה שאינו ביד האדם את שוכח • ובאמת דבריהם הוא כאלו מנוסס שכבר קלקל כחותיו ומחזיתו בהשגת הגשמי שהיא בקליפה מקום השפחה משל"כ התורה אמרה אשר ברא אלהים את האדם ישר לקבל את התורה ולהשיגה בדרגות דרכי נועם לדעת את ה' בכל דרכיו והתורה היא היא הזכירה שהוא מלות זכרון מעמד הר סיני ובאורייאל ברא קב"ה עלמא והוא בלי אומנותו ובדאי בה הזכיר שגברא על ידה הוא מלות הזכירות הכל ואיך אפשרות השכח? פמאמר הטועט און הלא ישמע אם יורר עין הלא יביט • אם לא מי שכבר קלקל מדותיו וכחותיו נגד התורה ח"ו • אבל קושיית הפשטנים במקומה שומדת להיות התורה נלחית וטובתה בכל דור ובכל אדם ולכן בשרו מרפא וחבלין לילת"ר וא"כ לאדם שכבר קלקל איך שייכות מלואו זו • והענין הוא ארז"ל שאלו באחת ועלתה לו דוד בשמים ולא עלתה לו אשר • לכתורה התמי' באמת גדולה לאלהים וכי משא פנים יש בגבר והוא ע"ד ארז"ל המוותר על דברי נביא חייב מיתה להיות כלל דמילתא האדם נקרא ע"ש הנ"ל שבו והדעת אבל הנוף הוא בשר האדם והנה כל הדעה בינה והשכל אפשרות היותם אם טוב ואם רע כי זה זה לעומת זה עשה אלהים בכל עניני היות והתגלות שגברא יש מאין שהוא החכמה שנקרא יש ופחות של החכמה המאיר אותה הנק' אין כמאמר החכמה מאין תמלא והאין הוא מה שחון ין הסגנה ואינו מושג הוא המחי' את הסגנה ומאיר אותה והנה הכל לפי מה שהוא אדם בהשגה אם מעט ואם הרבה בהשגה נקרא יש אלו ומה שהוא חון מהשגתו נקרא א"ס אלו המחי' את הסגנה ואחרי הנחת הכלל שבכל יש א"ז לע"ז ע"א ומי הוא העושה הרי האין שלו המחי' את הים שלו לכן עיקר ושורש דבר להגלל מהיכל"ר הנוסג בכל הים שבו הוא שייבא עלמא אל האין ושם יתפרדו כל פועלי און כמאמר בהמשך דונג מפני אם יאבדו רשעים מפני אלהים שהוא הא"ס המחי' אותו והוא ארז"ל יארו ש"ה מתגבר עליו בכל יום אלמל' קב"ה עוזרו אינו יכול לו • אשר לכתורה כותר מאמר בראתי יא"ר בראתי חבלין את התורה גם מאמר משכסה לבהמ"ד אבל באמת כי התורה שהיא החכמה התחתית כל הים וכלי אומנתו היא מתגלת כל הים להגיע על ידה אל האין המאיר בתוכה ומחיה אותה אבל עיקר ושורש דבר לא קב"ה עוזרו בהגיע עלמא אל האין ושם יאבדו רשעים מפני אלהים שהוא ענין ארז"ל אי אלו מוטב ואם לאו כו' יצוד לו יום המיתה שכנגד כל החכמו' והשכלים וההשגות א"ז לעמ"ז עשה אלהים • אפי' בחכמה כמאמר חכמים המה להרע עיקר חבלין התורה להיות מתדבק בחיות המאיר שצורה שאינו מושג והוא המבואר בספרים על אמתת פעולת ההגלה מן הילת"ר לבהמ"ד מאתו ית' באמת שיעזור לו • ומי לנו גדול ממרע"ה שארז"ל מ"ט שערי בינה נמשכו לו למשה חוץ מא' שלא השיג המחיה את כל מה שהשיג כי החיו' מוכרח להיות מה שאינו מושג הוא המחיה את ההשגה וכל חד וחד לפוס שיעורא דילי' מחי' אותו מה שלמעלה מהשגתו ולכן לא נכתב צ"עמי המלות להשיגם שהרי אחרי כל ההשגות שיעיקר הוא לפתח דבק בשאינו מושג שכל מושג יש אחיזה לילת"ר אם לא במלות שנאמרו טעמם ג"כ ראונו ית' להשיג יוסף ולסחובת שם • בשאינו מושג המחי' את ההשגה בכדי לחבר תחתית הים עם האין כי הים הוא כסא לאין ומוכרח לילך מדברא לדברא זה כסא לזה וזה לזה בסדר השגתו עד שמגיע מקצת לטעם עד סוף ההשגה להשיג שהשאינו מושג מחיה ומאיר אותה השגה וטעם והוא מאמר שט"ה אמרתי לחכמה והיא רחוקה ממני ואינו מושג כנ"ל ומאמר זה אמר אשר הכשל במלות שנתפרשו טעמם שאמר ארבה ולא חסור • אם אמנם חכמת שלמה אשר לפני ולתתיו לא קם מושהו ידע את כל אשר נעשה אבל הנה הוא ער"י • והנה החילוק

החילוק שבין התורה ומצוות הנביא שכתורה היא כללות כל העולם כולו שהרי באורייחא ברא קו"ה עלמא וכל' הויות העולם תורה הם ומשם אפשרות הדבקות בא"ס ב"ה ע"י אור תורה והמצוות נקראים נרות כי נר מצוה לכן חפילו אס' סר מן המצוה ימין או שמאל להויות עולם שנבראו בתורה המאור שבה מחזירו למוטע שהיה התשובה אס' לא באומר לחטא ואשוב שסודו רע שסר עם המאור שבה שהוא התשובה זבנתי התשובה לא היה סר לכן אין צמספיקין משא"כ המוותר על דברי הנביא שנחלשלו משאינו מושג אל המושג באופן דבריו דווקא ואין לו דרך אחר חייב מיתא ודאי שאס' אין סדר הסתגלות הרי אין השאינו מושג דבוק במושג ואינו מחייו • משא"כ העובר על דברי תורה כנ"ל לכן שאל המלך שאל בחר עמייה אס' אדם חטא בהמה מה חטאה ושאר נתינת טעמו ונימוקו עמו בדברי הנביא מזה ויחר על דברי הנביא והפריד את המושג מן השאינו מושג בנתינת טעמו שהרי עקרא ושרשא דכולא השאינו מושג המהים והאחת היא בכל העולם כולו וזהו ארז"ל שאל באחת ועלמה לו ודאי משא"כ דוד בשמים אס' סר הרי הוא מאיזה מצוה הנערך למספר שמים לכן לא עלמה לו שהרי התשובה קדמי לעולם שנברא על ידה ומחי' אותו והמאור שבה מחזירו אל האחת שאינו מושג וזהו ויקחו אליך שמן זית זך כי לסיומו שורש הדעת של כל ישראל ושכלו אינו מושג לכל ישראל כי גבוה על גבוה הוא בשכלו מכולם ואס' יקחו שכלם אל שכלו הרי דבקים הם בשאינו מושג אללם שהרי הכל לפי מה שהוא אדם כנ"ל והשמן נק' ע"ש השכל והחכמה לכן ויקחו אליך שמן זית זך כחית הוא ע"ש הכנעה ושפלות ואין שהוא השאינו מושג כזכר למאור המאיר ומחיה את הכל בדדי להעלות נר מצוה לאור תורה וסנה ענין עמלק מבוחר במדרש משל ליוצר רוחות קצן א' במוכו אע"פ שכוה סוקר אותה נגד אחרים והענין הוא שקודם קפיתו במוכר לא היה מושג הכויה האפשרית ממנה וייתה יראה שאינה מושגת ואין סוף שהיה הפקרות גמור ליכנס לתוכה משא"כ זה בקפיתו הביאה להשגת הכויה באופן שהוא שהוא ענין ה"ה"ר של עיקר אחיזתו מהשגת ועלם הסלסל מאתו להביע ולסתאחז באינו מושג שהוא הזכר המשפיע ומחיה את המושג וזהו זכור את אשר עשה לך עמלק שהוא ה"ה"ר בכל עניני מעשיו תביע למדת זכור להנלל ממנו והוא ארז"ל כלשיראח חטאו קדמת להחמתו רמזו בלמות לשונם על יראה זו שלמעלה מן ההשגת חכמתו שהיא יראה שאין זה סוף שהרי היראה זו מא"ס היא ובוודאי חכמתו מתקיימת שהרי הוא המחיה ומאיר את החכמה ומקיימה ויראה זו נוסגת לעולם ולדור ודור שהרי בכל תוספת החכמה והשגת ארץ לסתאחז בשלמעלה ממנה ואינה מושגת שהיא יראה הקדמתה בדדי להליל את ה"ה"ר שהיא החכמה מאחזת ה"ה"ר וזהו כי מלחמה לה' בעמלק הוא ה"ה"ר מדור דור עד ביאת הגואל ובלע המום לנחל ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים אז יהיה השם שלם הכל שלום :

עוד מפרשה זו

שאלתא מאמר רז"ל על מצוות הדלקת הנרות בב"מ וכי לאורם הוא לרץ וסלח כל ארבעים שנה שהלכו ישראל במדבר הלכו לאורו של הקב"ה אלא עדות לישראל שהשכינה שורה וכו' מפני נר המעריבי והתוספ' הקשה על אחרים והלא כל מי שנה וכו' והלא בל"ה כל העולם כולו מאיר וזה מאורו של הקב"ה ע"ש ובדדי להבין פתח בפסוק ואחרי חלוה את צ"י ויקחו בו' כנה ידוע להיות האדם עולם קצן וכלול מראשית הבריאה עד סופה ותכלית הכל ועד"ז היא כל התורה וכל המצוות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כי באורייחא ברא קב"ה עלמא סמה האחוון חיות כל' דבר וענין האחוון הוא סדר התפשטות

התפשטות החיות ממעלה למטה עד אחרו הנברא באתו העלם וסגולתו ומדותיו וכענין המשכה התפשטותו בן המס האהוון שנעשית ממשכת ה' לכל אור שירצה לעשותו ע"י המשכה מה' אל תמו' אותו האור כידוע והנס עולם חסד יצנה מתפשט ומגביל באתיות ולירופיהן טוב משוב ורע מרע כי הלידוף הוא המשנה הכל אשר בהשפעת אור דבר יולא חפשי מן הלידוף הראשון אל ראשית האותיות קודם לירופן כי כל אור לבדו נקרא אור ע"ש אור ומופת ליון וסימן התגלות אלהותו ית' ואופן המשכה התפשטותו ובהשפעתו המדריגות משתנה מאור לאור אשר בהלמפר' מתגלה ההבנה שהוא תולדותיהם היולא מהם כידוע מענין בינה שהוא לשון בן יס שהוא התולדה היולא מלידוף כל שני אותיות השם וכן מכל ב' אותיות יולא הבנה כמו לי לו אף בן שורש כל תיבה ג' אותיות כידוע מפני הדעת המוכרה להיות שלישי המכריע אבל בתיבה של ב' אותיות הדעת הוא בהענין כידוע מעומק רוס אשר רס-משמע כמוהו אבל אחרי דעת מי הוא רס הרי הדעת בהעלם משא"כ בלא הדעת שם הרוממות אינו נקרא כי אם רוס בלא"ש שהוא הדעת אשר לכן שם הדעת הוא ג' אותיות תיבה אחת משא"כ בינה וחכמה שקודמים לו הם בעלי ד' מפני שהם בעלי ב' תיבות כל תיב' ב' אותיות חכמה כח מה וכן בינה כח"ל אשר לגדול העלמה בלתי אפשרית תפיסת השגתה כי אם ע"י לירופי ב' תיבות לתיבה ה' משא"כ כשמגיע לכלל דעת המכריע שניהם כא' בתיבה ה' מתגלה כידוע כי ענין הד' הם ב' כנגד ב' הראשונים רק יותר בהתגלות אשר קודם ההתגלות כמה כלולים באתון ב' הנעלמים כידוע מענין הדעת המכריע הכולל משנים ראשונים וסוף ענין הד' פנים והד' אותיות של שם הוי"ה ד' פנים לאחת מהן לדעת לעות אף יעוף שרפים מעופפים הבנה למעלה לעקרא ושרא דכולא לקול האור הראשון ועד"ו הוא סדר התורה וההנהגה והעבודות בהתקשרות עלמו אל מולא הדבר אשר ממנו נסתפק עד למטה ויולא מן ההבנה והלדוף הראשון ומתקבץ לאור אחת ואפילו בענין המעשה והמלבושים כידוע ממעשה המקדש והקרבנות ובגדי כהונה חוטן כפול ששה כידוע מעשה חושב כי מחשבה תחילה וכן ו' קיים היולאים מן המורה וכולם אל אשר האמצעית ויש מבגדי כהונה מעשה אורג וכן בענין השפירות וקליעותיהם באתון קד ואחרים משונים מהם הכל ע"ד ההשתלשלות כידוע מכל מחשבה כמה עניני' היא עוזרת וקליעות סדר ההתעפפות אשר לכן בגדי כהונה מכילים כארז"ל וכן כל המעשיות בעולם המעשה הם הוא ע"ד אור הראשון שצברא מו' ימי בראשית וכן עניני הקרבנות והקטורת שהוא העלאת דלח"מ ע"י מעשה האדם הכולל הכל בנפשו בהמית היותו ושלילת והמלבושי' לכבוד ולתפארת כידוע שהכבוד והתפארת הוא יחוד ו"ה שהוא ענין התגלות אלהותו ית' בכל דבר בלתי ה' לבדו שהוא ענין בכל דרכיך דעו דע"ו שהוא ענין התקבלות האורות ביחוד לאחד הראשון ומשם מתבדק התחלת התעוררותו על זה מה ראש על ככה ומה הגיע אליו שהוא פ"י עץ חיים תואר באם כשכונתו לעץ חיים תואר באם ממיל' והוא ענין תפלת מרע"ה שאמר ואם ח"ן מחני נח מספרך וכו' וארז"ל ע"ו ג' ספרים נפתחים וכו' ובס"י בסופר וספר וספור כידוע שהמה ג' אותיות השורש משכיל שכל מושכל ומרע"ה בתפלתו יולא מן האותיות אל האחד שהוא ענין למחות על קדושת שמו ית' והוא ענין שמע ישראל במסיר' נפש ליהד שמו ית' כמבואר בס' ליוני שסיר מל' וישמע שאלו את העם לשון חסיפה לאסף כל הרגשותיו וכחותיו אל שר' בלב כענין כל החיות המתקבץ בשעת השינה בלב ואינו מרגיש בחושיו הגשמיים ואז אפשרות הלב להחיות אליו ית' כי השגת הגשמיים מפסיק משא"כ בהסירה והתקבלם אל שורשם בלב אז ולבי ראה הרבה חכמה שהוא האחדות ושורש הכל כמאמר טלם בחכמה עשית וזהו איזו חכם הרווא את הכולל בכל דבר מגיע אל שורש המוליד

אשר ממנו נולד הדבר שהוא החכמה' אות הראשון אות הוא ציו וציו ית' וזהו חז"ל מפני שאמר מרע"ה מחמי נא לא הזכיר צפ' תלום כי אם בסעלם ואחם תלום ופי' ואחם שהוא משי' הדעת הסעל' תלום לשון יחוד כמו ללוח לוח את בני ישראל הם הדבורים כי הנה ישראל' עלה במחשבה וסדבורים הם בני ישראל ויקחו אליך אליך דייקא אל הסעלם שמן זית זך המה כ"ז אותיות אל החכמה הנק' שמן כחית למאור וענין הכתיבה ידוע בגשמיית הוא השפלות וברוחני' הוא האחדות להעלות נר חמיד כידוע שהוא ענין היחוד נר מלוא אל התורה אור' וזהו קושית הגמרא ובי לאורה הוא לריק' שיעשו בני אדם יחוד להאיר למעלה למעלה דוק' ולהגיד' עד קודם התגלו' האור וסאותיות כי זהו מלוא הדלקת הנרות להאיר במקום הסעלם של משה והלא כל מ' שנה במדבר הלכו לאורו ית' כמאמר עתה נביח לעם וכן מאמר ולא נתן ה' לכם לב לדעת וגו' עד היום הוא שכל מ' שנה לא עמדו על דעתו של מרע"ה ואח"ל שאין תלמיד יכול לעמוד על דעת רבו וכו' אלא עדות הוא לישראל שהשכינה שורה בו' שהוא ענין האמונה לדיק באמונתו יחיה עם האמונה דלית אחר פנוי מני' בכל תנועה אות ודבור עולה ויורד מעלה ומוריד מוליד לימין משה במאמר מחמי נא והיא היא אפילו אם מתפלל כפשוטה באמונה שלימה על מה ולמה ולפני מי ובמה נחשב הוא משור פר וקולו כשופר יואל מחור. גרונם צה' מולאותיו וכו' תולאותיו מאתו ית' אותיות פורחות בנאות ושוב ויגע על פיו די על כל מולא פי ה' יחיה האדם :

פרשה כי תשא

כי תשא וכו'. סדר הפסוק הענין הוא ידיעת מכות הנפש הוא אהבה ויראה שהם התאוות וכל עניני העולם כמאמר כי דם הוא הנפש ודם הוא התלוא ואח"ל מפרשנו של אותו רשע שהיה דביקה בחפילה בחשיקה עד"ז היא העבודה לאלהים וענין הדביקות פירושו הוא שלא יהא שום מפסיק או אפשרות יכולת הדביקות במשל מבטל שם עוב שכלתי אפשרית התיצור מחשבות כסף אחת אל אחת ע"י הדבק כי אם כשגוררין מן עלמית הכסף במקום הדביקה אז מתאחו יפה אומר לדבק עוב ונעשה לאחד משא"כ כשיש **חלום** חלום או שום מפסיק בלתי אפשרות להתחבר וזהו אם תבקשנה ככסף עד"ז הוא **דביקות** אליו ית' שצריך לגדור מעצמותו שלא יהי' עליו שום חלום ומסך המבדיל כי אם עצמותו או יכולת הדביקות וכל זמן אחיותו בשום דבר אחר אינו דבק כידוע שענין הדביקות בגשמיית הוא התענוג ועולם התענוג אינו מניח השועטות מתשבתו בשום דבר ומתשבתו פנוי' באותו הדבר וכן כל דבר תענוג יש לך אדם שממנו חביב עליו כל מתשבתו שם וכן בכל דבר ודבר כללל דמילתא שכל התורה והמלות אינם מועילים לאדם ח"ו אם הם בלי דביקות הנזכר וכל יכולת האפשרי בהשגת האדם מדביקותו בגשמיים יש לך אדם ויש לך אדם הכל לפי מה שהוא באותו הדביקות עצמו מחויב בעבודת הבורא ית' ובו ידבק כי זה כל האדם הם השכל המדות והדביקות שהרי הגוף נק' בשר האדם לכן מחויב היותו אדם בכל השגותיו הנז' אל הבורא ית' הנלחי בכדי שיהי' לו השארות שם אדם אחר פטירתו והתפשטו מן הגוף להשתמש בכל השגותיו הנז' בנלחמו או יתעב על ה' משא"כ אם לא ירגיל השגותיו הנז' והתענוג בעודו חי כי אם מן הגשמיים כלים ונפסדים ח"כ אחרי התפשט מן הגש' והגוף יכלה ויפסק מה ישאר אחריו ברכה ואיך יחמיל תחילת שעשועיו והשתמש כחותיו הנז' אם לא ידע דרך ה' אלהים חיים נלחי בעודו חי חבו ונכרתה הגשם שיכלה עם הגוף אחרי שאין לו שום אחיזה ותפיסה ברוחניים ונלחם ולחיות האדם המלמד הרבה ושוקק בחורב ומלות חבילות חבילות בלא התלשבות ושום דביקות וסלחית שלא בא לידי נסיון שום דבר להבין פחיתותו שאינו יכול לעמוד

לעמוד בנסיון וכל כחותיו קשורים בגשמים ומוכן ומוזמן לעבור עליו כל דבר רע בהגיע לידו מלבד שהנסיונות לא הגיעו לידו לכן לפעמים מוזמן לו מעשה רשע כמאמר ויש לדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים בכדי שיתן לבו להבין שאינו שלם עם ה' ויחלש לחשובה להשיב את כל כחותיו ותענוגיו על ה' כדברי הרב המגיד על פסוק עד מחי עלל חשכב על דרך משל כשאלים ישן שינת קבע אחרי כמה שעות שדי לו בשינתו ומחשורת וקם בחוספות כמו ומתו משא"כ מי שהוא נים ולא נים אפשר לו לשכב כך כמה וכמה שעות ואין ממש בהם שאעפ"כ הוא עומד וקם מבולבל המוח ואינו חזק והסיבה לזה שלא ה' הציג קבע וחסו עד מחי עלל חשכב פי' שחשכב בעללות נים ולא נים וכן בעסק החורב והמלות שהם בעללות בלי התלכדות הדביות ואין הכוונה והאזני ח"ו לעשות עבירה חלילה בכדי שיתלכד אלל מחי תקום משנתך פי' ע"כ אחת לרץ לקום וא"כ עד מחי עלל . וכן ארז"ל לא היו ישראל ראויים לאותה מעשה אלא כדי להורות חשוכה פי' שכבר היו גריבים לחשובה על כמה דברים שקדמו כמו וימרו על ים סוף אלא שלא הרגיבו בעצמם לכן הגיע אליהם כמעשה הח"ל וכן דהמע"ה מגדול לדיקותיו ובעתונו בעצמו שכבר החזיר את כל כחותיו לדבק בו ית' אמר בחנני ה' וגמני ואעפ"י שאמר לו הנסיון שינסו ואעפ"כ אחרי הכרת שמירתו ית' מאתו נכשל בכדי להבינו שאין שום אפשרות הבעתון אדם בעצמו צעודו בגוף כמאמר שאין הקב"ה מיוחד שמו על הדיקים בחייהם וכמאמר אל תאמין בעמך וכמאמר אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול וחסו לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא כדי להורות חשוכה ואת האללים התהלך חמיד בלי הפסק שאלמלא הוא הסעיף עיניו כו' וכן שייך המשך מאמר הש"ס ואריכה להורות חשוכה ביחיד וצבור כו' כלל דמלחא בכל אדם לרץ מלך לחכמה ללרף ולזקק כל השגותיו מדותיו וכחותיו ותענוגיו על ה' ולשחמש עמם בנאחי חי וקים לעולם בהם יעבודו אפילו אחר פטירתו מן הגוף הכלל ולא יסמוך בהם שלא עבר עבירה מימיו הרי מסתמא כל כחותיו קשורים בו ית' שאין ראיה לדבר כי חולי לא בא לידי נסיון או מחמת שארי דברים המונעים אותו כמו הכוש' או מה שיהיה מעשה מה בך שלא עבר עבירה הכחוכה אם שורש העון עצמו אינו נמחק מלבו הרי קשור הוא בו כמאמר שהכועס כאלו עובד ע"ז והגדלות שורש לעריות וזהו הרהורי עבירה קשה מעבירה היותם החיות של עבירי ואחפ"ה היות בעצמו שורש פורה ראש שהיא ע"ז כמאמר ודוד בא עד הרה"ה . ונתנה ראש וחל"ה מה בך אם לא עבר אם השורש בעצמו הרי הוא . הוא . אבל אם רצון האדם לדעת את אשר בלבו אם יש ה' אתו אם לא . יבחין בדעתו ויבין בשכלו אם אפשר לדבק בו ית' בלי שום הפסק ולהשענג על ה' כאותו השענוג והדיקות שמשגיג בגשמי היותו דבוק אליו וחסו וההצח כו' בכל מאורד יש לך אדם כו' וכן בכל מדה ומדה להחקר אליו ית' כאותו ההתקשרות שיש לו בגשמי בזה מתעלים כל מדותיו אליו ית' ושורש העון בעצמו נמחק מלבו ומתעלים כל ההתקשרותו בגשמים כמאמר מים התחתונים בוכים גם אכן צעיק למיחוי קדם מלמא וחסו שהקב"ה עושה שלום על הבדל מים עליונים מן התחתונים ע"י הליך דביותו . בהקב"ה ואוחז בשיניהם וכלו חד וחסו כי תשא את ראש שהוא שורש ע"ז וכן כל השרשים שבמדות אם תרצה לישא פי' להעלותם ופי' לפקודיהם לשון חטא וחטאון הבחינה היא ונתנו איש כופר נפשו לה' פי' כופר הנפש כמו תחת הנפש שהיא התאווה יתן כפרה לה' כח"ל זה יתנו שהוא מחליט השקל שכל הנבראים צעולם הם כמו מחל"ה השקל כי הנפש היא חלק אלוה ממעל וכן בכל דבר, חומר ואורה ואחרי תמו המחליט השקל לה' יתעלה הכל וחסו ויתן אל משה ככלותו ככלתו כחיב ככלל, לחזן שהוא מקום הזכרון ומיבור.

המשפיע עם המקבל שהוא עיקר התענוג בכל דבר תענוג נזכר לזמן ארוך מאוד ולעולם ולכן היה יכול לקבל בזמן מועט ודו"ק :

פרשה ויקהל פקודי פרשת פרה

פריש"י ז"ל על בהקדים צפ' ויקהל אזכרת צבת לזווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת . פתח הכרז צפ' פקודי ויביאו את המשכן אל משם ומונה וכולך כל מחצרת המשכן וכליו ופרש"י ז"ל שהביאו למשה על שלא היו יכולין להקימו . ופסוק הוקם המשכן שפרש"י ז"ל מאליו והענין הוא מאמר הזכר על ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענין ופי' הזכר שהוא ענין קשוי כלל ואין דרך לעמוד בס' בשעה שמתקשטת . הכה הוא אחרי חורב ורזין דאורייתא שכל דבריהם כגחלי אש המלוכשים בגשמים לשבר את האזן להבין ולהשכיל עמקי סודותיה . הכה הוא דא דרזין הנסחר ועולם יותר צדוק ה' . והנה על שני כתובים המכחישים זא"ז שהם פ' קחו מאתכם תרומה ופי' מכל נדיב לב שפי' הזכר שבתחלה היה גם לערב רב חלק במשכן לכן בא הפ' קחו מאתכם . דייקא . הענין הוא שני מאמרי הש"ס שהם ללמוד שלא לשמה שמחוך כך בא לידי לשגה . ומאמר הסותר על הלומד שלא לשמה נוח לו שיהפך שליחו על פניו וכבר פי' שהוא השלל לשמה לצד שאין כוונתו כ"א לה' משא"כ מי שרואה לכוף א"ע לשמה ועדיין לא הביע אלים מתוך שלא לשמה בא לידי לשמה שהוא מאמר שהע"ה על פ' פרה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני כי באמונה תליא מלחא וכן מאמר דהע"ה חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך שכבר פי' להיות ידוע שהגוף הוא חומר עכור ואינו מסכים לעשות כהתחייבות השכל כי א"ע פחויי משיגי הגוף . שהם יראת עונש או שכר עוה"ב או נח"ר ותענוג שמרגיש בעבודתו והאבתו את ה' ובאמת שאין שום השגה משגת ותוספת הדבירות האמיתיות בא"ס בשום שכל כ"ס בהרגשה ותענוג ממילא מובן שכל ההגשה היראה או האבה או תענוג הדבירות והרגשת עיני כל אדם כוזב כי לא ברעש ה' אבל הדבירות האמתיות אחר המורגש הוא כשאין מורגש בשום חפציהם וכראי' כי לא יראני האדם וחי' כ"א ע"י האמונה בלי שום הרגשה שהוא ענין בטויל המציאות שא"ל לעמוד עליו בעלמו וישם להבין ולהשכיל לאחרים הוא הנק' לשמה של כל אדם לפוס דרגא דילי' אבל א"ל להגיע אליה כ"א ע"י פחויי . הגוף עם שלא לשמה תחלה שהוא היראה והאהבה והתענוג . אשר בלתי אפשרותם לחול ג"כ כ"א ע"י האמונה בשכר ועונש ושארי ענינים וע"י אמונה זו מגיע למעלה הימנה כזכר וזהו חשבתי דרכי תחילה חשב דרכי הגוף ופחויי ואח"כ ואשיב רגלי שהיא האמונה הנק' רגל . אל עדותיך שהוא השמה עדות אמת בלי שום עירוב זרות ושקר וכן עדות הוא לשון קשוע עדי ולשון חבור אותי דעות שהוא הדעת ודבירות . וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומ"ע צעום ז"ל מכל חיי עוה"ב שכל חיי העוה"ב הם הכל השגות נוראות ועולם התענוג מהם . והנה השעה ה' שמיני צעום ז"ל בתשובה ומ"ע היא למעלה מכל אפשרות ההשגות שהיא האמונה הנק' צעום ז"ל כל הרגשותיו והפיכתו אחר כלות אפשרי השגותיו והתענוג האפשרי מתדבק באמונה זו אבל באמת הכה הוא בא"ל להגיע לאמונה ודבירות זה כי אש אחרי כלות תחלה כל עיני אפשרי ההשגות ביראה ואהבה ודבירות המושגים . וזהו הכנה וכסא להשאירו מושג שאחר זה שהוא העיקר וזהו ענין פרה שממלא את הטהורים ועוסקים ומעביר את הטהורים שהוא ענין האמונה בשכר ועונש והשגתם באהבה ויראה שהוא תחלה למקרא קודש וזה השער לה' ואי אפשר בלתי ובלעד שלא ישאר כן לעולם בכם יעבוד כ"א בדבירות שאינו מושג והוא פי' שממלא את הטהורים העומדים במדריגה זו ומעביר את הטהורים המתחילים

המתחילים על ידם שהיה פתח השער וסוף ענין מלאכת המשכן שלא היה אפשרי הקצתו כ"ח ע"י משה שהוא היה הדע' שה' החיבו וסדביקו' של כלל ישראל והנה תחילו' נדבו' המשכנים מכל נדיב לבו אפי' ערב רב שהוא תקרובת זרות הרבה ואח"כ מישראל לבד שהוא הזדככות יתירה וטעורה כמאמר קמו מאחכם דייקא שהרי המשכן שהיה מרומז בכל לורת מלאכותיו וכליו ועמודיו ואדניו לכל השתלשלות העולמות מתחילת המחשבה עד סוף המעשה לסיוט שכינה בתחומים כמאמר ושכנתי בתוכם וכן בכל אדם והמשכן הוא המחבר סוף המעשה עם תחלת המחשבה ובלתי אפשרות ההזדככות והטהרה כ"א מעט מעט וזעיר זעיר. שהוא ענין לבחור מעולם לעולם דרך השתלשלות העולמות אבל באמת לא זו הדרך מטעמו להיות תכיתו שהרי התכלית הוא השמה ושאינו מושג הוא עיקר העמידה המעמיד ומקים את הכל לכן לא היה בלתי אפשרי ההקצא כי אם ע"י משה שהיה גבוה מכל העם כמאמר אנכי הרייתי את העם שאמר משה כי תאמר אלי שאני בחיקך כאשר ישא האומן את היונק. שהיו כל ישראל עם כל עניני הזדככות שהיו דור דעה בעולל ויונק בעיני משה שלא רוחץ מלואתו כי בן דרך כל השלל לשמה ועיקר הקצת המשכן היה ע"י משה שהעלה וחיבר וסקים את כל מלאכת המשכן בחוץ כל ישראל שהוא השכינה שבחוץ כל ישראל וכל א' וא' מהם תקומה היתה לו ע"י משה שהוא הדעת והדביקות שאינו מושג אלא וכן ענין שבת הוא ענין עליית כל העולמות שהוא כל המדות והדביקות המושגים שהם ששת ימי המעשה וזיום השביעי שבת כו' הוא הדביקות שאינו מושג המעלה את הכל ואם יאמר האומר למה לי להסתחיל בשלל לשמה שהם ששת ימי המעשה שהם מלאכת המשכן שהוא מעשה פרה המעמל את עוסקים שהרי העיקר להטהר גם מזה למה לי לאחוז בזה הוא שארז"ל המבואר בפרש"י ז"ל סמיכת שבת למלאכת המשכן מורה. שאין מלאכת המשכן שהוא התחלת הטהרה דוחה את השבת שהוא עיקר הטהרה כי הכנה דרבה היא הסתמלה ואדרבא הוא המביא אל העיקר וסוף פתח הכניסה שאין בלתי זהו שאינה דוחה שבת כי אם אדרבא מועיל לשבת כמאמר חשבתי דרכי הנזכר וסוף ענין ארז"ל בחסידים הראשונים שהיו עוסקים ג' שעות בכל תפלה שהיו מגיעים לדביקות האמונה ובעול המציאות כנ"ל ע"י שעות בכל יום וזהו שאלת הגמרא תורתן או מלאכתן מחי נעשית והפ' שאלתם על מדותיהם הנקרא בשם מלאכה וששת ימי המעשה המביאים לדביקות זה מחי נעש' שהרי ע' שעות היו עומדים בדביקות זה כמבואר בכתבים ע"ש :

פרישה פרשת החודש ויקרא

נשאל מאמר שואלין ודורשין כו' קודם לפסח ל' יום רשנ"א ב' שבתות. פתח רבב סודש הזה לכם שישראל מונין ללכנה שהיה המאמר הקטן לממשלת סליה כי קטן יעקב. וכן עניני הקרבנות שפרש"י ז"ל אדם כאדם הראשון שלא היה לו גול. כי יקריב מכס כו' לה' מן הבסמה וכו' תקריבו את קרבנכם והתמיד להיות מעשה בסתם מקריבין את האדם לה' יומר ממעשה עצמו ומה עניינם אם אדם סוד ס' מבואר בזה אבל בכדי להבין דרך כלל הנה הוא מאמר דרשנ"א אני עבדך בן אהרן פתחת למוסרי אשר המשל בזה פי חכם חן אם עבד מלך הקטן קטן כסף הוא לרד לשמירה מקוול שלא ימרוד ויעזוב המלך ויברח הוא שרדך לאשרו בומוסרי עבדות או תפוס שלא יחזור לקדמותו קודם היותו עבד המלך או על עונש חוסר מרידה שעבר עליו משא"כ עבד יליד בית בן שפחה המלך שלא ידע ולא ראה מעולם שום מקום.

מקום חיותה כי אם בית המלך ולעבדו זה אינו לריך לשום שמירה ויטורי מוסרותיו נפתחים כי פתוח הוא מאתם על העדר מרידתו וגודל הצטחון בו שלא יבדח וסנה ידוע מאמר כי אתה מחיה את כולם ואין שום טענה קטנה או גדולה בלתי וכל המעשים דבורים ומחשבות הוא החושב והאומר והעושה ואעפ"כ הכל תחת הבחירה אלל האדם לכל אשר יחפוץ יענו כחללת קדר הבריאה שהיה בראון פשוט כמו כן גם עשה שמחדש בכל יום חמיד מעשה בראשית ע"י הראות של כלל בכל דבר ודבר שהם מכניסים הוא שמכניסים חיותו ית' בראותו הדבר שראונו ראונו לשכנו בחוכם אם אמנם טוב ה' לכל וחיות ה' נמשך מאתו ית' לכולם כ"א משתנה לפי ענין המקבלים כענין השמש פעושה פעולה ה' הוא האור והחום מחיך דבר הנמס ומקשה דבר היבש משחיר הלבן ומלבין השחור וכן האור המחיר לבריאים ומחשיך לחלשי הראות הכל לפי השתנות המקבל . עד"ו הוא חיותו ית' הנמשך מאתו פשוט לכולם ומשתנה אלל כ"א לפ"ע הרי שחיותו ית' הוא תפוס ואסור במחשבת כ"א לפ"ע ואינה יכולה להפשט בו בפשיטותא הראשון מבילתי לקבל יכלתו הוא שאמר דוד היותו עבדו בן אמתו ואינו יודע כ"א אותו באשר הוא חיותו לכן פתחת למוכרי מחשבתו שיחזרו לפשיטותם והנה מאמר שאין יתרון לחכם עם הכסיל במקרה זה כן זה וכל מעשה אדם הכל ה' הם כענין החרישה והזריעה מאלל ומשתנה וכל עניני האדם אשר גם האבות עסקו בכל עניני המעשה ואין שום חילוק בין זה לזה כ"א הראון האמתי אם הוא לה' או לעמוס ונעלמה מעיני כל מי מי הוא זה ואיזה הוא שנגדו שהרי זה אוכל ושותה וכן זה פעם שמה פעם כועס מילר ודואג וכן זה ואינו ניכר כ"א ע"י סימן בפעולה מעשית כמאמר אבימלך ליחקק ראה ראינו כי ה' עמך ולא ראה והבין בחפירתו הבארות ובארי מעשיות כי אם ע"י הללחת אותו דבר שה' לסיומן וכבר ארז"ל בכל מעשה האדם לדיקים ילכו גם בכוונתם בלתי לה' לבדו ופושעים יכשלו גם ואמרו עקב אשר שמע אברהם שקיים כל החורה והכל במחשבתו מחוך מעשיו בעניני העולם והנה נקודת עלם האמת ה' בכל מעשה היא תכלית חכמה מאין תמלא ואינו ניכר ומאיר לעולם המאור שבה והבטירות להיות העולם חסד יבנה וכל המדות שמש ומגן ה' כידוע משא"כ אור העולה למעלה מן המדות מופשט מכל תמונת המדות וחשוך הוא לעין השמש שהם המדות כ"א למעלה מן השמש והיה אור במוצבותם כענין מי שלא טעם ולא ראה מאורות מימיו איך אפשרתו הצנחם . והוא מאמר אל תראוני שאני שחרחרת ששפחתי השמש כי החכמה שהוא אות ה' כולו שחור ואין בחוכו שום בהירו' ככל האותיות והטעם ששפחתי השמש הם המדות לכן חשוך הוא לעיניהם אבל כל האורה ושמחה הוא אחר שמגלה עמוקות מני חושך וזכו שאין כל חדש תחת השמש שהרי החודש הוא החכמה שהוא הראשית כמאמר כולם בחכמה עשית שהוא למעלה מן המדות משא"כ תחת השמש אין כל חדש והוא הנקרא ג' ראשונות ונק' מזוזות השצטע שטרי הנפש המבוארים בס"י שהם האונים והעינים והחושם והפה שכל אלו הם שטרים לה' לדיקי' יבאו בו ע"י מזוזת השטרים שהוא כונתם בלתי לה' לבדו ולכן נק' מזוזות כי ע"י מחשבה זו מות מן השטרים אפי' במעשה ועסק גשמי עם השטרים הכונה בגשמיות שהם האחרים כידוע הוא כונת שם האחרים שבמזוזת שנגד שם הוי"ה אלהים ובחזירתו מן הגשמים ועסקיהם לתכלית חכמה ותשובה כמעשה האבות וחנך שה' חופר סדלים הוא עיקר שלמות היחוד שם הוי"ה שבתחילה נקודה ואח"כ התפשטות ואח"כ המשכה ואח"כ הולדה שהנקודה אינה ניכרת ומתגלית כלל כ"א ע"י ההולדה ממילא מובן הכרח היות הנקודה תחילה עם כל הסדר : ובעסק הזה בגשמים בלתי אפשרית כ"א למי שאומר לאציו ולאמו לא ראינו שאינו ע"ד הטבע כאלה"ר שהיה יליד כפיו של הקב"ה הוא ענין מעשה הקרבנו

מן הכהמה שהם הגשמים מתקרב יותר להקב"ה כזוונתו בלתי לה' לבדו שאינו ניכר ומתגלה במעשיו כלל כענין ה' שהיה שמרחררת כולה ושיקר האור תלויה בו וחסו שואלין ודורשין בהלכות הפסח כידוע שפי' פה סח שהוא הדבור שהיה המדריגה היותר תחתונה בכל דבר כידוע והדרישה צפה סח לריכה להיות שלשים יום קודם שהוא שלש ראשונות:

בשבת שבתוך הפסח

וספרתם לכם ממחרת השבת • ואמר צוהר כההיה איתחל דיתבי ציומי מסאבותא הענין ידוע למאמינים ברוחניות וחיות ילוולות הקודש שכל דבר גשמי ודבורי ומחשבות ומדות ורלויות אשר הכל מיד ה' השוכן בחוכם ממס' ובלתו אין שום חומר ולורה טעם וריח וכולם פגרים מתים בלתי נמצאים כלל בלא היותו אלל כל מליאותם ועסקם בעולם הוא ית' בעלמו חיות הקודש ומי החיים והנה למאס החיות הקודש שצחוק כל מתגשמים נקרא גלות השכינה כי האמאס הוא גלות להשוכן בחוכם ויש אלל ידם בלדיקים להעלות השכינה מעלה מעלה או להורידה ח"ו מטה מטה ע"י עסקיהם של מקום שהם שכינה עממם אפי' צחוק הקליפות וחיו הקליפות ר"ל הרי השכינה שממשיך עמו מחי' הקליפות והמותרות הנמשך מן השכינה לחיות הקליפות הוא הנקרא בשם כחם ועוממם כ"י הוא רוחא דמסאבותא השורה על האדם הממשיך צוה ומאז והלאה מבלתי יכולתו להתדבק בקדושה אחרי היות גשמית רוחא דמסאבותא אשר עליו מסך המגדיל בינו ובין הקדש עד שימטהרם מעוממאמו הנ"ל וכל היותר שחטם בעי' העמיק שאלה לנכס בעומק הקליפות לריך להחמאץ ולעלות יותר מדרגא לדרגא ולהמשיך עליו רוח הקדש במקום העוממא שיואל ממש כידוע שאין שום ריקות בעולם כי אם מקבל עוממא או טהרה וקדושה ולכן כביאלו ישראל ממארים שהוא עומק הקליפו' בכדי לקבל הטהרה בינה נבונים תחתה עד אחרי ספירת ימי הטהרה מדרגא לדרגא חמשים יום שהם שערי צינה ותשובה לשב מדרגם הלאשון ולזך חומרים ובלתי זה לא היו יכולים לקבל הצינה והמחמה שהוא הטהרה והנה התשובה הזה טוהגת בכל עסקי עי"ה"ז הוא הנק' חכמה תחלה שהוא ענין בכל דרכיך דעלו להיותו עוסק בכל עניינים גשמיים בדביקות והתקשלות השכינה חיות הקודש שצחוק ד"מ הטעם שכל מיני מאכל או חיות וקיום כל דבר ודבר הוא השכינה שגלות והנה כל זה החיות וקיום הוא המושג לאדם יש לו חי' הקודש משאיו מושג גבוה על גבוה שומר המשפיע וממשיך חיות צחוק המושג הוא הנק' אור מקיף ורצ עוב שאינו יכול ליכנס ולהתמלאם צחוק אורו הדבר לכן נשאר בסוד אור מקיף את החיות שצחוקו ואם האדם עוסק בכל עניני דביקות השכינה וחיות הקודש שצחוקו וממנה נמשך להתקשרות האור מקיף שהרי יש המשכס מזה לזה הוא הנקרא יחוד קב"ה ושכינותיה ועסק עו"ה"ז כזה הוא צירור יותר מן הקליפות שאפשר להגיע לקבלת הטהרה שאין למעלה הימנה כמעשה חנוך ביה' תופר מעלים וזהו ענין יליאת מלאים בלילות כי יליאת מלאים נקרא' הליאת מן הקליפות ולילות נקרא' כל גלות השכינה המתמלאם צחוק שום דבר וזהו ולא זכיתו שתאמר יליאת מלאים בלילות עד שדרש ב"ז כל ימי לרבות בלילות כי מלת כל מורה על החמשים שערי צינה ותשובה והם האכללים בכל עניני עו"ה"ז צו' ימי הצנין שהרי עולם חסד יבנה שהם ז' פעמים ז' מ"ט ימי הספירה לשון ספיר וחוכך החומר וספירתם לכס כי מלת לכס מורה על עניני עו"ה"ז כמאמר חלי לכס וחלי לה' • וזהו שצחוקו צירור וספיר גזרת הלכס ממחרת השבת תספרו שענין מחרת הוא השאיו מושג שהרי איש מושג כי אם היום ולא המחר וכן השכינה שצחוקיהם והדביקות עמה מסיקן תחיה הארתם

הארתם וספירתם מן המחרת הוא שהאנו מושג וכן מערגה לדרגה מן המושג לשאנו מושג עד חמשים יום וזכו ענין הגדלות עד"מ שברי חיות התינוק וכדול שום הס מלבד שהחיו' ושלל התינוק הוא בהעלם ואינו מלושג באברים שידעו האברים להחנהג בהשכל משא"כ הגדול כן דרך כל הדביוק' ויחוד קו"ה ושכינתו' בעיני עו"ז או מעשה המלות והתורה הוא להתדבק דביות גמור ולהמשיך ולהלביש על עלמו אותו חיות הקודש השוכן בענין עסקיו ודבורו מלוחיו תורתו ותפלתו וזו שמזכר האברים והחומר מן הקליפות כי בהכניסו את הש"י בחושו שם נתפרדו כל פועלי און ואחרי ההלכשו בדביוקו הוא גדלות השכל שמכניסו לפניו וממילא לריך להיות אור מקיף יותר גדול עד כי יגדיל תורה ויאדיר :

פרשה תזריע

אמר ר' שמלאי כשם שזירתו של אדם אחד כל בהמה חיה ועוף קד הורתו נתפרשת אחר תורתם' הנה בהעל עקידה כחז דרך לחות על מכריו' ינא'מאן צעי סמא דחיי עד באמר גזור לשוק מרע ואמר ההכס המ"ל שסעיין נאבד מבני אדם עד שזריך הכרה באברהם כענין ארז"ל האומנם אלס דק תדברון מה אומנתו של אדם בעו"ז יעשה עלמו אלס יכול אף בדברי תורה כו' והנה מענין הכול שבגמרא מוכן כי לא המדרש הוא העיקר כי ענין הדבור הוא לשון דבר א' לדור שהוא לשון הנכנה והמשכה והתקשרות רבים ע"י אחד כענין המלך שכולם מתנהגים עפ"י דבורו כי הוא המדריגה התחתונה המיוחדת עליונים עם התחתונים והוא הממלוע שביניהם המושג ותופס את שניהם לכן הדבור נקרא יראה כי היראה והפחד הוא מפני דבר שלמעלה הימנו נמלא שהיראה הוא יחוד העליון עם התחתון וכן הדבור הוא היראה עין האותיות וכן המדבר בו כמאמר מ"י שם פס לאדם שברי וזו ענין יראה המלכות מפני כח המדבר בו ואינו ירא ממנו כשהוא יסן ולכיות היראה הוא המחבר בין המלך והעם והמלך מולך מפני הירא' הנמשך ממנו ואכל דבור שברי המחשבה אינה מושגת לעם לכן נק' היראה והדבור מלכות שמושל בכל כמאמר לריק מושל ביראת אלמים והנה הדבור עם היראה מפני כח המדבר ומתקשר ע"י הדבור והיראה עם צעל הכחות כולם הוא הנק' מדבר ואדם שברי הדבור והיראה הוא סוף מדריגת העליון והעליונות המלביש את התחתון ג"כ כמאמר ומלכשו ענוה ויראה שהוא כענין לבוש ופרישת כנפים עליו הנמשך מן העליון כדלי להלילו מאחרים ולהעלותו אליו ע"י גדי היראה הנקרא כנפים אשו"ר כידוע וע"י דבור כזה נקרא אדם שמדמה לעליון ומעלה הכל שברי כל השולם כולו נברא דבור כמאמר בדבר ה' שמים נעבו וכתיב בראשית ברא שהכל נברא בשביל ראשית ומאמר והאלמים עשה שיראו מלפניו נמלא שהיראה שהוא סוף המעשה במחשבה תחלה לכן על ידי' מתייחדים כל הברואים ויש להם עלי' ע"י דבור אדם שכל דבור הם אותיות ובאותיות נבראו שמים וארץ ותולדותיהם כיוצא בהם כי ענין האותיות הוא השגת והתגלות החפץ משא"כ קודם אותיות אין שום התגלות נמלא הרי כל הברואים נתגלו באותיות לבית אבותם ואירופם כסדר בריאתם וזו ארז"ל שהעול' נברא בלש"ק שכל שם מלש"ק הוא סדר בריאותו ואירופו והמשכחו מן החיים והקדש העליון משא"כ אדם המשתמש בדבורו והתחבת פיו לרצו ואופי הנות עלמו בגשמיות אין צלמת דברי השמות אמחים בו כ"א שם מושאל מאמיתת שורשו ויחוד העולמות וסדר בריאתם ודבר כזה אין נק' דבור כלל כ"א לפתך עופות ודבור והתגלת הרע והקליפה ומיחסם ויחודם וזו גזור לשוק מרע וזו מדרש שהענינים באים על המוליד רע ולה"ר וזו ארז"ל מלרע חשוב כמות כמאמר

ויכי האדם לנפש חיה תרגומו לרוח ממללא הרי שתרגום של חיים הוא ממללא שהוא הדבור שהוא החיות ואם אין הדבור כתיקון הרי הוא מולא רע ונגעים באים כי חינו נפש חי כ"א מלורע כמת שנאמר אל נא תהי כמת וזהו כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף ומפני סוף המעשה במחשבה תחלה ואם היחוד לכולם כך תורתו נחפרשת כי התורה הם האותיות דבורו וסדר יצירתו ומתפרשת הוא לשון פרישת שמלש שהוא סיחוד והתקשרות :

פרשה אחרי מות

נשאל

מאמר בוי מתפלל בשלומה של מלכות ב' פתח הרב פסוק אחרי מות שני בני אהרן בקרבנות לפני ה' ופרש"י ו"ל משל לרופא ב' זה וזו יותר מן הראשון ואמר בענין ע"ד מאמר עקביא בן מהללאל הסתכל בשלשה דברים ואי אחת בה לידי עבירה : דע מאין באה ב' וכדר פירש מאין באה מעשה סרוחה ב' והוא דקדוק השולם על שכל דבריו - ותשובתם שתחלת דבריו הם להזכיר את האדם שהוא אורח בשר"י שכן דרך השאלה לאורח בתחילת ראיתו אחר נתינת שלום מאין בא ולכן כולך ומה ענינו והטעמו אחר"כ פ' לא די שהוא אורח אלא שכל ענינו הוא מאדם וממאם מתחלת בואו עד שובו לאפיו ובין כך וכך מכנים ראשו בין הרים גדולים אשר עתיד ליתן את הדין לפני ממה"מ הקב"ה אבל אפשר להבין מהכל דבריו וסדרם מוכר השכל כאשר מבטן מי יצא ומלחא אלבישיהו יקרא שהם עקביא בן מהללאל אר"ל שאין עזרה נעלת בישראל במוותו בתחמה ויראת חשא שהם ענין יראת חשא הוא היראה מן החטא עצמו יותר מן השונם הבה עבדו כמבואר כמה פעמים שהעונשין הם רפואת הנפש מירוקה מרעת החטא ובודאי יש לירא ולפחד מן המכה עצמו יותר מן הרפואה וכן היא מובן לכל אדם וקי יתן אל לבו אחרי שצ"ק האדם הוא הפנימית וחיותו והגוף הוא בשר האדם ולבשו כנראה שאחרי הפרדו החיות הגוף הוא פגר מובס - ומכללו אחת שומע שכל מקום שאדם מחשב ומהרהר ועתן נפשו עיט ולבו עלי' שם הוא ועל שמו נקרא הרי שאם מתחב בעבירה הרי הוא בעצמו הקליפה ורוח הטומאה המחי' אותה והשורה עלי' באר"ל אין אדם עובר עבירה הא"כ נכנס ב' רוח שמות שצ"ק בהפרד הקדושה ויראת שמים מאתו חלה עליו רוח הטומאה כידוע שאין שום דבר ריק בשולם אם אינו מקרי גבור הרי עמא עמא יקרא מן המזיקין ונגעי בני אדם שהרי אי אפשר לשום גוף וחומר בלתי הלווה המלייד אותו ומחייבו והחיות שבתוך העבירה לא נתנה כ"א לנכות בהם בני אדם הדיקים בכל בריאת העולמות שנבראו בשביל הדיקים ומהו חיות העבירה ולוהה הרי היא אפשרית עשושה והנחתה וא"כ האדם בעשותו אותה הרי הוא העבירה בעצמה או בחשבו שם הרי הוא חיות העבירה והנגע בעצמה מנגעי בני אדם שנתפך מן הקדש לתול מטבור עמא והנה אחת ענין הסהוות הקליפות והטומאה עיקר שורשם מתחילת הבריאה מהכרח הלאום והסתלקות התפשטות קדושת א"ס ומן הלאום נחחדש דבר מעשה אס בריאה יברא וכן דרך כל התחדשות תלמחה כליחת הלאה מן הגרעין ובריאת האפירות מן הביטא שא"ל להתחיל התחדשות ההשתנות מלורע הראשונה אל החדשה עד שתפסד לורע הראשונה ותלך לה מכל ועיקר שגרעין מוכרח להיות תחלה כלל וגשפד לגמרי וכן הביטא והא"כ על השארות חומר הסיולי שאפשר להשתנות כל עליו לורע החדשה בבריאת האפירות והאמיתה ובשפסד שהדבר במל משני האורות נקרא אין שהוא ענין הלאום שהיא התחמה מאין תמלא כחלת סדר הבריאה שאי אפשר לשום התגלות חדש כי אם בחיבתו אל האין תחלה כמבואר במקום אחר בענין יכולת האדם לעשות

לעשות השתנות ונסים בהגיעו אל השפלות והביטול והאין שהוא החכמה וכן דרך האדם להטת החרב המתהפכת ח'ו ואיתעביד מקודש חול וממסור עמא וקליפה מזיק ננעי ב"א כי בהסתלק הקדושה ויראת שמים מאתו ואחרי למאוס הקדושה והתפשטות' משתנה ונעשה רוח בעומאה מזיק וקליפה וגופו נעשה גוף להקליפות והרי הוא מזיק עם גוף שהוא יותר קשה ומגושם משאר מזיקין וקליפות רוחניות וזהו יראת חטא שמשתנה להעשות חטא עלמא שהיא המכה היותר קשה מן העונות שהוא הרפוא' והנה ירא' חטא זה מכתחף מן החכמה' מי שהוא חכם שמתבטל ונעשה אין נגד חיות הקודש להעשות בכל יום ברי' חדש כמאמר בני אתה אני היום ילדתיך לכן מתירא מן החטא בעלמא אחרי ידיעתו שאחרי הביטול והסתלקות אורם הראשונה משתנה ולכן מתירא וזהו ארז"ל על עקביא ב"מ שהיה לו מדריגת החכמה ויראת חטא שא' נמשך מחברתה והן הם דבריו בכלל וכפל דבריו שמתחילה הפי' כפשוטו ואח"כ הסביר הענין שבא מטעם ברוחה שהוא אחרי הפסד וכליון בעול כח הטעם להעשות צריה כוונע ולאן הולך שהוא אין השני להשתנות מצד' טבורה לעומאה וקליפה שהוא רמה ותולעה והחילוק שבין הביטול והאין הראשון לאין השני שהמשתנה מקדושה לקליפה אינו נקרא איין ביו"ד כ"א איין בלא יו"ד שהוא שקל הקודש אבל מכנים ילדיו חיות האלף דרך התפשטות וי"ן פשוטה אל המותרות וקליפה ואמר ואין אתה בא לידי עבירה כי ידים נק' אהו"ר והנה אית יראת ואית יראת העונות שהם העונות והמיתה כארז"ל שאין מיתה בלא חטא ויראה זו הנק' יראת חילונית טבורה בכל באי עולם כמאמר יירא דבר ה' מעבדי פרעה שהיא יראת עונות שהיא יראת הפסד עלמא אבל עיקר היראה מפני עיקרא ושרשא דעלמא היא הנק' מלכותו בכל משלה בכל היראות מסתעפין ממנה שהם העונות ויבורים ומיתה הממקרים חלאת זוהמת הנפשות כי רפאות הוא ומוזר. ותחבוצת הנפשות מכל מכה וכל חלי והנה לאדם שטוב לפני האלהים אינו רע ומר עליו יראת החילונים כארז"ל והנה עוב מאל זה המות כמבואר בזהר כי הרבה פעמים אדם שב אל עושהו מפני יראת זו לכן עוב הוא מאוד ואפי' לגדולי הצדיקים לאו כל עתים שוים שלפעמים אינו יכול להגיע ליראה אמיתית כ"א ע"י התחלת היראה חילונית לרמות בנפשו ואחרי שכל היראות הם משורש א' ממנה מגיע מעלה מעלה וטועם נעימת היראה והתלהבות אליו ית' ולכן הצדיקים מודים ומצרכי' אותו ית' על כל מה שבא מן העונות והיסורין כ"א מי שלא ראה מאורות מימיו שאין לו כ"א יראת חילונית וירא מהפסד גופו רע עליו המעשה יבורים והמיתה אבל באמת היא הנק' שלומה של מלכות כי הוא עושה שלום במרומו לשוב לפניו כנו' וגם שלום שלום לרחוק היא הנותנת חיים ורפואה כנו' לכן עכ"פ ראו לכל אדם שלא לבור מאחרי עיניו יראת זו שהם יוכה יבחין בין מלכות האמתית וציה ואל"ח ח'ו עכ"פ יבור מרע ויעשה עוב מפני היראה וזהו הוי' מתפלל בשלומה של מלכות שהוא להחדק ביראה זו עכ"פ שאלמלא מוראה אית את רעבו חיים בלעו כי הנשמה נק' ריע כמאמר רעך ורע אביך וכו' ובעודו בחיים יבלעוהו הקליפות כדבריו לעיל שלא יתחוו קליפה ומזיק כמות' בהמשכו אחריהם כי הסיחוק הוא שבין נפש אדם השכלי ונפש הבהמי הוא כי נפש הבהמי הוא נפש החיוני והמגדל והן והמתאווה כולם לא נבראו כ"א לאורך הגוף שהמה לורת וחיות הגוף וזה מאמר נפש הבהמה היורדת היא למטה וע"י עליית הגוף המה מתעלים משא"כ נפש האדם השכלי לא נברא בשביל הגוף אדרבא הגוף וכל הנפשות הבהמי' נבראו בשביל הנפש השכלי ולפעול על ידיהם ולהמשיך אחריהם ולעלות עמה וא"כ תיכף בהמשך האדם נפשו השכלי להגות הגוף הרי הוא נעשה נפש הבהמי והרי הוא בהמה וזהו חיים בלעו שמצליע החיות בחוכם ומעשה הנה מתהווים כל האמצעים (הגבורות עונותין) והסוד ע"ד והגבורות

למאמץ הראשון שלא היה בוס, אפשרות הצריחה כ"א ע"י למאמץ וכן כל המאמצים הצבורות עושקין ומיתא מגוף ונפש הכל חסד ועוב שאלמלא מוראם חים את רעבו חיים בלענו כנו" וע"י מתקרב לפני ה' :

וזהו אחרי מות שני בני אהרן שכל שני המיתות הם בני אהרן שהוא חסד בקרבנות לפני ה' וזהו פרש"י ז"ל משל לרופא כו' שכל מה שזרז השני שלא ימות בדרך זמית פלו' הוא היותו עוב בשלום ושלומו של מלכות הוא יחוד קו"כ' ושיכית' כוודע' וזהו ארז"ל חין הסורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באוכל שמוכיר לעצמו כל המיתות מדמה בעצמו אותם לחוק היראה והסורה וידוע שקיום הסורה נק' נלח וזהו בני אהרן בקרבנות אל ה' וימותו כמבואר ע"פ ורואים על האבנים ארז"ל שמחשבים הירכים האבני' שהוא מיתתם לקיום הולדיופ' וידבר'ה' אל משה הוא השכל אחרי מות שני בני אהרן שהוא אחרי שהמית עצמו באוכל כז"ל בקרבנות לפני ה' שהוא חסד שבתב כוודע:

פרשה בהר

שאל

מאמר כל השם אורחותיו צבוע"ז וזהו ורואה ביצועתו של הקב"ה שנאמר ושם דרך ארצו ביטע אלקים פתח בדברי קש"י ז"ל מה ענין שמיעה להר כינוי אלא זה אלו נאמרו כללותיהן ופרטותיהן מסיני אף כל כו' והענין מאמרו"ל בעשרה מאמרות צבא העולם והלא במאמר א' יכול כו' וליהן שבר עוב כו' עשרה דורות מאדם כו' עשרה דורות מנח עד אברהם כו' קבל שכר כולם הנה תמיתה העולם על בעשרה מאמרות והלא במאמר א' יכול אלא כו' וכי הקב"ה בעדוניה צא עם צדיותיו אחר שהיה יכול לצבא במאמר א' למה צבא בעשרה מאמרות כדי להפרע עונם עשרה מאמרות אבל באמת ענין העשרה מאמרות הם י' פעמים ויאמר ויאמר הכתובים בסדר הצריחה אשר בכל ויאמר היה צריחה פרטית כידוע לנו מענינים הידועים והנגלות לנו כי הנכתבות לה' אלהים אבל המבואר בספר הסורה ויאמר יהי אור ויאמר יהי רקיע וכן כולם צריחה שמים וארץ ומקום מים ובהמות ועופות ואחרי כולם ויאמר נעשה אדם הכלול מעליונים ותחתונים כפרש"י ז"ל והנה ארז"ל סוף מעשה במחשבה תחילה שכולם לא נבראו אלא בשביל האדם וכן אמר ז"ל כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה לכן כל העולם כולו מתנהג ע"י האדם כמאמר ורדו דגת הים וכו' וכמאמר דהע"ה תמסילה במעשי ידיך כל שעה תחת רגליו וכו' וענין התחתונים כן הוא בעולמות העליונים שנבראו ואדם על כולם שבהי ארז"ל אין לך עשב מלמעט שאין לו מלאך מלמעלה וכו' שאומר לו גדל ואחרי היות האדם מושל בכל מלמעט כן הוא מושל על המלאכים והמונים עליהם והעולמות העליונים שנבראו בשבילו שהרי הוא מלך על כולם ובהם סלקי ובהם נחת העולמות וכל הנבראים ע"י רוח האדם העולה מעלה מעלה לרצקה זו ית' או רוח האדם ובהמה הורד מטה מטה ח"ו כן מתמסר העולמות וכל הנבראים אחו אחרי שכולם כלולים זו כידוע מנפש הבהמית שנאדם שהיה נפש המתאווה וכן כל הנבראים כולם ואם נמשך האדם אחרי נפש הבהמית שלו הרי הוא בהמה צלזלת אדם וצדבר שקלקל לריך שיחקן צו כמבואר בקרבן כוטה הוא עשה מעשה בהמה קרצנה מאכל בהמה וכן ענין כל הקרבנות מן הבהמה מן הבקר מן הכלא מלבד הנסחרות לה' אלהים הוא ענינו שיחקן מעשה בהמית שלו וישב אל ה' כאשר יורו אותו הכהנים מקריבו הקרבן ועל ידו מתעלי' כל הנבראים שלמעט מטה ומעלה מעלה הנוגעים במקום לקבלתו שהורידה מתחלה אל עומק הקליפות ע"י מעשיו הרעים ועד"ז כל מעשי האדם דרכיו ומחשבותיו צבוע"ז אשר בכל עת ובכל שעה ובכל רגע כחן ע"ש יומם יום חסדו או כל" מדה ומדה שמתעורר עליו ובהתעוררו מדותיו

מדותיו קן הוא התעוררות העליונים כמאמר אברהם אשער חסד בעלמא שקראו הכתוב אברהם אברהם וכן כל הלדיקים במדותיהם ולכל אשר יעבור עליו מדה רעה או מחשבה גרמ מסתכל הוא מה זה ועל מה זה וירא בושח מלפניו ית' עד שמחצטל ומחצטל ע"י חיות הקודש השוכן אצל בחור עומאחוס ומאמרו ית' אשר במאמרו ברא אותו הדבר והוא חיות טוב הגנו בחוכו וע"י הסתכלותו בזה מתדבק אליו ית' ע"י אורו. החיות וע"י עלייתו מחצטל ע"כ אותה הצריח שבה לו במחשבתו ומדותיו וכן כל השולמות העליונים וזהו ליתן שבר טוב. ללדיקים שהוא הטוב הגנו בנחם המחיה אותה הצריח שהוא הויאמר שגברא על ידו כי לשון אמירה הוא הנחם וחיות פנימי ברא"ל אמירה בלב וכמאמר ואל משה אומר עלה אל ה' שהרי האומר הוא ג"כ ה' אבל הוא מדריגה נסתרת כמבואר בזהר ולהיות האדם כלול מכל הנבראים הרי הוא עולם קטן ובדאי היה יכול להבראות במאמר א' אבל ברא הקב"ה עשרה מאמרות כל מאמר בריאה פרטית והאדם אחרון מכולם הכולל כולם כדי לקבל שבר כולם בעלותו כח"ל וכן הרשעים כמאמר רז"ל ע"ה אומר לאכול בשר כי מה מועיל שנעשה מבשר בהמה גופו ובשרו והרי הוא ג"כ מעשה בהמה אחרת ואדרבה מחליף מבהמה טהורה לנמאש שכל הטמאים ג"כ נכללים בזהם אחריו היותו בעל בחירה ונתת באכילתו הנח הוא מחליף פיה בחמור אבל זה כל האדם שלריך לשקול בפלס מאזני מדותיו שבודאי הם מסתעפים מן הבריות שקדמוהו ובסתדבקו אליו ית' ע"י החיות והאמירה של אותה הצריח הוא מתבטל ומודקך וזוכה לראות אותו האור של ששת ימי בראשית שנגח ללדיקים שהוא האור של ויאמר שהוא חיות של אותה הצריח וזהו כל השם אורחותיו בעוה"ז וזהו וזאת כו' וכן בכל מדה ומדה שמתעורר עליו עד שמקבל שבר כולם וכן נח ואברהם קבלו שבר כולם כלל דמילתא שכל סוף דבר נכללים כל הסדר שקדמוהו והוא תכלית הכל והכל לאין בעל ומבטל נגדו ונגד אחריו וזהו ענין השמטה שכל הששה שנים נכללים בשביעית ומתבטלים נגדה לכן כל הקנינים מתבטלים ויונאים לחירות והכל מסיני שהוא הביטול והאין כי ענין סיני הוא העטה והאין כידוע שג' עין שהוא סוף חכמה שהוא האין והסתכלות ומשביעית נלמד על כל המלות שמתעלים ע"י סוף המעשה מסיני שהוא הביטול והאין וזהו משה קבל תורה מסיני :

פרשה נשא

בפסוק בה תברכו את בני ישראל אמור להם ודרשו חז"ל אמור להם פנים בפנים הענין ברא"ל שמעון בנו אומר כל ימי גדלותי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה ולא המדרש הוא העיקר אלא המעשה ע"ד ברא"ל בפ"ג כל שחכמתו מרובה ממעשיו דומה כו' ואפסכו על פניו אבל כל מי שמעשיו מרובין וכו' דקדקו המפרשים שסיבת וסופכתו הוא רבוי החכמה מלבן שחכמתו מרובה ולא אומר שמעשיו מועטין מחכמתו ודו"ק. והענין כידוע בראשית ברא חרגונו בחוכמתא שהי' התורה ובאורייתא ברא קודשא בריך הוא עלמא וכן דרך האדם נקרא עולם קטן מרמ"ח אברים שהם מ"ע ושם"ה גידים שהם מל"ה ומגול עבות חומר הגוף מאזיו נמשך אל החיצונית וכונה הצריח ידוע שהיתה לכבודו ית' שיתספך החומר לחוץ המאירי. והנה בכדי לזקק חומרות הגוף הוא בעשות האדם אחת ממלות ה' המיוחד לאדם אבר מרמ"ח אברים ומקבל עול מלכות שמים על אורו אבר מתחלס ומתתייבש שכל צריחת אבר שהוא הוא ע"ד מל"ה כידוע באורייתא ברא קוד"ה עלמא כו' שהוא התורה ומל"ה וא"כ המל"ה הוא חיות אבר וא"ל ללא ממנה חין ימין או שמאל שאם אין המל"ה אין

אין האבר ואחר קבלת העול עושה מעשה המלוה בפועל ומלביש אותו על האבר ומשרה הקדושה של המלוה ומאמרו ית' על האבר מזה מודק האבר פעם ושנים עד שיאיר אור חורש בנר המלוה ומשם יתפרדו כל פועלי און כי אין החומר מודק כ"א ע"י מלכות מעשיות דווקא - להרגיל כל אבר במלכות דווקא ושלל ללכת החוץ בעיני הרשות והתאווה מה דאפשר שלא להשתמש מזה כלל ובהשחק האבר מהשתמשו בתאוות ורשות כ"א במעשה המלוה דווקא או יבקע כשחר אורו שהוא אור הגנוז במאמר וירא חלקים את האור כי טוב שהאור נק' טוב וחו לא מלאתי לגוף טוב משתיקה פי' שיאיר אלא שתיקה מן התאוות ויקבל על האבר עמ"ש הנק' ג"כ, שתיקה ולא ישתמש באבר כ"א מעשה המלוה וחו לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה משא"כ כשירבה המדרש והחכמה לדעת ולא המעשה יבית חכמתו מרובה ממעשיו ולא די שלא יתקן אלא אדרבה והופכתו ע"פ כחו וכמאמר כל הגדול מחבירו יארו גדול ממנו ולא דרך כלל נאמר אלא אפילו אם ירבה לדעת חוכמות ומוסר חכמה ודעת איך להגלל מאותו האור ולא ירבה במלכות אותו אבר המיוחד לאותו האור ג"כ מוסיף יותר והוא מאמר הנ"ל למע נאמרה פ' סוטה לפ' מיד שכל הרואה סוטה בקלקול יזיר עלמו מן היין - משא"כ אם אינו רואה סוטה בקלקול ואינו חכמה ודעת להווסר כ"כ ח"ל להזיר עלמו מן היין - ולכאורה הוא להיפך אדרבה כי בראותו נווסרו כל הנשים וח"ל להזיר והוא דבריו הנ"ל כי בראייתו הוא נוזר ומבין יותר באמת שלא לעשותו להשתמש בתאוה זו ומאז לריך שמור יותר וזוהר כי אין לו עדיין מעשה להגן עליו שלא תהפך הידיעה ע"פ - והענין הוא שהתורה ממשלה למים שמשתיים בצורה הכלי שהם בתוכה אם מרובעת או עגולה כן התורה והחכמה משתיים בזהם אם טוב ואם רע במדותיו שהוא דרך התפשטותו בגוף האדם ע"י המדות וזהו עיר קטנה ואנשים בה מעט כו' ילד מסכן וחכם והתמי' על מה שקראוהו מסכן מיישב בעל העקידה ז"ל שהגוף והיכל"ר גוזלים תמיד את שלו ובשלו עושים את הרעה הזאת ומהפכים ללעגה משפט ואומרים על רעו טוב ועל טוב רע שהוא מעשה הרשות והתאוות מלבד האמת הידוע להיפך אלא אפי' אם היה מנסה פעם ושנים לעולם נעם מעשה המלוה של אותו האבר בזה"ל היה מחבטל לגמרי ממש מלהשתמש עוד באותו האבר מעשה התאוה והרשות כ"א הכרח והוא מלוה כמאמר וחי בהם וכן יעשה דרך בקשה כשמתבקש ומתפלל על איזה חסרון לא יהיה המאורע כ"א מהתעוררות התפלה והעליי' והדבוקי' אבל אחר שיתעורר ידבק אל שורשו שיבעל ממנו חפץ השגת החסרון שהרי גם הוא אינו חפץ כ"א מה שהוא מן ההכרח ואז בהתקדו אל שורשו משפיע האור הגנוז בתוכו ויתמלא החסרון מעצמו - וזהו לא מלא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום כידוע שהשלום הוא התקשרות אור ח"ם המאיר ומחיה לכל הוא האור הגנוז שבתוך הכלי משפיע מכל וכל ולכן הקב"ה שמו שלום שהוא עושה שלום - ולכן אין כלי מחזיק ברכה אלא ע"י התקשרות אל השורש ואור הגנוז שהוא השפע הוא השלום ולכן נשפע אל החסרון ומתמלא והנה מדת אהרן הכהן שהיה רודף שלום בפועל בין אדם לחבירו ובין אדם לאשתו כידוע מפני שהיה מדתו לרדוף רק אחר אור הגנוז ומח"י כל דבר שהוא השורש לכל שהוא ח"ם ולכן המלוה בו ושם טה"ס' הברכה הארץ ובניו יברכו את בני ישראל ולכן אמור להם פז"פ שיהיו שיהם מכוונים לדבר א' השומע ומשמיע רק להשיג האור העליון מלח"ס' ברה משא"כ כוונה המקבל להשיג חסרונו שהוא אחרים וכן דרך כל אדם הכלל מהכל שהוא כהן לוי וישראל - כהן מדת ישראל - שבו יעמוד על מעמדו שהוא האמונה שלימה בהשגחה פרטית - ומדת הלוי שבו שהוא החסרון שימלא הוא רק

לעורר הסתקרבות ומדת הכסן שבו יקריבו ובהסתקרבו לאומר פא"פ שהוא בלי שום כוונת מלוי הסתרון שכבר נתבטל השגת התאור דק אור השנימי או יזכרך כ"י שיושפע שפע ברכה וחיים ושלום והוא אמרם ז"ל כל העוסק בחזרת עולם כאלו הקריב עולם וכן כולם מפני שמ"מ שחיהם התעוררות נפשו להתדבק אל שרשו אותו האור מתעורר בכללות העולמות עד הא"ס ומשם חוזר וייער בהשפעה רב טוב האשן :

פרשה בהעלותך

בפסוק והאספסוף אשר בקרבן התאוו תאוו וכו' בוכה למשפחתיו ופרט"י ז"ל על העריו' וכו' . וענין שהקשה לדבר למע הכרעות וכו' ואם ככה את עושה לי וכו' ואל ארצה ברעתי . ודבריו שם מאות אלף רגלי וכו' ואחרי אמרת כו' . הענין הוא ע"ד אר"ל בלבות בכל יום ב"ק יולדת מהר מורכב ומכרות כו' הכה ידוע ה' רבוא נשמות ישראל כמו כן חסיות התורה כידוע שאורייתא וקב"ה ישראל כולל חד וישראל הן הן גופי התורה . וידוע באורייתא ברא קב"ה עלמא שכן חסיות ואין לך דבר בעולם בלתי חסיות המחי' אותו שהם מאמרו של הקב"ה ואם החסיות הם בעולם ואינם נכרים הכה האדם המדבר קודם שמדבר דבר מה הרי הדבור והחסיות הם בזה ואינם נכרים . כלל דמלתא שחיות כל דבר הם החסיות שבתוכו . ואם האדם חועא ח"ו מכנים החסיות שהם חסיות ברע ומתן בה ברע הגם שאינו נראה בעיני בשר האמת ידוע ולכן מתן ודוי דברים באומרו חסיתי . במרידות לב מחמת יראת ה' ושותף אהב' ה' הרי מוליד חסיות המחיה מן הרע ונשאר הרע בלתי חיות וממילא בעל . והנה אם היה האדם זוכר ומשגיח בשעת למוד התורה איך הוא מדבר חסיות התורה שבהם נברא העולם והוא בעלמו היה מתדבק בדברי חסיותיו אל שרשו חסיות התורה שנתנה בזה העולם בקלות וברקים למען חסיה יראת ה' על פניו בלתי יחטא כמבואר בפ' . ממילא היה היראה והספקד נופל עליו ובקלות וברקים עליו יופיע שלא יחטא ח"ו כי איך הוא האפשרות הענין לחטוא בזה . וזהו ענין ב"ק שיואל כו' הם חסיות התורה שכל אדם הוא מזכיר ומכריז אותו בכל יום . ומי שאינו שומע ב"ק דהיינו שאינו מכריז אינו לו מעלבונו של תורה שבתוכו וזהו כל מי שאינו עוסק בחורה פ' שאינו רשם בחורה נק' נוזף והוא ענין המיפס האדם שמשאס פניו אול סומקא וכו' . אר"ל שכל נפשות ישראל עד משיח חלם עמדו בסיני וקבלו את התורה שהם החסיות אל שרשם המזכירים אותם אל דמי לכם . והנה ידוע כי משה היה הדעת של כל ישראל שהם ס"ר נשמות . והנה המן היה בזכות משה להחיות את ישראל בלחם מן השמים שהוא רוחני ועם לבד כל מה שיראו לעשות שהוא חסיות לבד בלי שום גשם מפני שמשה היה פרום מן האשם שהוא הגשמיים קן היתה השפעת מזונו לכל ישראל וזהו לא נתנה תורה כ"א לאוכלי המן שהוא חסיות שהם חסיות משא"כ באכילת גשמיים שהוא נרגן מפריד אלוף . כמו שהסביר לאכול לב של בהמה מפני חיות נפש בהמה תלוי בה והנה ישראל שאכלו מן פסקה זוהמתן ולא נהאו ונתקשרו לשום תאווה והאכזה גשמיים בלתי לה' לבדו . אבל האספסוף אשר לא מבני ישראל המה הגם שהדרכו באכילת המן שלא להסתאות לשום דבר אע"פ התאוו תאוו פ"י שבתאוו סיחי' להם אהבה גשמיית כי לא מבני ישראל המה וא"א להם להיות כל חיותם מן הדעת ולכן בקשו לאכול למו בשר . וזה חסם בלא מלות גם בזה ניתח למשפחתיו על עסקי עריות . לכן הרע למקם מאד שהוא הדעת וכל ס"ר נשמות היו דור דעה שהם ענפים שלא התקשרו כולם בגשמיים ויבניסו הדעת שהם החסיות והחיות ברע ח"ו וזהו ואל ארצה ברעתי וזהו שם מאות אלף רגלי העם פ"י שהם ס"ר שרשי ישראל התורה שהוא הדעת ואחרי אמרת בשר נתן להם ומה יחיה

יב' בסופה וזהו הרגני נא הרגו וכו' כי הוא וכן ככל א' ונמות דרגא קרוי מיחה ובריגס
כמבואר בזוהר ע"כ יחננו דיעה בינה וכשכל אכ"ר :

פרישה שלח לך

בפסוק

שלח לך: פרש"י ז"ל שהקב"ה לא השכים רק שלא מיחה בהם ואמר אם תרצה
שלח - והענין הוא ע"ד שארז"ל שלם מחנות עובדות נתן הקב"ה לישראל וכולן
ע"י יסורים תורה וא"י ועוה"ב ודרשו הכל מהכחז' - הענין הוא ידוע ארז"ל באורייתא
ברא קב"ה עולמא והם אלותיות הטורה כידוע ומבואר בס"י וקבען בפה שהאלותיות נקבעו
בקביעות הפה ובהכרת האלותיות מעורר כל העולמות שהם מן המדות ולמעלה מהם התחלת
העולמות והתגלותם ע"ד עולם חסד יבנה ואין לך שום מבוקש שיהיה למעלה מן המדות
רק לעקב מחבר בזוהר עומק רוס שהוא למעלה מפני שהוא מעומקא דלבא שא"א
להתלבש באלותיות והנה ידוע אמיתית ועצב הכנבאים למשך אחר שרשו ובתרי עיקרא
גרידא כדרך הדומם להנמיח ולעלות יותר ממדריגתו ודרך האומה לגדל בכדי לנטוש בחי
וחי במדבר הגם שאין יודעים מאומה אך נעצמים ביעב וא"כ בוודאי מן הראוי בזכיר
אלותיות הטורה שבהם נברא עולמא לשתמשך אל שרשו שהיא היחה אלפים שנה קודם
שנברא העולם שהם המדות והוא התפשטות כל הגשמיים מעיקרו שאין לך דבר שיהיה
בלא מדות והוא כהעמיד הגוף מלמעלה והאיות עולה למעלה ופירוד החיות מן הגוף עד
ביטול ההרגש שאין לך יסורים קשים מהם כידוע מהחוקרים שכל יסורי הגוף מכה בלב
וכל דבר יסורים הם פירוד הדביקות וכן דרך וענין כל החולשות ר"ל כידוע מענין פירוד
הנשמה מן הגוף שהיא מן הו' דינים כידוע אם אמנם בידון דיוק אין הפירוד לעולם
מפני שנשאר הרשימה כידוע מדרך הרוחניות והסתלקותם אעפ"כ מובן גדול היסורים
עד שהגוף נשאר מעמד בלי שום חיות כידוע מהנביאים וכתובים מדניאל ונחלת' שהיו
כחולי' ממש בביטול כל ההרגשות והנה הוליו רז"ל מן הכחז' אשרי הגבר אשר תיסרטו יה
ומתורתך תלמדו ואפשר לפרש בכמה ענינים א' ידוע הוא כי י"ה הו' חזי השם וכל
הפגמים של אדם הוא בהפריד אלותיות ה' כידוע ענינו מהו - והנה יש אנשים עובי הגופי'
שאינם מתיסרים כ"א בהכחז' וביטול ע"ד תחת גשרה במצין מהכות כסיל מאה כי
המצין מתיסר בדברים כמאמר בדברים לא יוסר עבד שהוא עב משא"כ ב"ח שהוא
בעל תורה-תורה על הלוחות ודרשו רז"ל חירות כידוע שהוא עולמא דחירות שהוא המצין
וחכם כידוע שהם אלפים שנה שהוא למעלה מן המדות יוסר בדברים שכן אלותיות
שממשיכין אל שרשם שהיא הטורה - והנה דרשו רז"ל בתיבת ומתורתך תלמדו בק"ו משן
ועין שאדם יולא בהם לחירות יסורין שממרקין כל גופו של אדם והמירוק הוא הודכות
החומר וביטול הרע לגמרי שהיה מעורב עוב צרע בכל המדות ולא ישוב עוד כשהיה כמו
שן ועין שאין חוזרות ובה מתורץ קושיה העולם על היסורים שהגוף חוזר לאיתנו והנה
אדם שהוא מצין מתוסר מדברים בהשיג פירוד אלותיות ה' על ידו ח"ו וזהו הגבר אשר
תיסרטו יה פ"י ההכמה ובינה שלו שהם י"ה וזהו מתורתך תלמדו שכן הן גופי תורה
עז"ז הוא מחנת ארץ ישראל על ידי יסורים אבל לריך מעט ביאור הנה ידוע מענין הסן
שהוא לחם מן השמים שהוא במדרגה למעלה מן הארץ כידוע שהוא רוחני לכאורה קשה
האך אפשר למעלה מעל בה' להסתאות תאורה ובהיות מוזן רוחני כזה שהוא מופשט מהרע
אבל הענין הוא ידוע מאמר הזוהר אפי' מלאך כשרוצה להתראות בזה העולם לריך
להתלבש במלבושי עוה"ז וכן דרך כל הרוחניים הפשוטים שמשתנין בירידתן על אופן
ודרך הכלי שמתלבשים בו כידוע ממשל המים שמשתנין להיות כליה הכלי אם עולה

או מרובעת ולכן אפילו הרוחני ביותר פשוט צדדו בחדם וכניכחו משתנה אל מה שהוא
 אדם אם טוב ואם רע ומתגשם והמן היה מתגשם הכל לפי מה שהוא אדם והנה
 בחדם בליעל היה הרוחניות פועל ברע ביותר מפני שהרבה חיות רוחני ודק בקליפה וחדם
 בליעל מתגשם ביותר ומתגשם יותר ויותר והנה כוונת הש"י היתה בנתינת ח"י לישראל
 הוא לזכר ממזון ח"י שהוא במעלה המן שהוא למעט השמים תחתיה ח"י שהוא הקב"ה
 בעצמו ולא ע"י שום שר וכמבואר בס' חסד לאברהם אשר לכן נפסק המן בחדם מעבור
 הארץ מפני שלא היה מנערך להם כי ענין ח' הוא והנה כבר הקדמנו שהכל לפי מה
 שהוא אדם וחלילה אפשר להתגשם יותר כח' כי הכל תלוי בהכנה והזמנה מילתא היא
 לשם מה שהוא אוכל אם להתמרק מתמרק ביותר ע"י הרוחני ביותר דק והוא להתגשם
 מתגשם ביותר וכמאמר שנים שאכלו פסחיים שארז"ל עליהם נאמר לר"ק ילכו בם
 ופושעים יכשלו בם והנה אם כוונת האדם למרק מגמתו והסתכלותו הוא על כל החיות
 הרוחני משא"כ אם תאווהו על כל מגמתו והסתכלותו על העשם וגשמיות התאוה בממנו
 לכן אמר הש"י חייך אני נתן להם מקום לעשות בודאי הרי שהבחינה נתנה וכל הרוח
 לעמל פותחין לו ובדרך זה אפשר לפרש פי' על פסוק ולליון יאמר ח"י ואיש יולד זה
 ח' הטולד זה ואחד המנפס לראותה ארז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים לדיקים גמורים
 אין יכולים לעמוד כמבואר בהרמב"ם ז"ל שחרטת בע"ת צריך להיות עכ"פ באופן זה
 שמתחרט על היותו בעולם כלל ומחליט באמתות הלכ כי טוב יותר שלא יהיה בעולם
 מלעשות רע והוא מסירת נפש הגמור שהיא למעלה מהמדות והוא ולליון שהם הנדיקים
 המטיינים כידוע כא"ל בלוחיות שהא' גבוה וכו' ואמר ח"י ואיש שהוא אחד לדיק
 גמור וא' בע"ת שהוא פי' ח' המנפס לראותה ואחד הטולד זה שאפי' לדיק גמור ח"י
 יכול להעלות כ"ל הפקרות ומ"כ ובודאי ממרקין כל גופו והכל ח' תורה וא"י וחיי
 עוה"ב שא"ל להיות שום נקודה גשמיות כגרגיר חדל כי שלשון למעלה מן המדות הם :

פרשה קרח

ברישי ז"ל ויקח קרח שלקח מקח רע לעצמו הנה ארז"ל באצות כל מחלוקת כו'
 איזה מחלוקת שהיא לשם שמים וכו' ואיזה מחלוקת כו' זו מחלוקת קרח וכל
 עדתו הענין הוא ידוע שעיקר כוונת בריאת העולם הוא עד שיגיע בהשתלשלות למקום
 הבחירה ברע או בטוב אשר ברא את האדם ישר לדעתו מאוס ברע ובחור בטוב וכבוד
 ה' מלא כל הבשראים מגבוה על גבוהים עד השלשול קטן שבים אפי' הקליפות כמאמר
 ותחת מחי' את כולם כי נורך העולם בהם ועיקר מעשה האדם להוציא יקר מוולל
 בסוד ומלכותו בכל משלה להכריח הקוים ובחור בחיים בכל אשר יפנה ישיביל ובכל
 דרכיו ידעו מה זה ועל מה זה כי הקרה ה' לפניו ומי ברא אלה כלל ח' זו המסרה
 כל היותו ומחיה אותם הסובב וממלא אותם ומי נתן לשבוי בינה בין בדברים ועזה
 ודעת טוב ורע ועזה למה ירע לבדו להחזיק ברע יחליפו וימיר אותו רע בטוב הגנוז
 בתוכו המחיה אותו שהוא חי החיים ובזה נפש אדוניו ישיב לבעליו בהוציא יקר מוולל
 להקריב קרבן להו"ה אשה ריח ניחוח נחת רוח לפניו שאמר ונעשה רצונו כי רצונו בבחינת
 העולם היה דוקא בגשמי שיהיה מלא כל הארץ כבודו ג"כ במקום שיש בחירה להוציא
 יקר מוולל שהם הקליפות וזהו אשה ריח ניחוח לה' שהוא ממקום הטוב והקליפות וזה
 שאמר ונעשה רצונו פי' שאמר עשרה מאמרות בשביל השתלשלות הגשמי וחומרי כזה ואעפ"כ
 נעשה רצונו ומלאה הארץ דעה כמים כו' פי' כי הארץ הוא הגשמים והוא הממלא
 היסוד גדול בא"ס ב"ה להחיות עשר הארץ ומלאה ולסיות סובב אותה ולמלאה אותה

וזכו ומלאה הארץ דעה כמים שהם התפשטות ידועה נמצא שעיך בריאת העולם היה המלואם וזכו באורייתא ברא קב"ה עלמא ואר"ל נסחבל בחורה וברא את העולם שנאמר ואסיה אללו אמוץ כי התורה מפי הגבורה נתנה שהוא המלואם ואר"ל שהוא את התורה מרומה על את לבנה ולבאר הענין הוא אחר שידוע שעיך הבריאה הוא המלואם שהוא שכינה בתחתונים לורך גבוה פ"י החיות הקדושה שבתחתונים להעלות כולה כליל לה' ולורך גבוה כענין ישראל מפרנסין לאזכיהם שבשמים וכידוע וזכו אברהם אינו מוליד אברהם מוליד ידוע שאברהם הוא התפשטות ואם היה רק התפשטות ולא היה שום מלואם וא"ל להיות שום הולדה כמ"ל אבל אברהם שהוא ב' אחרונה שבשם שהיא שכינה בתחתונים הוא המוליד בהעלותו אותה אל מול פני ה' ידוע שכל הולדה היא מקבלת תענוג מתחתונים בהכנת התחתונים להיותם מקבלים. שהיא אהבת איש לאשתו הנק' אהבה מסותרת משא"כ מאהבת האחי' שהיא אהבת ההתפשטות שניהם משורש א' שהוא אהבה מגולה כמאמר מי יתך כחא לי כו' אמלאך בחון אשקך גם לא יבחו לי כי תענוג חמידי אינו תענוג משא"כ באהבה מסותרת שהיא שכינה בתחתונים שהיא רחוק ונתקרב הוא התענוג הגדול וזכו ואר"ל אלו ואלו דא"ח אעפ"י שאלו אוסרין ואלו מתירין הענין הוא ע"ד אור שבעת הימים שהם המדות חמשה מול חמשה ה"ח וה"ג וזכו ואר"ל שהלוחות היו ה' מול ה' שכנגד כל ההתפשטות לריך להיות מלואם עד שתא לאור שכינה בתחתונים והגיע עד עוה"ז השפל והגופני וכלם נתלבשו בגופים אפי' התורה והמלות בדברים גופנים כמו סוכה ולולב וכיוצא בהם וכמו שבדרכי המדות החסדים להתפשט והגבורות למלאם הגם כי אב א' לכולם ואל א' בראם וכלם מרועה א' נתנו ואז מתלבש בחוכם ידוע עלי שום שינוי כלל ח"ו כ"א השתלשלות ראון העליון להוציא מנח אל הפועל כמו קן אחר ההשתלשלות והשתלשלות בגופים ואוריית' וישראל כולא חד ידוע מס"ר אותיות וס"ר נשמות וכו' אשר מעולם החסדים מתירים להתפשט גם בזה גלה כבוד ה' ממנו ג"כ ואשר מעולם הגבורה אוסרים ע"ד מלואם וגבורות נתן עד פה תבא וכו' אינו אלא באורות אבל לא בכלים שהרי כל כוונת שניהם אינו אלא לעשות כלים שהם בשמיות לקבל האורות ולכן לא נמנעו מלהלות כלום זל"ו אפילו שאלו אוסרים ואלו מתירין וכו' והלכה כב"ה מפני שעתה אין הם מפי הלכה שהיא אותיות הכלה שהיא השכינה כב"ה שהם המקילין שהם החסדים מפני דלית לה מגרמה כלום ידוע שאין הירח מאיר אלא מאור השמש המאיר בתוכה ופי' הלכה הוא הילוך להורות להם הדרך אשר ילכו בה לה' כי התורה והמלות הם תרי"ג עיטין להשתלך לפי ה' כאמור באברהם התהלך לפני ידוע שהם כנגד רמ"ח איברים וס"ה גידי' לטהר אותם ולקדשם בכל מלואם לאבר המיוחד אליו להמשיך הקדושה ע"ג בקשר החיות וזיטול ההרגש ממם וההילוך הוא ע"י הרגל פעם ושתי' שהוא לשון רגל ומקבל שבר ע"כ פסיעה ופסיעה עד שמהסרגל יעשה טבע שני שהוא מלשון מבצע שטבעו חכמים שהוא תחילת בריאתו כך הוא כמאמר ויברא אלקים ידוע שאלקים בגימ' הטבע וגימ' הכסא להיות תחילת הבריאה והטבע כסא נכון אל ראון העליון לשכון עליו משכן כ' ובית עולמי' שהם שכינה עילאה ושכינה תחתא ע"י התקשרות נפש בזה ידוע כי התקשרות נפש באלמה עם השכינה תחתא והתאחדו עמה להשתכלל בה וסייע שלא תהיה כוונתו אלא להעשות כלי בנפשו רוחו ונשמתו אליו יאסף לקבל השמש לאור יומם וללדבק ב' שהם המדות ידוע עכ"פ וא"ל להגיע לזה כ"א מידי עזרו דרך המות ממם ויחמיו פלגות ויסרי בידקי מיתה ממם עלי שום שינוי ידוע שנק' בואר אילנא דמותא ואמרי עזרו דרך הילוכו זה ויתן את

נפשו למנוחה ויסבול לעד מיתה אם יאיר ה' חסדו ויחיהו מיומים או יאיר כשמש
אפילו להדבק בה' ובמדותיו לאהוב אותו ויראה ה' על פניו וראו כל עמי הארץ כי שם
ה' נקרא עליו וכו' שהוא שם הוי"ה ב"ה בעלמו כידוע כי השמים שמים לה' והארץ
מן לבני אדם וא"ל להגיע אל השמים שהם המדות אם לא בדרך כלל הארץ וחוץ הנק'
הולך בדרך כל הארץ שהיא המיתה והליך הולך אל השמים שאין שום דרך אחר שיעלה
השמים אם לא אדם כי ימות בזה שהוא משכן שהוא שכינה א"י והנה ידוע הוא בזה
בענין נפ"א שהיא מסירת נפש למקום הזה שהיא השכינה וכתב שם שר"ך רעו סג'
בנקודת אמיתת הלב בדביקות והתקשרות חפץ וראון גמור שאל"כ סכנה הוא לפניו שאחר
שימסור עלמו למקום המות ולא יהיה בשלימות גמור בכדי שיוכל להעשות כלי לקבל חסד ה'
מעולם שהם המדות להחיותו ישר שם וכו' ימותו ולא בחכמ' פי' כידוע מפסוק ה' בחכמ' יסד
ארץ כי החכמ' הוא העליון שבמוחין והוא נקודת הא"י והתחלת השורש ואם אינו מכניס
התחלת השורש והאמת שהוא החכמה להשכלל בשכינה ולמסור עלמו אליו ימות ואם אחר
יאמר מה לי ולזה הוא לעבור בדרך זה כי הוא נורא ואיום כמאמר מה נורא המק'
הוא הלא כל הארץ לפני וגולה כבוד ה' בכל דבר פרטי וכלי בעולם שנה נפש שהם
חיות הקודש מו' ימי הכנין כמאמר עולם חסד יבנה ואין לך דבר בעולם שיאכל מכלל
השבעה עיני ה' המושפעות בכל הארץ וממם ובהם נכללו כל התורה והמדות כידוע
שהוא תורה שבכתב לכן ע"י יעלה שמים שיאלי ליהנות מאור ה' ולהדבק במדותיו אהבתו
ויראתו הנה אל ידמה בנפשו להמלט באופן זה כ"א דרך המלך ילך כי אין מקום לעבור
בדרך אחר זה השער לה' לדיקים יבאו בו ובזאת יבא אל הקדש וא"ל להגיע לתורה שבכתב
כ"א דרך תורה שבע"פ שהיא שכינה כידוע והוא משל שאר"ל שמסרו לו המפתחות הפנימי'
והמפתחות החיצונים לא מסרו לו בזה עייל כי לא זה הדרך שיעלה ויבא ויגיע אל
הדביקות אהבת ויראת ה' אבל ירד מטה מטה וכו' ודאשתמש בתנא חף שהוא כתר של
תורה שבכתב בעלמו כאר"ל על שחכמתו מרובה ומעשיו מועשין וכו' והופכתו על פניו
כי מה יתרון לאדם בכל המעשים אשר יעשה תחת השמש בהגלות נגלות אם אין לבו
שלם הכון לקראת אלוקים בו' כי רחמנא לבא בני וא"ל בשום אופן שתחול עליו יראת
הרוממות כ"א אחר שיעבור יראת העדרו מעיקרו שהוא המיתה ומסירת נפש כנ"ל וכל
האשבות ויראת ה' אשר ידמה האדם בנפשו בלתי עברו המעבר הלו בודאי שקר ענה
בנפשו בעלמו וקנינים המדומי' הם בנפשו מהתעוררת מדותיו הגשמי' כי ברע הוא
מעץ הדעת עו"ר ורחוק הוא מה' וכל מעשה המדות הכל הוא אינו אלא גדלות להיות לו
לשם ולהלל ולקבל פרס עד"מ מי שיש לו מעלה בודאי רחוק הוא מהמלך מפני שכל
מי שהוא עם המלך יחד כלום חסר לו וא"ל לו שום דבר ד"מ עשירות ל"ל כלום חסר
בו' תחבולות ערי בצורות ושמירה מעולה ל"ל הרי שצור הוא חכמה מלאכה ל"ל כנ"ל
נמצא ממילא מוכרח ומעין מי שהוא בעל מעלה שיש לו אותו מעלה בודאי רחוק הוא
מן המלך שהמעלה נקרא מעלה אלו ויש לו כי בהתקדשו אל המלך ממנו שאין לו אותה
מעלה כי למה הוא לו אבל סכנה עומדת הוא פן ואולי לא יבעל ראוי חיים ומסר
לעשות ראון המלך ויחייב בנפשו אם לא שידע בעלמו ואמיתת לבו שלם ברצון גמור
ומסירת נפשו לעשות ראון המלך תיכף קולע אל השערה ולא יתעל או יכול להיות עמו
תמיד בעת שמחתו ופחדתו כי בעות הוא בעלמו ולא יאיר אלא לו מגלה לו המלך
מסודרו וכל ענינו והנה בזה בראשית על פסוק ותרא האש כי טוב העץ הרשום אלל
פ' פ"כ ימצא חיים בו' פ"ג כל המאמר ובסוף המאמר ת"ח כי ה' אלוקיך אש אוכלת הוא

מאן דבעי וכו' בשלכח דסלקין אית תרין נהורין חד חורא וחד אוכמא או חיללא הסוא נהורא אוכמא או סיללא דאיכו לתחא הוא כרסייא יקר' להסוא חורא וע"ד רזא דתכלתא וכו' והאי תאחיד לתרין סגריין וכו' ודא תכלא תדיר ושאני להאי כו' דהא ב' תליא שילאס דכלא מותא דכולא כו' הרי דדבריו צפירוש הו' וכדי לבאר טעם לדבר מבואר בס' לקיטא אמרים שא"ל לעשות השתמות בעולם א"ל בהעלות הדבר אל שורשו והמשל בזה הצריעה שזרעים חטים כדי שיתוספו וא"ל ליגדל אלא"כ החטים הזרועים מתבלים בעפר ונעשים עפר הארץ כידוע וכן זרע אדם באשה והענין הוא כי כח האומה הוא בארץ וא"ת א"כ תאמח הארץ בלי שום זריעה הענין הוא כי הארץ ובה האומה המושרש בתוכו הוא ממח א"ס בערך הסוא עד שא"ל להתפשט שום דבר אלא א"כ כשזרעים איזה מין וחוזר לעפרו אז אורחו המין התעורר לאלח ומפני שהגיע בהתבלותו בעפר אל שרשו כח האומה יש בו כח להוסיף הרבה והשורש הוא ממואלץ בין ענפים ובין כחות העליונים ממנו בדרך השתלשלות כידוע שא"ל להשתלשל מדרגא לדרגא אחרת אלא"כ ע"י ממואלץ והוא השורש כ"ל כי השורש הוא הוא הכולל את כל כחות העליוני וממנו מתפשטין ענפים אחרים אבל השורש בעצמו אינו אלא הכנה ולא שום דבר בפ"ע כי נגד עליונים הוא כללות ונגד התחתונים הוא שורש הכל לכן מחזיבים דבריו שא"ל לעבור אל מקום ה' שמה אלא"כ דרך השכינה ולעשות טעם מיתח ממח להשתבל בתוכה ממח ואח"כ חוזר וייעור ולכן השכינה לית לה מגרמה כולם רק מה שמגיע אליה מאור המדות וידוע כי החיות ראוה ושוב ולכן מי שנכלל בשכינה מוסר עצמו למיתח ממח ולכן נק' רק בלי לשון כללות שכוללת קבלת כל כחות העליונים ומכלה התחתונים שנכללים בתוכה וזה דרו"ל על פסוק ולדבן' בו ובי אפש' לדבן' בשכינה והלא אש אוכל' הוא אלא הדבן' במדותיו פי' אחר שנכלל בשכינה ותשתבל לגמרי בתוכה אח"כ חוזר וייעור ע"י דביקות כידוע שגם השכינה מקבלת ע"י מדות הדביקו' והתקשרו' שנק' יסוד ומקבלת מאור המדות וזהו הדבן' במדות כי במדות שייך דביקות משא"כ בשכינה כמבואר בזהר' בראשית הו' כי המדות הם אשא חורא שאינו שורף ורוכב על אשא דתכלתא כמבואר שם לכן משה שהיה מקומו שואף זורח הוא שם פב"פ דבר בו בלי שום חלישות כללא דמלתא הרי בכל אדם כלולים כל המדות ושורש נשמתו אבר מהשכינה וכנסת ישראל הנקרא שם שמים כי המדות נק' שמים והשכינה נק' שם שמים שהם הוא כללות הדבר ולא דבר בפ"ע וזהו כל מחלוקת שהיה בכל אדם לשם שמים פי' מחלוקת מדותיו כו' איך יתנהג בחדש או בגבורה מותר או אסור אפי' בדבר תורה ויראה העיקר לריך שיהיה כוונתו לכלול עצמו בשם שמים שהוא שורש נשמתו שהוא השכינה וכל עטי מחלוקתיו הם איך להשתכלל בשכינה ואיך להשתבל בתוכה נגד הש"י"ת ב"ה וענין הביטול אפשר להיות ע"ד הפי' זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו ואח"ל יכול ישמח ביום ת"ל עשה ה' נגילה ושמחה בו שישמח בה' והפי' הוא כי איזה הארה שבאה לאדם נק' יום מאיזה מדה שיהיה כי הוא הארה מהש"י"ת יכול שישמח ביום פי' בהארה במדה שהוא מודד ת"ל בו שישמח בה' פי' שיצן שהארה הוא עצמות ה' כידוע כי המדות הם הם הנק' עצמות וא"כ כשהמלך בא פתאום להתאכנס אליו לריך להכניס לו כל ביתו וכל כליו ואם הוא מניח להמלך כל ביתו וכל כליו נמצא ממילא נעשה הוא כמי שאינו כלל שהרי המלך אינו גשם ח"ו בשום כח גשם ח"ו ואם הוא נעשה בית המלך מה הוא אז נכלל בשכינה וזהו איזה מחלוקת לש"ס זו היא מחלוקת הכלל ושמאי שהם המדות ומחלוקת לש"ס פי' לשם הלכה כדבריו וכח"ל משא"כ קרח ועדתו שחלק על משה ואמר כי כל העדה כולם קדושים כמותו שהי'

מחלל מעלה מהשכינה שהם המדות כמבואר בזהר ה' וידוע הוא שהוא מקום עץ הדעת
עו"ר ומשם יפרד ח"ו ולכן כשרצו להזקיק ע"י הקטורת מדי עברם אם לאכלה אכלתם
וחזו דחלל כי התורה אש שחורה ע"ג אש לבנה והוא דרך הילוכו של אדם אל התורה
דרך אש שחורה שהיא השכינה ואז ילית:

פרשה בלק

מה טובו אוהליך יעקב. ופרש"י ז"ל ראה שאין פתחיון מכוין זה כנגד זה גם פירש
ז"ל אוהליך בישובן ומשכנותיו בחורבן גס ארז"ל ע"פ ולא קם נביא עוד כמשה
בישראל אבל בעכו"ם קם ומנו בלעם ובדילפרת הענין ארז"ל אין השכינה שורה אלא על
מי שהוא חכם גבור עשיר כו' וכולן ממש שהיה בו כולן. ולכאורה חמוה הנה מדת
הגבורה והעשירות היה חסר לכמה וכמה לדיקים שהשכינה היה שורה עליהם גם קשה כי
במאמר ר"פ זריזה מביאה ליד זכירות כו' סוף דבר ענוה ענוה מביא ליד רס"ק
ממלא שהדבר תלוי רק בענוה והדר המדות שמונה והולך ר"פ הג"ל. אבל הענין בכדי
לזאר פשוט הוא ע"פ ארז"ל איחזו גבור הכובש את יצרו ואיחזו עשיר וכו' ופי' הגבורה
הוא בלב ולא ביד שהאיש הירא ורך הלבב היה חוזר מעורכי המלחמה ובענין הוא כי
החסדים הם התפשטות וכמים הנגרים ממקום גבוה למקום נמוך ויורד ומתפשט עד
שאינו נראה אבל הגבורות הוא דבר המעמיד וממלא וגבול נחן להתפשטות החסדים
עד שהוא כעין כלי המגביל ומתגלה לעין כל ולכן עיקר ההתגלות הוא בגבורות כידוע
וכן דרך הסודות א"ה כ"א ע"י גבורות שהוא ההתגלות וכן היה בריאת העולם ע"י
למלא כידוע ושהוא עיקר הגשמי' והרחיק מהש"י הגם כי ידוע שהש"י ממלא כל
עולמין אבל אינו בהתגלות והנה מי שהוא בעל מעלה חכם או גבור שהמעלה יזכר
ומתגלה בחובו ממילא מובן היותו גשם כי ההתגלות הוא גשמית לכן בעל מעלה נרין
להחזיר המעלה אל מקום אשר לוקחה משם והוא א"ס ב"ה ע"י מדות הענוה או
נחסף עליו יותר ויותר בהחזיר הדבר אל שורשו כידוע משאר דרוש' משא"כ בל"ה
הוא נפרד ומגושם ורחוק מה' והנה כתיב והאיש משה ענו מאד כו' מפני שאין הענוה
אמיתית אלא לבעל מעלה באמת והוא עניו נגדו ית' עה"ע ובעל הכחות כולם משא"כ
מי שהוא ריקן וחסר מכל בל"ה הוא שפל אנשים ומאי רבותא בענוה וכמו כן הגבורה
שהוא בלב להיות עומד ומגביל וכובש את יצרו אינו מתגלה אלא אלל בעל מדות רעות
בענוה והוא כובשם משא"כ מי שהוא מוטבע רך וענו וידוע הוא שעיקר בריאת העולם
היה עבור עולם הגשם הזה החומרי אע"פ שהוא גוף קשה אעפ"כ יהיה מלא כה"כ
ולכן כל המלומדים והגבורות היו ג"כ עבור התגלות אלהותו ית' בשפלים התחזונו
ממילא משמע ומובן מי שהוא מוטבע בתכלית מדות הרעות והתגבר על יצרו וגלה
כבוד ה' זהו תכלית בריאת העולם שאמר ונעשה ראונו אפי' בגשם היותר תכלית
והתגלות האפשרי בתכלית וכמו כן מי שהוא בעל מעלות טובות התכלית וענותן זהו
התכלית הבחי' לפניו ית' שהוא ג"כ התגלות לאלהותו כנו' וכולן היה במרע"ה כידוע
מפי' ספרים שמרע"ה היה מוטבע בתכלית המדות רעות וכבש את מדותיו לסבלית הטוב
האפשרי והיה בעל מעלה האפשרי באלים והיה עניו מכל האדם וזכו שהשכינה שורה עליו
שהרי הוא משרה שכינתו ית' בכל הארץ וכל השפלים מתחלית הטומק עד שמי רוס
רוס וזכו דבריהם ז"ל שאין השכינה שורה אלא על בעל המדות ואז עניו אצל כל חד
לפוש דרגין דילי' לפי גדולתו וענותותו ונבין ג"כ מדר ומאמר ר"פ ששמונה מביא ליד
רוה"ק והגבור בהתגלותו וכבישת יצרו כל חד וחד לפוש דרגי' דילי' והנה ידוע כי אחיפת
המוסר

המוסר ויראת ה' היא יראת הרוממות ירא בושת ואית יראת ואית שכול יראת העונש וש"ד אשר הביאו חז"ל מפני שלפעמים ח"א לכף את ילדו ביראת הרוממות ולרץ לזכור יראת העונש אפי' גדולים ודיוקים כארז"ל ואם לאו יזכור לו יום המיתה - ומאמר ר"י דין גרמא דעשירא ביר זאענין ח"א שכל לפי העת והזמן והמקום וחוק היצר ותקפו הגם שאין יראת זו תכלית לעפ"כ כדי לסור ממוקשי מות ולכוף את ילדו גם זה לטובה ושכינה שריו ביניהם ולכן ח"א לשום אדם לגזין מעשיו ומחשבותיו ודרכיו ולדרכי איהם לדיק בכדי שישי' כמותו מפני שלפעמים לא יועילו לו מוסרי אותו לדיק והנהגותיו ואפי' אדם אחד ח"א להיות שום בעניניו ודרכיו ומוסריו יום כיום והכל לפי העת עד שיבא יראת ה' בלבבו ופחד ה' מהדר גאונו באמת ולא בדמיון שהרי ואסלדס בחילה כתיב כאדם הסולד ידו נכבד ונזקק לאחריו מפני הפחד והנה ידוע שמשה היה דעת של כל ישראל וכנגדו היה בלע' הדעת שבקליפה פי' של מחשבת פסול שבכללות ישראל והנה הובא בזהר שהקליפה ג"כ לורך העולם בשביל עונש הרשעים כידוע וכמבוא' ג"כ על פסוק בלק בן נפול למה דווקא נפול ע"ש - והנה בלעם שהוא כללות הדעת דקליפה כיון שראה שאין פתחים מסויגין זמ"ז פי' שאין היראות של י"ל ח' מכון לחייו אבל כל חד לפוס דרגא דילי' הגדול לפי גדלו והקטן לפי ערכו מיראת העונש כמו בן הגדולי' לפעמים בעמלן אינם מכונים כפעם בפעם וכל מגמתם רק להכניס היראה ופחד ה' בלבם ולהשרות שכינתו עליהם כידוע שהיראה נק' פתח ושער וזהו פירש"י ז"ל בישובם ומורכבם שהוא יראת הרוממות ויראת העונש ולכן ראוי שתשרה עליהם שכינה :

פרשה פנחס

בגמ' מנין לכהן בע"מ שהוא פסול שנה' הגני נותן לו את בריתו שלום ולא חסר ופריך והא שלום ב' כתיב ומשמי' דשלים קטיע הכס ארז"ל ע"פ ויעמוד פנחס ויפלא ויחפלא לא נאמר אלא ויפלא מלמד ששעה פלילה עם קונו וכו' הענין הוא ע"ד המבואר בזהר ע"פ השבועות אחרים כו' את המלאך כו' מה תגידו לו כו' וזהו הוזהר שהשכינה משבעת כל הכהנים היורדים בעו"ז שיגידו להקב"ה מחולת אהבה השכינה אליו ובכדי לפרש הענין הוא ידוע אמרו בזהר מאן דאית ביה יראת לית ביה חוסר גלל שנאמר אין מחסור ליראיו והענין ע"ד מאמר בן זומא ראש ארבעה עשר היות אומר בדרך שברא כל אלו לשמשני והוא מוסר ופחד גדול כשהוא נותן אל לבו שכל העולם לא נבר' אלא בשבילו והתלבטת השכינה בכמה וכמה פרטים ובני אדם לא יתקן ומספר ובכמה מיני גשמים אולי יתפעל זה לעשו' הטוב והישר בטיי' ה' וכ"ש אם לריבם להחליב' בעונות ח"ו כדי להכריע את לב זה שיירא מלפני ה' ויעשה רצון קונו מאלו כשארם מתפלל לפני הש"ת על איזה דבר שחסר לו העיקר שישי' אליו לבו על שפלת השכינה שמהרהרי' להיותם שלמה בכל העולמות שישי' האדם מושג בכל מכל כל בכל הנבראים נארים ונעשים כשהש"ת ומשה רבינו ע"ה עכן היתה תחלת הבריא' שאמר ורדו בדגת הים גור' ולא ישיה חסר כלום משא"כ כשהוא חסר ממילא נשמע שהשכינה הולכת בהכרח להשתלבש בחסרון למענו בכדי שיתפעל ויתאבז לבו לה' לכן יאמרו פלות מאמיתם נקדחת הלב ולא יסוין בחפלתו על מילוי חסריו כ"א על חסרון השכינה שאינה נשפעת מהשכינה בשלימות אלא שזרחתה להשתלבש בחסרון והנה ידוע הוא שכל אדם הוא אבר מהשכינה ושלוותה כמותה וזהו פי' שהשכינה אחת פי' שהשכינה נשפעת בג"ל את ימאל את הש"ים יציד לו מהשכינה להשתלבש השכינה אליו בג"ל שישתלבש בזהר השכינה שאינה נשפעת מהשכינה אלא יצונו ע"פ וחסדות

וחסרונם וזהו מאן דלית ביה יראה שהוא הדביקות בשכינה לית ביה חוסר פי' שהרי אינו חסר לנפשו כלום מכל ואינו מגמתו על חסרונם כלל שכל זה אינו שיה לו נגד חסרון השכינה בקצו אחת קנאחם וכל העולם כולו אינו נחשב לו לכלום נגד הצער ומגדול הקנאה בצער השכינה עד שכלו כל כוחותיו ואינו יכול לסבול ויותר טוב לו אלף אלפי רבוא פעמים מיתתו מחייו ומה לו לזה להפקיר עצמו ולחסור נפשו על קדושת שמו שהרי נח"ר הוא לפניו בהכלית האהבה בתענוגים ובהיות האדם נכח זה אינו נאחז כלל בשרשי הדינים והוא למעלה מדין חורב וא"ל לו לכוין דעתו לילך עפי' ד"ת כי חולת אהבת הסי"ת הוא זה היה פנחס בקצו אחת קנאחם ה' ית' בראותו את שפלת השכינה כמאמר הבעש"ט שכל מה שאדם רואה בצולם לזכרו הוא ונתפעל פנחס והפקיר עצמו נגד הדין. שאם היה שאלת חכם אם מוכרח להפקיר עצמו לילך בין כ"ד אלף ולהרוג את זמרי לא היו מתירים לו אבל פנחס לא יכול לסבול לעמוד על חייו ולא עלתה על דעתו הדת מגדול קנאחם שפלת השכינה וזהו ויפול שעשה פליטה עם קונו פי' פליטה לשון דייגה הנקראים פלילים ועשה דין אחר מחמת חולת אהבת הסי"ת ואופן זה הוא המתקת הדין והוא המתפלל באופן זה נענה על חפלתו שהרי הדין נמתק וזהו אם שגורה חפלתו בפי זכו' ופי' שגורה לשון שליחות כמו שגרתי אליך כי חפלת פיו הוא שליח מהשכינה מפני היותו אבר מהשכינה ואריך להחלש בשכינה ולהתפלל חפלתו אלל הסי"ת וזהו הסימן שנתן רש"י ז"ל על ל' שגורה חפלתו שכתפלה נוצעת מלבו ומדבר בלי שום עיכוב שהוא סרכל שהוא טרפ' כמבואר בזוהר ר"מ פנחס והנה מבואר בזוהר על פסוק הנאמר ברחב הזונה ונתחם לי את אמת שבקבו סימנא דמשה שהוא ו' שהוא המשכה שלמה שלא היה בה שצירה שהוא אמת כידוע וכשיצו לה השלוחים לא כי עשה מת משה וממשלת יסועה הוא שהוא את תקות החוט השני תקשרי כידוע מענין הלכנת לשון של זכורית שהוא המתקת הדין וזהו כחוט השני שפתוחי כידוע והוא אם שגורה חפלתו בפי כו' וזהו דרשה דכסן בע"מ פסול מפסוק הכי נותן לו כו' ופריך והא' זו' כחב וזהו מקום שא"ל להיות זו שצירה משא"כ הכא ופנחס שלוחא דשכינה הוא ומשי' ו' דשלוס קטיע שהוא ו' זעירא :

פרישה ממות ומסעי

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' - ובסוף הספר אלל המלות אשר נוס' ה' ביד משה אל בני ישראל בערבות מואב על ירדן יריחו : הענין הוא ארז"ל אל חסי בז לכל דבר וכן מעשה דר"א בר"ם שנדמה לו אליהו ז"ל לאדם מכוער שאין כמוהו עד שגינה אותו ר"א וכו' ואח"כ אלל אליהו מוסר עד שקיבל ע"ע שלא לעשות כן והענין כי הנה ידוע מאמר כל פעל ה' למענהו ופי' כל' הסק' בשמי ולכבודי בראיתו כו' שכל הבריות שבשולם עד השלשול קטן שבים טורף העולם בהם וגדולת הצורה מתגלית בהם יותר מזלתם שאם היה אפשרי ההתגלות בלחם לא היו נבראים עד שאין לך דבר שבשולם אפי' הקליפות ועושין הכל לכבודו ית"ש וזו' ומלכותו בכל משלה וכן פי' ואחם מחיה את כולם וכן פי' מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית וכבודו ית' שמתגלה מבר' זו א"ל אותה ההתגלות מבריה אחרת והענין הוא אם יראה עונש או יראה בושח או יראה הרוממות שמתעורר האדם ע"י וכלל א' מיראות הנה' יש כמה וכמה פרטים עד אין קץ ומספר וכמו כן מתחלקין האהבות וכן שארי האמדות והתקשרות עד אין קץ כידוע וכן הן גופי הבריות בצום"ז השפלי החומרי וכן הוא באדם שהוא שולם קטן כלול את הכל בחילוף המתחבב והדמיונות והמדמות וההתקשרות

עד אין קץ כידוע שהמחשבה היא קומה שלמה אם טוב ואם רע ח"ו מתעורר ממנה. להשי"ת ב"ה אם ליראתו הנו' אם להבנתו ית' או בכל מדה ומדה שהוא מודד לו מודד לו ית' וזהו היות יודע שלמה המע"ה הלשונות מכל הצרי' שבטולם בהסתכלותו ע"פ וחילופו וחילופי חילופיו. שהרי אין המחשבה עומדת אפי' רגע ח' אבל פושט ולובש צורה חמיר כידוע ולא כל העתים שוות כידוע מכ"ח עתים והשתנות לאין מספר ודבר זה טוב אפי' בגדולי הצדיקים ואפי' מרע"ה כנגדו היה בלעם דעת דקליפה שהיה טולל כל הדעת ומחשבת חוץ ופסול המוקדשין כמאמר את זה לע"פ עשה חלקים ואחרי שמרע"ה היה דעת דקדושה גדול' היו מוכרחים כל אלו לעבור במחשבתו וסוף גבר עליהם והכניע בעלמו כל הרע עד שהגיע להיות במדרגת דעת דקדושה כידוע ומאמר הבע"ש שכל מה שהיה בבלעם היו חושדין למרע"ה מפני שכל זמן שלא נגמרה עליה השכינה כאשר יהיה בזמן השכינה וגוף נדק בנ"ח שהוא ביטול הקליפה ובלע המוח לנצל מוכרחים כל העלויות להיות רק במחשבת אדם כשר והאדם כשר ח"ה לו להגיע ולעלות אל שורשו כ"ה ע"י שנגדו שיעלו במחשבתו והוא יתעורר מהם לבוראו ית' וכן כן הנסיגות' כמאמר'ל צבריותו של עולם מעיקרה חשובה והדר כסוד' והוא מוכר בזה הרבה פעמים לכן כשהאדם רואה להכניע איזה דבר העומד עליו בתחילה לרץ להכניע בזה לפני כו' ב"ה מלאו הרע השוכן בעלמו וזהו ביטול הרע והמתקן הדין' וז"ש קרבה אל נפשי גאלה ואח"כ למען אויבי פדני פי' בתחלה ביקש שתבא הגאולה לנפשו שהם ההתקשרות. במחשבת חוץ וממילא יהי' פדוי מאויביו שהוא ביטול הקליפה והמתקן הדין' וזהו שאמר'ל אין משיח בא אלא בהיסח הדעת פי' כי הדעת הוא כללות כל המדות מו' ימי הבנין ואינה מדה בפ"ע והגאולה שהריכה להיות מכל השבעה אשר שרשם ז' ימי הבנין ח"ה להיות כ"ה שגיע למעלה מן הדעת שיסח עלמו מן הדעת ולא יהי' שום חלעני' ביה לבין השו"ת ולא שום הפסק בעולם כ"ה יחוד אמיתי וזהו ארז'ל עתידין מה"ש לומר קדושה לפני ישראל כמו שאומרים לפני השי"ת מפני שהיו אחדות גמור עם השי"ת אבל עכשיו קודם ביות המשיח הדעת הוא המיוחד את כל הברוא' להשי"ת ומבטל הרע מהם ומשפיע טובה להם והענין כשהאד' כולל בדעתו כמה וכמה נבראים שעוברים במחשבה שהוא קומה שלמה והוא מתעורר מהם אל הבורא ית"ש בדעתו חסומות נבקעו ומעלה אותם ומזררם במחשבתו כמאמר הזהר כלם בחכמה לתצרידו ואחרי עליותם אל שורשם כשפיעים משם טובה וזכרה וזהו ארז'ל גדולה דעה שתתגה בין שני אותיות שנאמר אל דעות ה' כי הדעת הוא המיוחד כל השמות ממנה למעלה ומיחד העקף אל השורש שהוא שם הו"ה ב"ה כדברינו הנו' שהרי כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו ובכל הצריות כולם יש בהם קדושת שמותיו ב"ה כי ח"ם ב"ה סובב כ"ע וממלא כ"ע כנו' וידעתו מעלה האדם אותם אל שרשם ומיחד לה"ם ב"ה ועד"ז היה המקדש כארז'ל כמו כן ע"מ שניתן בין ב' אותיות שגא' פעלת ה' מקדש ה' כידוע שהמקדש היה משפיע ומחלק מזון וטובה לכל הברואים כמבואר בפרי החג וז"ל המבוארים בזהר והוא ארז'ל אלו היו יודעים גדול טובת' מן המקדש' לא היו מחרבי' אותו ועכשיו במקו' מקדש היה האדם הכשר שניי מחיידים כל הברואים אל שרשם ומשפיעים טובה וכמו כן האדם מחייד באלמנטים הברואים כו' מפני שעכשיו קודם ביות המשיח ח"ה להיות היחוד אמיתי בלי שום חלעני' כי הדעת שהוא היחוד הוא הנק' תענוג ועכשיו קודם ביות המשיח ח"ה לשום אדם לסבול התענוג עליון כזה וסיוחוד אמיתי בלי שום חלעני' כלל דמלתא שאלל כל נדק' וצדיק מוכרחים לעבור במחשבתו כל שנגדו עד מקום מדרגתו ואפי' אם יאמר המתחסד

שכבר נמל כל המעשות והאזויו אין שוטט מרגיש שאל אין לו במדה זו יש לו במדות אחרות כיוצא בו וכשנבא לו המעשה ל'ל נבזה בעיניו ממאס שהעמיד אליו כהיכל שסרי האדם הוא מקדש מעט כח' וכידוע שהמחשבה והמוח הוא ק"ק והלב הוא היכל האהבה וס"ד כמבואר בכמה מקומות ואח"כ בשמחצור מן הדבר אל' כבורא ית"ש הוא סיחוד ועליה השכינה והמקמה מעפרה והאדם ג"כ מחעלה בזה והולך פדרגא אל דרגא ומגסיון לנסיון וממסע למסע וזהו סמ"ב מסעות הכחשים בחורה שנשעו ישראל ממלרים שסיה עבודה פך בחומר ולבדים שהוא מעשה הגשמיות והכופניו וכדי ללאת משם ולהגיע אל ח"י שסיה כ"י ולעשות יחוד שלם לר"ך עכ"פ מ"ב מסעות וזהו שם של מ"ב ידוע ומכוון לעלות מעלה מעלה והנה ענין המסעות היו כמה פעמים לאחר ידוע לכן לפעמים מוזמן ללדיקים חיוה ירדה ממחשבתו לכל בלאת הוא כי הירידה לורך עליה סיה ומסע שלמה כדרך כל המסעות עד שחבא הגאולה צב"א ויהי' עליות השכינה בפועל ויחוד אחמי בלי שום חמלעי והפסק ולכן יאמרו קדושה לפני ישראל שענין הקדושה הוא פרישת המותרות מהם וזהו וידבר, שסיה ל' הנבזה כמו ידבר עמים ומשה הוא הדעת ואל ראשי המעות הם שרשי ההשתנות שהם י"ב גבולי חלכסון לבני ישראל הוא האמונה לאחר הוא לשון יחוד והאבה כמו ח' ה' האמרת והפ"י הוא שירגיל וינהיג הדעת את כל ההשתנות שיעלו בדעתו בלמונה ליחד אותם לבורא ית"ש • וזהו ואלה המלות שהוא פ"י ג"כ יחוד כמו ללוות להם והמשפטים פ"י ע"י הרגל יסיה קל בעיניו וישר וסד"ן נוח אשר לז' ה' את משה פ"י יחוד ח"ס ב"ה עם הדעת אל בני ישראל פ"י ע"י האמונה בערבות מואב פ"י להאמין שכל הערבות בלאת שבות וכל בריות בו יפקדו לחיים כמאמר ואתה מחיה את כולם כולם באים מא"ס ב"ה וזהו מואב על ירדן ירחו ידוע שבירחו סיה השגת המקדש כמשארו"ל ביריחו סיה נשמע קולו של כ"ג ביריחו סיו מתעמים העמים כו' וכמה דברים וזה שסירידה הוא לורך השגת המקדש או יאמר כי המלות כמו מות כהמור כי נר מלוא וחורר אור וכמאמר נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן שטיקד הכנת כל מלוא לחפש באגריו וגופו אס ראי שתשרה עליו וזהו והמשפטים שהוא מסירת נפש :

עוד מפרשה זו

וידבר משה אל ראשי המטות כו' . זה הדבר אשר צוה ח' פרש"י ז"ל כל הנביאים נתנבאו בכח אמר ה' מוסיף עליהם משה שנחנבא בלשון סהדרי כתב סרב אס שמוע השמע פירש"י ז"ל מאמר חו"ל אס שמוע בישן תשמע בחדש שלא כמדת הקב"ה מדת צ"ו שמת צ"ו כלי ריקן מחזיק מלא חינו מחזיק ומדת הקב"ה דוקא המלא מחזיק כמאמר אס שמוע תשמע וכו' והענין הוא מאמר כי ה' סוגה על רוב פשעים ומדרש חו"ל יכול על מנן ס"ל על רוב פשעים ומבואר בספרים הבנת המדרש וחוכן דבריהם הוא אשר לפאורס תצוה ענין האר ויגון להיות מילר ודואל על חורבן פס"מ מה שטבר אין כי מאמר אשרי אדם מפחד תמיד הוא על העתיד וכן מאמר בכל עמך יס' מותר וכן עוב ללכת אל בית אכל כו' שסרי פירש טעמו בלשר הוא סוף כל האדם וסחי יתן אל לבו על העתיד אכל לסיות עמך ומילר ודואל על טבר מה זס ועל מה זס כמאמר דסע"ה אחרי מות סילר למס זס חני אס האוכל להסיבו כו' וסעלבות סיה סקליפס סיותר קסס מכולס שסרי ספ"י מקדא' על שמה עבדיהם כסף וסב ומאמר חפור עבדים • וכן אין לה סייכות טס ספ"י כמאמר סוד וסדר לפנינו עוז וחדוה במקומו ואין שסכינה פורה אלא מסוך שמה וסס מאמר חו"ל כחן בבחי גואי כחן בבחי גראי לר"ך הבנה ואין כחן מקומו כללל דמלחל ססקליפס הוא מחון לפרי נק' בחי גראי ומאמר ויקרא ה' אלסיה לבני ולתספד

ולמסעו ט' כמאמר כי קראו ה' לרעב שקרא לקליפות ונתן רשות שליטתם וזכו ויטעבו
 אל לבו שהרי העבר ועמד שוין לפניו וכפירות הזכר למאן ללבו ע"ש ואחרי היות העלבות
 קליפה וטומאה אינה נמשכת כי אם למי שהוא מבחינתה החוטא ילכד בה וטוב לפני
 אלהים ימלט ממנה כמאמר טוב לב משתה חמיר שהרי אפי' בפחד, שהוא מבחי' סעלינות
 ארז"ל פחדו בציון חטאים דוקא וע"ד הלכה אפשר לפרש בזה דברי המדרש כי ה' הוגה
 למי שהוא ביגון יכול על מנן ח"ל על רוב פשעים שאינה נמשכת אלא מן הפשעים מקליפות
 אבל המפרשים פירשו המדרש ע"ד ארז"ל: כל דור שלא נבנה בה"מ צימיו כאלו נחרב
 צימיו ועל דא ודאי קא בכה שפיר על רוב פשעיו וחטאיו מנעו הטוב שאין הוא עם
 הבטח"ק יכולים לדור בעולם אחד והוא דבריהם יכול על מנן להיות מיצר ודואג על
 חורבן בה"מ כי מה שעבר אין ח"ל על רוב פשעים לכן העלבות נקרא על לבא עדיין
 שהיא החשובה באלותו מקום שיבנה בה"מ במהרה צימיו ובכדי להרחיב דבריהם ולפרש
 דברי ציין או חורבן בה"מ צימיו הוא ע"ד דברי הזכר על ואברהם וצן בא צימים וכן
 אלל דע"ה כי הימים נקראים המדות והזקנה נק' למעלה במקום שאין שם החתולות
 הימים והמה הביאו והעלו מדותיהם למעלה למקום הזקנה וזהו ענין ציין בה"מ צימיו פי'
 במדותיו כי כל אדם מישאל מקדש אקרי משכן כמאמר הסניא היכל ה' המה והשכינה
 נק' היכל כמספר ארזי ובתוכה ה' לכן נק' ה' כל פי' ששיא ה' אחרונה שבשם וכל המדות
 כלולים בה כענין יסוד הנק' כל שכלל כל החמשה מדות וכל כלול מ' כמספר כל וזהו
 היכל שהוא ענין יסוד קוב"ה ושכינתה שהוא ענין קול ודבור שאין דבור בלא קול דלית
 לה מגרמה כלום אבל אית קול בלא דבור כמבואר בזכר כי הדבור הוא הנק' סוף כל דרגין
 בכל עולם ועולם כענין הדבור שמיחדים שני בני אדם וגופים מחולקים לטובה ולרעה כן
 הענין בעולמות כי סוף כל דרגין מעולם עליון נק' דבור המיוחד עם עולם החמחון ממנו
 ידוע אמנם נגד עולם החמחון אותו הדבור נק' מחשבה כענין המדבר נגד השומע שאלל
 השמו' אותו הדבור המה מחשבתו שכל מחשב' מוכרח ג"כ להחליט באלותיו' כידוע וכשייגיל
 האדם א"ע לחת לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע כל מחשבתו ואותיותיו ויבן את
 זאת כי מחשבתו הוא דבור העליון הכללי נכנסת ישראל שהיא השכינה הנק' היכל וכלי
 מחזיק ברכה שלום והברכה וטוב הגנו בתוכה הוא החיות הנק' קול והוא הנק'
 דבור כנגדו שכל החתולות אלויות נק' דבור וכלים והנקודות המה החיות שבתוכם
 המנהיגים האלויות ונק' קול - וא"כ כל אלויות מחשבתו אפי' מכל הדברים היגיעים המה
 מים חמחונים ומ"נ המתבקשים לעלות אל שירשם וחי בהם ע"י החיות ונקודת האלויות
 קול ודבור, שהוא יסוד קוב"ה ושכינתו' ובהנצרך פיראה ואסבה מן המדות כי הפה גדלף
 לסעלות האותיות המחשבה מי חכם ישמר אלה ויחצתן תמיד באותיות מחשבתו יסוד קב"ה
 ושכינתה מדברים מתוך גרונו ומחשבתו מיד יגיע אליו היראה והסכנה והפחד ית'
 וספמחה מזה הנק' פנים בפנים וזהו עליות העולמות ע"י גדלף יראה ואסבה לפחיתים
 פנ"פ מפני פחד ה' והדר גלוטו ולדבקה צ"ע המחשב' מחברתו סקדש עם השכינה ואחרי
 עליותו למעלה מהעולם ויצא לאור ויקם כמאמר דניק מושל ביראה אלהים אבל אין זה כי
 אם בית אלהים המה אלויות מחשבתו שיעשה אותה בית אלהים וכלי מחזיק ברכה וזהו
 אין אשה מרח' ברית אלא למי שעשה אותה כלי שהיא השכינה כידוע ששמן' הוא הפלי
 והצנים המה מין לאדם שהוא מחשבה טובה המצטרף למעשה בליים המה אלויות המחשבה
 מה שאין כן מי שאינו מציג על מחשבתו ואותיותיו ונקודותיו בזה ידבר אחרי החשבונו
 מנוש והסדר כל' הסדר מנוש הפלה ונמשך וז"ש אם דבורו ג"כ מנושם וגופו להנחות
 וטובתו ממא עמא יקרא - כלל דמלתא שכל ימי חייו הכלו של אדם צריך להרגיל
 א"ע

א"ע להשתמש בכל כחותיו הפנימיים לשם שמים המה מדותיו ולבו ועין שכלו ומחשבתו
 בכדי שיוכל להקרא אדם שלם בכל דרכיו אחרי הפחד הגוף מעמו לשאת ולתת וליקח ע"י
 מדותיו ולדבר ולהשוב ולראות ע"י מחשבתו ועין שכלו וחסו וסיה אם שמוע תשמע שהוא
 לשון חסיפה כמו וישמע שאלו ולשון יחוד כמו השמע כי אם בקי ורגיל הוא בעבודת ה'
 לעשות יחוד קוצ"ה ושיניות ע"י אותיות מחשבתו והחיות שבתוכו ישמע ממחדש ע"י מ"ן
 חדשים הבאים במוחו ומחשבתו תמיד וחוה שלא כמדת הקב"ה מדת ב"ו שמדת ב"ו ריקן
 מחיך מלא אינו מחזיק משא"כ מדת הקב"ה המה הכלים הרוחניים אותיות המחשבה שאינם
 נעשים כלים אלא ע"י המלאכה כבוד ה' ומ"ן המחקשים לשורש חיותם הוא שעושה אותם
 כלי בית ה' כלי מחזיק ברכה וחיות הקודש והוא ענין כל הנביאים שנתנבאו בזה שהיה
 השכינה הנקרא דבור כמאמר ובה חדש ובה אמר ה' וכידוע והוא ע"ד המבר על ידי
 אותיות מחשבתו בהלטרף היראה מוסף עליהם משם שהתנבא בזה הדבר שהוא ענין החיו'
 שבתויות המחשבה והאכזה כי משם היה פרוש מן האשה הנקרא כלי וסיכל שהמה
 האותיות וכל דביקותו ה' בחיות שבתוכו הנק' זה במספר י"ב אות ו"ו כמבואר בהפרי
 המקובלים שכל דבר יש עולם שנה נפש עולם הוא השטח וכלי המקבל שנה הוא הזמן
 נפש הוא החיות שבתוכו והוא ענין שכל דבר מוחו וכוחו ואיכותו . מוחות הוא
 ענין העלמות והחיות . איכות הוא ענין העולם . כמות הוא זמן . והנה המוחות הוא
 החיות שבתוך האיכות והאיכות והאיך מחלק לכה שהוא ענין כחותיו והחיות שבתוכם
 והנה על שאלת מוחות מהו שייך לומר זהו אל שאלת האיכות שאמר חן שייך להשיב
 כה לכן כל הנביאים נתנבאו בזה מוסף עליהם משם שהתנבא בזה ממעלה למעלה דרך
 כה כמאמר זה הדבר כי הדבר נק' שכינה לכן פא"פ אדבר בו שהוא החיות שבתוכו האכזה
 והשמה הנק' פכ"פ במראה ולא בחיות שהתנבא בזה באדם שמראה באמצע והתנבא
 בזה הוא ענין חידה וכל הנביאים היו מתבטלים מפני היראה ומשם היה עומד על עמוד
 שמדתו היה האכזה או ענין פא"פ הוא להיות הפה נק' ע"ש דרגה התחבונה מן ההשגה
 שהוא הדבור והנה כל הנביאים היה הפה העליון שהיה השכינה מחשבה אללם משא"כ
 משם שהיה דבוק למעלה במחשבתו והפה העליון היה כנגד פיו ומדבר בדבר ה' חסו
 משם ידבר והאלהים יענו בקולו של משם :

פרישה אלה הדברים

על מאמר ילא חסן מחדרו וכלה מחופפה ודרשו רז"ל חסן מחדרו זה ארץ וכלה
 מחופפה זו תורה . ולהבין זה פתח ואמר שלש נביאים נבאו בלשון איכה משם
 ישע"י ירמיהו משם ראה בשלוותן ואמר איכה אשה לבדי ישעיהו ראה אותן בפחזותן
 ואמר איכה היתה לוונה קריה נאמנה ירמ' ראה אותן ציווין ואמר איכה ישבה דד
 ע"ש וסעיין הוא ע"ד מוסר ידוע מאמר הזה על פ' עיר קטנה ואנשים בה מעט
 ודרש עיר קטנה היא התורה ואם אמל' ארוכה מארץ מדה וגדולה היא נק' קטנה מפני
 שאנשי' בה מעט והאמת הוא להיות התורה נק' עיר מפני שהיא ברכה דכול' בה ובה תחיו
 אשר עין לא ראתה לאח עולם בנפשו איך ובה' לזכר גופו ואיבריו וקדוש יהיה מקדש אקרי
 משכן ה' כי התורה והמלות נק' אור ובה' שלש' ים במלך לבסוף ובה' ובה' דמלת' לבושה
 כי בהכנים פחד ה' בלבו יחודו והאמתו יחבדו לבו ויגרף לירוף אחר לירוף שצכ"מ קדוש
 משם יתפרדו כל פועלי און ובפרט בעלי' הלהב השמימי' מפני פחד ה' והדר גאון כידוע
 מדרך הספד שכל פאולה המחמה מעליהם ופליש בהחיים באש הנה כלל דמלת' לידות

עיקר ושרש עסק החורב כבדי להקשקש בשכינה וכדי שהתור' חורבו יראת ה' היא אחרת ועלית בנפשו. וזהו נכון לבו בטוח בה' ויחמין באמונה שלימה שאחר היגיעה ועסק החורב ימלא מרגוע. לנפשו לבא אל הקודש ומכשי' אותו לחיבת הקודש באהבה וחובה ויחיה דבריו כדבש למחוק וכמאמר שהתורה מהוקה מדבש שכרי לכאור' הם שני כתובים דסתרו אהדי כתוב ח' אומר אם תבקשנה ככסף כי אז תבין וכחוב ח' אומר שהתורה נחמדים מחבב ומפז רב אבל הענין במאמר'ל שיעקר תנאי עסק החורב ל"ל באופן שארז"ל שסחא יראתו קודמת להכמתו ויעסוק בחורב כדי שחורבו התקשרות ואהבת ה' וסדק במדחיו וכשיחמין באמונה שלימה שהתורה חופע עליו נהרה בכלה נרה עלי ראשו אז בהחידו עם עסק החורב ובה אל יחוד והתקשרות אחתי ובקע כשחר אורו ע"י אותו האמול' וזהו מאמר הפ' אם תבקשנה ככסף וכמטמוני' תחפשנה עד"מ אדם המחפש אחרות ומטמוני' נריך להפסיר חפירות ולכוילא העפר והנה מקבל הוא ע"ע בשמח' כובד נטל החול ומשא העפר והחפירה מחמת אמונתו שימלא המטמון בחפירותו ואחר שימלא המטמון משער בעלמו גודל הסגלה שיגיע לו בכל חפץ אשר החלום לעשות מן המטמון עד"ז אמרז"ל בתחילה יקבל עליו עמ"ש שהוא היראה והאמונה כידוע ואח"כ יקבל עליו עול מלות ועול תורה כי אז נדיק באמונתו יחי' ותועיל לו התורה והמלות לזך חומרו ולדבק באלהות בהתקשרות ויחוד גמור לתת עלות בנפשו מכל עניני היראה כי התורה אור ותאיר לו משא"כ אם לא יקדים היראה והאמונה בה' ובתורה שבדלתי יאיר חשכו כל התורה ומלות לא יועילו וישאר מגושם כמו שהוא ואפשר לומר שזהו משארז"ל יגעתי ומלאתי תאמין פי' כי אחר היגיעה שימלא נריך אמונה שבדלתי ימלא ובלתי האמונה אינו מועיל היגיעה וזהו אמרז"ל לעולם יעסוק בחור' ובמלות שלא לשמה שמחוך של"ש בא לשמה פי' שהבטיחו רז"ל שבדלתי יבא לידי לשמה לכן אל יכבד לאדם הכל"ש שהוא כמשא העפר בחפירות המטמונים שהרי אמת ואמונה שמזה יבא לידי לשמה אבל באמת כל עיקר השל"ש ל"ל בשביל שימלא אח"כ בלשמה ויחמין שבדלתי ימלא אז עוב לו והנה ירמיו הנביא שראה אותן בזיוון ותורבנס שפרקו מעל עמל' עול תורה ומלות ונכרתה ואבדה האמונה מפיהם ורחקו מעל ה' אמר איכה ישבה בדד העיר שהוא כעני' לתורה כנ' ופי' בדד הוא גלמוד כמד"א במאורע בדד ישב יחידי כי הם פרשו מן התורה כל עיקר והם לבדם והתורה לבדה שלא היה להם שום התקשרות ואמר הנביא הסיבה מה זה ועל מה זה מפני שהיתה להם כמאמר האזר בענין התפלה מי שלא שם לבו אל עיקר גלות השכינה כ"א על חסרונ דומה אותו לכלב ואמר דלוחין ככלבין הב הב לבנו חיי הב לבנו מזוני כו' חסד דעבדין לגרמייסה עבדין וכן היה שם בחורבן הבית והנה ארז"ל על פי' למס מרעבו חסד שהוא המגדל כלב רע בחורב ביתו שמונע רעים מביתו שכן בלשון יוני קורין לכלב למס וזהו שמקוין ירמיהו היתה להם וישעיהו שראה אותן בפחיתות שהיו מחזיקין עדיין בתורה אבל לא באמת ואמונה כנ' לכן אמר איכה היתה לזונה קריה נאמנה שהיא התורה עוסק בה ומשמש בה כמו עם הזונה שהוא לחאוחו ואינו לוקחם לשום אישות כראוי ונכון לקבל עליו עמ"ש תחנה אע"פ שעדיין אינו טועם כלום ולא ראה מאורות מימיו אבל באמונתו שאח"כ יבא להתקשרות גמור ויחוד אחתי וזהו קריה נאמנה שרביבה להיות באמונה ומשרע"ה שראה אותם בשלוחם ואעפ"כ הרגיש שכבר התחילו לחזור ולסוב אחר אמר איכה אשא לבדי מרחם כידוע מארז"ל שישראל ערמנים וסרבנים הם אם נתחייב ח' בדיון אמר יש לי עדים להביא יש לי ראיה כו' ואם היו באמת דבוקים בה' אלקים חיים לריכים להיות כל מעשיהם באמונה ואין אדם מונע בזה שמזין לחזירו ואדרבה להסתחק במעטיו קשה בספק ממון חזירו וכמעשה

דבר גדל שהיה מספך בחרעא עד שאח"כ לא ראו שניהם ליקח אותה ומחקרי ארעא דרבנן מפני שהיו יראים מספק גזל וכמש"ל אדם א' נאמן באיסורין כו' מהרחיו להיות בדיני ממונות שיבא כ"א שואל דרך שאלה לחכם אולי הממון של חבריו וירחק ממנה וסנה משרע"ס שהיה מקושר בדעת שהוא דעס את כ' בכל מדותיו כי הדעת הוא כללות כל המדות ולא היה יכול לסבול לשום גשם לכן אמר הבו לכם אנשים פ' בשבילכם לפי מדרגתכם אבל אם האדם מתנהג עם החורה באמונה שמן העסק החורה ומלות יבא לדביקות גמור כי החור' הוא תכלין כמארז"ל בראתי יה"ר בראתי תכלין וירחיק עלמו מכל עניני חופן גשם וזהו מאמר הפסוק יא' חתן מחדרו וכלה כו' פ' הלבושין והחופה שחופף ומעלים אמינות העלמיות ויהיה יחוד גמור :

פרישה ואתחנן

פסוק אחה הראת לדעת פירש"י ז"ל כהרגומו אתחית בשעת מ"ת פתח להם ז' רקיעים וכפס' שקרע את העליונים כך קרע את התחתונים וראו שהוא יחיד כו' הגה פתח הדב בפסוק ואתחנן אל ה' ופירש"י אין חנון אלא מתנת חנם אע"פ שיש להם לנדיקים לחלות במעשיהם הטובים וכו' והענין הוא ע"ד הפסוק נחמו נחמו עמי כו' כי לקחה מיד ה' כפלים כו' המדרש הוא עיקר חטאו בכפלים ולקו בכפלים ונחמו בכפלים וזה נחמו נחמו והענין להבין מהו תשובה מבורר כמה פעמים בזוהר שהוא מקום בינה ושופר וחירות הגה הוא מהיות ידוע בממה מאמרי הש"ס והזוהר שהקליפ' נק' חנם כמארז"ל גיהנם על עסקי חנם ובזוהר בזמה מקומות והטעם להיותם מתדבקים באלה חנם ושורים עליו בלתי שום הכנה כי להשראת הקדושה על האדם לריך תיובתא סגי ומילא תקיף ומסירת נפש או ידבק במדותיו כי הלא אם אוכלה הוא משא"כ הקליפה שורה מעלמה על האדם בהעדר הקדושה כי האדם כלי מוכן הוא לקבל את קדושה קדוש הוא והבא' לטהר מסייעין לו ואם לאו ח"ו הקליפה מעלמה שורה ועמא עמא יקרא והחוש מעיד אדם שאינו מרגיל עלמו בחיבת הקדש אע"פ ששכלו מחייב ואמונתו אחו לעשות הטוב והישר וכמה טענות נגד עשות הרע ובפער בענין הגדלות אע"פ כ' אין בידו לעשות או להכניע נגד הבורא ית"ש ובודאי אין זה כ"א רוע לב והקליפה השורה עליו אינה מנחת אותו או כמארז"ל עבר ושנה בה הותרה וכו' אלא נעשה כהיתר כו' הגם שיודע האסור מן החורה והמשכל אע"פ כ' הקליפה השורה עליו עושה לו הדבר כמו היתר ומי יודע באיזה אופן ר"ל מידיעה זו ולכן כל מדה ואבר שבאדם שאינו מוקדש ומוקדש לשמו ית"ש ממילא חל הטומאה שם והקליפה שם ועושה כל מה כשכור חטאים ועוונות ופסעים בלתי הבין ואחריתם מרה כלענה כשמתבונן בעלמו שכל מה שעש' ע"י הקליפה ואיך איפה הוא ותקוותו מי ישורנה ומלבד זה שנחרחק מהש"ת בעלמו אלא שמעריח את קונו בלתימאים רבים להשפיע חיות אל הקליפה כידוע מהיות חיות האדם מהיות הקדוש ואבר מהשכינה ובסתדבוק אל הקליפה מכנים יצואי הקדושה אל הקליפה וזהו שארז"ל ולא עוד אלא שמעריחין אותו וכו' ומאמר הפ' שחיס רעות עשו עמי וזהו חטא חטאה ירושלים בכפל וסנה אחרי שמתבונן ביות כמחשבתו ותועה בדרך לריך לחזור ולשוב בדרך אשר בא בה אל דרך הישר וזהו בואו מקום אבל כל תשובותיו הרמחה ל"ל לסגר ממוקשי מות אל דרכי החיים בכל מדותיו לכן נק' התשובה בינה וחירות שהרי ע"י התבוננות שב אל ה' ותחלת קלקוליו הוא מהחשבת כשכור והקליפה שורה עליו ממילא ועכשיו ע"י התבוננתו שוב ויולא לחירות מז' עממין שהם הקליפה שהם מדות הרעות גם נק' שופר שהרי כשמתבונן

על כל מה שעבדו עליו ממדים הזדונים ואנה הלך ופנה הודו בהרחיקו מן הקדוש' וחיי החיים והלביש שק ואשר שהיה הקליפה ולא ע"ע כ"א על הקודש ועל המקדש ג"כ בזכר אז תאמרו פלגות ומרה חכים לו מלכד יראת ג"ע וגיהנם ונהם באמת כשהי יתן אל לבו מרירות החטא בעלמו אחרי אשר כבר עשכו הוא יותר קשה בלבו של אדם מכל העושים האפשרי להיות על חטא זה הן בעו"ז והן בעו"ב כפליים וסדין טוהן שהרי אותם העונשין הם רפואה ומזור ומירק אותו החטא בכדי להכריחו ומסתמא המכה היא הגרועה והחסרון והמרירות יותר ויותר מן הרפואה ולכדי הוא מתרפא ברפואה מן המכה והנה ידוע ארז"ל באורייתא ברא קוב"ה עלמא שהוא באותיות החורב וכידוע מן הוזהר שכל מעשה האדם ותחבולותיו הכל הם אחוה ואם חטא ח"ו מכנים האותיות ברע ח"ו ולכן נתקן הודו בדרך א"ב בכדי שאח"כ כשמתכוון על התעוותו את מעשיו ותאספם בלבו גדול מרירות החטא בעלמו כנ"ל שהוא כפליים מכל העונשין בודאי מתחרט ולועק על מה שעבר אשמתו וכל הודו עד כלות כל כחותיו ובעול מדותיו כי מגדול המרירות אם לא נופח אחותו אשר א"ל להכניכו בדבור ואמירה כ"א בקול הברה גנוחי גנת וילילי ילל ולועק סתם אל ה' והאלהים יענו בקול כי בזה מתעלים האותיות מן הרע שהרי הוא העלם הדבור שהם האותיות אל הקול שהוא למעלה מן הדבור והוא שנק' שופר ומן ההתבוננות בדעתו נענם בבניה ומשם אל החכמה שהוא האהבה והוא על כל פשעים תכסה אהבה שהוא אהבה שהי"ת שהגיע אליו מחמת קנאת ה' לבאות שקנה לעצמו צדול רחמנותו על השי"ת והכרח עולם למאמו ע"י חטאיו ומן הרחמנות בא אל אהבת השי"ת בקנאו את קנאת ה' ועושה דין בעלמו עם מרירות לבו כפלים מכל העונשין ונעשה פנחס קנאה וקנה עולמו בשעה א' והוא יפה מרדות א' בלבו של אדם כ' והוא במקום שצ"ת עומדים וכו' והוא דברי הפ' נחמו נחמו וכו' ופול הכחמה שהפ' מדבר בצ"ת מחמת יראת חטא עלמו ולא מחמת יראת עונש שהוא כפל ממרירות של עונשין זהו דברו על לב ירושלים כי דברו הוא לשון קשה על לב ירא שלם וקראו אליה שקראו לשון חכם לשון שמה"ש משתמשין וקרא זה אל זה כי מן המרירות יבא אל האהבה והחיבה והוא כי נראה עונה שהרי הוא שב מאהבה ודעות נעשין לו חכיות ומן העון נעשה רצון ולמה כל זה כי אהבה מיד ה' כפלים בכל חטאותי שהרי זה השב נתעורר בלבו על רחמנות השי"ת בכפלים על החטא בעלמו איך עשאו והעריח את קונו כ"כ והוא ואחחן כי דרך לדיקים שהם דכאי ופלי רוח ונבזים צעיניה' עם כל מעשיהם הטובים שהוא פי' מאורים כידוע שאפי' כתר אובם הוא קדם עש"ע ועיקר חשקם ותאווה הוא לדבק ב' כידוע שמת הלידיק הוא התקשרות ואינם שמים על לבם מעשים הטובים אשר אור לה' כי אובם הוא מפניו ית' וגם גמור הוא כנאמר כי נר מלוא ותור' אור שהמלוא הוא נר שהוא אור הדבק בגשמי ותורה אור שהתור' הוא אור פשוט ומופשט מכל הגשמי' והוא חשק הלידיקים להסתדק במקור העליון ומשם ממשיכים ומשפיעים רחמים לפל העולמות בדרך הלידיק שהוא התקשרות כל העולמות וכן דרך תפלתם ג"כ שאין שמים לבם אל מעשיהם הטובים ומאירים כי במה נחשב להם נגד א"ס ב"ה אצל מבקשים מתנת חנם שהוא כמו שהשי"ת ב"ה מחיה הקליפות כנאמר ואחם מחי' את כולם ח"ש בעת ההיא פי' אם הוא בארץ עת שהוא מן הדי' עתים כן הוא דרך תפלתו להמשיך רחמים בתורת מתנת חנם בכל עת שהוא חסו לאחר שהוא מלשון לאחר לאחר' פי' שהוא מלא ושרש הדבור שהוא למעלה מן הכל שהרי אמירה בלב וכו"כ שהוא למעלה מן המדות וממילא מתעלים המדות וסדינין והוא לשלם יסדר אדם שבחו של מקדש חמ"כ יתפלל ויבקש מרבו פי' שרץ

לסתקער במקור העליון כמו בבאן שאמר אחס הסינות לסרלות את עבדך שהוא מולד וסורס דבר ומשם להמשיך רחמים כסדר המד' גדלך וידך החזק' ואח"כ כשנמצא אל מקום הסכרון אשר חסר לו מכנים בלבו שהרי הכל מאתו ית' ובכל סכרון מוכרח להיות למאס ביותר של הסי' ויבדולי גרס איז' חטא בלבו ומתמרמר ושם עד שחזר אל שורש החכמ' והסבה ה' כ"ל שהוא חכמ' בראש וחכמ' בסוף כללל דמלתא להמשיך רחמים על כל הברואי ואפי' על הרשעים כי מי יודע מה בלב של אדם או אולי הגיע בתשובתו בשע' א' מה שאין לדיק גמור יכול ולא קמרג על שום א' שכבר נטל' מאתנו החכמ' והמדע לדון את האדם אפי' ע"פ שנים עדים וכשפעת שכל זה לא היה רק בזמן הסתדרין וכ"ש בלא עדות וראי' אין זה כ"א גדול דעה ורצ עלילות ומע"ט ומקנה לה' זבאות אם רוצ' לקנאות יקנה לעצמו בלבו כ"ל בכל אשר ימצא וזהו אחס הסי' לדעת כו' כי בשעת מ"ת הו' לישראל חירות שהוא מקום החשוב' שהוא למעלה מן המדות שהם נקראים רקיעים שהם מפרשים ומסך אבל ראו כי ה' שהוא הוי' רחמים הוא' חלקים מדס"ד שהוא למאס הסי' בל סכרון מחמת חטא המעש' וכשישוב אל ה' וירחמנו :

שבת נחמו

נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם. ויחא במדרש כי על אשר חטאו בכפליים שנאמר חטא חטא' ירושלים ע"כ לגדה היתה כו' לקחה בכפליים בכל חטאתי' לכן נחמו בכפליים. פתח הרב כל המקיים את התורה מעוני סופ' לקיימ' מעושר הנה ארז"ל אין לך עני אלא מן הדעת שהיה האומ' מבלי דעת שהי' היראה התחזקת בביטול עצמיות שהיה השכינה דלית לה מגרמ' כלום כ"א האומ' באמת אינה אמת ואינה אמונה ומזה מסתעף היראה הפשוט' בביטול עצמיות ממש אחרי דלית לה מגרמ' כלום כי גם זו האמונה היא אמונתו באמתתו לכן נקרא השכינה עני כמאמר חפ"י לעני ומן היראה זו מסתעפים כל היראות התחזקות לכן ארז"ל משכחו לבה"מ שהוא הדבקות באמת שהיה התורה וא"ל יקרא ק"ש שהיה האמונה וא"ל יזכור לו יום המיתה שהיה היראה התחזקת שהנה כלל כל היראות שבעולם הם ע"י האמונה באותו דבר שהוא חיותו וקיומו ומתירה מפני העדר חיותו ומתדבק מאוד בענין חיותו כאדם שמתחזק בחיבורו ודב' בו מפני יראתו מאיזה דבר והנה הדבקות הזו נקרא עוני שהרי הוא מעוני מחמת דלית לה מגרמ' כלום כ"א ע"י הדבקות הזו אבל ימדה זו אינה כ"א ראשיתה מלער ואחרית' יסגא מאד שהוא האסבה כמאמר את והב בסופה וזהו סופה לקיימ' מעושר שהוא הסוד והאסבה וכן דרך הדבקות בביטול עצמיות והוא אחדות גמור ועזה כמות אסבה קסא פרידת' כפרידת החיים ואחרי שכל היראות הם מפני קושי פרידת החיים לכן כלם בעלים עד האסבה והדבקות שהוא החי' עצמו ופרידתו הוא פרידת החיים לכן ארז"ל בעל לקיים את התורה מעוני וכל עוני שהיה אפי' מפני היראה' החזקת להזכיר יום המיתה שהרי עכ"פ אמונה היא וכל אמונה דבוק באמת וסופה לקיימה מעושר מפני הדבקות וזהו חטא חטא' שהיה להם ב' חסרונות האסבה והיראה ע"כ לגדה היתה שהוא נד שהיה היראה שענין הנע ונד הוא הדבקות שלבדו הוא כמאמר ח"ל שכן לגדה קרין גלמוד' והנה האדם המנושם בחומר תאוותו ומדותיו להשתמש להנאות ולתאוותו הרי חומר גופו מקיף מדותיו ואין להם שום שורש ודבקות ויחוס אל שורש המדות שבעולם ומדותיו הם כלואים ואסורים במאסר גופו בדד וגלמוד. וכל אלו נפשם כחית יכרתון משרשם ואין להם עוז וסומך מן השורש לכן הם כלים ונפשוה' :

שהוא כריתת הנפש • וזהו איכה ישבה בדד מה שא"כ הדבק באלהים חיים בכל מדותיו הרי הוא יחד עם כל הברואים ע"פ מדותיו ית' לא די שכולם עוזרים למו אלא אף כי בדרך שרול' לילך מוליך את כל הברואים ע"פ מדותיו כח' בדרך גוף אי' הנמשך אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת הולכים יחד כל האברים ואחרי היות אחדות גמור במדותיו עם ה' וכל לבאיו עושי רצונו הרי כולם מתאגדים על ידו וזהו כפל הנחמ' שהוא הדביקות בו יתבאר בזהו"ר ועי"ן לדיק מושל ביראת אלקים להשיג העולם כרצונו שהוא לשון נחמה כמאמר ולא נחם אלהים וכל לשון נחם הוא שמתנחם להחזיק בדרך אחר כמאמר וינחם ה' כי עשה את האדם כפי' רש"י ז"ל שם וינחם ה' על הרעה • וזהו נחמו נחמו כפל אחת מפני כי עמי אחם שהיא היראה מפניו כמאמר אין מלך בלא עם והשנית מפני האהבה אותו ית' וזהו פ' יאמר אלהים כמאמר את ה' האמרת וזה האמירך שהוא לשון אהבה :

פרשה עקב

וזהו עקב תשמעון • הנה רבותינו ז"ל כינו את היראה בשם מפתחות החינוכים וזהו לל"ב • והוא אמר' ז"ל שיעור שני פתחים ואמרו פתחו לי כחודש של מחט שהוא היראה נקודה לגבי אהבה ובגדתי היראה אין לנו החתמות שום יחוס וערך אחיהם דביקות ושייכות כלל הדבק במדותיו שכל המדות גם הנאת הגוף קבועי' בהם ותלויים בהם לכן קרוב להפסד שלא יתעוהו במדות בהתעוררות עצמו בהם ימ שסרו להנאת הגוף כמבוא' בזוהר על הרחימו בלא דחילו משא"כ היראה שהיא הפסד שזכרו לגוף ואחרי היראה השלימי' על ידה אפשר להדבק בכל מדותיו כי היראה היא השראת השכינה ע"ע ומשם יתפרדו כל פועלי און כי שם ה' נקרא עליו ויראו ממנו וילך מחיל אל חיל מפני היראה אל הדביק' והאהבה עד אשר תשיגוהו השמח' וזהו יחוד קיבוץ"ש וזהו ויהי שהוא לשון שמח' עקב נקרא היראה כמאמר עקב עמו יראה וזהו פ' והיה עקב השמחה שמשגיחו מן העקב והיראה תשמעון הוא פירש לשון יחוד את המשפטים פ' את נק' השכינה מאל' עד ת' והדעת שהוא דביקות המדות נקרא משפט כי השכינה נקרא חוקים שהיא האמונה וזהו תשמעון את המשפטים יחוד שכי' וקב"ה ושמרתם ועשיתם אותם כמאמר אין אשכ כורתת ברית אלא למי שעושה אותה כלי והוא ענין הקמתה ובנין הקמתה ומן השמירה יבא אל העשייה בנין קומתה מן הנקודה תעשה קומה שלימה ודו"ק :

עוד בפרשה עקב

הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר מה ה' שואל ממך כ"א ליראה כו' ללכת בדרכיו וכו' וכן אמר רשב"י אין לו להקב"ה בעולמו אלא אזהרות של יראת שמים בלבד שנאמר יראת ה' היא אולתו הטוב ואמר שהוא דרך מאמר הזוהר מאן דאית ביה יראת לית' לי' חוסר כלל ופירשנו במ"א שהזוהר מדבר ביראת השרשית וקודמת לכל בריאת העולמות שהוא יראת ה' לחיים שהוא הדביקות גמור מה שהוא סיפך דרך הטבע שארי היראות שהם העדר הדביקות כידוע מסוד החיות רצונו ושם שמדריך היראה לסוג אחר מעט כמאמר ואסלד' בחיל' פ' כאשר הסולד ידו ואפי' יראה בגין דליתו רב ושליט שיקרא ושרש' דכל עלמין שהוא יראה בושט מפני מי שגדול ממנו ומכל העולמות גם זה סדר הדביקות מעט שכן דרך הבושט הכל יראת ה' לחיים היא הדביקות היותר גבוה מכל האסג' וכל המדות והוא כשמתלבט בשכינה ומכוון עצמו היות מרכבה אליו ית' בכל מה שמקבל מאתו ית' מן הכסגות אפשרות הדקות והם מולאות האותיות המתחבטים ששפת אורח ולבש אורח חמיר לא ית' ובהסתכלותו בחתלת

בתחלת שורש מואל השגחו מאתו ית' ונבטל מפניו להיותו ית' המשפיע והוא המקבל שכן דרך כל המקבלים ובהלים והוא ענין בעולם שמחצטלים צעצעים ונכללים במשפיעים וא"כ היראה זו היא הדיכויקת הגמור שהוא נכלל בא"ס ב"ה והוא גבוה מכל המדות כמאמר ראשית חכמה יראה ה' היראה זו היא ראשית למדת החכמה שהוא למעלה ומופשט מן אחריות כלל אפילו המחשבים ויראה זו נקראת יראה שמים שהוא יחוד שני מדות כידוע שתיבת יראה הוא תיבה א' ולמעל ממנה שמים שבו המשפיע והיראה נק' מלכות כידוע מפני שא"ל לשום יראה א"כ מפני הגבוה ממנה והיראה' הוא המקבל והוא אין מלך בלא עם ומלכות הוא ההנהגה כידוע ממאמר ומלכותו בכל משלם והנה אדם שיש בו יראה שמים כנ' נכלל בו ית' בהצטט כל עצמו ואחריותו ונשאר למעלה מאחריותו המחשבה בידו לעשות כל ההשגחות נסים ונפלאות שהרי כל העולמות הם בידו שהרי הוא נכלל בו ית' ובידו הכל ואדם כזה נק' בעל דמיונות' שהרי הוא בעל ההנהג' של כל העולמות והוא מאן דלית ביה יראה לית לי' חוסר כלל והוא הכל בידו שמים חוץ מ"ש פי' מי שיש בו יראה שמים הכל בידו כמאמר לדיק מושל יראה אלהים וז"ש מה ה' שואל מעמך כידוע מאמר האור-שכל התחלת ההתגלות הוא דקיימא לשאלה מה זה משא"כ קודם התחלת ההתגלות דלא קיימ' לשאלה כלל והוא כמבואר שהיה היראה השרשית תחלת ההתגלות והוא כי אם לירא' ע"ד הפ' כי אם לבינה וגו' והוא אין להקב"ה בעולמו אלא אחריות של יראה בלבד מפני שכבר אינו נשאר כלום אחר היראה אם הוא כאן הכל כאן שהוא תחלת הכל ותכלית הכל בהתכללותו בו ית' ומה נשאר עוד והוא המהות חז"ל באמרו אנו יראה מלתא זמרתא הוא ואמרו אין לגבי משה מלתא זמרתא הוא ופי' משה שהוא לדיק הדור פי' לדיק המקשר כל העולמות מן השורש העליון עד השפלים התחתונים ועל ידם מתנהגים כל העולמות לגביה מלתא זמרתא הוא שהרי הוא נק' בעל דמיונותא והוא המשל שהביאו חז"ל משל מבקשים קמטו כלי זהב ויש לו דומה לו וכו' או יאמר הכל בידו שמים כי הידים נקראים מה שנושא ונתן בהם ופועל כל הפעולות וההנהגות כדרך הידים והוא חוץ מיראה שמים שהיא בעצמה היא ההנהגה והפועל כח"ל :

פרשה ראה

ער מאמר ז"ל מי שאין לו עפר לכסות שוחק דיגר זהב ומכסי פתח בפי' ראה אנכי נתן כו' את הברכה אשר תשמעו כו' ובתחלה לריך לבאר מארז"ל שאלת ר"ל לה"י ע"פ עשר חשער והשיב לו עשר בשביל שתחשער והקשה ומי שרי לנשוך לקב"ה והשיב אין כמאמר ובחזונו נא בזהא וכו' והענין הוא ע"ד אמרם ז"ל האומר סלע זו לזקנה בשביל שיחיו בניו ה"ז לדיק גמור והקושיא עלומה למס יסיה עוד לדיק גמור אבל הענין הוא ע"ד אמרם ז"ל המקדש את האשם ע"מ שאני לדיק גמור ה"ו. מקודשת שמה הריה חשוכה בלבו אשר החמי' רבה וגדולה לאלהים שהרי החשוכה ל"ל בכל לבו לשון מעבירות שבידו להתחרט על עשותם ואין הדבר אפשרי ברגע אחד לשון ממעשיו לשטא את האכזב והורגל עד הסה שהם העבירות והתחזו מה שהוא ובהיפוך לאכזב את השי"ת ומאחריו אשר שנה עד הסה ולא הורגל במעשים שהרי את זלע"ז עשה אלהים ומעש' התאווה וגשמיות ושאר עבירות הם מסטר' אמר וקליפ' אשר האדם בהמשכו אחריהם הוא קליפה ממס' וס"א ומתגדל להש"י ובאזה דרך העצב יכול לשתקף לאהבו ולשוב אליו וכן מה הוא הענין שהקב"ה מקבל להצט"ח בשתי ידיו תיקף ומיד אחרי אשר הניח את מעבדיו הרעים מלשפוטם עוד בלי שום טיזקין צולם על מה שעשה כבר אשר מדרך בטבע בין אדם לחבירו

לחזירו שהמרה והכעיס את חבירו לאלפי' ואח"כ הניח מעשות' וכי בשביל זה לא יחשוב ויגלגל עליו מה שעבר אל' בהרבו' פיוסים משא"כ הבנ"מ דאורייתא בהרעטו ועויבת החטא לשלם די אבל הענין הוא כמשא"ז"ל בש"ס ובזוהר כי התשובה נבראש קודם בריאת העול' ובה נברא העולם מפני קטרוג המלאכים על בריאת האדם ואמרו זמין הוא לארגז' קמך ולמחמי' קמך לכן באת התשובה שיצרה העולם בה שאם ישוב מיד יקבלו יהיה איך שיהיה בלתי הכנת הענין לעומקו עכ"פ שמשמע שהעולם נברא בלדת התשובה נמלא מוכרח ממילא עכ"פ שבה התשובה תקוע בכל בריאת העולם וכמו כן ועיקר בחוך האדם שהוא עולם קטן כלול מכל העולמות המשתלשלים מאתו ית' שהרי כח הפועל נפעל ולכן בכל מקום אשר ימלא האדם את נפשו אפי' בעומק הקליפ' ר"ל בשיזור א"ע איך התשובה קדמ' לעול' והעולם נברא עמה וכמו כן האדם נמלא עכ"פ שבה התשובה תקוע בו ואם יעורר בעלמו את כח התשובה להתקשר אליו ולהמשיך אל שורשו שהיא שורש בריאתו ועצבו ומדותיו והיא קודמ' אליו ממילא יתהפך וישתח' מעצבו והרגלו שהרי נתעלה למעלה מהצבתי ונעחק אל שורש בריאתו ובריאת כל העולמו' טלם נמלא שחילתו וסופו מן השי"ת כמאמר הבא לטכר מסייעין אותו רק ההתעוררות ל"ל מן האדם ואחר שמתעורר ומתקשר בכה עליון ומינה מעשות מעשיו הקודמים ע"י חל עליו מדת התשובה וקדושת' עליו וישגבו לטוב כידוע שענין ההשתנות חלוי במדות התשובה כי אין מעורר לה' להושיע כי נורא הוא וזה שובח אלי בכה התשובה שבה ואשובה אליהם לסייע אחכם וחו' והחיות רואה ושוב שבה התשובה שבה תקוע בכל חיות הקודש ומכ"ש באתם שהוא עולם מלא ואחר שמגיע במעלת התשובה למעלה וקודם בריא' העולמות והמדות ממילא הוא שעכשיו טולד הוא וחו' שהבנ"מ קטן שגולד דמי בחולדה ישרה כאשר ברא אלמים את האדם ישר על הארץ ודבר זה כלל גדול בחורה ובמאות להמשיך ע"ע קדושת אותה מזה ולהתקשר בקדושתה ולשאוב מים חיים אל כליו באופן שיראה בלבו ענין חיות הוא עלמו ג"כ כלול מן התורה והמאות ואין לריך רק לעורר במאות כח אותה מזה התקוע בעלמו ולהתקשר בה בכה העליון שורשם או אז יתפעל בפועל מעשה אותה המזה כי מעשה אלמים המה המיוחד את הכל באחדות משא"כ כשאדם עושה מלות ומע"ע יתשובה לפי שכלו יכול ליהם וסר מרע משחולל שאלמלא הקב"ה לא היה בהתקשר איש יכול לו ומתגשם במעשים הטובים ג"כ משא"כ כנ"ל שאין האדם עושה כלום כ"א מעורר במעשה אותו כח התורה או המזה אזי התשובה שנברא הוא על ידה ומתקשר בה ועולם הוא במעלה זו אל מקום שורשו ומקום חיותו ומשם מתחברך כי שם לוח' את הברכה שהוא נקרא יום ומקום מים בריכה העליונה חיי המלך כידוע בגדרים שארז"ל כטור בחיי המלך משא"כ בשבועות שהוא כשבע במלך עלמו ומזה מתקשר בעיקרו ושרשו הלא לאומה שמאמין שכל כחות התורה והתשובה תקוע בעלמו ובכל בריא' העולם ואל' א' בראם ורוחו ונשמתו אליו יאסוף בכל כחו כמאמר אם תשוב ישראל אלי תשוב וחו' האומר סלע זו ללדק' בשביל שיחיה בני ה"ו לדיק גמור כי האמין בה' ויתשבס לו לדיק ומאמין שמתה הדיקס יש בה כח ושורש למעלה למשכיל אל' דל שיהא השכינה שנקרא' לדיקס כד' אחגימילת מלדק ואחקריא' אכן הדיקס מסערא דחכמה וסלע נקרא אכן וחו' סלע זו ללדקס כידוע שהוא יחוד קב"ה ומאמין שיש כח במזה או להמשיך חיות לכן כי התורה והמאות הם חיי העולמות כח"ל ועתה בעשותו מזה זו רואה בה להתקשר עמה למעלה מן המדות וקודם בריאת העולם למקום חיי העולמים והדרך הכבושה שעולם ומתקשר בשורשה הוא השביל הרבים שהחיות נשפעים אל כל העולמות וחו' בשביל שיחיה בני

כידוע שהעולמות והמדות ז' ימי הבנין נקרא בן י"ה וע"ש כך נקרא החשוב ביום שהיה מקום הצבונות כמבואר במאמר וע"י הצבונות הוא ההשגות והחכמה אחי' בעליה כי שם מקור החיים וזהו שיחי' בני בן' כי י' היא חכמה מקור הכל וא"כ בודאי הוא לדיק גמור כי לדיק גמור הוא המקשר העולמות עליונים עם התחתונים וזהו עשר בשביל שחשעשר בשביל לדיקא שהיה אותו שביל. החקוק בעלמו כח מלאו זו שחשעשר גם הוא בעלמו וממילא מתבדק ממקור הצרכות שהוא שורש התחלת ומואל השביל שהוא ברכה עליונה א"כ אינו מנסה להקב"ה כלל רק שכל כוונתו להמשיך חיי המלך מחיי העולמים וצרכות לראש לדיק הגם שידע שבדל"ה ע"י יחשעשר ויתבדק גם הוא בודל"ה מה צדק אם כוונתו רק להחזיק בחי החיים ואולם גם האמונה כפשוטה שהמלאך גורם יחוד ותוספת ברכה מלמעלה למטה ועושה מלות הנתינה רק כדי שיחשעשר או שיחי' בנו פועל פעולתו אחת אחרי שאמונתו חזקה כ"כ שגורם המעשה מעורר באמונה החיות וזהו לדיק באמונתו יחיה ושכר מלא מלא כיון שמתאחד ליתן מפור ונוסף עוד כבדי שיחזור ויתן מאה פעמים וזהו ראש אנכי פי' ראש הוא חכמה במאמר ולבי ראש ברכה חכמה ופי' אנכי הוא בינה כידוע שג"ר כח"ב אין נק' ונק' אני וסב' הוא כתר וזהו טוחן לפניכם היום פי' שכיום שהוא הוא אנכי שקול הבינה שהוא החשובה הנה קודם ולפני המדות וז' ימי הבנין וז"ש לפניכם לשון רבים ובאותו היום נכללין הצרכות וקללות כי דינין מחשערין מינה וזהו את הצרכה אשר תשמעו כידוע מכוונת אשר קדשנו כי האשר הוא המקדש וזהו תשמעו כי החשובה הוא מקום השמיטה במאמר שמשו וחמי נפשכם ואמר אה"כ אל מלות ה' אליהם שהוא מקום שהמדות מיוחדים ומקושרים בשרשם בענין מלות מל' לזוה"ל כידוע ממ"א וכענין הכוונה בצרכה במלותיו ולזוה"ל וסידור דקרא הוא את הצרכה הוא המשכת הצרכה בסדר זה אשר השמשו אל מלות וכו' וע"ד כפ' אשר תשמעו שתמשיכו עלמיכם אל מלות ה' :

עוד מפרשה זו

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה בו' . דקדק כרב ל' נותן שהוא כמו דבר גשמי הניתן מיד ליד . ודקדים כרב לזה דברי בצל על עבודת הקודש שהקשה על כל היעודים הגשמיים שבחזרה כמו אם בחוקותי תלכו ונתחייב גשמיים בעתם אשר התמיה רבה וכי כל שבר המלות הוא זה הגשמיית ואמר צל הספר הכ"ל שלא הזכירה התורה היעודים דרך שבר כ"א דרך הכנה שממילא יהיה כן כמו אם בחוקותי תלכו שבר מלות הוא מלות והבדליות הרוחנית אבל הגשמי' ממילא ימשך ויהי' כן ונתחייב גשמיים שבדל"ה יהיה כן אחר היותו דבוק בחיות אלוהית אבל אין זה אמור לשבר וכנה ענין ולשון ברכה הוא לשון בריכה מים שהוא כנביעה והשפעה אבל רוב ברכות בגשמיית שהוא ענין התפשטות ומלוי חפץ בגשמיית אפילו בדברים המותרים הוא מאדם מאוד דכנה התאזר נקרא ע"ש טיט וזאח ולבדך כל דבר ולא מן השם הוא אלא יותר גרוע מטיט וזאח וסרחון שכל ענין סרחון הוא הכליון והפסד מכוייתו הראשון מתחיל להסריח וכן כל התאזר גשמיית שמוליד בעלמו חולדתו הוא הסרחון שהוא הכליון והפסד מכוייתו הראשון שהוא אהבת ה' ית' וכמו שזאת האדם מוכרת יוחר מכולם כמבואר בהרחקת ק"ש דוקא מלאת אדם ולא של בזהמות ועופות וזהו ענין שלפי גדולתו מפתח אחר היום האדם העולה על כולם לכן ההפסד והכליון שבו הוא מסיפוך לכיפוך מאיצרת רמח לצירוף עמיקתה ולפ"ע גודל ההפסד כן גודל הסרחון משא"כ בשאר"י ב"ח ועד"ו במלוי התאזר שהוא ההפסד היותר גדול וכליון חרוץ מסיפך להיפך מאכזבו ית' שהוא ח"ם אל אהבת התאזר רחמנא לילן בדל"ה אין ערך אל גודל הסרחון ומיאות וזהו שכל לשון חסד הוא

הרפה ומיאות כמאמר בפ' עריות חסד הוא וגברתו ופי' לשון חסודא כי מבין הסוד
מסתעפים החלואות וזו ענין וגעלה נפשי אחכם האמו' בחוכמה שאלו' מואם בספסדו
שם החלואות והעבירו' ר"ל כדא' המואם בסרחון סיוולא ממנו והספסדו ועד"ז נמנית עינו של
בלעם הרשע על שאמר ומספר את רובע ישראל רביעותיהן של ישראל אמר מי שהוא קדוש
ומשרתיו קדושים יסתכל בדבר זה שהוא ענין החלואה והמיאות חבל באמת אין הענין
כדבריו שהפרישו' מכל הגשמיית עד גמיר' א"ל שהרי וחי בהם כתיב' אם אמנם צדדי יסיה
עסור וקדוש יהיה כמלאכי השרת אעפ"כ לא נחם תורה למלאכי השרת שהפרישות מכל
וכל הוא ענין הססתלקין והגבורה ומדת הדין שאין העולם מחקיים בו כי אם ע"י שחוק
מדס"ר למדס"ד' שהוא המשקל ומאזני קדק המכריע ציחיים פלס מעגל רגליו וכל עניני
מדותיו לדעת ה' בכל דרכיו וכל מעשיו לכבוד בוראו בלתי ה' לבדו והמותר יחסר כי
בהכניס הגורא מתוך מעשהו הרי הוא מחיה הדבר כמאמר ואחז מחיה את כולם ובדלתי
לא יכלה ולא יפסיד' ולא יסריח ואינו נק' חלוא כלל כי אם מואם לשון לחוא שהוא
לדביקות האמיתי אפילו בשפלים הסחתונים וגשמיים רוח נוחה לה' שאמר ונעשה רענו
וכי' השמחה היותר גדולה לפניו ית' ואין קץ לשמחה. עבודת הגשמיים יתר על כל הרוחניים
וכרואה לזה שהרי אנו מלפנים לחתית המחים שיהיה לעתיד כ"ז ולא כל אדם זוכה כי
לא כן הרשעים ולכאורה תמוה מה ענין השמחה בהחדש הגוף הגשמי והלבשת הגשמי
בו הלא טוב לו לא בעולמות עליונים בלי גוף מעשה בגוף אבל האמת הוא כדבריו מטדל
שמחה עבודת הגוף לבד לא ית' אין קץ וזהו שביקש משה ליכנס לא"י וכי' לאכול תפריה
הוא צריך אלא לקיים המלות הסליוות בארץ בעודו בגוף. והנה עניני הסחתות והמדות
בגשמיות שהמה לשם מואם כמו האהבה בפו"ר והיראה בדניי נפשות לדון המחויב במה
מתנות באדם אשר לקח משה רבינו ע"ה משרים העליוני' בקבלת התורה כמבואר בזהר
שבא"ה לא תנאף אפי' עם אשתו משמע וכן לא תרנא אבל מה שלשם מואם הוא החיות
של לחוא הסחואה שויתרו ישמעאל ולבן שרים העליונים משלהם וזהו שניסחם עיפ' של
בלעם הרשע על תמיכתו סכ"ל שבדלתי מותר חלואות הגשמיות להנחת הגוף המה סרחון
לכלוך ולחוא אפילו במותר לו השי"ת ב"ה מואם בו אבל מה שהוא לערך הגוף ולשם
מואם בודאי השי"ת מסתכל ומאיר בו בהכנים כוונתו לכבודו ית' ואורו ילן מחיה ומאיר
הסתכלות בכל החדר. וזהו ענין הברכה המסתעף בדבר ע"י מעשה המלטה שבתוס'
בענין הברכה מן המעשר ולא דווקא במ"ע אלא אפילו בל"ת שהמה שס"ה כמו שס"ה בדין
ע"ש נהר נגיד שהוא המשכה אור מחיות במלות שהם אברי הגשמה וכן מתבאר פרי
בענין במלות לא תנאף אבל אין הברכה נקרא ע"ש בגשמיות בהשפעתו כ"ל ילן סוגת
כבודו ית' שמכנים בחוק הגשמי' הוא הנקרא ברכה כמאמר הוזהר' איהו ברוך ואיהו
ברכה כי הכוונה גורם בהסתכלותו ית' בו והרואה וזהו ראה אנכי שהוא ענין אנכי ה'
אלהיך שהוא אחדותו ית' להמשיך ע"ש ככ"ד ליחוד שמו ית' הסתכלות אדאיה' ו' הוא
הנותן לפניכם ברכה וכו' ואין הברכה על מעשה הגשמיות כ"ל את הברכה אשר תשמעון אל
מלות ה' שהוא ענין בכל דרכיך דעו ואפ"ל וכו' פי' ומוראכם ותחכם יהיה על כל חית הארץ
כי יראה ה' שגאדם הוא הספעת שפע על כל חית הארץ :

ער מאמר חז"ל באהרת משות מלחמה וסדרו מי הוא אשר צנה אשר נטע אשר ארם ואח"כ מן האיש הירא בו' וארז"ל למדס תורס ד"א בתחלה יבנה בית בו' כסדר ועל הירא וכו' ארז"ל הירא מעבירות שבידו . פתח הרב בפרשת שופטים ושופטים וכו' עד לשבטיך והנה ע"ד מאמרם ז"ל ותמיהתם על חסידים הראשונים באמרם דאלו בשני דרב יסוד' כולי סנויי בסדר נזיקין סוס ואי סוס שליף חד מסאני אחי מערס ואן חנין י"ג מתיבתא בעוקלין וכו' ומשני ראשונים סוו מסרי נפשייהו על קדושת ה' וצדדי לבאר מאמר זה נקדים לבאר מאמר הגר שבו להסגיר לפני הלל ע"מ שילמדכו כל התורה טולס על רגל ה' ולימדו מה דסני לך לחברך לא תעביד והענין הוא שסגר שבו להסגיר חפץ בסלקו שיס' לו העמדה וקיום באחת שסיא חיוס אמונה חוקס לא יפול סוספל ממנה ואדרבס יתחוק להיות מטפס ועולה כי סאמונה חוקס נקרא רגל וגן' אחת כמבואר במ"א ומפני ירחשו שלא ירד מפס מטה לפעמים ע"י נסיונות גמאורעים בקס זאת וססיצ לו כזאת סנה כללס דמלחא שאין סוס אפשרות סחתלס אפס קלסו של עבודתו ית' אס לא באמונתו אמונ' אומן פי' שמיטע נקודת אמונתו בו ית' ג"כ מלחו ית' כי סוו סנוון לו לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמע כמאמר סחרשים שמינו וסעורים סבינו בו' ונחתי לכס לב בשר ובו' ואס ארז"ל סכל בידי שמים חון מיראת שמים לא אמרו רק על אסערותס דלחחא לבד כדדי סיוכל לחול עליו אסערותס דלעילס משוס דברכתס דלעילס לא שריא על אחר ריקניא כמאמר אלישע מה יס לך בבית בו' אכל אלמלא סקב"ס עוזרו לא יכול לו וכמאמר פתחו לי כחורו של מחס ואני אפתח לכס בו' כי באסערותס דלחחא ארוכות סשמים נפתחים כפרץ מים רבים לא יכלו לכבות את סאסבה כל חד לפוס שיטורס דליס ולאו כל אפי שוין וא"ס ופי משוא פנים יס בדבר סן סס הדברים שסוא מופלא ומסוס' ממך וכבשים ללבושך כדדי כבשא דרממנא מי יודע רוח בני סאדס סעולים למעלס קל כנשר ורוח סאדס וכססה סיוורד למטה בעמקי סקליפות ר"ל או חולי שטונך גרמו לו וסחאקך מנש סטוב ממנו מפני סיות כל ישראל ערבים ומעורבי נפס אחת ממנש בשרוסס או רוצי כססיונות וסוא מסיבות מתספק ואל סדין את חביבך עד שחגיע למקומו או חולי במקום שסוא עומד אפי' לדיק גמור לא סיה יכול לעמוד באמונתו וסיה רק רע הרבה יותר ממנו וא"ס למס סשליכו ה' מעל פניו למקום סקליפות וססיונות אלו כבשא דרממנא סוא ורואס בסתגלות אלהותו גס שס ולקדש שמו ברבים שסס סקליפות מסא"כ אחס לא ק' ה' אלסיך עמך נתן לך רחמים אסבחו ויראחו על פינך עיקר וסורס סכל שאין ביכולת סאדס בעלמו לפסות סוס מעש' וסבנון מלות ומעשים טובים ולסדיק בדרכי ה' ית' כ"א על ידי ית' סבורא מאורי סאס אסבחו ויראחו על פניו ואס כס יאמר לא חפסתי בך כל אלה נביות לא יועילו לו לקדש עלמו וכי מה יועיל גבר עס אל אס יאדק מה יפעל לו ובחיוס אופן תחול עליו קדושת ה' ודיקתו אין זה כי אס רחמיו על כל מעשיו וחסד אל כמאמר וכן ה' חסד כי אחס תשלס לאיש כמעססו לכן לא חנון סעבוד' לאלהים כ"א אחרי סדור שבו של מקום וססחכלות זכרון מיטע ערך עלמו ועומק שפלותו איך סאדס קרוך מחומר גסס עכור עפר מן סאדמס בעיניו לא יראס ובחזונו לא יסמע ובלבו לא יבין כ"א אלהים עסה סיום סוטע און סלס יסמע אס יולר עין סלס יביט וכו' ואין כחו בפיו לדבר כ"א בדבר ה' כמאמר אדני שפתי תפתח גס אסבחו גס יראחו סלס ה' זו כי מי סאוסב אס לא חי ה' סמתפסט בנפשו ואת מי אוסב לה' ומה סיה סאסבה סלס סיה סמוחלכס מעלמות אלות סמתפסט ומחקסר ומחאחד בעולם ספסל ומתמלס בעולם קמן סוא סאדס ובכל מקום ססוא עומד

כי

(חסר כאן) : (חסר כאן)

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו בו' ושבת בו' פרש' ז'ל לא דברה חורס חלל כנדר
י'ס"ר פתח הרב הכה ארז"ל אופני החשובה שנוי מעשה ושנוי השם ושנוי מקו' וכמבואר
בזוהר הגה פי' ענינו ע"ד הדיע' מאמר כי נר מלוא וחורס אור הס רמ"ח פקודין נרות
לאדלקא מאור חורס וסס אברי השכינה להחלש בכל אברי נשמת האדם להאירו על ידם
לנטלו ולנשאו ממלחמה לה' בעמלק מדור דור הוא השמן הוא היקר הרע מחגבר על האדם
בכל יום והקב"ה עוזרו על ידם לחסו' בסתר כנפיו וכל שדי יתלונן וטמיר בכל עמירי
דעלמא ודינא לא שלטא ב' כידוע שאין בדרכה מלוא' חלל בדבר הסמוי מן העין במקום
ללא שלטא ביה עין לא ראה אלסים וזלחו יעשה למחכה לו שכל עיקר השגחת הקליפה
ודיני' הוא ההתגלות וכל היות' יות' כענין לוחות הראשונות נחתו ברעש ונשתברו וזהו
למה תפראו וזהו וסיו דראון לכל בשר ולכן נקרא' חללים לשון חלונות וי"ל צהבתות
והקב"ה נקרא סחרי של עולם פנימית רס"י והחורס נק' חמוקי ויכין מה יקר בסתר אף
ד"ת וזהו אם פגע כך בו' משכחו לזהמ"ד שהוא החורס לחסות בסתר כי מבחר השמות
הוא אדם ולא איש אם אמנם ה' איש מלחמה כתיב זהו בשעה מלחמה שהוא לשבר הקליפות
צקול ענות גבורה וזרוע נטויה והתגלות כמותם כי מני' ובי' לזול ונשדא ביה נרגא הם
מלהזכיר עליהם שם ה' שם בסתר כשארז"ל כי ברעס ורעש לא אחי מלכה כי אם בחשאי
וקול דממה דקה חמן אחי מלכה ומלכותא דארעא כמלכותא דרקיע לכן הבין בלי ראות
מעמד המלך ע"ש והנה ידוע שאפי' כל הקליפות שבעולם היותר חלונות חלויס ועומדים
במאמרו של מלך ונהירו דיק מן הקודש להחיותם צסוד ומלכותו בכל משלה לכן כל עיקר
רדיפתם להתדבק ולהאחד בקודש עבור חיותם אבל אחרי הביורור יולצי הקדושה ממנו
בלע המות לנלח - והנה אורייתא וקב"ה כולא חד שקים כן דרך-החורס חיותיה ואותיותיה
מורים ומשדרים פנימיותה כענין הטוב שכל הטוב שבעולם גנוז בגוש צמלת אוחיות חלו
של טוב וכן השמחה צמלת אוחיות של שמחה וכל כפי' לשון יב' להם חיות מלכ"ק ולשון
חורס לחוד צסוד ומלכותו בכל משלה כענין שכן קורין בל' יוני' לאחת הן זה מקום חיותו
מן החורס וכן כל ל' ולכן מתעוררים המדות כי מעשה אללים סמה עיי' הדבור בכל לשון
כענין השמחה המתעורר מצורה טובה וכן היגון מדבור הפני וכן הכעס מדבור' שכנגדו
והתפארת והוד מספו' שבו בפניו וכן כל עניני-המדות אשר המדות צענמ' אין להם
שום חמונה והשגה בעולם צמלות אוחיות שם המדה כמו חסד באוחיות חסד וכן טלס
כ"א ע"ד הנסתר וסוד ה' להמשיך המדה בלשון חורס ואותיותיה וממנה לכל ל' וזהו וירא
ה' כי טוב כי הראיה הוא ל' המשכה כמאמ' וזהו אליו כל הגויס-שהוא לשון נבואה
שהוא אור עין וזהו עין השכל עינא' דליבא כמאמר ולבי ראה הרבה חכמה וזהו הנאמר בזה
ג' ראיות ב' ראיות שהיא המשכה וזהו וסכה מלא מין את מינו ויעיר אם אדם גם הוא
ומגוש אינס מתעוררים מדותיו כ"א בהשגת גשמיות ובשורשם כמו כסף וזהב ומגדלות
לרוב והעמוגות כ"א אע"פ שהדברים והתפלי' הם עדים וגולם חומרי מתעוררים צו המדות
שבלי חמונה צסוד ומלכותו צכן משלה אבל אינו משיגה כי אם עיי' כח החומר סמ' וכפי
ענינו לכן כן דרך המדה שהיא חלשה ואינס קיימת כמאמר בעל דבר צמלה חסכה משא"כ
חסכה ה' כי עזה כמות חסכה ומיס רבים לא יוכלו לכבות ואם יתן איש את כל הון ביתו
בו יבחו לו לכן זהו לא המדרש הוא העיקר חלל המעשה כי האוחיות סס צסוד המעשה
והסגין נקודות ועעמים מחשבה נר"ג וזהו באורייתא ברא קב"ה עלמא כי ששת ימים עשה
ה' וביום השביעי שהם ז' אוחיות וע"ז אוחיות זה כל אדם לכן נברא להשיג המדות
ולקשתמש עמכם עיי' אוחיות סחורה ונר מלוא כי בהשיג מלוא ח' הנהא לידו יחשורר
נמרה

שמחתו כהפסיג מפני הגשמי כענין שמה במלות הוא וכענין לא פסק. חובת מפומי' כולי' יומא כי העיקר להדבק במדותיו והם ע"י השגת המלות בי בלתי גבול המלות המדה אין סוף וגבול שסרי המדות אלויות מאלו ית' שהוא ח"ס ודבר ח"ס אין לו השגה לכן הולך המלות וחל"כ מחזיקין אור המדה דרך קו המדה וגבול בלי הספספות בו יותר מולאי שלא יחזיק הכלי מכבד שהוא המלות הראשון כ"ח במוצ' השור לעשותה בלי או אפשרות. הספסג במדה זו ע"י התגלות המלות בלי וגבול ולכן כל המלות הם אינם רק בשביל התגלות כבודו והרחמנות על הסחרון אח"כ מתגלה וכן דרך כל גם המתגלה מחוק הכסיון וזהו מחוק לרש המלות פדות וכל עיקר המלות המלות בגשם מעשיו הוא נר להשיג אור סוד המלך בחוכו שהוא השמחה של מלכות וכן כל מדה ומדה כי בלתי הגבול אין להשיגו מהמדה ח"ס וסכל לפי מה שהוא אדם חס גשמי הוא הגבול וכלי התעוררות מדותיו הם חפלי גשמי' ואם לדיק לדיקת חסב ולכן במקום שבע"ת עומדין אין ל"ג יכולים לעמוד כי מלות החשובה היא יותר עליונה ופנימית מכל המלות אחרי שהבע"ת כבר השתמש במדותיו והשיג' בעיני הגשמים חס היו בדברי הרשות או איסור עכ"פ השיג מעט מן המדות שהתעורר בהשתמשם ועתה מתעורר במדות היותר עליונים במלות החשובה שהוא לשון מהשגת מדותיו שבתחילה משא"כ כל המל' מעשיו' הם גשמי' והתעוררו' המדות ע"י קטן מהכיל התעוררות מדה הבע"ת במלות החשובה והנה אחרי שובו בלמח שהוא להגביר מדותיו שלא להשתמש בגשמיים ולא לשמות ולהשתלב בהם כי שולחנו גדול משולחנו לכן אין הגשמים פועלים במדותיו כלום כ"ח חכמה ה' ועשות חסד הוא הנקרא שינוי מעשה ודאי ושינוי מקום שילא מרס"ר לרס"י ושינוי כחם שבדאי אין לירוק השמות שוין במדותיו להשתחל להקודמים כי עכשיו משתמש בלס"ק ומתפעל ע"י נר מלכות וסוד אור ותחלה הים משתמש בהם ח' הלוטות מע' לשון כד' וזהו בלמות פרק בלמותו מקום בלמותו חסד וזהו ענין עולם שנה נפש כי השתנות המעשה במשך מענין חילוף הזמנים ושרשם הוא וזהו כי תלך שהוא מרס"י לרס"ד שהוא התגלות המדות בודאי למלחמה הוא על אויבין שהקליפה רודפת אחרי הקדושה היכה דשפא ב' עינא ואלמלא הקב"ה עזרו זהו גלוי שכינה כנגדם ה' איש מלחמה וזהו סוד מתפלל בשלומה של מלכות שהיא שכינה שאלמלא מוראח איש את רעבו חיים בלש וזהו ונחט ה' אלסך בידך ושכית שביו הם המדות שהשתמש עמם תחלה וראית בהיה לשון המשכה אשת יפ"ת הוא ע"ש המ"ן כי המדה שהשתמש עמה תחלה נעשה עכשיו מ"ן והתעוררות לשון ממנה וזהו ולקחת לך לאשה שנושה אחס בלי מדה וגבול ולמלכות להסגלות מדותיו העליונים ממנה ובדודאי אין האדם השלם לר"ל לכו"ל הכל לפי מה שהוא אדם כי אין דרך השגת מדותיו ע"י גבולים גשמים או יותר רוחני' שאין מוגבלי' כ"כ כי כלים גבורתו לעמוד בקשרי המלחמה לעורר מדותיו לשמים וזהו לא דברה תור' אלא כנגד היל"ר כי הדבור הוא המלות והתחלקות האלויות בחוק הקול כדאי להמשיך הקול והתגלותו חפילו במלכות זה שהוא המשכה חיותו ית' בחוק הדבור בידוע שהדבור והקול הוא יותר קבוע וזהו לא דברה חורש שאינו לר"ך המלות אלא כנגד יס"ר שאם אין יכול לו במלכות קל מלחמה יותר בגשמים כענין חי אלא מוטב וא"ל יוכיר לו יום כו' עד בלש המות ללח :

פרישה כי תבא

אמר רב כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו שמא' טשא עון ועובר על פשע

פסע כו' הכה כפ' זו רבים מהמפרשים פותרים אותה כי תבא אל הארץ העליונה
 שהוא העוה"ב וכו' ושמה תבנה דורשין נוטריקון טעמים נקודות ואותיות - והענין הוא
 מאמר ר"י שהקן עלמך בפרוזדור כדי שתכנס לערקלין שאמר ד"מ על עוה"ז שהוא
 בפרוזדור לפני העוה"ב אם אמנם הפרוזדור הוא מקום מעבר קודם הכניסה ולא להקקן
 עלמו בתוכו עשוי הכה המעבר דרך עליו הוא התיקון שבחוק כך מתקן עלמו כי זה הוא
 ענין עוה"ז אשר לכאורה נגדו לעוה"ב שהוא רוחני פשוט שאינו מושג למשיגי העוה"ז
 ואיך יתכן היות מעבר העוה"ז תיקון והכנה לכניסת עוה"ב אבל באמת כתיב אשרי אדם עוז
 לו כך מסילות בלבבם שהענין הוא גולס אחד יבנה ואין שום נכרר בעולם בלתי ע"י
 המדות שבעת ימי הבנין כידוע וזה כל האדם שלא להשתמש במדות לפעולות הגשם כי
 לא הקר' ה' לפניו אותה כ"א להזכיר בשם ה' ולהחדק עמה בשורשה עד א"ס כי
 אחרי ידיעתו שמה נפשו הם עולמות ואורות עליונים אשר לא ידע אטם ערכו ונעלמה
 מעין כל חי מה רב טוב הלאה בגשמת וחיי שעה כידוע ממשל מרגלית יקרה מאד שלא יחננה
 בדבר מועט או בפרוסת לחם אפי' אם ירעב מאד אחרי ידיעתו מגדול ערכה ח"ל מי שהוא
 שוטה כל ימיו ולא ידע ערכה וזהו אשרי אדם עוז לו כך כי המדות הם ע"ז למטה ז' ולמעלה
 ע' כידוע שלמטה יחידות ולמעלה עשרות יותר בהתרחבות שכל מדות נפשו הם רק ב"ד כה'
 י"ת ואפילו כל המדות הגשמיים החולפים ועוזרים במחשבתו הם רק מסילות בלבבם כמו
 פרוזדור לערקלין לעבור דרך עליהם להתקשר בשורשה זו ית' והנה פ"י מעביר על מדותיו
 הוא שלא לעשות כפי הסחיבו' מדותיו אבל הוא מעביר ומשנה מדותיו שהוא ענין
 הרכו' תשובה שהוא עדיין התחלה וקבל' בלב לשון אצ"פ שעדיין לא נגמר במלאו וטוב
 שהרי מדותיו הראשוני' הם עדיין בתקופה וגבורתם שהרי הוא מעביר שלא לעשות כפי
 מדותיו אבל עדיין ישנם זו וכבר כתבנו שהעיקר שירגיל האדם את מדותיו בלתי לה'
 לבדו ולשרש אחרים בענין העוקר ע"ז שלריך לשרש אחרים שלא יאחר בו שום שורש פורס
 ראש ולענה כי השורש הוא הכל וכל הענפים מתאפי' אחרים בענין זרוע חוטרא כו'
 אעיקרא קאי וכללו של דבר אי סיפא לא ספרא שאין האלויות מושג למשיגי הנוף וכל
 זמן שהמדה משנת בגוף גשמי איך תשיג עוה"ב האלויות פשוט ורוחני אבל האמת שתחלה
 ההרפור תשובה כלול מהכל ונעוץ סופה בתחלתם שהרי בהרפור נעשה לדיק גמור
 כדברי חז"ל ה"ז מקודש' והענין כי ההרפור הוא נקודת שכלב והתחלה בענין הנקודה שהיא
 התחלה לכל האותיות ומגביהם כידוע ולכן אינו קשה כ"א להתחלק כמאמר כל התחלות
 קשות אבל אחר ההתחלה הוא מוליך ומציא לסוף המעשה במחשבת תחלה שהוא התענוג
 מהשגת' הראון וענין התחלה הוא כמו כולד' שגם בחולד האדם יש בו כל שרשי כוחותיו
 שיבואו לו אח"כ אבל אינם בהתגלות והתחלקות בפועל כ"א בזה נסתר כלולים בנקודה א'
 כידוע ונריכין למוד והרגל לחלק מדותיו ולהוציא הדבר מכת אל הפועל כי אע"פ שכלול הכל
 בנקודה בלתי הולמוד וההרגל לא יגמר כי הנקודה היא יכולה להשתנות לכל אות ולכל דר
 שתרצה עד אחר' ההרגל בהמשך הזמן אשר לחלק יאל כל שרשי הנקודות להשתפשט כל מדת
 בפ"ע סוף וגדול מקטעת אל בגדלות כל מדת סוף ובונה במה לעלמו עד כי גדל מאד לנרבי
 בנין של' כמאמר ויבן ה' את הלאה ונעשה קומה שלימה אשר עז פניו לא ישנה כמו הנקודה
 שיכולה להשתנות למת שתרצה כן ענין ההרפור תשובה שהיא התחלה ונקודה שכלל הכללה
 מכל מדות התשובה אבל אח"כ לריך להמשיך עלמו תמיד במדת זו עד כי ימשך מדות
 גדולות מן הנקודה ואחר שיגדלו מדותיו כל זרעם להשתנות ממה שהיו על אופן הגשמת
 הנקודה

הנקודה הוא הנק' אותיות ומן האותיות יבא אל התענוג שהוא הטעמים שהיה השמח' של מטה ובודאי שגם בנקודה' היה כלול השמחה בהעלם והוא לעשות נח"ר ליוצרו שאמר ונע"ר אבל אינו מורגש כמו מן המדות הגדולות שהרגשת השמחה מהם הוא ענין השגחה וסדר השתמש עמם בעו"כ ביתר שאת וכו' ענין החקן עלמך בפרוזודור בע"ז כדי שתכנס לטרקלין עו"כ בשנותו את טעמו ומדותיו מכל עיקר הרגשתם שלא בגשמיות כלל וזהו ענין ארז"ל עזרא חיקן לכם לישראל לקרות התוכחה הראשונה קודם עזרת והשני' קודם ר"ה באמרו תכלה שנה וקללותיה כי עזרת ג"כ ר"ה לאילן כידוע שצולמות עליונים שלמעלה מן הזמן ענין השנה בהם לשון שינוי וכן חודש מל' חידוש מעולם לעולם ומענין לענין שהוא ענין אלפים שנה שקדמה החודש וידוע מענין הקלות באמרם חז"ל תחלה נתקלל נחש כי הוא שורש וכל כ"ח קלות פולם הם הסתעפות להנמשך אחריו ומתפרד מאתו ית' וכן בתשובתו הרמחה אליו ית' עד כי ישתנו מדותיו משרשם בלתי לה' לבדו בודאי יחליפנו וימיר אותו רע בטוב ויתכפכו כל הקלות לברכה לשון בריכה והמשכה ויתחפך מנחש למטה שהוא המשכה וכו' שחיקן לקרות התוכחה בלתי השנה שהוא גמר השינוי כי אז בודאי תכלה השנה וקללותיה כי הקלות שצו"ר הם חיקון הנחש וע"י קריאתם בחורם סוף שנה הקדומה אלפים שנה שינו את מדתם להספקך לברכה ועושה חסד לאלפי' וזהו והיה שהוא לשון שמחה • כי תבא אל הארץ העליונה שהיא שמחה של מטה להשיג ולקחת מראשית כו' שהוא ענין התחלה וברסור תשובה שסיחה נקודה ושמה בעי"א הוא פי' טעמי' נקודות אותיות שהוא להמשיך הנקודה עד שיגיעו למדות וממנה תשיג השמחה והתענוג והטעמים • אם אמנם הטעמים הם קודמים אפילו לנקודה וכ"ש לאותיות אבל ידוע סוף מעשה במחשבה תחלה • וזהו באמרו רז"ל כל המעביר על מדותיו מעבירן ממנו כל פשעיו שכן בלשון מעביר ראשון ראשון ארז"ל ועון עלמו אינו נמחק מפני היותו עדיין מתחיל ומעביר על מדותיו שלא לעשות כמעשיהם אבל עדיין המדה עלמה לא נמחקת מאתו לשרש אחרים לכן מדה כנגד מדה מעבירין לו פשעיו וסעון אינו נמחק עד שיגמור תשובתו הרמחה לעקור המדה מעיקרה מלשכתם בה בגשמיות בלתי לה' לבדו וזהו הנקרא תשובה שלימה באותו פרק באותו מקום כו' כי כל אופני חמימות חשק מדחו שהיה מגושם תחלה השיב לה' את כל עיקרה ולא עוד אלא שהגדיל מדחו לה' וחוקק וחמימות חוזק את האהבה אליו יתברך עד כי אהבתו ית' מכסה עבירה את אהבת ה' ש"ר שאפי' אם ידמן לו באותו פרק באותו מקום אינו חושק בה מפני אהבתו ית' זו היא תשובה מאהבה שזדונית נעשו כזכות בודאי לא יתשוב ה' לו עון אשר חטא והעון עלמו נמחק מעיקרו :

סליק בעזרת האל שוכן מרומים

ראיתי כי טוב להדפיס פה דבריו הק' במכתביו מאה"ק למדינת רוסיא * ודלגתי מענין לענין המצטרך שלא להכביד על הקורא והוצאות הדפוס כי רבה היא :

הנה על כן על כל דברי האגרת שקבלתי בקבלתה ממנה מקומות על ענין נחות דרגות פרינסת החפלים לירא את ה' * האמת אחי אשר בעצתי לראות בעינא פקחא * שהוא על אשר יגרעו מעבודתם דבר יום ביומו * ובתחלה מעיד אני עלי שמים וארץ * כי לא לכבודי ולהנחתי אני כותב דברים אלו * אבל באמת לפני מי שאמר וסיוס העולם ולכבודו * מהיות ידוע דבר ה' * ע"י נביאים פסוק כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יארתיו אף עשיתיו * שהוא מכס"כ בכל הגשמיים חיות רוחני * שהוא פסוק ואחת מהים את כלם * והוא גלות השכינה המסתתרת בכל הדברים יגיעים * והיות ידוע שהגוף הוא גשם כלל ולא נקי אדם אלא הנפש * והגוף הוא גשם במאמר על גשם אדם לא יוסך * והנפש הוא החיות שגוף * והוא יש לו התקשרות עם הרוחניות מעולם לעולם עד מקו' חולב הנשמות * ולמעלה למעלה עד א"ס ב"ה * א"כ מהראוי הוא חיקף כשיעמוד בצוקר שיהיה הראשית לעבודת בוראו * וליתן הראשית לנפש כי הוא העיקר ולא הגשם שהוא הכלל ונפסד * וכל היותר רוחני הוא העיקר הגדול לכן איך לעשות שום מעשה והשבון אפי' לשם עולם הבא * שהרי מה שמשיג צעולם הזה בעוירו בגוף הוא נשמי ואפי' אם יהיה נזכר בהשגתו עולם הבא מכל אופני גשם * אף על פי כן משיג הוא הדבר יהיה איך שהוא גשמיים הוא אחרי אשר השגתו בעוירו בגוף וכן כתב רמב"ן ז"ל * אבל העיקר שיעשה מפני מי שאמר ונעשה ראו וזהו חכמת היותר אפסרי ובקצור * ובכך הנפש מתדבקת ברוח וכו' ומעולם לעולם עד א"ס ב"ה בכו' * וזה נק' הרמת שכינה מעפרא * שהוא להפשיט מכל אופני גשם שהוא עפר ולהעלותה אל הרקיע * וכו' כן בלכתו לעשות מו"מ או שאר עניינים שהם גשמיים בודאי וכו' ענייני שכינה המסתתרת יראה שיש בכל דבר חורב ואזכרת חכמים מלעשותם שהוא ענייני הרע המעורר בעובד יראה שכל העולמות מיום בראו אדם על הארץ ואכל מן העץ * לכן מהיוצא להרחיק ממנו כל העולמות מיום בראו אדם על הארץ ואכל מן העץ * לכן מהיוצא להרחיק מן הרע שלא לעשות ח"ו ולברור ולדבק אל הטוב והמוחר ואפי' מעשה הלקדש שהוא מלא בכל הספרים שהוא דביקות גדול להשי"ת מפני היותם מאתן חזירין והשכינה בגלות מסתתרת בחוכם ומש"ה דרו"ל צעת אפך עשה בכם * הכשלים בכו"ל שאינם מהוגנים שאין בהם שורה בחוכם * והנה האמינו אם לא חלמנו ח"ו וחלילה לי מלדבר בעדי ולכבודי * שהנה יש צנחנית הלקדש ג"כ חילוק * וא"י עיני ה' אלמים זה חמיד שהיא השכינה בעלמא וידוע דברי הושר במדבר ע"פ קולו כנחש ילך כדרך הנחש כד איבד דדינא כפיף רישא לעפרא וסליק לזנביו * דין ונבים סליק ומחי לכל איטון דאשתכחו קמי' ואעפ"כ מאן עבד לזנבא דיסלק לעילא ומאן מדבר לי' ומאן נטל לי' למעלגיו כהי רישא אע"ג דאיבד כפיף לעפרא וכו' כד"א שמוני מוטרם את הכרמים וכו' מפני היות השכינה בגלות וכפיף לעפרא * אעפ"כ כולם מוטים על ידה * וכל ענייני השכינה בעלמא היא דק דלת ושפלות לכן ישראל שפלים * וישראל שפאל שבת"ל * ומאן דמקיס שכינתא מעפרא ובפרט במקום שגראש שפלותה יותר ומעלה אותה ממעלה עמה למעלה למעל עד א"ס ב"ה * וזה נקרא תמכין דאורייתא * וסעיקר שכל מעשיו יהי ע"ד כו"ל לא לשם גמול וחכמית אבל מפני מי שאמר ונעשה חטא שהוא הדרך הכבושה לעלות בפשטות וידעתי גם ידעתי כי כל הדברים יגיעים ויחיתין זה הדבר ג"כ אעפ"כ מוצמח בכו' אם ירגילו עמם בזה יוסף ה' את כוחם ליתן עמם בנפשם חדשים גם ישנים כמעין ספצט והיו רק למעלה ולא יהיו למטה ויתעלו בנשמות ורוחניות מאד מאד :

עוד

על כעס טובה קא משמע לכו גדולה וחזקה מפרק הרים וגבעות עד תלות גבעות
עולם לעמוד ולהחזק נגד התאווה בעלם זו וכו' היות ידוע שהמ' הגדולה על
מחשבת חזק ח' ופתוי הילך היות דבר תאווה שהיא נגד הס' ח'ך אשכרות הענין .
אחרי שאין לך דבר ששומד בלתי היות הס' המח' אותו הענין כמאמר ואחרי מלאכת
כולם אפי' הקליפות . רק בחינת האופן הוא . המחשבה מבורר בזה וכו' עד מ' בן המלך
עם הוונת שכלת המלך לפתחו . אחת הוא שהמלך שלח אליה אצל עיקר כוונתו רצויה
שהבן לא ישמע לוונת . וא"כ הדבר פשוט ואפשר להכניסו בלב מאוד בפשיטות שכל
דבר מפתוי הילך הנופל במחשבתו לעשות ח'ו' שהכניס מח' אותו והכוונה היא שלא
לעשות' ולהחזק כנגד' וכו' כמשל שנים שעות' סימני' ביני' לדבר באופן שאינו ומאכילי'
ביניהם שאם יאמר לו שיע' ידע הכוונה שלא לעשות וכו' המחשב' באה במוחו . ואם ישמו'
עליו כך תמיד להשיג על רצון המחשבה ובדבר היסור ח'ו' רצון המחשבה . לסיפ' . יוכי
להשתלשלות המחשב' במוחו בפשיטות בלי שום לבושים ורמזים וכמא' הזהר בענין המלאכה
המתנגלים בהם שהם רוחניים ואיך אפשר לראות' וסחבו' אם לריכ' להראות מתלבשי' וכו'
כן ידוע היות כל המחשבות משתלשלות מעולם המחשבה שהיא היות רוחני ודק . מן הדק
ואיך אפשרות הוא לקשר בגוף הגשם . אבל הוא ע"י התלבשות במדות כמו אהבה ויראה
והתפארות וישתלשל למקום שהגוף קשור בו אפי' במדות חילונות . והכוונה להתחזק כנגד
ולא לעשות . אבל אחר שיסבור התאווה החילונית כמה פעמים מלעשותה ולא יח' הגוף
קשור בה תבא לו המחשבה בפשטות במדות ה' אהבה ה' ויראה ה' ולפאר ליושר
ע"ש כבוד מלכותו . וזה דברי דה"ש שאמר ולבי חלל בקרבי . פי' ולבי הוא הפנימית
שלי שכן כל דבר פנימי נק' לב וכו' קרוב לפי' הזהר ע"פ לך אמר לבי . כי על ה' אמר
שהוא לבו היות הוא פנימית כל דבר וזהו דבריו ולבי פי' הפנימיות שלי חלל בקרבי פי'
שאני מקושר לשום דבר גשמי כלל לכן הוא מוכן לקבל כל המחשבות כפשוטו כמו שכן
מעולם המחשבה . וזהו דברי דה"ש ע"פ כר לרגלי דברך והוא שהגר נקרא אור המאיר
דרך גשמיים שהוא השמן והפתיל . ורגל נקרא מדרגות התחזקות וגשמיים וכו' דבריו
הנו' כר לרגלי פי' אור המאיר אותו במחשבות גשמיים שלי שלא לעשות באופן המחשבה
הוא דברך פי' שזכרתי שפתוי הילך המה דברך כי אחת מחיי אותו ומסתמא כוונתך
לסיפ' ט' ובשכר זאת ואור לנתיבותי . פי' ואור הוא אור פשוט רוחני בלי התקשרות
בשום גשם וזהו שכר שאת שגירת התאווה כמה פעמים מלעשותה להיפך המחשב' עשיתי
לי נתיבה שחבא לי המחשבה בפשיטות בלי לבושים גשמיים ודי למכין :

ועל

דבר אשר העמיקו שאלה אם הגבה למעלה היות חס לדיק עליהם מן המפורסמי'
גדולי הדריק' להביא למדינו' רוס' שזרם הדרך אשר ילכו בה לכן אחרי אשר בעלתי
ישאלו . קודם כל מחוייבי' להאמין לדברי המאמרים באמת בלי שום פניות עומי ח'ו' .
כי ירא אלמים אנכי ובדבר הסמור ללב נאמר בו ויראת . עד בשחק נאמן עלי כי
אורב אני את כל הדריק' שבמדינו' וואלן וליעא וזולת לא נחשדו בעיני ח'ו' ובחזקת שכול'
לספקיר דמיון ממש עברי ת"ל ואם גם אין זאת בטחתי בה' לעולם לא אאמר . אבל
אמתית נקודת לבני ארדיע לכם . כי ידעתי אחכם אמתול גם מתחול גם משלשום גם
מאז דברתי אליהם ראשונה אחת היא ע"כ אמרתי אם ורשע הוא מכלל הוא הגדלי' העמא'
שיעמא האדם בחייו וכו' וכ"ש אחס גם אחס . והנה באמנה אחי כל דרכי יסכוני להם
לספיל מאתם הגדלות ולחזק השפלות בלבם ועדין מובטחי שיסיו מוחזקים בה עד שלא
יחשבו חפש מחופש דרכים שונים וממש כל הדרכים בחזקת סכנה לפניהם שלא יאחזו בזכ

וגם מזה יניחו ידיהם ממנו חלילה אפשרות הוא לנאח מדרך הטובה ר"ל. אבל אם לי ולקולי תשמעו הספאים לירא את ה' יספיק להם מעט הכמות ורצ האבות. הסבואר האגרת כל על זמן מה. וזמן מה יתקדמו אל הצדיקים והחסידים הרבים השלימים הסבוארים לעיל שכל דבריהם בחלי אש מועלות ודעת אלהים וא"ה לשם הבע"ל יודיעו מערכם וממעמדם אם דברי עשו פירות בגשמיות ורוחניות ואוסף ידי שנית לנקות שאר שבעים בית שאת ויתר עומשא"כ אם יגביהו כגשר קנס משם ירדו ח"ו וזה ברור אללי אפי' יחי' מי שיה' לרצ להם כל דרכיו לא יסבחו לפניכם ותאבדו דרך ה' בכן חלילה לכם מעשות זאת שהרי מועד נבאתי אחכם ומכיר אני בכס יותר מאבותיכם. השומע ישמע והחדול יחדל ומובטחי בכל הסרים למשמעתי אחרי שיתן עיניו ולבו אל האגרת הזה פעמים ושלש יחזק את לבבו מעט שלא להשיג בגשמיות העניינים כי"א לפניות ואם יחיישן מעט בלבו יתאמץ להרחאות פכ"פ עם הרבנים ה"ל וא"ה יתעלו בעליו נפש גוף וממון וצנים. רק יחייאשו מעט מהשגחתם בגשמיות אבל יתבררו ויחלבו מעט מעט ועתה ה' הוא חקם :

דלאפרושי מאיסורא באתי להסירים כיבודא ועוד לקרא במאמר הכתוב אל חתולאנא פן יחזקו מוסרותיכם ח"ו וזהו שלא להחלץ מ"א עוזבי קורס ח"ו ואם אמר הכתו' בס"פ ושומרני תורה יתגרו בס כבר אמרו רז"ל כאן בדיק גמור וכו' וכמפ"י במכרש"א פ' אמר להם הממונה על דרשת חז"ל ע"פ זכר לדיק לברכה הגם שהדבור של מזה הוא לשבח הטובים ולגמ' הרעים אעפ"כ לא יקללם וע"ש ומלחא דפשיטא לי וברור בשבלי כהגלות נגלות אחד הדברים הידועים לי שהוא סיבת הירידה והשפלות והענין שכן קרובין כך קרואים בים וכו' מפרשים עלמנו מן הכלל להיות הוא פרטי וכל השפעות כללות ישראל אין לו חלק עמכם וזהו מאמר בחוך עמי אנכי יושבת כפי' סודיך ולשומע יונעם ותבוא עליו שפע ברכה מכנסת ישראל בגשמי ורוחי ויעלה מעלה מעלה :

מנחם מענדל ה"ל :

דברי הרב מ' אברהם הבחן

גם אנכי באתי בשורותיים לשורר את שאהבה נפשי בכלל נוסף על הפרט וקיום הפרט שכתב הרב ש' וכל הפרטים בכדי שיהיה מושרש וקבוע בלבם ותמיד יתחדשו הפרטי עד שלא יקיפס גבול ולא יגבילם תחום ומלך וכו' שעיניהם ולבם יהיה תמיד של מדותיה' לחקור בחורי ובסדקי לבדם בשבעת חקירו' ודרישות עד מקום שאר עין שכלם מגיע בכדי שבאורם יראה אור עד מקור החיים ואם ככה לעיכובא יעשה ויבחה לרגשים יכיה בעומ שש"י יאיר עיט ולבו להטעימו טעם בעיקר משופרי דשופרי דטובא לגמא סלקא אל מקום הראשית שואף וזרח הוא שם ויאירו עיניו עד שיאמר עליו ראה זה דבר חדש הוא מתורגמו הקדוש ובוודאי לא יחי' אלא ששירי לך להתעורר בו ויקשור ימא בנימא מנאלי היראה ועצמות האהבה ויזכה לדלות מים מבארות עמוקים ויפתחו לו מעיינות' לשאוב מים אשר לא יכזבו מימיו מיראה אמתית מזה ומזה המה כפופים בכלות הנפש ונעוזה אל ה' אשר נהאח ואם ירגילו עצמם בעמל כללית קיום הפעמית יסיה בטוח בה' שלא יכבה ממנו אש היראה והאהבה לגמרי ועכ"פ יהיה יד ה' סולדת בלבו ומוקן בכל עת שחוד עליו אש שמימי ואם ח"ו יתגשם כ"כ עד שחיישן זאת הפעל פעלית ג"כ עכ"פ יצמיך שאלה אל קדושי ה' הרבנים המא"ג המפורסמים גדולי הפעל ה"ל וס' יבאצו' להם החתום בדברים אל במוספת נוסף מרובה משלם כי הוא טקב ויורד עד אין שיעור ויתודע להם בכל עת לפי ערך הרגלות וכה סבלו ובטחונו והיה כאשר

כאשר ירום קרן סיראס וסעבודם מופו בחר עיקרא גרידא וגזרם: סאלחחס למעלה בכל אשר יפנו :

ידא שלמא רבא לאסובינו ידינו נלמן רוח ס"ה הרבני מופל' הוסיק כבוד מסור"ר יעקב נ" ידוע ליה עולם רחמימותיה וחביבות' ע"פ פעלו אשריו יפה זכה זה מה עוב חלקו ומה נעים גורלו ידיו רב לו יסי שלום בחילו שלום בארמנות אהלו עד כי יצא שילה ומסודעין אהמא ס"ל עיל רוב שלומנו ושלום ישיבתנו פה עיר עז לנו שמים ושממים לעשות רצון קונם הכה שמעתי את תפלתו ראינו תחינתו במכתבו אלינו ע"כ זכרנו בא לפנינו תמיד בכל עת תפלתו ישמע אל ויענו. אמן גם שם בארס גודל התאמתו בכל עת ועוול' ועסה אס שכרו מעט לעת האורך כפי השעה תרבה מעמך בלי שום שאלת חכס' אבל על עיקר בקשתו עבור בנים כי אחרי רואי גודל תפלתו והשתטותו לפנינו וטענותיו העצומים שהוא לחלית עסק סיבת המלאכה בוסת פני כסתי כי התחת חלקים אלי ה' היה דבר השם ביד הבעל שם ויגזור אומר ויקס אחד היה ומקדמונים לא קם כמוהו ואחריו לעפר מי יקום הגם שכמה גדולי לדיקים בדורינו פה לסס וידברו את אשר יבשרו לא כן אנכי עמדי אבל אגיד לך האמת את הרשום בכתב אמת והנה הוא שהרי אתה עוסק במלאכתך בכל לב ונפש בלאו הכא ופרנסתך נחוסה לך לפי דעתך והאנרכותך בלאו הכא אם כן מה אכפת לך אם תרגיל את עצמך לפחות את לבך שיהא העסק לשם שמים ג"כ ובלבד שלא יהיה הוא ועפל אדרבה הלכס שמים יהי' עיקר ואמת ופרנסתך תהיה עפלה אם תרגיל א"ע יכול תוכל בודאי בכדי שתהיה מן תמכין דאורייתא באמת שכשאתי לעמלי מה אני אבל אתה מותר לך להאמין שאנחנו לדיקים ועוסקים בתורה ובעבודה תחת שער השמים ואחרי כל האמת שלבך יהגה לש"ס באמת ואנחנו עבדי ה' באמת ואם אף גם זאת אמת שאין שום אפשרות עכ"כ בלא בנים בוודאי יהיו לך בנים כמאמר רז"ל כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו כדי שלא יהיה הוא בגיבס ותלמודו בג"ע וכו' ק"ו לתמכין דאורייתא באמת שבוודאי נעשה נפש א' עם הבעל תורה ותמכין נק' רגלים כמבואר בזהר ע"פ ויגע בקק ירכו אלן חינון דתמכין דאורייתא וא"כ איך אפשרות הענין שיהיה הנפש בג"ע וא' מאיבריו דהיינו הרגלים בגיבס זא"כ וודאי הש"י יפקד אחכם לבנים וד"ל והנה בכדי לחזק ואמן ולבו בגבורות בעת עשות מלאכתו מלאכת שמים מוצעתי שאינו מן האורך שאחרי ידיעתו עולם עסקו באמונה עד הכה להחזיק ישיבתו והסרים לשמועתו ואם קטן הוא בעיניך גדול הוא אלינו יכן חזקו הוא על כפיה לזכרו תמיד יהמו מעינו להעתיק אל ה' בעדו ובעד ביתו שיזכה לזרע קיים ואחרי שיקדש את נפשו וגופו באמת לשמים להיות מן התמכין דאורייתא בארץ החיים מוצעתי בחי החיים שיחייבו מיומים ויוסיף את כוחו לו שבנתיים ויזכה לבני ומוזני וחיי כימי שמים ובל"ג ולידושים אמן כוחם חוסה פע"ה עבדיא חוב"א השפל באמת מנחם מענדל בהרב מהורר משה ז"ל :

דברי הרב מ' אברהם הבהן

דברי הרב ש' אין לריבין חזוק כי כן יס' הדברים הנקנים בקנין התורה וסעבודם הגם שיש עוד לאלוה מילין שיעיבו לראות בעוב רואי העובם מעין וכו' בכדי לחזק לבם בלהב קשמימה - הכה אמרו רז"ל פתחו לי כותרו של מחט וכו' וארצות השמי' נפתחים כל חד וחד לפום שיעורין דילי' וכדרך שיבואו לראות כן יזכו לראות וזכו ענין המתקת הדין והתגלות הגם מן הנסיון שהוא חייתו ית' בהסתר פנים וקטנות ובהתגלות לבם אל ה' יתגלה השפעת עובו עליהם שהוא הגם דסיינו התגלות חלקתו ית' בגדלות וסודות

ובורחת התיבה מוכיח ומורה על זה להיות גם ונסיון לירוף א' רק שהנסיון בתוספת
 אחיות להקטין הענין והארכתו בזה אבל כללל דמילתא רחמנא לבא צעי דסייון שריר
 להסיק עשרת הלב משלכם שאין אדם מתחמם וניזון ממה שאינו שלו ודי לחכימא והנה
 בדברי הרב ש' די וסוחר בקטן כגדול תשמעון ויקיים בהם אם שמוע תשמעו כו'
 באהבהם הוא יגאלם ויגש' כל ימי עולם ע"כ :

ודנה

האזינו ידידנו פקד פקדתי את העשוי לכם ולכל אחיכם שבמדינה ובגרעות
 יתן לבתיכם מן הממחה הנה עינינו אל ה' כי הוא ישיעם ויהיה ה' מצעמם
 אבל זחלתי מאד ויילך לי על צערא דגופא עדיפא להו הכעקעם הבאה אלי חמס אנכי
 ידעתי את מלאכותי כי הסתרת פניהם עמתי גם מהביט אל ה' אלקים לדעת את ה'
 בכל דרכיהם כי הוא הנותן כח כל דבר ומקיימו ומחיה כאשר בראו ברצונו ומחדש בכל
 יום תמיד וכו' כאשר תחילת הכריאה ברצונו כן עשה מקיימו ברצונו וכל זמן קיומו
 כרי הוא כאשר בורא ומחדש בכל רגע שאלולי רצונו י"ת היה בלא היה ורצונו י"ת הוא
 המחיה את כולם ולית אחר פנוי מני' סובל את הכל ובתוך הכל וממלא את הכל ועלם
 כל דבר אפי' בגופים עבים וחומרים מורכבים כי אין שום הויה לחומר רק מן האורה
 המאירת אורתו ובהפך האורה אפס ותהו נחשב לו הרי שהבורא י"ת הוא המקיים את
 הכל והכל ע"י מדותיו י"ת שגילה לתכלית בריאת עולמות מל ידם כמאמר עולם חסד
 יבנה וע"י המדות מתחבט הכל וכן המה חיות כל דבר ואין מלאות בעולם חוץ מהו'
 מדות שהם חג"ת אהבה מפני חסד ויראה מפני הגבורה ורחמי' מפני החסדא' ובהסתגלות
 והסתעבות הג' מדות יתברך נקרא נאחון הידי' והתקשרות וגו' כידוע וזהו בכל דרכיך דעו
 ומאמר הדבק במדותיו שיתן האדם אל לבו כל פועל ותעשה ראי' ושמיע' מתחבט ודבור
 דלתי' ליד' מאיזה מדה שיהיה יתבונן עכ"פ הלא ה' זו שהרי בלעדו א"א וידבק באותו
 מדה אליו י"ת ד"מ בשיבא לו איזה אהבה שלא לאהוב אותו החומר כ"א להבין שחיות
 הפנימי מאהב אותו החומר ומאיינו ע"ד האהב' לכן ידבק עצמו באהבתו אל חיות הפנימי
 שבתוכו שהוא אליו י"ת המחיה את הכל אם חמס הוא י"ת א"ס כי גבוש מעל גבוש
 שומר אבל אהבתו משיגים תחלה רק המדות והנה כשירגיל האדם א"ע בכל דרכיו והרגישו
 ותנועותיו ותשמישיו ומאורעותיו להסתובב בו י"ת באופנה הנה יש בכחו זה להסיר ממשל מן
 העצב והכריאה ולעשות השתנו' בעולסכרצונו והוא מושל בעולם כמאמר לדיק מושל ביראת
 אלקים וכ"ש וק"ו מכלתי אפשרות ממשלת הקליפה עליו כי אחרי שאינו אוסב את החומר
 שהוא הקליפה הרי אינו מקבל תענוג ממנו ואינו נוגע לפניהם אדרבא המה נכנעו'
 לפניו שהרי במדת הגבורה מתגבר על החומר וכן בכל המד' וע"ד כלל אפשר להבין כשאדם
 אוסב איזה דבר הרי מתחבטו באהבתו שוכן בתוך הדבר ההוא ושרי מקיפו למחשבתו
 וסחומר ההוא נק' מסך מבדיל זאי"ל לדבק בו י"ת מפני הקוף מחשבתו אותו החומריות
 שנכנס בה. היא מובדלת משא"כ כשמרגיל עצמו ומדותיו שלא להשתמש בחומריות כלל הרי
 שאינו דבוק לחומר כ"א בחיות המהיג את החומר שהוא שמו י"ת ממלא שאינו מלוכש ויושב
 כלל בחומרי עולמות כ"א חוץ מהם ואין העולם מקומו אבל הוא מקומו של עול' שהרי
 הוא דבוק בחיות העולם הנותן מקום ואיור לעולם לכן אפשר להיות מושל בעולם :

למען

השלים אחיני אחיני להשי' לבנינו ואהבת חברים . רגע אדבר לסודיעם גדול השלום
 לכל הקרוב אלינו וקרבת אלכים יחפץ . מי האיש החפץ חיים אוסב ימים מדת
 חכמים . הן יראה ה' היא חכמה להקטין עצמו לפני חבירו כי מאן דליהו זעיר איהו רב
 ומאן דליהו רב איהו זעיר הנה הוי"ד הוא הקטן שבאותיות מורה על חכמה המשפיע
 לכל המדות והחכמה תחיה וכו' כמבואר בספר חסד לאברהם בהשקף כ"ד . אך שירגיל
 האדם

האדם א"ע במדת החכמה העליונה לתועלת חבירים ע"ש וכמבואר בספר יעב"ץ. ושאר ספרים שכל עיקר אהבת חבירים יותר מכל המוסרים • באשר יספר איש אל רעהו בהגיד לו את כל לבו עלת הילך אשר בקרבו • הנה הדבור בעלמו פועל ישועות ומשם יפרד הילך • מלבד כי טובים השנים אשר השני יקומו בעלת ה' היא חקום • ובהם באהדות וכלל ואהבת לרעך כמוך • ומאמרים ז"ל מה דעך בני לחברך לא תעביר ומן המדות שהחורה נקנית בהם מונח וכוך מדות הנקנים ע"י אחרי' כמבואר שם בדבוק חבירים בפלפול התלמידים והמכיר את מקומו אוהב את חבריו אוהב את האוהביו ולא מגים לבו טשא בעול עם חבירו • מכרישו לקף זכות מעמידו על האמת מעמידו על השלום • וארז"ל אם אין שלום אין כלום • כללל דמילתא ועיקרא ושרשא דכולא לא מלא חקב"ס כלי מחזיק ברכה חלל השלום • ואהדות איש אל אחיו ידובקו ודיקות הנפש ותדבק נפשו באיש א' חבירו' מקשיבים לקול ה' • איש את רעהו יעזרו להחזיק במעוזו יעשה ה' שלום ה' עוז למו יתן ה' יברך אותם בשלום ואני חפצתי לה' עת רצון אלהים ברוך חסדו יעגלו מהר קדשו באמת ושלום :

דברי אדמו"ר בוצינא קדיש' איש אלקי קדוש הפפור' מהורר אברהם הכהן הגדול שי' לנצח

ולאהבת השלום אשר הוא יסוד מוסד עיקר' ושרשא דכולא ב' ומני' לא תזוע • אחרי' יס' לפור ומוסף עוד על מכתב קדש אור בסיר הרב שי' • הנה כל ספרי קדש מלאים בענין חכמת הליך אור ה' עם שלום וכל' עם א' ובצרופי אוחיות התורה נבראו כל העולמות וכל הברוא' • והוא הטורם שאין לדיק דומה לחבירו וכו' ולכן ארז"ל שאין פרטוי אדם דומים זה לזה מחמת שני שרשי' ואורחותיהם המאירים אל עבר פניהם • וכולם לורך גבוה הם אם אמנם מקרא מלא הוא ודיק יסוד עולם • וכן ארז"ל בהבראם באברהם • וכן אמר רשב"י אלא סימנא בעלמא • ואמר ג"כ אם שנים הם אני ובני הם ואם א' הוא אני הוא הרי שדי לעולם בלדיק אחד • הנה אחיות הענין היא וודאי כי האדם עולם הקטן כלול מכל העולמות אפשר להיות יסוד כל העולמות ואינו דומה לתלך ב"ו שצריך ב"ה הרבה לתלכא א' • ברם הענין הוא כי עיקר שרשוהי הוא מליך א' הגובר במדה א' עיקרית כמאמרים ז"ל הוא הים מונח שבתן של חכמים וכו' ואחריו גברים כל המדות והשתלשלות הכלול' בו שהרי כלול הוא מן הכל וכל מדה כלולה מן הכל אבל אינו דומה עליות מדה העיקרית ושרשית ליחד המדות שגברים אחרים שאינם כ"ה דרך אגב גררר כידוע מענין חסד שגבורה וכן בכל המדות אשר לך • כל הגשמה חסלל יס' כולם שווים לעולם • אשר לכבודו בראש ע"י הצרופי' ה' • הנה עיקרו של זה אינו עיקרו של זה וכל א' עולם בעיקר שרשוהי וכל המדות גברים אחרים • לכן לא את אשר יראה האדם לדיק א' הגובר מאד לעצמות בוראו • והמדה הגוברת בו לנח על מלאכת בית ה' במדת הנחמן שהוא עיקר שרשוהי • ומפני היות מדה זו מחמשה זגלית לכן נראה לעין כל • ואפשר להיות א' גדול ממנו שאין ניכר כ"כ מפני היות מדתו העיקר' ושרשית מסחר המדרג' מדה דאחכמי יותר לכן אין נרא' לעין ובהם כל א' מעלה יותר מדותיו אגב גררר • וזהו ישראל ערבי' זה בום ומעורבים באופן זה שכל א' כלול מחבירו וכל א' יכול להעלות את חבירו כשהם מקושרי' באחיכות אל האד' הגוברת בו שהוא שורשו העיקר' שממנו לוקח מליכות' אוחיו' ככל' - אבל אינו יכול להשתלשלו ע"י כ"ה בהקטין עלמו לפניו כי יש בכל א' מה שאין בחבירו ואפי' אם א' גדול מחבירו יס' מדה א' שהשי' גדול ממנו ובהקטין עלמו לפני חבירו אפשרות הדבר שימשכוהו

שימשוכו חבירו להעלותו אל הטוב הכוא העיקרי' אשר חשיג ידו כידוע שהמקבל נרץ להיות קטן מהמשפיע וזה אמרם ז"ל מאן דאיכו רב איכו ועיר ומאן דאיכו זעיר איכו רב כי יש לו חלקו ושרשו גם מטוב הכוא של חבירו שמעלכו ממילא מוכן מאן דאיכו זעיר ומקטין עמנו לפני חבירו וכן חבירו לפניו אז נדברו יראי ה' איש אל רעבו ויבקש ה' וישמע אל ויענהו מהר קדשו סלה בברכה רחמים חיים ושלום • וגדול השלום שאין איש יכולה לשלוט במקום השלום האמתי :

אור זרוע ללדיק הולך ואור על אורות עלו לישראל • יפרח כשופה ושרשיו כלבטון ממוס פרי נמלא כל מולאו מלא חיים ושלום ה"ס כבוד האובינו ידיד ה' וידיד נפשי רחומה ללבא הרב המאור אור מופלא ואור נחמד בזה חכם בעיר לאלקים זה סיני כק"ש מוהר"ר **שניאור זלמן** ז"ל ושלום ביתו ובניו הנעימים המלאך הגואל הוא יצחק אוחס אד"ש רב ברכות לראש לדיק כחמר יפרח כארז כלבטון בלל שדי יחלוק לתת עליון אך שמח ועוז יפק רלון מה' הנני מזכירו בכל עת מלא חפץ ודבר דבר אלקים חיים ושלום ומודיעני בעז"ה מרב שלומי ושלום ביתי ובני בני רחמי ה' עליכם יחיו ובלום כל אנשי שלומים בעז"ה ושלום ביות שד"ר והעולים אתו ולרור הכסף והמכתבי' הכל שלום באו בחצי מרחשון ומאתי בשורה מולאת מרב שלום בעז"ה וסחי צעינים כמוולאת שלום ושמחה וכבר כתבתי אליו באריכות עם א' מהיואלים לקרית חולות ולא באתי כ"א בחוספת' להביתו במכתב יד עממי להעיר לדרך ותורת אלקיו בלבו לא תמעד אשוריו למה תאמר נסחרה דרבי מה' לפרנס את ישראל לאביהם שבשמים להורות הדרך ומי כמוהו מורה בכל מדינתם כי נר מלא ותורה אור הולך ואור עד נכון ואינם לריבין לנביא וחזה כי לא נביא וחזה אנכי וה' אור לו רק חזק ואמץ בעת צה' ורעה אמונה כי רועה נחנו ה' מה' ה' שאל מעמו כ"א ליראה למדס את בני ישראל היטיב להבנים' בעול מלכות שמים ותורה ועבודה חכדד העבודה עליהם ואל ישעו בדברי שקר והבאי פרנסת' מובטחי זו ית' שיגביה כנשר קנס יבא הטוב מ"מ ואנחנו לא נדע מה נעשה כ"א אל ה' עינינו והיא נחנה לנו כמאמר הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים בידיו היא לעזור את ישראל עפ"י תורת ה' משיבת נפש משא"ב עוררת הגופים אין בידיו לא משלות רשעים ואף לא וכו' אבל כבר הובטחנו כי אין מחסור ליראיו וכן ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב ולך פכוך זה והושעת את ישראל להכביד עליהם עול תורה ומלות : אהובי ידידי חזק והתחזק לעזור בעם כי עשה תעשה ויכול חובל להרחיקם מכל אלה ולהדבקים בו ית' ע"כ :

ודנה כימות עניתו כן שמחנו ה' אלקינו בהראנו בנחמות ציוני מכתבם אשר הגיעני אג"ש ואשר היה בכתובים חוץ הפנקס מרב שלמותם ושלום אהלם איש איש כדרכיו הרביתי והגדלתי השמחה כיום מועד הסג הרה קריתי במכתבים ולרפתים גלרוף את הכסף ובנחמים כבחון את הזהב למען דעת את כל חפלים אשר שאלו ונחתי את לבי לדרוש ולחור במכתבם עשרת מונים הסבי עיני ולבי עליהם לדרוש את ה' יתן להם את שאלתם ימלא ה' כל משאלותם די מחסורם להריק עליהם ברכה עד בלי די שהוא ענין בברכה משורש המשכות חיות רוחני כאשר פרשתי לכם אשתקד איך כל מלות לה"ק הם דרך המשכות חיות רוחני משרש התחלתם וזהו ענין מלת די שהברכה מאוים כ"כ שהכלי כבר מלא וגדוש ואינו מחזיק יותר שםס אוחיות דל"ת יו"ד שהכלי הוא דל"ת עד הברכה שהיא יו"ד חכמה חיות והשפעה כמאמר כולם בחכמה עשית וזהו פי' להריק לכם ברכה כמו להריק ברכה מן הכלים המגבילים אותם לומר די כמדתם אבל הברכה סחי' הורק מכלי כהפשטות הגשמיות בלי גבול וזהו בלי די ואז"ל לא מלא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא

אלה השלום שמו של הקב"ה אחדות גמור כחיות עם כלי שכוה שם שמים כידוע וזשכוה אחדות הוה בלי גבול כי האחדות אין סוף ועד"ז אפשר לפרש מאמר רז"ל שפי' עד בלי די שיכלו שפחותיהם מגומר די שהמפרש' מקשים הלא אין מלת די ממואל השפחים כלל אבל בהקדים מאמר חז"ל ע"פ מה יאן וכו' לשון רמיה' ארז"ל שכלשון מוקף ב' חומות של עלם ובשר שהם השיניים והשפחים וכו' שהחומות מגבילי' את כלשון ובהסיר הגבול תחפשו מלת הלשון וכל מולאי' הפנימי' לכן כשהוא אומר להריק לכם ברכה שתהיו הברכ' צהריקס מן הכלים בלי גבול ובלי די פי' רז"ל שיכלו שפחותיהם ולא יגבילו המולאים הפנימיים מלומר די וחוה לא דיין לזריקים מה שמחוקן להם לעו"ב שהיא נחלה בלי גבול ובלי מזרי' וודאי לא דיין וחוה אין הברכה מלויה אלא בדבר הסמוי מן העין כמאמר עין לא ראתה אלקים וזאתך וכו' כי ראות העין היא מגביל כידוע ואפילו עיני השכל כל מה שמשיג באלוהים הוא מגביל וע"פ וידעת את ה' אחר החכם תכלית הידיעה שלא לידע כ"א באמונה שהוא גבוה מהשגת השכל בלי גבול כמאמר לדיק באמונתו ויחסי כי האמונה עיקר חיות החכמה כמאמר רז"ל כי חכמה היא מה ששומע מפי הרב ובינה היא מה שמבין דבר מתוך דבר שהחכמה גדול מאלו כ"כ עד שהחכמה מתגלה בבינה להיות שכל המוליד דבר מתוך דבר ובוודאי שהמוליד גדול מהמולד שהוא זעיר והוא כנוס ע"ג ענק אבל עיקר הגדול' הוא החכמה הראשונה האמונה שמקבל מפי הרב וחוה שהתורה נקנית באמונת חכמים כמאמר הלל לחותו שכל להענייר ע"מ ללמוד תורה שבכתב ולא שבע"פ גיירי' ואגמרי' ח"כ בסדר למחר אפיך לי ואמר כו' סמוך לחידי וכן ארז"ל במס' ע"ז ה"מ סברא אבל גמרא מרב אחד עדיף והענין הוא בהתפשטות מדרך אחת כי הגמרא נק' ראשית חכמה מה ששומע מפי הרב באמונת חכמים ככו' והאמונה עיקר האחדות לכן מרב ח' דווקא והסברא נק' בינה לסבין דבר מתוך דבר שהוא שכל המלומד והרבני' להבין בד"ת הנגלות וחוכה האזכרים בזה עובדים השנים ללמוד מרבים וכן שלמים משא"כ בחוכה הלבבות שטיקרה האמונה לא נחנה אלא מיחיד ויבין מדעתו כמאמר הן יראת ה' היא חכמה שכן קרין לאחת הן והנה ארז"ל אלמלא זכו ישראל לא נחנה להם כ"א ספר התורה ויטושע ודברי הימים ומפני שלא זכו נחרבו הגבולאים שהרי אדם הראשון יצא כפיו של הקב"ה י"י די לו במלוא אחת לדבקה בו ית' וכן ארז"ל במד' ח' שהיא האהבה קיים כל התורה ואפי' ערובי תבשילין וחוה שמתפללין וכן בלבנו לקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה שכל מלות התורה והס'יגים וגדרים המה לרופי מדות וזעלות לדביקותו ית' כמאמר הושר שקורא לכל המלות עיטין מרות המשכות המדות ומפני מיטוט שכל האנושי צריך לכולם וחוה מאמר הכ' אשר עשה את האדם ישר והמה בקשו תשובות רבים אבל כללם דמלתא אחת היא האמונה ראשית חכמה שהוא גדול מהשכל הטלד כי הוא המשכיל והמשפיע והדביקות האמתי ובאמונה זו היינו לאחדים הרב והתלמיד עושה שניהם ה' ובאותו האחדות שבינינו יכולה הוא שחרחם בהעתירי אל ה' על מי שצריך רחמים להמשיך עליו מאקור הברכה אחת הוא האמונה ולקרב לבו לשמים לדבקה בו ית' לכן אין דעתי טוחה באנשי שלומינו הסולכים לבקש להם רב ממקום אחר להבין בדברים המסורים ללב שהוא ענין החכמה והאמונה שלא נחנה אלא מרועה ח' ללמוד וגם מייודע מי הוא זה הרב וכו' :

דנה אהובי ידידי נפשי כי יפלא מהם דבר שאל ישאלו וכן התחמו דבריהם להציע לפני גדוליהם המלאים זיו ומפיקי' רטון להשיב אמרי' אחת ה' לעול' גם איש את אחיו יעזורו להיות נשאל לפני מי שגדול ממנו שכולם מתאמינים

מרועה א' קיימו וקבלו תורת האמת ויראת הרוממות ומוצטחני מה שיעשה מרזין דרזין דאחרים עטרה לראשם תעשה עקב לסגדלי מיראה הפשוטה מהם וכהם מפי גדולים' שירא' קדמה לחכמות אחרי' וקט' עבה ממחנס כפולה הנני מזכיר שלא לטעות אחרי רבי' האחר' העידותי בכם היום השומע ישמע והשדול יחדל :

אהובי ידידי אחי אל תרעו הלא תדעו הלא תשמעו הלא סוגד מראש מאמר חז"ל יותר ממה שעגל רזה לניק וכו' וכל חפזי וחשוקת אהבתי לכל א' מכם אלפי אלפים יותר מתשוקתם וכל א' וא' חקוק הוא על לוח לבי לאות על ידי ולזכרון בין עיני אל ה' תמיד כאלו דמות דיוקנס עומד לפני להכיר מראיהם בהתגלות לבם מהותם ואיכותם וכמות עניינם ולא תעלה על דעת שום א' מן החדש' אשר מקרוב באו ויאמרו אולי נעלם ממני ענייני דרכיהם והנהגת יראת' וחכמת' הדקדק אשר ילכו בה וסממנה אשר יעשון כי איכה נדע הדבר אשר לא ראינו כל חמונה במופלא ממני מה אדרוש הנה לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתהלכו בדם אמת ה' כי לא יפלא מעיני דבר מדבריהם והנני מכיר את כל א' מראש ועד סוף ולא נביא וחזנה אנכי כי עפ"י תורת אמת ועלת ה' לדעת את כל אנשי מעשהו אחרי שקדמני הידיעה מהתחלת נקודת יראת' אשר לוקח מהידועי' לי מכבר מאותו הנקוד' בזאת אדע סוף דבר הכל ממש בתואר ובמראה ובקומה ולא תשגה ברוחה בנ"ה :

ורנה מרוב חיבתם אינני מעלים עיני מכם אפי' שעה א' לזאת לא חשכתי המכתב הכלל הזה מלכתוב בכתב ידי בעלמי האף אומנם כי קצור קצרה ידי מלכתוב בעלמי כל האג"ש הפרטים שהייתי רגיל לכתוב בכתב ידי לידידי נפשי מאז מעולם מפני שרבו כמו רבו במדינתם ובמדינות וואלין העטופי' והקשורים בנפשותם אלי עד אשר מבטחי יכולתי לכתוב כ"כ שרבו למעלה ובמדינו' וואלין התקשרו אלי יותר ויותר . התקשרות פלא יועץ אל גבור הנה לא נחשכתי שם כ"א זמן מועט והוא פלאי היוחס ארץ ביום א' בהתקשרות נפלא שאין כמוהו בגדולים עם הקטנים ואלו גודל רחמנותם ושולם חשקות אמיתות אהבתם לא הייתי נזרך לכם כלל אבל באמת נפלא אהבתכם לי ואין לה תמורה עולמית :

בני אחם כאלו ילדתיכם אחר שקבלת' תחילת הנקודה ביראת שלום מאתי עמי במחילתי תהיו לעולם לא תשכח פקודכם כי גם חייאתי וגם עד זקנה ושיבה וכל גובה ורוחב וכל סוס ורכב לא יפרידו בינינו אבל אין כחי עתה כחמי אז בפרטי המכתבי' ומלואם המחשבה במעשה הכתב נלחתי נשוא מבטלי אפשרי להרבות בשום אופן בעולם כי כד הדבר ממני ושמתם את דברי אלה לפניכם כאלו המכתב מיוחד אליהם לכל א' ביחוד ובכל זאת אמרתי עם הסופ' לכתוב כל האג"ש הפרטי' האמינו ותאמינו אהובי ידידי נפשי שכל דברי הסופר כתובי' ומסורי' מפי יקרא אליו כל דבר דבור על אופניו ובטבאו לחוסם הנני קורא ומגיד בהם שיחזור ויכתוב כמה פעמים עד שינא לאור כוונתי באותו המכתב מפני חוקק אהבתם וגודל תשוקת חפזי ועתה מה כלום חסר להם מאותו המכתב אחרי אשר אמיתות תשוקת אהבת כל חד וחד לפום שטוריה דיליה אשר יודע לבבו את לבבי נאמן עליו לאבא בששמים להמשיך ברכות וחיים ומוצטחני בכל מי שנגע ירא' ה' בלבבו נאמן ואהבתו אהבת אמת ודק נאמנים דברי אלה לפניכם ודבר מדברי אחר לא ישב כ"א עשה את אשר חפצתי והלחית ללא ורכב על דבר אמת לעולם ואני תפלתי בחוספת ברכה מרובה ואהבת עולי' וכו' זה שלום דברי השפל באמת כו"ח פעה"ק עברי' תוצב"א

מנחם מענדל

בשרב מה' משה ז"ל :

תשובה

וא

תשובה כללות לידידי נפשי בעסק העבודה אשר רצ' לועקי' על המחשבות זרות והתהוות הסיבה היא הגדלות שבהם שאינם שמחים בעבודת' ולא די להם כי אם גדולות ונפלאות מהם כי הנה כלל גדול בחורה להיות שמח בחלקו גם בעסק התורה והעבודה אם מעט ואם הרבה ויהנה ממנו משא"כ אם אינו נהנה ושמח והנפש רואה להנות מחלוצה תלוצה וכן המחשבות זרות מפני שאינו שמח בעבודתו - ורואה בגדולות ונפלאות ממנו - דוחים אותו למחשבת חוץ שכל מחשבה ומחשבה היכל ה' הנה ומי שרואה לננוס במקום שאינו רואי דוחים אותו לחוץ :

הנה אחובי ידע אינם בנפשי' למה יחפזו בגדולות - במה זכה בהם - וודאי מהרואי לומר מתי אגיע למעשה אבותי : ואפ"ה יהי' שמח מאוד בעסק עבודתו של עכשיו ובשמחה של מזה וזו זכה לגדולה הימנה ואם יאמרו הי תור' וחי מלוא שאין לו כלום - זה אינו והלא פושעי ישראל מלאים מלוא כרימון אבל אינו שמח ונהנה ממנו משא"כ פשיטתא במעשיו יהי' כבוד ה' לעולם - והנה יש לאלוה מילין בעסק זה תורה וחכמה עד אין חקר אבל כלל דמלחא האמונה המאמין יחוש מעשיו :

תשובה כללות על דאגת הפרנסה מפני שרבים בוקעי' בו שלא אלמךר לכפל דברי לכל א'

הנה ידוע שעיקר האדם הוא המחשבה ואל מקום אשר יפול המחשבה שם הוא האדם אם בנומאם עמא ואם בעתרה יטבור וכן דינא ורחמי והכל סוף אחר החושב במקום שהוא זהו חייתו ומשם ההשפעה לפרנסתו הנהכתיב וברךך בכל אשר תעשה וכתוב גול על ה' דרךך והוא יעשה - הענין הוא שלא יבטח האדם על הסיבה כמאמר חז"ל שאין עניות ועשירות מן האומנות ואינו מוטל על האדם כ"א לעסוק באיזה סיבה שיסיה דרך מצוא הברכה על המעשה וזהו פסוק וברךך וכו' אבל פרטות הסיבה אינו לריך שיחן כל מחשבתו לדקדק מאוד בה - וזהו גול על ה' דרךך והוא יעשה הוא יוציא מכה אל הפועל המבוקש כי דקדוקי עניות הוא כידוע שהפרט נקרא דין והכלל נקרא רחמים - אשר לכן מעשה ידי אשה אין בו סימן ברכה שההשפעה הוא ע"פ דין וכן כשמדקדק מאוד במחשבתו בפרטות הכל סוף אחר החושב - הנה ראינו הרבה שואלין ודורשין מאוד בפרטות פרנסתם וזה סיבה לדוחקם - הנה מק"ק בעשינקאוויץ הייתי רגיל לקבל אגרת מכמה שנים כולם בקובלנא על פרנסתם והוקשה בעיני לקרות מכחבם - ובהאי שאלא הוזכירוהו מובטחני שיתעלו בעוה"י אשר לזאת רבים לועקים ואינם נעים מפני שהם לועקים בכל מחשבתם בפרטות העניינים :

אחובי ידידי נפשי אין להשגיח כי אם דרך כלל הוא שלא להטענן בגדולות ונפלאות מהם ממנהג מדינתם כי אם דרך ביטוי ולא עליו המלאכה לגמור לדקדק ביותר אבל השקל על ה' יהוה אז ילחץ ואז ישיביל דברי רחמים **מנחם מענדל** ה"ל - ע"כ :

דברי הרב מ' אברהם הכהן

עתה באנו בדרך קלרה וארוכה מארץ מדה אחת היא לכל כלל ופרט להזכיר שכיח מעיקרה שדי נופא בחר עיקרה ושרשא דכל עלמין כי חכמית החורה והחכמה במחשבה דבור ומעשה להשיג האין והאפס וישים עלמנו כאין והחכמה מאין תמלא והאין הוא שורש ומה העיקר משתלשל הענוה והשפלות כמאמר חז"ל אין החורה מתקיימת אלא במי שמשים עלמנו כמדבר הפקר לעניים ולעשירים בדעת ואינו גדול יותר מחבירו אדרבא בעל

בטל במליאות נגדו וזה מתאחדים ונכללים זה בזה כי האין מיוחד דבר וסיפוכו ומה בא קו היושר המחזיק ברכה ושלוש חוץ מזה אם יעלה לשמים שיאו כי לא בשמים הוא ומשם משתלשל דור הפלגה קנאה ושנאה ותחרות ח"ו :

עתה אחיי ורעיני בני אל חי זה הדרך ילכו בה כי הוא האמת לאמיתו וכל החורה כולה נארגת עד"ו עוד כלל א' אמרו לידוך אחר דברים פשוטים אמיתים כמאן דרדיף בחר חייה כי ה' שמה יותר ממה שילך בגדולות ונפלאות ממנו וכן ארז"ל בר המנסרי הווינא כד מהדרני' לכולי פ"ס ולא זכינא לאין מקר' יוצא מדי פשוטו דהנה חז"ל אמרו בא חבוקוק וסעמיד' על א' ולדיק בלמונחו יחיה כי האמונה היא היותר פשוטה ושוא לכל נפש לפי ערך מחלצ חייתו והיא אחרונה מכל השכלים וקרובה אלינו יותר ואין הקדושה שורה כ"א ע"י האמונה ובתוכה מחלצשים ושוכנים כל השכלים הפוך בה והפוך בה דכולא בה ובה חמצי בנעם ה' כי האמונה אין לה סוף בה מחמיל ובה מסיים והרואה שאחר כל השגות הנפלאות כמארז"ל ראתה ספחה על הים מה שלא ראה כו' וגא' וירא ישראל וכו' ויראו העם את ה' ואח"כ באו לשלימות הוא ויחמינו בה' הרי שאחר כל החזיון השיגו האמונה שהוא הסחלה ותכלית הכל וכל מי שרודף בסחילה אחר גדולות והשגות נפלאות בידוע שעדיין לא טעם יראה שמים ולא נכנס בגדר האמונה עדיין הנה וודאי ראוי לכל אדם להשתוקק להשיג כל מאורות הגדולים אשר עין לא ראתה אצל בחנאי אם השתוקקתו הוא מגולגל להב היראה והאמונה כי בערה בו אש ה' ומבקש גל עיני ואזינקה נפלאות מתורתו וודאי יהיה הולך ואור עד נכון היום משא"כ אם חפץ באלה כדי להגיע דעתו ותכמתו וקדים ליראתו שבהם מחמת אמונה וודאי יכנסו העין והוא לא חללה משא"כ ע"י האמונה גם חשך לא יתסוך ממנו ובה נבואה שרי נבואה מנהגה ופשטו ובכל פשוט נכלל הכל וממנה תולדות חיים ואני הכני ממליא נפשי לגביהו לפרש שיחחס לפי ה' תמיד כל הימים :

ודמעו האתה ורעות אדברה נא בשלום כי הוא עמודו של עולם שנה נפש ולא לנקיי הדעת ולבעלי שלימות הדעת והמדות באתי בעלת ה' כי בעת"ל הרבה דרכים לפניהם והרבה ריוח והלל לפני המקום עליהם • אבל את מי אורה דעה ואזין שמעיה לגמולי מחלצ לעירי הלויס והלאן קדשים שלפי המדומה בעיניהם נעשים' לש"ש ומציאין דברים זה לזה עד שמעוררי' דברי ריבות כאש' ראיתי בימי חורפי הרבה מעניינים כאלו ומעתה ידעו להזהר כי עדיין לא ידעו דרך ה' וכל מצא פתחיו אפתח להם כמורה של מחט וממילא רווחא דשמעתא בעי להותא עד שמחפלין שיכנסו ד"ת במעיהם יתפללו שיאצו דברי בטלים והקנאה והשנאה בעולם מלב' כי הוא ראשית התורה והעבודה והדרכה והעלוי לגוף ונפש כמעשה הלל סוקן שלמד כל החור' על רגל א' להגר • דכינו מלות ואהבה לרעך כמוך • והענין מבואר בספרי הקדמונים שזה השכל האסוי"ר הכופע עלינו הוא הדביקות אשר בינינו לבינו ית' והרשות נתונה אם יראה להרגיל א"ע תמיד לחזק הדביקות ההיא יהיה מוסיף וסולך בעזרתו ית' ואם ח"ו להיפוך שיחלש הדביקות הג"ל פתחין לו עד שח"ו יפסוק לגמרי • והנה לא יתחזק זו הדביקות ויהי' הולך וחזק מאלד רק ההרגל עצמו בו בכל מה דאפשר להאבהו ית' והכוונ' לו לבדו ותולשתו חסי' בפתח אל מדעתו בפניותו המדומים והגזוה בעיני אלהים ואדם השלם ואפי' החסיד שצחסידי' בשמפניה מחשבתו ואין דביקותו כראוי היחוס ההוא שבינו ובין הבורא ית' אינו מאיר בכח הראשון ומפני כך היו מקפידים החסידים הראשונים' על השעות שהיו בעלים מלחשוב בו ית' והזהיר בתורתו אל חפנו אל האלילים ופי' רז"ל אל חפנו אל מדעתי' ודוד אמ' שויתי ה' לנגדי תמיד וכן מצינו

מלינו שהשגחת הש"י שהאמונה העיקרית כי הש"י משגיח בכל רגע על כל פרטי קצין וגדול כי אין אדם עוקף אלבשו וכו' כמבואר פעמים רבות בתורה ובכל זאת ראונו לפעמים במקרה כסיל בן מקרה החכם • ולאחות הענין שהשגחת הש"י הוא ע"ד דביקות השכל שיש בינו ובינו ית' וכפי שיעור דבקותו בו ית' בן שיעור ההשגח' עליו מי שלא יסור שכלו ודביקות ממנו ית' תמיד בן יהיה שפע השגחתו ית' בו תמיד ומי אשר יפנה מחשבתו לפרקים בלוחו פרק חמטע השגחתו מאתו ית' חבל ח"ו לא חסור ממנו השגחתו ית' כל עיקר בעת כ"ל כי עדיין חלל של אור הדביקו' והשגחה שופע עליו כ"ל שנתמטע ההשגח' ובכל זאת מחמ' אור הדביקו' יראה עליו ההשגח' מאתו ית' לא בן מי שאין מחשבתו ודביקותו כהש"י כלל ואינו מחפש אחר דביקותו ית' עליו הכתוב חומר ורשעים בחושך ידמו כ"ל והנה כל מי שימלאכו מקרה בלתי עוז מפגעי הזמן השם יללנו והוא משלימי הדעת בודאי לא חמלאכו כ"ל בעת השכחה והפסק דביקות וכן שומע בדמעת' ולפי ערך השכחה ופחיתות ואריכות זמנה ח"ו תה' ערך מקרה הדין הרחמן יללנו חבל להיות שאין לך אדם שאין לו קטעת השכל והפסק דביקות ממנו ית' לא' הסיר אותו ית' בתורתו מלכות ואהבה לרעך כמון • כי מדת האהבה גורם דביקות כידוע כאשר ידבקו יחד כחש' א' ג"כ אין לך אדם שאין לו שעה שיהי' לו שפע דביקותו האמתי בלוחו פרק שזה בטל וכשנחשבים לאיש א' הרי הוא מושגח ע"ד דביקות חבירו והתקשרותו בו ית' ממש בגוף א' שכל האברי' מושגחים ע"י התקשרות המוח והלב והמה מושגחים וגשמיים יותר מכל איברי הגוף משני שהמה יותר קרובים אל החיות וההתקשרות והדביקות ובכל זאת גם כל איברי הגוף מושגחים על ידיהם והנה מה שארז"ל מלכות גורר' מלכות כו' לאו דווקא על אדם א' נאמרה אלא על כל הדבקים עם האדם השלם במלכות שהוא עושה גורר את כל הדבקים עם האדם השלם האמנם אינו שזה עכ"פ כל הדבוק עמו נמשך יותר לדבר קדושה מחמת התקשרות עמו וכן בעצירה ומפורש הוא בתורתנו עוז ללדיק עוז לשכנו כו' וא"כ דבוק חברים מקשיבים לקול ה' וודאי המלכות והתורה נמשכת וגדרת אליהם מחמת דביקותם באנשים בדבוק' בו ית' וראו גם אחי וראו מ"ש בספר חסד לאברהם מעיין ב' נהר ל"ג ז"ש הכתוב באלישע חי' ה' אשר עמדתו לפני פי' שצמוד לפני אליהו ושכל אליהו היה משמש לפני קונו מרוב דביקותו בנבוא' ונחשב כעומד לפני ה' ממש • ומכאן יראה עד היכן ההתקשרות והאהבה מגיע כאלו הוא מקושר במקום שחבירו מקושר • וסגולה נפלאה שיהי' מושגח ועומד מחמת חבירו הדבוקים בו ית' ומוכן הוא לכל הטובות והשלחות בעילוי גוף ונפש ואפשר שזהו פי' מאמרו ז"ל מי שאירע בו דבר ח"ו יודיע לערו לרבי' ורבים מבקשי' עליו רחמים ולא נאמר ורבים יבקשו עליו רחמים אלא הענין נאמ' במתנהג ע"י התורה ונקודתה שהוא מלכות ואהבה לרעך כמון ואם ח"ו אירע לו איזה דבר באיזה פרק הנה' אינו צריך רק להודיע לרבים שדביקותו והתקשרותו עמם המושגחים מאתו ית' מחמת שכל התקשרותם בו ית' והמה מושגחים ממנו ית' מכל מילי יסורי' ומכל שום דבר בעול' אפי' כמלא ימ' וממילא כלל יחיו גם המה כדי שלא יקבלו השלמים דבר מהל' ומהשגחתם יושגח גם הוא כשידעו מלערו • וזהו בעלמנו בקשת הרחמים שכן לא נאמר יבקשו לשון עמיד • וזהו פדה בשלום נפשי היינו התקשרות האהבה והשלום פדה את נפשי • מקרב לי היינו מהקטרוגים ח"ו הן גופנית והן נפשית מחמת כי רבים הם עמדי ורבים מבקשים עליו רחמים :

כלל דמלחא כי הענין המביא לידי שמירה השגחה מאתו ית' להגלל מכל המקרים

ח"ו שפע השכל של אהבתו ויראתו ית' שבינו לבין קוט והשמירה על העמיד שהוא בקטנות שכל והפסק הדביקות הוא ההתקשרות והאהבה ושלוש האמתי בדבוק חברים אכן אם לא זה ולא זה הוא בהסתר פנים ח"ו ה' יאילנו מזה. ועשה אלוהי אחי ורעייה הלא חדשו הלא הבינו כי אהבת ה' אותם ובחמלתו עליהם הילם מפח יוקשים וזיך אותם בשלום ועשה לכו בנים שמעו לי הרי מלום שבתורה היא ועיקרה עבודה וכ"ס מי שלבו חוקפו למען השם ולמעני יעם שיבקש שלום וירידתו כאלה ירדפו הקורא בסרי' וכל לבבו כאמן מאוד ולמען שאין דדרכיו לדבר בגדרי יראה תחלה היא יראת העונש גלל כן מהכרח ה' לגלות טפה ולכסות עשרים אמה ואם ח"ו ימכר לבו להפיריו מב"א מאיזה איבה וקנאה ה' יאילנו ואפי' שמץ מנהו חיקף ירוץ חיש קל מהרה אל אחיו החברים המקשיבים לקול ה' בחמה לאמר אחי ונפשי היליני נא והשמיעני נא דבר ה' ירפא את לבבי החרום וירגיל עולמו תמיד להכניס לבבו אהבת חברים עד כלות הנפש ממנו ולסאריך בזה עד שתדבק נפשו ואיך בחייהם ידובקו וכשיהיו כולם כאיש א' יהי' אי שוכן בחוכם ויהיו מושפעים מאתו ית' ברוב ישועות ונחמות ויתגשאו בעיילי גוף ונפש ברכה חדושן וגם אנכי כדור בנים ואזכרם ע"כ המו מעי עליהם השם רחם ירחם. דברי הדש"ח ומעטיר בעדם ובעד כל אשר להם מסביב ומלפני לשמוע מהם תמיד בשורות טובות הולך ואור וטוב להם. נאום אברהם בל"א מוהר"ר אברהם ב"ר ז"ל :

והנה לבאר לכל א' פרטי עולות תקלר היריעה ומה

גם כי בעו"ה הלא עמכם כבוד רב חביבי וחמדת לבבי הרב הגדול קדוש ה'

מכובד הר ה' זה סיני כבוד ק"ס מוהר"ר **שניאור זלמן** נ"י פלא יועץ ומי בעל דברי' יגש אליו והוא יראהו את מבוא העיר.

אליו תשמעו ומכללות לא מנעתי א"ע מלכתוב להם כאשר חילו פני כולם בפה אחד וכרתו ברת לבחוריי ואמונתי וחסדי עמם לספר מזיון שם ה' ולא רציתי ליתך בגדולות נפלאות ולגלות עמוקות. כי מעולם לא נסיתי באלה הדברים והדרם ללך רכב על דבר אמת נקודת לבבי את אשר גלוי וידוע וחובו נרף אהבת ה' וקרב הדבר מאוד בפייהם ובלבבם לעשות ומובטחי בה' יאיר נרם ויגעם ומלאהם כאשר יחפשו ממופש מה שמדבר בשבת נחמו העבר עם החברים המקשיבים :

דרש' ר' שמלתי מפני מה נחאזה משה לכנס לא"י וכי לאכול וכו' אלא כך אמר משה

הרבה מצות נלעזו ישראל ואינן מתקיימין אלא בא"י אכנסו אני לא"י כדי

שיתקיימו כולן על ידי. להבין הלשון שיתקיימו כולן ע"י ולא אמר אכנסו לא"י ואקיים כל

המצות הכהונות בא"י. נקדים לשון הפסוק ואשה א' וכו' לעקב אל אלישע לאמר וכו' ויאמר

הגיד לי מה יש לך בבית וכו' עד ואת ובניך תחיי בנותר ודרשו רז"ל עד תחיית המתים

דהנה דהמע"ה התחנן לפני ה' האירה פניך על עבדך הושיעני בחסדך ה' אל אבושה

כי קראחך יבושו רשעים וגו' כי הנה שמעתי מפע קדוש אדמ"ו הרב המגיד ז"ע בהיותי

אלו במדינת וואלין פי' על פ' רעון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם כי הנה העובד

ה' בחמה לאמתו מהראוי שלא יראה ויתאזהר לשום דבר רק לעשות רעונו ית' ומהיכן בא

לו להסתכל ולבקש רחמים מאתו ית' ע"ע או אפי' על אחרים לטות ולהפך רעונו כב"י

ואם מחמת מדת רחמנותו לא יכול לסבול ולהחאפק מלבקש עליו רחמים הלא את מאמינים

בני מאמינים שזה מדת הרחמנות הנעושה בלבו הכל השתלשלת מאתו ית' מעולם לעול'

עד שנשתלשל לעולם החומרי הזה. והנה כל כללות מדות הרחמנות דהיינו כל שיעור

שאפשר להכנס בסובלות כל כללות מן המדבר והחי שיש בעו"ה הגשמי אם היה באפשרי

להשיג ולדמות שיהי' כל כללות המדה הזאת מה שבאפשרי להכנס בזה העולם שיהי' הכל באדם א' אינו ערוך ושעור נגד רחמנותו ית' אפי' כמו ערך שעור גרניר החדל נגד חללה של עולם והנה רוב רבוא רבבות אלפים ק"ו בן בנו של ק"ו משכו מדה הרחמנות של אדם א' פרטי ממש כלא נחשב נגד רחמנותו ית' ואעפ"כ כך עלה במחשבה ורלנו ית' ומי יבא בסוד ה' ואיך לא יבוש העובד ה' להסתלל על איזה דבר הגם שנכמרו רחמיו למאוד אך הענין הוא שהש"י מתאווה להפלתן של ד"קיים ע"כ מלמא ומסחיר רחמנותו ועושה רלון להלדיק כדי שיעוררו עלמן באתערותא דלחתא להסתלל ולבקש רחמים מלפניו ית' כגן המתחטא לפני אביו וזהו חטונגים ושעשועין לפניו ית' וא"ל להאריך ומחמת הנ"ל מוזן כי איך מלאו לבו של הלדיק לשנות רלנו ית' הלא מקרא מלא הוא אני ה' לא שניתי אצל האמת שאין זה שנוי כב"י שזה הי' רלנו מתחלה כמשל האב שרואה ליחן איזה דבר יקר הערך לבנו החביב עליו ביוחר מחמת רוב חכמתו אצל האב מלמא ומחזיק את עצמו ומראה א"ע לפני בנו הנ"ל ומסחיר רלנו כמו שאין רואה ליחן לו בשום אופן כדי שבנו ירבה ויפאיר אותו למאד עד שאין ביכולתו להחאפק ולהחזיק א"ע וליחן לו וזהו מרוב קבלת חטונגים מהפארתו אותו והנמשל מוזן ואין זה שנוי מ"ו כי כך היה רלנו מתחלה וז"פ רלון יראיו הש"י עושה כדי שאת שועתם ישמע ויושיעם שהוא מתאווה להפלתן וגמרא ערוכה היא מפני מה היו אבותינו עקרים הגם שכבר הראה הש"י לאדם ר' דור ודור ודורשיו אלא שהקב"ה מתאווה וכו' והנה באמת חפא ורלנו של הלדיק שיהי' עבודתו ודביקותו למעלה מזמניות דהיינו למעלה מהמדות כי שם לא יתערב זר כלל ועיקר ושם אין מחא"ד דבר כידוע אצל כשהוא נריך לבקש רחמים על איזה דבר מענינים שחת הזמן וחכמותיו נקרא בערך דביקות ירידה ממדריגתו אצל הכרחי הוא להלדיק מחמת שהש"י כב"י עושה לו רלנויות כדי שיהיה אתערותא דלחתא בו מפני שמתאווה כנ"ל לזה ביקש דהמע"ה האירה פניך לשון פנימיות למעלה מזמניות על עבדך חמיד בכל עת ובכל רגע לכל יפסיק ממנו ומי בזה לעולם ברום המדריגות לכל יאמר לירד לחת הזמניות • ואם נאמר והאיך אפשר זה כי לפעמים נריך לאתערותא דלחתא לזה ביקש הושיעני לזה שאוכל חמיד לחזות בנועם ה' בחסדך דהיינו על ידי חסדיך ושיהיה חמיד רק החפשטות חסדים גמורים בעולם הגשמי והחומרי הזה שלא יהיו נארכים כלל לאתערותא לשנות איזה דבר ואי משום דהקב"ה מתאווה להפלתן בו ועל כל פנים אל אבושה כי קראתיך על פי מאמר רז"ל בשני דר"י בו ואלו רב יודא כד שלף חד מסאנא אחי מערא דהיינו חיקף ומיד שאני קורא אותך חיקף חעני ואל אבושה כדי שלא אלעך להטעב באותו המדריגה רק מהכרחי ולחזור חיקף למקום שיאלי משם כדי לחזות בנועם ה' כי זה כל חפא וכל יאשו לדבק עצמו למעלה מזמניות וע"פ הנ"ל אפשר ג"כ שזהו פ"י רלון יראיו יעשה דמשמעותו בהגלות רלון יראיו בלד מיד יעשה הש"י בקשת רלנו כעובדא דר"י הנ"ל כד שלף בו ואח"כ אומר ואת שועתם ישמע אצל עפ"י וכן דהיינו רלון הלדיק וחפא שיהיה חמיד בדביקות למעלה עשה הש"י שמתמלא לו רלנו וחפא שיהיה חמיד בדביקות למעלה כרלנו הגם שכל"פ נריך לירד מהמדריגה שלו כנ"ל אעפ"כ עושה וממלא לו רלנו בזה שאת שועתם ישמע ויושיעם לו על ענין המבוקש שחת זמניות רק החשועה נאמר על הלדיק העובד שיושיעם להלדיקים בזה ששומע ועונה להם מיד כדי שיוכלו לחזור למקומם אשר ה' שם בתחילה והנה ידוע דברי רז"ל אפי' ריקנים שבך מלאים מלוא כו' כי עכ"פ יש בפנימיותם נקודה מהתנאלות אור אלקים ומחמת זה יש לפעמים ירידה להלדיק בהתאחדותו והסתכלותו עם כללות

כללות ישראל הדבוקים בו דהיינו שירד ממדרגתו ונחמטע שפע הארתו עד שלא בשאר לו כ"א נקודה מהחיות וההארה חלקות מחמת דביקתו והסכללותו עם כל המדרגות של כללות ישראל הדבקי' עמו וס' הוא בעצרו והוא הנותן לו כח ואומץ להחזקתו ולעלו' משם להר בית ה' עם כל הדבקים עמו בדביקות האמיתית וחדש כשר נעורם היינו אחס' הריקנים המנוערי' מאור האמת והחור' והיראה נמלא ירידה זו אורך עלות כל החברים הדבקי' עמו בה' חלקים וזכו ותקם בעוד לילה דהיינו ירידת והתמטעות האור כדי ותמן טרף לציסם וחוק לנערותיהם המנוערים מאור התורה והיראה נותן להם חוק לשון חקיקה שנתחקק בפנימיותו ביתר שאת וכל סג"ל הרויחו אפי' קטנים ופחו' המדרגות בהתחברותם ודביקותם לעובדי השם ית' באמת והנה כל פטפוטי תורה מעלי' וסרסות נחונה לדבר גם כמו שמוצא במדרש רז"ל והנה אפשר מה שמינו בזה"ק ח"ו ויוגא דהסוא עלמא חיתעביד איבא יתיר בו' כד מתדבקין נשמתין דא ברא בו' ע"ש לשוני הקדוש וכן בזה"ח בטעשועי דקב"ה עם לדיקייא ותאובתי' באלין מלין דחדשין באורייתא לבתר אחתקסין דכר וטקבא לאיטן חמדין בהסוא נועם ה' ומכסוא משיכא דזיווא ונאורא דחדוה דלסון עבדין שדין ואיבין לעלמא וע"ש לשוני הק' והטבור דהנה ידוע דבאורייתא ברא קב"ה דהיינו באותיות התורה נבראו כל העולמות כולם והנה כללות ישראל ואדם א' פרטי מיוחד מהתורה וכל מאורעותיהם ושני זמניהם ברוחניות ובנשמות כל הווחס וחיותם הוא מאותיות ודבורי התורה הק' כמבואר בדברי הרב האר"י ז"ל והנה בהתקשרות הלדיק עם כללות ישראל מוכרח הוא לירד ממדרגתו דהיינו מדרגא דלרגא דהיינו עד שנתמטע באורו רק לנקודה בערך מדרגתם ריקנים שכן בו' ובהתעוררותו דלחמא משם ורואה פחיתותו וחסרונו במדרגה שלו מתחזק ומתעורר עלמו למאוד בעור האלקים לעלות להר בית ה' ומעלפסעמו כל המדרגות מנקודה הסוא שס' בה ומתגדל הארתו ומדרגתו מעט מעט עד כי הגדיל לעלות בהר ה' הג' הסוא עלמא ר"ל שאינו מושג נמלא מתחדשין מלין דאורייתא דהיינו הנשמות שנתחדשו שטיקק היותם וחיותם הוא ממלין וחיבין דאורייתא ומתחילה הים הארתו וחיותו מלומס מאוד דהיינו באחבסות באותיות וחיבות התורה ועכשיו ע"י הלדיק שס' שיטין לעוב ביתר שאת נחדשו דהיינו בתגלות יותר והנה כשהלדיק עלה למדרגותיו וכל מדרגות הכללות עלו עמו מתגלה ס' אליו בפנימיות אורו ומקבץ לכל החיו' והמדרגו' ומרוב השמח' והטעשועין מתבטלין לנגדו ית' כי שרגא במיתר' בו' דהיינו שבאין לבחי' אין שהבחי' סג"ל מתגברת כל הדברים אפי' הנגדים וזכו ומתדבקין דא ברא עבדין פירין ונאורין כג"ל וזכו ותאובתי' באלין מלין דאחדשו דהיינו החיות והנשמות שטיקק חיותן הוא מהתורה נחדשו מתחקין דכר וטקבא כי הלדיק עם דביקות הכללות הוא בחי' משפיע ומקבל ואיטן פמאן הסוא נועם ה' ר"ל כל המדרגות סג"ל ומהסוא משיכו דזיווא ונאורא דלסון כג"ל עבדי איבין כי מדווגא יחד כל החיות מתערבי' ונארגי' אורות קדושות ח"ל כי קרגי' מאוד בדברים כאלו וכבוד ה' הסתר דבר בו' והנה באמת שקשה להלדיק מאוד לפרוש מחיי' החיים מנהירו עלאה ולירד למטה מטה אבל זהו תאובתי' וטעשועין של הש"י וזכו סמכוני באשיות הגם שכתוב בל' הוא באפשרי לומר כמו עיי"ן דהיינו שהאור שבעששית אינו מאיר כ"כ רפדוני בתפוחים לשון וריח אפי' בתפוחים שיש להם ריח טוב לזה ביקש סמכוני עכ"פ בעשית או בתפוחים דהיינו המדרגה שאלי' מאיר כ"כ או מדרגה שאין לה רק ריח אור האמת והיראה כדי שיהי' לו סמיכה משם מה מעט ההארה שיש במדרגות סג"ל שאוכל אני להחזיק בכל לעלות אל המקום אשר הים אסלו בתחלה ולא ח"ו לירד יותר במקום שאין בו אפי' ריח אור תורה ויראה חס' סיומו של

של הפ' שלמעלה יבואו רשעים ידמו לשאול דהיינו שאין בפנימיותם אור כלל ולא שום לחלוות ריח אור האמת כ"א יבשות גמור כמו הרשעים והאפקורסים ידמו לשאול שלא יתערך לילך למקום חושך י"י וכו' כלל וכלל כי באמת כסופא ילי' לחיות בנועם ה' לשלם והנה מחסדי הש"י לכל ירח ממנו נדח נתן לנו את הסוף ק"ע י"י מרע"ה להיות הוא כללות כל ישראל וכולם היו כלולים במקור חלוצות נשמתם וחיותם וכן לכל הצדיקים שהיו מימות משה בכל דור ודור אשר היו כללות של ישראל וכאשר הצדיק יעלה במדרגות ומעלות יהי עלייה לכל נפשות ישראל שיובלו גם הם לעלות מתחת לעילא עד מקום גבוה המקום והמציין שעלו מכבר ע"י הצדיק כללי וכן הוא ג"כ עוצת הצדיקים שבכל דור להיות כללי חיות ונשמות ישראל קשורים אליו וכוללי' בו כי אינו דומה מי שהוא רק לעצמו ומה שכלי מוכן שלו יכול לקבל אור ה' ויאר לו עד סוף ההתקבלות שבאפשרי לסבול שלא יתבטל במציאות אינו ערך א' ממאה למשל נגד מה שיהיה כלי גדול מכללות ישראל שיכול לקבל ולסבול אורות מלואחיים עד אין שעור כח הסובלי שלו ע"י גודל התחברותו והתכללותו עמם ע"כ צריך כל איש הישראלי להיות חזק מאד מאד באמונתו כל חד וחד לפום שישורא והכנת נקיות הכלי הוא הגוף שלו להאמין בה' ובחסד"ק והעבודה וכל עובדי הש"י באמת ותמים בכל כמו ולהתקשר עמם בחזקת נקודת חיות א' אל אחד חבירי' יחד ויהיו לאחדים יחדיו יהיו תמים צודדי יתגלה עליהם כבוד ה' באור הסורה והעבודה ואור היראה והאהבה לו לבדו יח' :

והנה

הצדיק העובד בדרגה הכללית להש"י נק' בחי' בן החיבי ויקר מאד לפני ה' אבל מי שעבודתו הוא תחת הזמן נק' בחי' עבד וזהו שלעקב אל חלישע והנושא לשון נכחה כמו כי נשי בל לקחת שני בני יביתו מדעת' הרחב' כי עת לקר' לו לעבדי' היינו שיהי' בחי' עבד ולא בחי' בן למעל' מזמני' כי שם אין שבת' כידוע • ואמר לה מה יש לך בבית הפנימית שבתוך הגוף הנק' בית א'ם יש חיזה לחלוות אור החכמה המחי' והשיב' שאין לה כ"א אסוך שמן דהיינו מעט הארה מהשבת' הנק' שמן • ויאמר לבי שאני לך כלים מן החוץ מאת כל שכניבי דהיינו התחברות עם כל ישראל וכלים רקים אל חמעיטי אפי' שנדמה שהם ריקים מלאי' הם מלוא והארה ובאת וסגרת בו ע"ד הנגע לכת עם בו ויפקת על הכלים האלה דהיינו שכולל לסבול האורות גדולות רק כשיש לך אסוך שמן מעט הצרכה ישרה בה והמלא חסידי דהיינו מי שעל ידך נגבה לבו בדרכי ה' עפ"י עתך והתדבקותך עמו חסידי ממחשבתך פי' שלא תבא ח"ו לידי פני' לאמר בלבך אני העשרתי אותו אבל לא ח"ו שיוו ממחשבתך העטורי' אלא רק ממחשבת חוץ ח"ו הם מגישים אליו עוד דהיינו חוספ' התחברות אנשי' חדשי' ויהי' עוד הצרכה מלוי' שיכול לקבל עוד בסובלות מאור הא"ס ב"ה עד ויאמר אלי' אין עוד כלי ויעמוד השמן דהיינו שלא ה' באפשרי לקבל יותר שלא יתבטל ממציאות ח"ו מרע"ה הרבה מלוא נלעוו ישראל שאין מחקימין אלא בארץ • דהיינו כי בכל המלות הנסוגות בח"ל כבר נתקשרו כל כללות ישראל בכל מלוא ומלוא לפי ערך קדושתה ועלייתה ורוממותה והי' בטות שבכל מלוא ומלוא כבר קשר לכל ישראל בשרשן של המלוא והא"ס גם המה בטמון היו יכולים לעלות עד המקום אשר היה חיות' שם ע"י שהתקשר עמם בעת עשית כל מלוא ומלוא אבל מלוא החדשות הנסוגות בא"י שעדיין לא נלעוו עליהן לכן ביקש חקט"ו חפלות ואמר אכנס אני לא"י כדי שיתקיימו כול' ע"י פי' שכל כללי' ישראל יקיימו לעול' אלו המלות ע"י האמונות והתחברות' והתכללותם בו וכשיעשה אלו המלות שנלעוו בארץ ישראל יקשר אותם למעל' בשרשי כל מלוא ולא יפסיק מהם ומזרעם לעולם שגם המה יעלו בהר ועתה בין בינו את

אשר לפניהם ועין יראו ישרים ואז תבטח מלין וכשישימו לבם יאירו דבריו אלה אליהם ידי פרושות השמים מאור פני מלך חיי' ויאירו וישכילו כחור הרקיע ומים הרבים לא יוכלו לכבות כידודי אש האהבה ולפידי להבם להתפלל עליהם בכל עת חמיד פני אל ה' שישאו ברכה מאת ה' ויתרומם קרנם ומלם וישמור ה' את נפשמם ומאדום ויסק ה' בעדם ובכד כל אשר להם מסביב עד כי ישובו נחיצות לשבת בעת צדד עין יעקב ד' אונ' ודש"ח מלב ונפש ומעמור בעדם **אברהם** בלחא מסורר אלכסגור ק"ץ ז"ל :

ודנה אשחקד אהרנתי מענה אהב שחרם מוסר בחורר שגכחז וכן עתה קהרתי בחוכחת מגול' מאכבב מסותרת ואמרת הסחר אסחיר למען יהי' בעיניי'

כחדשים כי צבא דברינו אלה כפעם בפעם הדגרים עתיקין וקש עתיקא וכו' במארו"ל בירושלמי אס רחא שנתיישו ד"ת בלבך וכו' כי הלא בעה"י אסם עמם רב רחמיא קדוש ה' המפורסם מהו **שניאור זלמן** כ"י אשר עיניכם רואות את מורכ' משקס הרים מעליותיו. מפרי מעשיו תשבע הארץ ופיו מפיק מרגליות מה גם

שמלא העולם מספרים קדושים חדשים גם ישנים ברוב דברים העומדים בדמות של עולם וקא מלווחין כולי' יומא הוי כל אמא לכו אין זה ר"א מחמת שנתיישן מאד בעיניהם אור הסורה ה' חובת הלבבות סחרי הסורה שאין מגלין אלא ראשי פרקים להכס ומצין בדעת להפוך זה ולהפך בכל עת שפכו לפניו י"ת לבבך' ולבקרים מתחדשין רבה אמונתו ואס לא בהאי דרגא קאים עבים סחרו ומה יתרון לבעליו כ"א ראות עיניו וכו' וכ"י שחקין חש כח אמונתו ויראתו והסורה קא מלווחת והיו הדברים האלה וכו' על לבך וכו' שיהי' בכל יום כחדשים בעיני לבבו וזהו עיקר קבלת עול מלכות שמים שלימה לחדש בכל יום חמיד את הישן כאלו היום נחנה ידע איש בנפשי' שעה רחשונה שנתקרב לעבודת הכורא בתבערה מפני אור החדש שהאירו עיניו ולבבו באור האמת ככה יעשהו חדש כל הימים ואין כל חדש כ"א לחדש כליותיו ועיני לבבו בדבריו עתיקין ובהתחדש הישן חדש חוליא וכו' דרז"ל הוי זכיר בגמלתן שלא תכוס כי אחר כצוי האור לא נשאר כ"א ענב החשך יכסה אור ועיניו כבדו מוזקן ועמדו מלראות עד אשר לא יראה איש את אחיו. ואבא בקיטור נמרץ לעורר ולחזק את האחדות אשר ראיתי שרבים מעמנו מבקשים בלמא לשחות מסדברים האלה הנאמר וגשית באגרותיהם והגם שבי' קשה בעיני לכתוב מעט הכ"ל אעפ"כ מפני אל חמנע טוב ט' כמבואר בסבא טוב וכו' ואשגש דברי כי הנס מבואר כמה פעמים בזה"ק בכל פקודא אית כללא דכל פקודין וכן בכל ארת מחס"ק נכללין כל חותיות הסורה וכו' ידוע ששרשי החיות של כלל ישראל הן המס מאותיות הסורה החיות ממלא כללות ישראל וחיותיהם מחטוללים זה בזה ואפשר שזה פי' ישראל ערבים זה בזה פי' שמתורב'י אורותיה' וחיותיהם איש בנחמיו ומחמת זה מלווים ועומדים במלאת ואהבת לרעך כמוך ממש וז"פ רבים אומרי' מי יראנו טוב שיהיה כ"א טוב רואי לרא' חיותו וטובו ואורו הנכלל וגו' בחבירו וזה ח"א להיות כ"א ע"י נסה עלינו אור פניך ה' פי' אור פנימית ה' המסוב כל החיות ולית אחר פניו מני' ועיני יכול לראות ולקבל כל טוב ע"י הסגול' מדת חבירו הלפון ונכלל וגו' בחובו אור חיותו של עצמו וזה ידוע שא"ל להיות שום מחשבה בעולם מאיו מדת שסחי' אס לא ע"י אוחיות נמלא הסביל הסובל במכת הסחך מחמת הקנאה והחלוא והכבוד היפך מדת האהבה וסירא' וכו' ח"א לו לראות אוחיות אור חיותו בחבירו ומחמת הקנא' וכו' כנ' מכנה בעצמו אור חיותו הנכלל בחבירו ומסלק דרכו ואור נחיצתו שמה יוכל להתחדש דברים עתיקין אאלו ממש כאלו היום נחנה לו וזהו פי' במכת הסחך לא ראו איש אחיו פי' אוחיותיו שבאחייו מחמת שלא קמו מחמתיו

מתחתיו שלשם יצאום ה' חלל לכל ז"י ה' אור במשכנותם בכל מקומות אורות חיותם ויהי גם שנתחדשו כנשר נעורם בכל מושבות ה' כללם דמלתא הסתכלות פתיחות חבירו הם חותיות של ענמו שבחבירו המתנולל' אליו וראות אור החיות שלו שבחבירו חיו יכול לראותו מתחת גלות הספק והעיוורון ואם גאל יגאל עיניו יראו ועפעפיו יישירו עגדו וליסודים היתה חיה וכן תהי' לנו ולכל ישראל חכ"ר ד' דש"ס ומעביר בעדם נחו' **אברהם** בלח"א מסורר אלסנדר כ"ץ ז"ל :

יאודיע נח את דברי אחכם בפסוק כי יח' להם דבר בא אלי וכו' כלו מקשה בא מבני ל' וכן ושפטתם והודעת' מבני ל' כולם לשון רבים חלל הם ז"ל אמרו הדבר בא אלי • וסעיין הוא כך כי הנה בעצת יתרו נאמר חכמי חיל יראי חלקי' חכמי חמת שונאי' בלע ופי' רש"י ז"ל האורך לכל חלו המעלות ובאנשי חמת דחק לפת' חלל שם דבר כללל הוא כי לא יעשה ה' חלקים דבר כ"א גלה סודו אל עבדיו של המעשיות עוזרים בעמק הבכא דרך חיה לדיק שיש לו זו התקשרות ע"ד מים התחתונים בוכי' גם חן בעיניו למהוי קדם מלכא יען תחאה גבר ומשם יפרדו לכן מקדים ברחמים דרך חותיו לדיק להחברר אל האמת לשבז אל האחדות וזהו תקינו כמחז"ל שהמן הים מזרר עבד של מי הוא וכן בן ט' גרשון וכן ז' לאחרון וכמוהו רבי' להגיע הדבר לשרשו והמן בזכות משה שנתברר על ידו וזהו שהשיב משה ליתרו כי יבא אלי העם לדרוש חלקי' פי' כי אם ליראה שחלי' לריבין למשפט' רבים מפני שכי יח' להם דבר הדבר בא אלי וממילא מתברר ופי' ושפטתי והודעתי וחיו לדיק לשפוט אותם ולסודיע אות' כי ממילא נשפט וידוע ובכל זאת אמר יתרו כדד ממך הדבר וכו' לכן האורך גדול שיהיו חכמי חמת כי כל שהוא חס אמת טפי עדיף על ידו מתברר האמת ואחדות וזהו חלל המשפט' אשר חשים לפניהם פי' לפני ולפני' אל הבירור ואחדות כי בלח"א קשה להולגו ח' זכאי וא' חייב משא"כ בהחברר על השרש כולם שווים לעובד ולכן לעיונו על הפשרה וסד דברי המדרש לפסוק ואלה המשפטי' הס"ד ועוז מלך משפט' אהב אחי כוננת משרי' שהיה הפקר' אפי' משה הוצי' לשירי חלפי' מאות ועשירו' וכן כדוד עושה משפט' ולדק' ארו"ל משפט' לזה ולדק' לזה ומי כמוהו מורה • לא כתבתי כל זה רק למען דעת דור דורשיו את כל הכבוד' אשר עליהם ולא לתורה לדיק שכל שחכמתו מרובין כו' כמחז' החכמה מחין תמלא הסגלות מעט וזריך להחבון בענמו לשבז חליו לבו לדעת את ה' בכל דרכיו ואם אין בינה דעת מנין וחכמת מה להם העתירו נח אל ה' תפלת הבינו וגם חזי כפי'ם לאל להעביר בעדם כי הנה ספרים רבים וכבדים שנתגלו טעמי תורה ויראה כטעם מן שנתהפך לכל טעמי' שבעולם הן כל חלל ידעתם וגם שמעתם וגם הנה נדרש מדרש חכמים ומלכס בראשם הוא כבוד רב אחאי המפורסם החלקי כמו **שניאור זלמן** ש' • הנה דברו אחס תמיד וודאי נכון הדבר מעם החלחי' שלא לכתוב שום דבור תורה אפי' אות חמת פן תרשע עליהם כי רבו כמו רבו • ח' ה' אשר עמדת לפני כבוד חזמו"ר זלוק"ל • ה' מספיק לי כל דבור לזמן כביר וכח' כן עתה כאלו היום נאמר חלל כתבתי כל ה' להורות להם דרך לדיקי' ילכו בה לעובד להם וגם כבוד הרב רחמיא חז"ל ידיד ה' ישכון לבטח עליו חוסף עליו כל היום חבילו ערדין מן בני אנשא נבזים עליו מן בקר עד ערב ויתקבצו אליו כל חס מלוק ומר נפש ואשר לא נושא שואלין ודורשין מאתו כאשר ישאל חס כו' בכל דבר קטן וגדול וסלח גם בחורי' חיים נשאלים חלל למלך גם בנביאים גם בחלומי' לא כאלה חלק יעקב להעריח בדברי' קטני' ורבין קשישאי לא עבדי הכי אפי' בנרי רבי' בנמי תענית מעשה גבי חן הנחמד הוי משדרי רבין יוקי' דבי רב וכו' עוד שם חלל רב יהודה דבשי רבין

רצון מרב כהנא שמע' דנעש' ל'פיוק לשוקא ונחוי מא' דליכא בעלמא ולא היו מוריד' בעמ' כי היכי דלא למרד' והרי אין עושין מלות חבילות שלא יחבטלו ברוב כ"ס חבילין טרדין גם בימי אדמ' זוק'ל לא רחמי נוסגין כן בלו אליו אנשים בלא שמוס כניסה יוניאק ואם קדמו וכנסו לאיהם דבר גדול ממילא מפסיקין לחפלה ובכל זאת היו סהר' איך ומה לאמרו למען לא חבדד עליו וכל המעשיות שמספרי' מפני שמחבטו יחד דרך ספור הדמיה צעיונהם שפי' תמידין כפעם בפעם אנכי הוידע ועד שלא הי' כ"א באקראי פעם בשנה או בשמיטה ולא מעש' בכל יום כי לא נביא היום יקרא רחוק מה למעלה מה למטה בטרי' פנידי שונים מכלה ימים ומבלה זמנים כי תורה וסי' יראה ממ"מ מי זה האיש ירא' ה' שומע בקול עבדו אשר הלך אליו אם לדבר יראה הלך גוגה לו ואם לדבר הרשות שפי' לו לבטוח בה' ולא בטח ויראת שדי ישוב המעולה לכל כי באורייחא מתהבא בעלמא ותכלית תורה תשובה הרי שבתשובה ויראה מתהבא העול' וסכל בידי יראה שמים ועתה בני ממור רגלך באשר חלק אל בית כבוד הרב חביבי הנז' שי' וקרוז לשמוע דברי אלהים חיים ויראת שמים גם אנכי חלילה לי מחדול להתפלל אל ה' להסעות לבסם אליו ב"א ליראה ותדעו להוזהר עוד ויכלתם עמוד גם אתם גם מורם בראשם ששן ושמה ישיגו ארמות חיים כיר"א :

אהובי

אחי ורעי אשר כנפשי ראו מה חיבתך לפני ושמתי אני את פני על כל דרכיהם ועקבותיה' על משכנות הרועים הן על כפים חקותי כל פרעיהם ועגניהם וחדשים גם ישנים לפנתי וכולם רשומים אללי בשמותם לחלודותם וכי יי' לכם דבר בא אל חלילה לי מחדול להתפלל והיו לזכרון תמיד . גם עתה חשבתי לטובה שלא לכתוב עוד פרטי הקבלת כ"י ממס כי נלאתי נשוא ככה לעיכובא וציעול תורה וחפלה גם עתה הי' עלי לטורח גדול זמן זמני' טובא ועכוב השליח עד שגמרתי הלא טוב לקרות מכתבי מבוקשי' מלפני ה' פעמים ושלא מלבנות זמן על הכתיבה ומה בלע במכתבי בעלמי אין זה חלל כי היכא דלמכתי' דעת' כשם שהוא נכתב הוא נקרא סנה לזאת גדולה בעמחה להיות עיני פתוחה ולבסם אל ירך למקרא ודאי לריך לבדק איש אשר כבדלתו בזכרה ושם לכל חפסם הרשום וכן בכל כתבי היחידים ואגרותיהם אם אשיב או לא אשיב יי' לבו כנון ובטוח שבדאי הכל בכתב מיד ה' עלי אשכיל להחבוק צלל דבר דבור ולראות כל חמו' אחת דברתי ולא אשנה ואחריהם לכשאפנה מן הכתיב' אשנה ואשגש את כל חפסם אשר שאלו שהזמן גרמא הי' עתה מול האלהים כי ידי כבדם לשום את כל משא הכתובה עלי במקדש כי אם את משא דבר ה' לאחר צמר אלהים יראה לורך קדימו ולורך גבוה ויגבה לבס דרכי ה' יחזיק במעוזם יעשה שלום :

אהובי

אחי ורעי בני אל חי חדשים גם ישנים הלא הבימות' מוסדות הארץ על מה עומדת מה המלטה הזאת ומה טעם יש בה עושמה חיים וכו' מטע' המלך מלכו של עולם לא נאמר אלא לעושי מעשה הנדקש שלום ראה ראי' מה המעשה הזה מעשה ה' כי תורה' הו' ברוב רחמיו וחסדיו סומך נופלים וזוקק קטן וגדול לקדשו ולענודו ולנאחח קידו ולעלות להם אלקים חיי' והחיות רנ' ברני כסף תבוא' בסיכל חלק לסרינו ולסעוד כי יכול לא יוכל כי ה' סומך ידו מיום ליום ומחדש לחדש ואפי' שיחממה חכה לו ויחי' ידיו אמונה לננוע שמים וליסוד ארץ והארץ לעולם עומדת עמוד האמונה אכן הסבאצת ומוסכת חיזוק האמונה ומה גם האידנא ליתן לן סמוכין מן השורה כ"כ סמכו ענין לו במ"ע שהזמן גרמא להקשר בקשר של קיימא בנקודת אה"ק אכן שחי' להיות מבני עלי' אשרי המחכה ויגיע יום ליו' יגיע חרה וסופיע מהר הקדש ואשרי המחכה חוק

חגג ולא יעבור לעבודת הקדש מוצנח לו שיכיר ידיו אמונה ויושרם בשרשם וידן
חציאלו וחטטנו בנטיעת של מלוא ועשיה' כעוז והישר וכל המקיימה משני סופן לקיימה
מעושר כיר"א :

והנה עמכם רב חביבי הרב ה' קדוש ה' מכונן איש חלקי כבוד מ' **שניאור זלמן**

ש' משכן קרוי מקדש וכו' שוכן בליון במליוין און מהכח

ואיכו מהתם דעתינו עליכם לעורר עליכ' רחמי' מרובי' וחסדי' טובי' אליכם ויאיר לכם
ויאמרו עיני שכלם בראת אורח ועבר גברא וכל אשר אמרנו אליכם תשמרו להרגיל א"ו
בסוד האמונה להיות ליוון מזיו השכינה בהתקשרות עם כבוד רב חביבי ה' ועמנו וכו'
סוף אחר המחשבה כי זה כל האדם ומי ככם ירא ה' שומע בקול עבדו ותקח אדם
שמך מנהו או יבי למשא כבוד על כבוד הרב ה' לה' להתראות אלו עמו בפעם בפעם כאלו
הסרגל נעשה עכב בלא יועיל ודי להם לקבולי' אפיה פעם אחד בשנה ושנתיים . ומרחוק
ה' נראה להם על פי התקשרות המחשבה בכל אשר יאמרו מאתו יחברך . ואל יפלו
בעיניהם כי כבוד רב חביבי שיחי' מקרב לקחם ומתייחד עמכם להשיאם ענה הבוגר
להם כי זו היא העלמה יעולה לקרב את החדשים אשר מקרוב יבאו . ומדלת העם אשר
אינם כל כך בני תורה כי אי אפשר בלאו הכי וכחכמה מאין תמלא להם אם לא על ידי
הנהגה זו בכל המעשים הנעשים תחת השמש חזק לעורר על פי דרכו ולפי שכלו יבולו
איש . אבל מי שעבר ושנה פקדו או ראה או ידע או שמע לא זו דרך ולא זו האור כ"כ
אורח לדיקים כאור נוגה להם ויראה להם ולשומע יזעם ונעמוס בימינו נח דרכיו דרכ

טעם וכל נחיצותיו שלום :

זאת

אשיב אל לבי להשיב מפני הכבוד לכל שואל ומבקש לשכון כבוד בארץ הקדושה
מודעה רבה לידע ולהודיע את הארץ מה היא . אמרו רבינו ז"ל במדרש שומר
טוב בפסוק ראה ה' את ארצך כו' . הקדוש ברוך הוא הופך ומספק ומסתכל ונותן עינו
בה עד שתראה את מעשיה . הנה כמה סיפורים וגלגולים ומאורעות עידן ועידתך
יתלפו על כל אחד מבתי הארץ עד כי מחדיר ליה בה וראה את אבניה ואת עפרה ואת
ואוב חורבות שבארץ ישראל ופת חריבה בהם . ולא לקליה המרוץ לא יום ולא יומיים
לא חדש ולא שנה כי אם ברגות השנים עד יעברו ימי הקליטה קולפתו בחיים במקלט
ישב עולם לפני אלוקים כלה שכתוב איש ואיש יעלה בה לומר כל הבא אל הקדש לריך
מחדש עיבור ויניקה . וקטנות וכו' עד פנים בפנים יראה פני הארץ ונפשו קשורה בנפשו .
הנה כי כן מאן דאחי ואחייתו תלמודו בידו כמה שכתוב כל אחד ואחד לפי מדותיו לא
מחדר ליה בתחילה בבאן ממש דעמו מעורפת עליו עוף . רף באין פנות אל המנוחה ואין
הנחלה יעלה שמים ירד תכונות כלי' המעורפ' בים ותמיד את אחרים בעינינו ובמעשר
והנהגותיו הי תורה ובי מלוא מה דבוס לא הוב עד ימים חסלם . בארץ וכשם יחברך
מראה לו פנים או ישקוט ויטח לו והוא דבר שאין לו קצבה אורך הזמן ואין וכמה ומתי
לכל אחד לפי ענייניו ולפי מעשיו ולפי שורש נשמתו . אשר על כן בבא לגשת אל הקדש
פנימה יזמין עצמו לכל האמור ויבחין בנפשו אשר לו כח לעמוד בכל אלה דלא לגזוז אודני
מיני' וישער בעצמו שעל כל פנים רוב מדותיו מתוקני' והוא ימשל בהם אז יבן לבנה דרם
בענת גדולי העלם אשר עמכם . וכשומע ישכן בעת ושאין . ואברהם עורר שומד לפני ה'
שפתי תפתח פותח את ידך ומשביע לכל חי רטון שמן כן יאמר ה' ע"כ :

